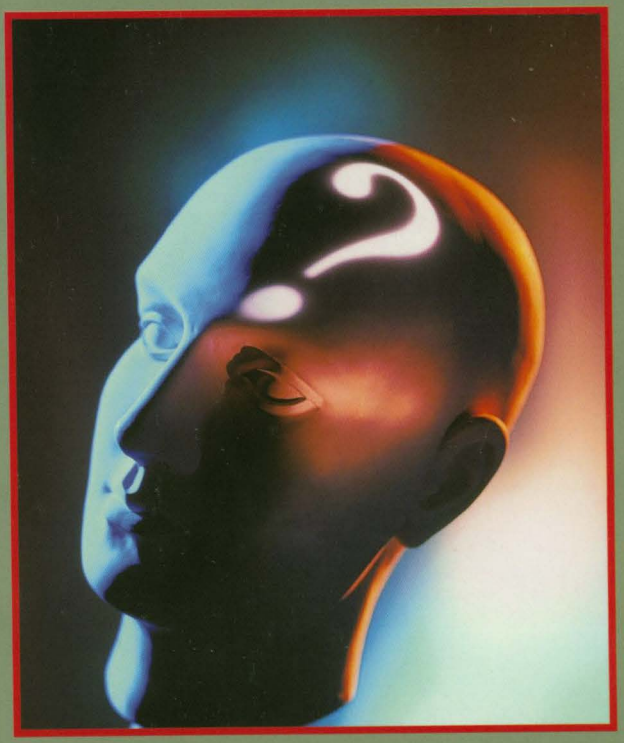
TÜRKİYE'DE YENİÇAĞ İNANÇLARI

Doç. Dr. Nasuh GÜNAY

Manas Yayınevi

Manas Yayınevi Yayınları:

Birinci Baskı: Mart 2011

Editör: Prof. Dr. Hüseyin CERTEL
Kapak Tasarım: Bada
Baskı Hazırlık: Musab BİLGİÇ
Baskı ve Cilt: Zemzem Kitabevi 0246 2186361 Isparta

ISBN:978-805-5608-01-9

Kitabın Yayın hakkı yazarına aittir
Hiçbir şekilde kopya edilemez ve çoğaltılamaz

İsteme Adresi:
Zemzem Kitabevi, Kültür Sitesi Zemin Kat No:9
Tel: 246 2186361 Isparta

TÜRKİYE'DE YENİÇAĞ İNANÇLARI

Doç. Dr. Nasuh GÜNAY

Manas Yayınevi
Isparta-2011

İÇİNDEKİLER

Önsöz

GİRİŞ

A) YENİ İNANÇLAR 1

a) Yeni İnançların Ortaya Çıkışı 1

b) Yeni İnanç ve Yakın Kavramların Dinler Tarihi Bilimi'ndeki Yeri 7

c) Yeni İnançların Günümüzdeki Durumu 10

B) YENİ İNANÇLARIN ORTAYA ÇIKIŞ VE BUNLARA İLGİNİN NEDENLERİ 18

a) Sekülerleşme, Küreselleşme/Globalleşme ve Çoğulculuk.....19

b) Hazcılık, Kayıtsızlık, Aşınmışlık, Ferdiyetcilik 24

c) Mesihcilik, (Mesiyanizm-Millenarianism) 27

BÖLÜM I

A) YENİ İNANÇLARIN MENŞEİ VE ÖZELLİKLERİ 30

a) Yeni İnançları Kökenleri 30

b) Yeni İnançların Genel Özellikleri 32

B) YENİ İNANÇLARIN TEOLOJİK KONULARLA İLGİLİ DÜŞÜNCELERİ.....38

a) Tanrı İle İlgili Düşünceleri.....38

b) Günah-Sevap İle İlgili Görüşleri.....41

c) Reenkarnasyon (Ruh Göçü) İle İlgili Görüşleri.....43

B) YENİ İNANÇLARIN OLMAZSA OLMAZLARI.....44
a)Karizmatik Lider Veya Kutsal Üstat.....44
b)Taraftar Edinme ve Bunları Yapı İçinde Tutma Yolları 50
1) Zihin Kontrolü.....57
2) Davranış Kontrolü 64
3) Bilgi Kontrolü.....64
4) Düşünce Kontrolü.....66
5) Duygu Kontrolü.....66
C) YENİ İNANÇ GRUPLARININ ÖNEM VERDİĞİ BAZI PRATİKLER.....70
a) Yoga.....70
b) Sağlık Uygulamaları 71
c)Savaş Sanatları 72
d) Müzik 73
D) YENİ İNANÇ GRUPLARININ KULLANDIĞI SEMBOLLER VE ANLAMLARI 75
E) YENİ İNANÇLARIN KULLANDIĞI KAVRAMLAR 77
F) YENİ İNANÇLARIN TOPLUMA ETKİLERİ 86

BÖLÜM II

TÜRKİYEDE DİNİ İNANÇ GRUPLARI

A) TÜRKİYE'DE ÇALIŞMALARI OLAN YENİ İNANÇLAR.....89
a) Ananda Marga 89

b) Bahailik 93
c) Brahma Kumaris.....99
d) Hare Krishna (Krişna) 107
e) Dünya Kardeşlik Birliği.....115
f) Moonculuk.....120
g) Mormonlar 125
h) Reikicilik.....134
ı) Ramakrishna 141
j) Sahaja Yoga 146
k) Sai Babacılık.....149
l) Sayantoloji Kilisesi.....153
m) Transandantal Meditasyon 163
n) Yehova Şahitleri.....173

Sonuç.....181
Kaynaklar.....185

Önsöz

Din, yeryüzündeki ilk insanla beraber görülen bir fenomendir. Yaratıcı yarattığı üstün varlığa "yaratıcı ile olan irtibatı sağlayan kanunlar nizamnamesi" olan dini de vermiştir. İnsanoğlu Yaratıcının verdiği bu nizamname çerçevesi içinde hareket ettiği zaman huzurlu olmuş, bu çerçeveyi ihlal ettiği zman da kişisel ve toplumsal bazda mutluluğunu kaybetmiştir. Yaratıcı da kendisinin çizdiği çerçevenin insanoğlu tarafından sık sık ihlal edilmesi nedeniyle insanoğlunun hakikati bulması için peygamberler görevlendirmiştir. Ancak insanoğlu zaman zaman Yaratıcının göndermiş olduğu dinden ayrılarak arayışlar içine girmiş kendince inançlar, dinler geliştirmiştir. Bunu yaparken de bazen geleneksel dinleri yeniden yorumlamış, bezen birkaç dini uzlaştırmış, bazen de din ile alakası olmayan düşünceleri din haline getirmiştir.

İnsanlığın geleneksel dinlerden uzaklaşması neticesinde bir inanç boşluğu meydana gelmiş; insanlar da bu boşluğu "insanlığın bulunduğu olumsuz durumdan kurtararak nihai kurtuluşa erdirdiklerini" iddia eden, kendisini "yeni" olarak takdim eden dinlere yönelmiştir.

Batı dünyasında altmışlı yıllarda yaygınlaşan yeni inançlar, geleneksel Hıristiyan dininin yeniden yorumlanması ile oluşmuş ise de bazıları da Hindu dininin veya pagan dinlerin yeni yorumları şeklinde tezahür etmiştir.

Batı'da yaygınlık kazanan bu tip yapılanmalar, medya ve iletişim araçları ile veya yeni inançlara mensup kişilerce Türkiye'ye taşınmıştır. Neticede İslam dışında ne kadar izm, yön, oluşum varsa, seküler bir hayat yaşamaya itilen Türk insanını etkisi altına almıştır. Düne kadar bir elin parmaklarının sayısını geçmeyecek kadar az olan bu tür yapılanmaların, günümüzde mensuplarının sayısı yüz binlerle ifade edilir olmuştur. Fakat dikkatimizi çeken husus, Türkiye'de

çalışmalarını devam ettiren grupların, asıl amaçlarını gizleyerek; yoga ve meditasyon kursları, alternatif tıp merkezi veya dernekler görünümü altında çalışarak asıl dini amaçlarını kamufle etmeleridir.

Bu çalışmada geleneksel dinler dışında kalan ve Türkiye'de çalışmalarını sürdüren dinler veya dinimsi yapılanmalar incelenecektir.

Giriş Bölümü'nde yeni din, inanç kavramı üzerinde durulacak, Birinci Bölüm'de yeni inançların özellikleri gibi konular ele alınacaktır. İkinci Bölüm'de ise Türkiye'de çalışmalarını sürdüren inançlar incelenecektir. Ele alınan yapıların tarihi, inanç, pratikleri ve öne çıkan yönleri ele alındıktan sonra dünya ve Türkiye'deki çalışma şekilleri hakkında bilgi verilecektir. Sonuç Bölümü'nde ise genel bir değerlendirmede bulunulacaktır.

Akademik çalışmam esnasında emeği geçen merhum hocam Prof.Dr. Günay TÜMER'i rahmetle anar, kitabın oluşumunda katkıda bulunan değerli arkadaşlarıma ve aileme ve teşekkür ederim.

Doç.Dr.Nasuh GÜNAY
Mart 2011 Isparta

GİRİŞ

A) YENİ İNANÇLAR

a) Yeni İnançların Ortaya Çıkışı

Yeni Dini Hareketler (YDH) kavramı, 1960'ların sonları ile 1970'li yılların başlarında özellikle İngiltere ve ABD'de ortaya çıkan ve 1970'li yıllarda Almanya'da görülmeye başlayan, geleneksel tektanrılı (monoteist) ve çoktanrılı (politeist) dinlerden farklı bir söylem ve örgütsel yapıyla ortaya çıkan ve yaygınlık kazanan inançlar için kullanılan bir kavramdır. Kendilerini "kült" diye isimlendiren çeşitli dinsel örgütlenmeleri ifade etmek için kullanılan bir terimdir. [1] Bununla birlikte yeni inançlar; yeni dini hareketler, Yeniçağ dinleri, milenyum tarikatları kıyamet tarikatları, gençlik dinleri old occult, yeni alternatif dinler şeklinde de isimlendirilmektedir.

Yeni dini hareketlerin, farklı inançlar ve ibadetler, farklı bir hayat tarzı ve farklı değerleri ön planda tutmalarından dolayı özellikle insanın ruhi aydınlanması, aşkın birlik gibi düşünceler ve söylemlerinde coşkun bir dinî, ruhî ve felsefî yaşantı vaat eden birbirinden farklı oluşumları ifade etmek için bu ismi aldıkları görülmektedir. Yirminci yüzyılda Batı'da özellikle ikinci dünya savaşından sonra geleneksel Hıristiyan dini geleneğinden farklı inançların yaygınlaştığı görülmüştür.

Yeni Dini Hareketler'in ana temalarının spiritualist yaklaşımlar olduğu genel bir kabul olarak karşımıza

---

[1] James A. BECKFORD , *Cult Controversies New Religious Movements*, Great Britain 1985, 1,13; Elizabeth ARWECK, *Researching New Religious Movements: Responses and Redefinitions,* UK 2005,24. Massimo INTROVİGNE, "The Future of Religion and the Future of New Religions", *http://www.cesnur.org/testi/se_newage.htm*; John A. SALİBA - *Understanding New Religious Movements* , USA 2003,2; George D. CHRYSSİDES, *Exploring New Religions*, UK, 2001, 4; "Yeni Dini Hareketler", *http://tr.wikipedia.org/wiki/Yeni_dini_hareketler,*

çıkmaktadır. Ayrıca çoğunda reenkarnasyon anlayışı önemli bir ilke olmuştur.[2]

Her ne kadar bu kavram yirminci yüzyıla ait ise de hakikatte geleneksel dinlerden ayrılarak farklı çizgide olan dini hareketlerin on dokuzuncu yüzyıla kadar gittiği görülür. Mesela Bahai hareketi, Hindu ve Budist dinlerindeki farklı anlayışlar bunun göstergesidir. Hıristiyanlıktan mülhem yeni dinlerin de mevcudiyeti on dukuzuncu yüzyıla kadar gitmektedir.[3]

Bununla beraber Yeni Dini inançlar, İkinci Dünya savaşı sonrasında Batı emperyalizmine karşı olan ve bütün değerlerinden kopan gençliğin, içine düştüğü buhranlardan kurtulma arayışı ile gittiği Uzak Doğu'dan buradaki mistik hareketler yoluyla kendini bulma gayretleri saikiyle Avrupa toplumunda yayılma imkânı bulmuştur. Böylece Asya'yı ziyarete gelen bu insanlar bu hareketleri Avrupa'ya taşımıştır.

Ayrıca özellikle İngiltere'nin sömürgesi olan ülkelerden İngiltere'ye gelenlerin mensup oldukları dinleri yeni bir anlayışla Batı toplumuna takdim etmeleri ve bunun hüsnü kabul görmesi, yeni inançların sayısında patlamanın yaşanmasına neden olmuştur.

Yeni dinî hareketler, başlangıçta, İngiltere'ye özgü olarak algılanmış, ancak kısa zamanda Batı Avrupa ve ABD'de de hızla yayılmıştır. [4]

Nitekim bugün bile ABD'de yapılan araştırmalar, yetişkinlerin en az %8'inin astrolojinin gelecekten haber verdiğine, %7'isinin kristallerin şifa, güç veya enerji kaynağı

---

[2] Ramazan BİÇER, "Kutsal Kitaplar Üstü Apokrif Kutsal: "Bilgi Kitabı" 1.Bölüm", *Kelam Araştırmaları* 5: 2 (2007),18.

[3] "New Religious Movements", *http://en.wikipedia.org/wiki/New_religious_movement*

[4] Chryssides ,342, , M. Ali KİRMAN; "Yeni Dinî Hareketleri Tanımlama Problemi Ve Tipolojik Yaklaşımlar" *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi,* III (2003), Sayı: 4.

olduğuna inanandıklarını, % 9'unun Tarot Kartları'nın yaşam ile ilgili karar vermede güvenilir bir temel oluşturduğunu kabul ettiğini göstermektedir. Aynı artırmalara göre Yeni Dini Hareketlere mensup olanların ¼'ü geleneksel tanrının varlığına inanmamaktadır. Yine bunların % 11'i, Tanrının yüksek bilincine ulaşabileceğine, % 8'i insanın tanrı olabilme potansiyeline sahip olduğuna, % 3'ü de her bir bireyin gerçek Tanrı olduğuna inananmaktadır.[5] Amerikan toplumunun % 20'sinin bu gruplara mensup olduğunu bilinmektedir.

Bunların 'yeni' olarak nitelenmelerinin sebebi, hepsinin de II. Dünya Savaşı sonrasının şartlarında, yani yakın zamanda ortaya çıkmış olmalarıdır (Barker 1992:145). Bilindiği gibi bu hareketlerin çoğu genellikle 1950'lerde ortaya çıkmış, 1960'lar ve 1970'lerde de yaygınlık kazanmışlardır.[6]

Özellikle 1980'li yılların ortalarında alternatif ruhsal alt kültürün itibar ettiği meditasyon gibi uygulamalar da dahil olmak üzere, kristal şifa, astral projeksiyon, kanallık, psişik deneyim, holistik sağlık, basit yaşam ve çevrecilik ya da dünya gizemleri, antik astronotlar, dünya dışı yaşam, tanımlanamayan uçan nesneler, Crop Circles gibi fenomenler ve reenkarnasyon gibi inanç ve uygulamalar yoğunluk kazanmıştır. Beraberinde bu düşünceleri temel alan Medyum Rehberi, Body, Mind & Spirit, Yoga Journal, New Age Voice, New Age ve NAPRA Review New Age yayınlar Avrupa toplumunda sıklıkla görüldü. İyi propaganda ve pazarlama metotlarıyla ABD'de yayılma imkânı buldu.[7] Bu nedenle yeni inançlar Batı toplumlarına özgü oluşumlar olarak dikkat çekmiş ve öyle algılanmıştır. Ancak günümüzün küreselleşen

---

[5] "New Age Movement", *http://www.religioustolerance.org/newage.htm*

[6] Kirman, agy; Ali Rafet ÖZKAN, *Kıyamet Tarikatları*, İstanbul 2006, 13.

[7] *http://www.religioustolerance.org/newage.htm*

dünyasında hemen her toplumda örneklerine sık rastlanır olmuştur.[8]

Hatta (Unification Church, Children of God, Jonestown vb.) bazı kültler CIA gibi istihbarat örgütlerince kurulmuştur.[9] Bazılarına da CİA destek vermiştir.

Bu hareketlerin dinî hareketler olarak nitelendirilmelerinin sebebi; bunların üyelerine hayatın anlamı, eşyanın tabiatı gibi en temel sorunlara nihaî bazı cevaplar sunma iddiasında olmalarındandır. Dinî ve felsefî bir dünya görüşü önermelerinin yanı sıra yine onlara aşkın bilgi, ruhî dinginlik ve iç huzura erme, öz benliğini ortaya çıkarma ve manevî yönden olgunlaşma ve gelişme gibi elde edilebilir bazı yüksek gayeler için vasıta ve imkânlar da sağlama iddiasındadırlar.

İnsanlar en fazla yirmili yaşlarda bu hareketlere katılmaktadırlar. Özellikle orta sınıfa mensup ailelerin, henüz vergi vermeyen, ailesinden geçinen gençlerin yoğun ilgi gösterdiği oluşumlardır.[10] Orta yaş ve yaşlı insanların katılımı çok az sayıdadır.

Bu hareketlere katılma süreci okul, aile, dernek, ordu vb. gibi toplumsal kurumlardaki ilişkilerde başlamakta ve çeşitli kandırma teknikleri ile (video hipnoz, yüksek özgüven, yükleme) kişisel tecrübenin yorumlanması ile insanlar bu hareketlere modern batılı yaşam tarzının getirdiği boşluğu doldurmak için mistik bir yön arayışı ile katılmaktadırlar.

Ayrıca insanlar özellikle gençler, kendini keşfetmek, mistik dini tecrübe yaşamak, dünyayı daha güzel yapmak ve tanrının krallığını gerçekleştirmek gibi ütopik idealler için ya

---

[8] Chryssides, 342.

[9] *http://www.diptekosede.com/sosyal-zihin-kontrolu-uzerine.html*

[10] Eileen BARKER, "An Introduction to New Religious Movements", *http://web.archive.org/web/20060219080908/http://www.chaplaincy.ic.ac.uk/images/nrm_by_eb.pdf*

da kimileri de kariyerinde başarılı olma düşüncesi ile bu türhareketlere katılmaktadırlar.

Bu inançlar daha çok seküler yönlerini ön plana çıkarırlar. Bazen insancıl yönleri ön plandadır. Bazen şifacı pratikleri ile öne çıkarlar. Mesela tm ve reiki ve diğer şifacı geleneklerde olduğu gibi.

Bunlardan bazıları dini hüviyetlerini gizlerler. Mesela, Ananda Marga grubu Bihar'da kuruldu. Meditasyon ve Yoga'yı ön planda tutmasına rağmen kendilerini sosyal bir organizasyon olarak görmektedirler.[11] Transandantal meditasyon, dinle özdeşleşen özelliklerin bir çoğuna sahip olmamakla birlikte geliştirdikleri teoloji ve ahlak sistemleri de olmayabilir. Dünya ile bağlarını koparmadan fiziki, zihni ve ruhi potansiyeli geliştirdikleri iddiasındadırlar.[12]

Tarnsandantal Meditation sadece bir rahatlama ve huzur bulma hareketi olduğunu iddia etmiştir. ISKON mensupları, yeni (new) olduğunu kabul etmezler ve geleneksel bir din olduklarını savunurlar.[13]

Diğer taraftan on dokuzuncu yüzyılda ortaya çıkan Christian Science, the Jehovah's Witnesses (Yehova Şahitleri) ve Mormonlar Judaeo-Christian gelenekten kaynaklanmaktadırlar. Dolayısıyla yeni inançlarda sadece İslam, Hinduizm, Budizm Şintoizm gibi dinleri kaynak olarak kabul edenler olduğu gibi psikanaliz, bilim, Neo-paganizm ve satanizmden mülhem olanlar da vardır.[14]

Bu bağlamda Yeni inançlar Budizm, Çin halk dinleri, Hıristiyanlık, Hinduizm, Yahudilik, İslam, büyük oranda doğu dinlerinden, gnostizmden, neopaganizmden teosofi, yeni

---

[11] Aldridge, 28.
[12] Ali KÖSE, *Milenyum Tarikatları*, İstanbul 2006, 22.
[13] Mehmet KALKAN, "Batıda Yeni Dini Hareketler", *http://kadimilim.wordpress.com/2006/11/16/batida-yeni-dini-hareketler*
[14] Barker, agy.

düşünce, paganizm, spritüalizmden ve üniversalizmden etkiler taşımaktadır. Hatta Batı ezoterizm'inden ve Yahudi Kabalasın'dan etkilendiği söylenebilir.[15] Bunlarda farklı derecelerde de olsa Uzak Doğu mistik dinlerinin özellikle Hinduizm, Budizm, Taoizm ve Batı Okkultizminin etkisi vardır. Bununla beraber Paganizm - Druidizm, Wicca, Şamanlık ve Satanizm gibi tabiat dinlerinin etkisi de vardır. Ayrıca Mısır Hermetizminin, Yahudi Kabalası'nın ve Hıristiyan Gnostizmi gibi gizli öğretilerin etkileri de yeni inançlarda görülmektedir. Bazen seküler formlarda da görülür. Bunların üzerinde durdukları ana tema dünyanın sonunun geldiği, buna bağlı olarak Mesihi bir lider veya bir kurtarıcı ihtiyaç olduğudur. Bu gaye etrafında toplananların sayısı da milyonları bulmaktadır.

Yeni inançlar, taraftarlarına manevi potansiyellerini geliştirebilecekleri ümidini verir. Buna göre insan kendisi ve diğerlerini geliştirmek için çalışır. Bununla beraber ekolojik sorumluluğu yükler ve buna bağlı olarak kuracakları dünya düzeni ile savaşlar, açlık, çevre kirliliği, yoksulluk sona erecek, ayrımcılık da kalmayacaktır. Dünya 1990'de kova burcuna girmiştir. 2000'de altın çağ başlamıştır. Bu son çağdır ve bin yıl sürecektir.

Dünyanın sonunun geldiğine inanan veya mutsuz olan insanlar bundan kurularak yeni bir başlangıç yapmaları düşüncesiyle yeni dini hareketlere katılmaları yönünde ikna edilirler. Bu çerçevede kuşku, kaygı, tükenmişlik, ölüm, dünyanın sonu vurgulanırken güçlenme, yenilenme gibi kavramlara fazlaca vurgu yapılır.[16]

---

[15] Wouter J HANEGRAAFF "Spectral Evidence of New Age Religion: On The Substance Of Ghosts And The Use Of Concepts", *http://www.asanas.org.uk/files/jasanas001.pdf,38*

[16] Mustafa ARSLAN, "Değişim Sürecinde Yeni Dindarlık Formları:Yeniçağ İnanışları Örneği", *Değerler Eğitimi Dergisi*, C. IV, Sayı 11,19.

b) Yeni İnanç ve Yakın Kavramların Dinler Tarihi Bilimi'ndeki Yeri

Yeni dini hareketler, yeni bir din olmaktan ziyade bir dinin veya bir mezhebin alt kolu olarak veya birkaç dinden alınmış özellikleri birleştirerek yeni bir yüzle ortaya çıkmaktadırlar.

Türkiye'de bu tip grupları ifade etmek için, hareket, grup, ekol, akım, tarikat, mezhep gibi değişik ifadeler kullanılmaktadır.[17] Ancak bu grupların Dinler Tarihi bilimi açısından isimlendirilmesinde sıkıntı olduğu görülmektedir.

Buraya kadar bu tip yapılanmalar için Yeni dini hareketler kavramını kullanmış olmamız bir zorunluluktan dolayıdır. Konuya giriş bağlamında bu kavram tercih edilmiştir. Bu tip yapılanmalar sadece "dini hareketler" olarak isimlendirildiğinde daha çok sosyolojinin konusu olarak algılanmaktadır. Diğer taraftan bu tip hareketleri Dinler Tarihi Bilimi bağlamında "din" olarak da isimlendirip, değerlendiremiyoruz da. Çünkü bir fikrin din olarak kabul edilebilmesinin şartlarında birisi de orjinalliktir. Hâlbuki bu tür inançlar orijinal olmaktan ziyade ya eskinin yeniden yorumlanması veya birkaç dinin farklı unsurlarının uzlaştırılması ile meydana gelmişlerdir.

Diğer taraftan bu yapılanmalar için tarikat kavramının kullanılması Devrim Kanunları nedeniyle sıkıntılar meydana getirecektir. Ayrıca bu gruplar kendilerinin bir tarikat olmadıklarını ifade etmektedirler.

Yeni inançlar için kült kavramını tercih edemiyoruz. Çünkü *"kültler, senkretik ve ezoterik özellikler taşıyan, bu yüzden fazla kabul görmeyen ve dışlanan kültürel normların ifadeleri olan küçük, fakat aktivist dinî formlardır. Bu yüzden son derece şekilsiz bir dinî örgütlenme biçimi olan kültler, yeni bir dinin oluşumunda ilk aşama"* olarak görüldüğünden

[17] Özkan, 22.

[18], bu kavram inceleme içine aldığımız inançların hepsini kapsamamaktadır. Bununla beraber söz konusu kavramda negatif bir anlam yüklenmesi de Yeni İnançlara kült dememize de mani olmaktadır

Biz "Yeni İnançlar" şeklinde bir kavramı yukarıdaki sakıncalar nedeniyle kullanmayı tercih ettik. Bir diğer neden ise bunların Türkiye şartlarında geleneksel olarak var ola gelen İslam, Hıristiyanlık ve Yahudilik dışında Türkiye için yeni olabilecek gruplar olmasıdır. Çünkü bunlar *"toplumda yaygın kabul gören ve kurumsallaşan yerleşik dinlerin veya inançların dışında kalan heterodoks inançlar"*[19]*dır.*

İşte bu çalışmada Türkiye'de çalışmalarını sistemli bir şekilde yürüten yeni inançların dini alt yapıları ortaya konulmaya çalışılacak, bununla beraber Türkiye'deki çalışmaları, yayılma faaliyetleri, metotları, yayınları hakkında bilgi verilerek, bu grupların inanç yapıları ortaya konulacaktır.

Yeni inançlar toplum nezdinde meşruiyet kazanmak amacıyla kendilerinin geçmişle bağlantılarının olmadığını ön plana çıkarmakta, geçmişteki örneklerinden farklı bir yapılanma ve görünüm içinde ve "yeni" olduklarını iddia etmektedirler.

Bunun sebeplerinden birisi, kendi bağlı oldukları geleneksel dinlerden kendilerini ayırmak istemeleridir. O din hakkında insanların zihinlerinde oluşan geleneksel olumlu ya da olumsuz önyargılarla anılmak istememektedirler. Ana dinin bir parçası olarak anılmayı, küçültücü (ki kendilerinin evrensel olduğu iddiaları nedeniyle) ayrıştırıcı, sınırlandırıcı olarak algılarlar.

Bu tür inançların kendilerini yeni inanç olarak tanımlamalarının bir nedeni de yayılmak istedikleri ülkelerde dinle ilgili hukuki düzenlemelerdir. Çünkü bazı ülkelerde

[18]Kirman,agy.
[19] Kirman,agy.

tarihi geçmişi olan geleneksel dinlerin (Yahudilik, Hıristiyanlık, İslamiyet) dışındaki dini hareketler için bir din özgürlüğü bulunmamaktadır. Bu hukuki sıkıntıyı aşmak için de yeni inançlar din kavramını kullanmaktan kaçınmaktadırlar. Böyle olunca farklı ve yeni dini hareketler dinsel bölücülük olarak algılanabilmektedri. Yine bunlar bağlı bulundukları asıl dine olan olumsuz tutumları bertaraf ederek misyon çalışmalarında rahat hareket edebilmek için, eski dinleri ile olan bağlantılarını göstermeden kendilerini "yeni inanç" olarak takdim etmektedirler.[20]

Kurtuluş fikri üzerinde duran bu hareketler, sadece dinî bir değişim ve dönüşüm talep etmedikleri gibi aynı zamanda mutsuzluk, acı çekme ve yetersizlik gibi kişisel problemlere bir çözüm önerisi olarak ortaya çıkar. Bununla birlikte kutsal ve doğaüstü güçlere ulaşma yolları sağlayabileceklerini iddia ederler.[21]

Fakat aslında bunlar eskinin yeniden yorumlanmış, yenilenmiş halidirler. Bazıları da birkaç dinden alınan öğeleri içermektedir. Dolayısıyla New age eklektiktir. Çünkü o, pek çok dinden ortaya çıkmıştır.[22]

Otorite, tanrı, günah, kurtuluş, iyi-kötü, şeytan, gelecek hayatla ilgili fikirler vb kendilerine has birçok özelliği olan yeni inançlar, ruhanilik, astroloji, biyoenerji, chi enerji, çakralar, nirvana, mesihçilik, Kızılderili ruhçuluğu, prajna, ruhun bedeni terk etmesi, ölüme yaklaşma tecrübesi deneyimleri, reenkarnasyon, büyüsel disiplinleri, alışılmışın dışında psikoterapik yöntemler, kristaller, pratik iyileştirme

---

[20] SARIKÇIOĞLU, Ekrem; "Yeni Akımlar", *Dinler Tarihi Araştırmaları II Sempozyumu*, Ankara 2000,81.

[21] Kırman,agy.

[22] "Unification Church *(Moonies)* - Christian *or Cult?*", Biblical Discernment Ministries - Revised 11/01, *http://www.rapidnet.com/~jbeard/bdm/Cults/unificat.htm*,

tedavi metotlarını da içermektedirler. Ayrıca Rehberlik edilen düşünce, pozitif düşünce, bütüncül derinlik, sinerjik birlik, teklik, transformasyon, uyanıklık, fertler arası iletişim, toplumsal paylaşım, tek dünya, globalizm, yeni dünya düzeni, tek devlet, tek dil, tek para, kozmik bilinç[23] gibi kavramlar da sıklıkla kullanılmaktadır.

Bununla beraber "Astroloji, nefes, siyah-beyaz büyü, bio-enerji, Brahman, Budizm, şakralar, Çi, İsa-Bilinçliliği, Christian Science, Church Universal and Triumphant, kristaller, Druidizm, Doğu mistisizmi, ESP, est, uzaylılar, Forum, ateşte yürüme, Gaia, Gnostikler, Hare Krişna, yüksek bilinç, Hinduizm, insan potansiyeli hareketi, Kaballa, karma, Magick, Zihin Bilim, Kızılderili maneviyatçılığı, ölüm tecrübesi, neo-putperestlik, nirvana, parapsikoloji, prana, psi, medyum, refleksoloji, reiki, reenkarnasyon, Dinsel Bilim, şamanizm, Silva Zihin Kontrolu, ruhçuluk, Tai Çi, Taoizm, tarot kartları, Teosofi, tedavi teması, Transandental Meditasyon, transpersonal psikoloji, UFO'lar, Unity School of Christianity, Büyücülük, yin-yang, Yoga ve Zen"[24] kavramları da yeni inançlarla birlikte zikredilir hale gelmiştir. Kendini gerçekleştirme, evrensel sevgi, benlik, ben, ego, Brahma, om, nirvana, kendine ibadet etme şeklinde kendini gösteren putçuluk, putperestlik vardır.

c) Yeni İnançların Günümüzdeki Durumu

Batıda ortaya çıkan Yeniçağ hareketleri bütün dinlere açık olsa da daha çok Judeo-Christian kökleri, gnostizm, ve okultizm ağırlıklıdır. New Age Hareketi kavramlar yeni

---

[23] "Unification Church *(Moonies)* - Christian *or Cult?"* agy.

[24] arsiv.zaman.com.tr/2002/04/19/yorumlar/default.htm

değildir. Tanrı, insan ve dünya hakkında eski inançlara dayanmaktadır[25]

Bazıları da Yahudi Hıristiyan dini geleneklerine karşı olduğu için antimesihçidirler ve Hıristiyanlığın tanrı algısını kabul etmezler. Onlara göre kişinin kendisi tanrıdır.

Yeni inançların bazılarının temel iddiası insanlığı "Altın Çağ'a" hazırlamaktır. Amaçları Mesih olarak algılanan bir lider etrafında tek dünya oluşturmaktır. Hepsinin amacı son çağa insanlığı hazırlamak olsa da inanç ve uygulamalarda farklılık arz ederler.

Yeni inançlarda üç önemli ortak ilke görünmektedir: 1) Ölümle birlikte hayat bitmeyecektir. 2) İnsan tanrıdır. 3) Geleneksel dinlerin ortaya koyduğu tanrıya iman ve gereklerini yerine getirme sonucu elde edileceği vaad edilen kurtuluşun reddi, bunun yerine kişinin kurtuluşunun bilgi ve güçle mümkün olacağının kabulü.

Yeni inanç gruplarında görülen yapılanma özellikleri de kültlerdekilerle benzerlik göstermektedir. Mesela oluşum, üyelerini psikolojik yöntemlerle devşirir ve kendisine bağlı tutar. Ayrıca üye kazandırma bir görev olarak algılanır. Bununla beraber Oluşumun seçkinci totaliter bir yapısı vardır. Lideri, kerameti kendinden menkul, dogmatik, mesihi, sorgulanamaz ve karizmatik bir şahsiyet olarak kabul edilir. Oluşumun maddi fonları bu liderde toplanmıştır ve üyeler bu fonlardan yararlanamazlar. Bununla beraber üyelerin, oluşumun fikri alt yapısını ve prensiplerini eleştirme gibi bir hakları yoktur. Gaye vasıtayı meşru kılar şeklindeki Makyavelist bir anlayış düşüncesiye üye devşirmede ve maddi destek sağlamada her yolu mubâh sayarlar.[26] Kendi düşüncelerinin meşruiyetini isbatlamak için gerektiğinde

---

[25] "The Age-Old New Age Movement", *http://www.ewtn.com/library/newage/age-old.txt*

[26] "Unification Church *(Moonies)* - Christian *or Cult?* " agy.

kadim dinlerin kutsal kitaplarından deliller de getirmektedirler. Üyeliğe girdikten sonra diğerleri (kendi grubu dışındakiler) ile ilişki kesilmeli veya en düşük seviyeye düşürülmelidir.

Yeni inançlara katılanların genellikle hali vakti yerinde ailelerden, iyi eğitimli, zeki ve idealist kişiler olmaları dikkat çekmektedir. Ayrıca kültlerde olduğu gibi yeni inançlarda da mensup olunan gruptan ayrılmak son derce güçtür. Ayrılmayı başaranlarda ise enformasyon hastalığı denilen bir hastalık ortaya çıkar. Bu hastalığın belirtileri hayaller, vehimler, uykusuzluk, unutkanlık, suçluluk duygusu, örgüt korkusu, duygusal patlamalar, kadınlarda adet bozuklukları, her iki cinste de cinsel sorunlardır ve bu hastalığın tedavi süresi ise belirsizdir.

Yeni inançlar kültler gibi kendini keşfetmeye, geliştirmeye ve daha ileri bilinç düzeyi kazanmaya önem verirler. Her şeyi tek bir kozmik gücün parçası olarak gördüklerinden bir büyük dünya ulusu olmak da yeni inançların amaçlarındandır. Her şeyin aynı kozmik gücün ürünü olduğunu kabul ederler. Buna bağlı olarak kozmik gücün genellikle dinsel örgütün önderi olan kişinin bedeninde kendini gösterdiğine ve ruh çağırma gibi seanslarla kozmik güçten kutsal mesajlar alındığına inanırlar. Ayrıca yeni inanç akımların takipçileri "reenkarnasyona" ve "karma"ya da inanırlar.[27]

Bu alt kültürlerin tipik aktiviteleri; meditasyon gruplarının çalışmalarına katılma, kitap, müzik, kristal ve tütsü gibi malzemeleri alma, ruhsal rehberler, şifacılar ve şifacılara danışmadır. New Age 1980'lerin Amerikan kitle medyasında, meditasyon, kanal olma (channelling),

---

27 *http://www.habermanset.com/modules.php?name=Sections&op=printpage&artid=63*

reenkarnasyon, kristaller, psişik deneyim, holistik sağlık[28], UFO gibi konulara ilgi duyan alternatif ruhsal alt kültürleri tanımlamakta kullanılan popüler bir terim haline gelmiştir.

Yeni İnançlar, 19. ve 20. yüzyıldaki Amerika dini, felsefi ve psikolojik hareket ve gruplardan olduğu kadar, Doğu mistisizmi ve Batı ezoterik geleneğinden de çeşitli ögelerin yer aldığı eklektik bir karışımıdır. Transandantalizm, Spiritualizm, New Thought, gibi Amerika kökenli spiritüel akımlar, The Human Potential Movement (İnsan Potansiyeli Hareketi), Humanist Psikoloji (Hümanist Psikoloji) gibi psikolojik akımlar, Hinduizm, Zen Budizmi, Sufizm, gibi tarihi spiritüel yollar, Christian Science (Hristiyan Bilimi) gibi Hıristiyan şifa toplulukları teori ve pratik düzeyinde New Age düşüncesinin gelişimine katkıda bulunmuştur[29]

Yeni inançların müntesiplerinin sayısını tespit etmek zordur. Bir kaç kişilik gruptan sayıları binleri bulanlar inanç grupları da vardır. 1978'deki bir araştıraya göre on milyon ABD'li Doğu dinleri ile ilgilenmektedir. [30] Amerika Birleşik Devletlerinde 1200'den fazla Yeniçağ grubununun olduğu tespit edilmiştir. Bu grupların *New Age Journal, Body Mind Spirit, Yoga Journal, Gnosis, East West, Noetic Sciences,* and *Omega gibi etkin* yayın organları da vardır. Bu gruplar amaçlarının son çağ olarak kabul edilen şu dönemde, dünyaya

---

[28] Modern tıbbın tanı ve tedavi yöntemlerinin yanı sıra etkin ve bilimsel doğal yöntemlere de yer veren bir tıp yaklaşımıdır. Amaç, sağlık sorunlarının çözümünde öncelikle, en az yan etkili ve doğal yöntemleri kullanmak ve sadece hastalık bulgularını geçici bir süreyle gidermek yerine sorunların kökenine inerek tedavi etmektir. Wouter J. HANEGRAAFF, New Age Religion And Western Culture: Esotericism İn The Mirror Of Secular Thought, Hollanda 1996, 53.

[29] "New Age or Old Occult",
http://www.rapidnet.com/~jbeard/bdm/Cults/newage.htm

[30] Bryan R. Wilson, Jamie Cresswell, *New Religious Movements: Challenge and Response*, UK 1999, 16

barış ve huzur getirmek olduğunu ileri sürmektedirler. Bunu da diğerleri ile birlikte barış içinde yaşmayı öğretecek olan Lord Maitreya olarak da bilinen Mesih önderliğinde gerçekleştireceğine inanmaktadırlar.[31] Sağlıktan ruhsal güçlenmeye kadar bir çok alanda etkili olan bu gruplar içinde Alice Bailey, Benjamin Creme, David Spangler, Levi Dowling, George Trevelyan, Fritjof Capra, Abraham Maslow, Marilyn Ferguson, Shirley MacLaine and George Lucas gibi bir çok ünlü de yer almaktadır.[32]

İnform adlı derginin bildirdiğine göre ABD'de 2600'dan fazla oluşumun olduğu tespit edilmiştir. Avrupa'da 2000 gruptan bahsedilmiştir. Japonya'da bile 800'den fazla yeni inanç oluşumu vardır.[33]

Yeni inançlar kişisel gelişim, sosyoloji, ekoloji, tıp, bilim, sanat, eğitim, medya, reklam, spor hatta kiliseyi bile etkilemektedirler. Bu anlayış beraberinde etkin geniş bir ticari pazarın oluşmasına sebep olmuştur. Bu konu ile ilgili kitap, müzik, el sanatları, alternatif tıp ve hizmetler, mağazalar, fuarlar ve festivaller mevcuttur. Yine bu inançların bazıları tüketim (yeme içme ve diğer) mallarını pazarlamaktadırlar. Ayrıca kamplar, spritüalist seyahat gibi etkinliklerle turizmi de bu işin içine kattıkları görülmektedir. Nitekim ABD'de 2006 yılındaki yapılan bir araştırmaya göre 300 milyar dolarlık olan tüketim pazarının yaklaşık yüzde otuzunu LOHAS (sürdürülebilir yaşam) ile ilgili tüketim maddeleri oluşturmaktadır. New York Times tarafından yapılan bir

---

[31] http://www.newageinfo.com/new-age-movement.htm; Unification Church *(Moonies)* - Christian *or Cult?"*, agy.

[32] The Age-Old New Age Movement", *www.bibleprobe.com/new_age.htm;* G KUMAR, "The New Age Movement, A Paradigm Shift By", *http://ezinearticles.com/?The-New-Age-Movement,-A-Paradigm-Shift&id=29479*

[33] Bryan-Cresswell, 16

araştırmaya göre 2000 yılında 68 milyon Amerikalı nüfus LOHAS içine dâhil olmuştur.[34]

Hindistanda'ki bir merkezde yoga kursu almak ise yol ücreti haric yaklaşık üç bin euro civarındadır. Bununla beraber, kitaplar, dergiler, müzik cdleri, doğu mistizmini yansıtan el sanatları ürünleri, tütsüler, mumlar, fuar ve festivaller, kamplar, dini amaçlı spritüalist geziler, alternetif tıpla ilgili uygulamalar, yeme-içme kurallarına uygun yiyecekler, lidere hediyeler için harcanan paralar düşünüldüğünde, bu hareketlerin beraberinde ne kadar muazzam bir pazarı da oluşturduğu daha net anlaşılır. Gerçekten Türkiye'de bile bir haftalık bir yoga kursunun maliyeti, kişi başı bin lira civarındadır. Ayrıca artı bin TL konaklama ücreti vardır.

Yeni inançların tamamına yakını, yoga ve meditasyon uygulamakta, reenkarnasyona (ruh göçü) inanmaktadır. Bilhassa yoga ve meditasyon, bu yeni dinî hareketlerce kendilerini tanıtıcı araç olarak kullanılarak, bu uygulamalar âdeta çağdaşlığın, ilericiliğin gerekleri olarak takdim edilmektedir.[35]

Gereçkte çeşitli değişimlere uğrasalar da neticede geleneksel dinlerden ilham aldıkları için yeni inançlara "eskinin yenisi" tabiri de kullanılabilir.

Transandantal Meditasyon gibi bazı yeni inançlar kendilerine laik süsü vererek sağlık uygulamaları, seminer ve okullarla varlıklarını devam ettirirler.

Yeni inanç gruplarının ekseriyetine göre yaşanılan çağ son çağdır. Bu çağ, bütün ayrılıkların yok edildiği bir dünya toplumunun oluşturulmasını gerektiren bir çağdır. Gönderildiği iddia edilen yeni metinler, eski kutsal metinleri

---

[34] "New Age Movements", *http://en.wikipedia.org/wiki/New_Age*

[35] Ali Rafet ÖZKAN "Yeni Din Görünümlü Hareketlerin Ortaya Çıkış Sebepleri", *Yeni Ümit,* Sayı: 87 Ocak-Şubat-Mart 2010.

iptal etmiştir. [36] Bu son çağda, kullanılan kavramlar, sevgi, barış, farkındalık, bir üst varlıktan bilgi alma gibi kavramlar sıkça kullanılır.

Ayrıca geleneksel dinlerden farklı ibadet ve ayin anlayışına sahiptirler. Mesela "insanlığa hizmet", bazı yeni oluşumcularca bir ibadet olarak algılanmaktadır.[37] Önemli olan ruhsal arınmadır. Bu amaçları gerçekleştirmek için pratikler de geliştirmişlerdir. Ancak bu pratiklerin çoğunun aslında geleneksel dinlerin ayin ve ibadetleri olduğu da unutulmamalıdır.

Kutsal ve metafizik alanla doğrudan ilişki kurmayı hedeflemezler. Dini hayatın tecrübe boyutunu ön plana çıkarmaları, yeni inançları çekici kılmaktadır. Sözde hayatın anlamına dair felsefi açılımlar getirdikleri iddiasındadırlar. Aşkın bilgi, ruhsal dinginlik ve iç huzura erme, öz benliği ortaya çıkararak manevi olgunluğa erişme gibi farklı bir yaşam tarzı sunduklarının iddiasındadırlar.[38]

Bu inançlardan bazıları geleneksel dinin yeniden yorumlanmış bir şekli olarak ortaya çıktığı gibi senkretik, uzlaştırmacı, Hint, Ortadoğu, Hıristiyanlık gibi geleneksel dinler ve pagan dinlerinden ögeleri birleştirebilmektedir. Ayrıca bunlar eski uygarlıklarından, Atlantis, kayıp Mu medeniyeti gibi varlığı yokluğu bilinemeyen kültür unsurlarından kültür unsurlarını içlerinde bulundurabilmektedirler.

Yeni inançların bazılarında bireysellik ön plandadır. Bu, o derece ileridir ki ferdin tanrı olabilme potansiyeline sahip bir varlık olduğu anlayışı bu tip yapılanmalarda vardır.

---

[36] Nasuh GÜNAY, *Günümüz Türkiye'sinde Misyonerlik Faaliyetleri*, Isparta 2005,59.88-89.

[37] Günay, 55

[38] Arslan, agy, 14.

Bu yapılanmalar kompleks teolojik meselelerle ilgilenmekten ziyade, kişisel tecrübeye, deneyime, özellikle mistik deneyime önem vermektedirler. Geleneksel dinlerin karmaşık ve örgütlü inanç sistemlerine oranla daha sade ilkelere sahip oldukları iddiasındadırlar.[39]

Batı'da ve Türkiye'de çalışmalarını sürdüren yeni inanç gruplarının önemli bir kısmını Prof. Dr. Ali Rafet Özkan'ın işaret ettiği gibi bir tiyatroya benzetmek mümkündür. Bu tiyatroda ilk önce insanlar, duyguları okşanarak ve tahrik edilerek gruba ısındırılmakta, gönülleri feth edilemektedir. Daha sonraki evrede de gruba adapte olmaya başlayan taraftarlar, ruh arındırma, ferdi terapi, grup terapisi, kendini aşma, farkındalık, hipnoz gibi bir çok farklı uygulamalara alınmaya başlar.[40] Nihayet bu tip inanç gruplarına katılan insan, geleneksel bağlardan, inançlardan, gerektiğinde ailesinden, toplumdan uzaklaşarak zamanla asosyalleşerek intihara kadar varan bir durumla karşılaşabilir.

[39] Arslan, agy,14.
[40] Özkan, 28

B) YENİ İNANÇLARIN ORTAYA ÇIKIŞ VE BUNLARA İLGİNİN NEDENLERİ

Diğer sosyal hareketler gibi onların da bir türü olan yeni dini inançların neşvü nema bulup yayılması için de toplumsal mahrumiyetler, doyumsuzluklar, engellemeler, çarpıklıklar, gerginlikler ve bunalım ortamları, karmaşık ve heterojen toplumsal ve kültürel yapılar önemli ortam oluşturmaktadır.[41]

Bu yeni inançlara ilginin Batıdaki nedenleri arasında savaşın getirdiği yılgınlık, Batı'nın Vietnam gibi bir ülke karşısında yenilmesi, bunun nedeninin de sahip oldukları inanç olduğu yönündeki inanç, insanları Doğu menşeli inançlara yönlendirmiştir.

Modernizmin getirdiği bireyselleşme, rasyonelizm, metaryalizm, pozitivizm sonucunda geleneksel dinin yaşam dışına çıkarılması, insanlarda manevi alanda boşluk meydana getirdi. Ayrıca modern yaşamın geleneksel aile yaşantısını ortadan kaldırması ile aile içinde alınan dini inanç ve uygulamalar, yeni yetişen nesle gençlere aktarılamadı. Bunun neticesinde manevi alanda oluşan boşluk, yeni inançlar ve özellikle Doğu dinleri tarafından doldurulduu.

Her şeyi maddeleştiren modern hayat, modernizm, inancı bir tarafa itmesi neticesinde meydana gelen manevi boşluk, tanrıyı reddederek diğer nesnelere tapınmanın başlamasına neden oldu. Yeniçağ buna bir tepki olarak görülebilir. Nitekim postmodernizmin eski geleneksele değer vermesi ile dinlere inançlara yöneliş hızlanmış, geleneksel dinler, bu hıza ayak uyduramayınca yeni inançlara yönelim fazlalaşmıştır. Daha çok mistisizm ağırlıklı bir anlayış gelişmiştir.

İnsanı sadece gelişmemiş bir hayvan gibi gören seküler humanizm, Batı'da ahlaki erezyona da neden oldu. İlaçların

---

[41] Adem EFE, "Küreselleşme Yeni Dini Hareketler Ve İnternet", *http://idc.sdu.edu.tr/tammetinler/dinkultur/dinkultur28.pdf*

hayal kırıklığına sebep olması, metaryalist düşünce neticede manevi boşluk oluştu, geleneksel dindarlığın insanın üzerindeki rolü azaldı ve yeni inançlara ilgi arttı.[42]

Batı'da kapitalizmin yalnız bıraktığı insanlar, kendilerini manevi açıdan boşlukta hissettiler. Bununla beraber modern yaşamın oluşturduğu sıkıntılar, onlarda çeşitli ruhsal hastalıkların oluşmasına neden oldu. Bunun neticesinde insanlar, ruhsal ihtiyaçlarının doyumu konusunda Hıristiyanlığın yetersizliği sebebiyle farklı arayışlar içine girdi. Bu esnada meditasyon, yoga gibi Batı için oldukça yeni olan kavramlarla sunulan Uzak-Doğu düşünce sistemi, Batı insanının ilgisini çekti.

a) Sekülerleşme, Küreselleşme/Globalleşme ve Çoğulculuk

Kısaca dinin, toplumsal süreçlerden bütünüyle tasfiye edileceği ve tümüyle maddi ve dünyevî bir yaşama biçiminin toplumların kaderine hükmedeceğine inanılıyordu.

Yani mutlak bir sekülerizmle, dinin mutlaka ortadan kalkacağı ya da giderek toplumun dışına itileceği sanılıyordu. Aydınlanma'ya kadar geri götürülebilecek sekülerleşme temasının ana konusu, modernleşme ile hem toplumsal seviyede hem de bireyin bilincinde dinin gerileyeceği varsayımı idi. Hatta bu düşüncenin, gericilik, batıl, hurafe kabul ettikleri düşünceleri yok edeceği zannıyla sekülerleşmenin iyi bir şey olduğu düşünüldü. [43] Bu algılama, sekülerizmin katı ve dayatmacı doğası ve ideolojisiyle birleşince, inançlı-inançsız pek çok bilim adamını dinin geleceğine yönelik umutsuz kehanetlere sevk etti.[44]

---

[42] Arslan, agy, 11.

[43] Ali KÖSE, *Sekülerizm Sorgulanıyor*, İstanbul 2002, 13-14

[44] "Din İle Bilim Bağdaşırmı Bağdaşmaz mı ?" *http://www.frmkd.biz/elestiramptartisampkozlarini-paylas/69491-din-ile-bilim-bagdasirmi-bagdasmazmi.html*

Ancak sekülerleşme meselesi teolojik bir tarih anlayışı içinde, modernizasyon sürecinin toplumsal ilişkilerin her alanında yaygınlaşacağı, dolayısıyla toplumsal ilişkilerin tamamıyla rasyonellik temelinde gelişeceği ve modern benliğin de yine akıl ve bilimsel nesnellik üzerinde temelleneceği ve kültürel/ekonomik/siyasal hayata yön vereceği düşüncesinden hareket ederek sekülerleşme ile modernleşme arasında birebir ilişki kurarak, bir gelenek olarak dinin giderek özelleşeceğini hatta ortadan kalkacağını varsayıyordu. Bireycilik, rasyonelleşme ve modernleşme ile birlikte öngörülenin aksine din, yeni formlarla geri dönmüştür.[45]

Seküler humanizm, Amerika'da insanlara yeterli derecede rehberlik yapamadığından insanların yeni dinlere, inançlara, spititüel akımlara, düşüncelere ilginin artmasına ve büyük bir güç haline gelmesine neden oldu.[46] Yine bugün din tüm dünyada; kırsal kesimin ihtiyaçları ve eğitimsiz köylüler arasında can çekişen bir görüntü değil, aksine gençler, eğitimli ve başarılı şehirliler yani modernleşmenin nimetleriyle ve rasyonaliteyle yetişmiş kesimler arasında gelişen bir görüntü sergilemektedir.

Bugün Japonya'da yeni otomobiller, görkemli Şinto mabetlerinde kutsanmakta, din afyondur diyen Marx'ın ülkesi Rusya'da geniş halk kitleleri gevşeyen rejimin ardından soluğu kiliselerde almaktadır. Bunun yanında tüm dünyada ateistlerin oranı bunca sekülerleşmeye ve modernleşmeye rağmen azalmadıysa bile artmamaktadır da.

Diğer taraftan sekülerizm teorisinin neredeyse hiç tutmadığı ve toplumsal pratiklerinin açıkça aksine geliştiği bir ülke de vardı ve bu ülke dünyanın en modern ve gelişmiş

---

[45] Adem EFE, "Küreselleşme Yeni Dini Hareketler Ve İnternet", http://idc.sdu.edu.tr/tammetinler/dinkultur/dinkultur28.pdf

[46] *http://www.religioustolerance.org/newage.htm.*

ülkesidir: ABD. Sekülerleşme teorisinin ve ideolojisinin en yaygın ve popüler olduğu dönemlerde bile bu ülkede gözlemlenen şey; dinin hem kurumsal hem de bireysel dindarlık anlamında giderek daha fazla yükseldiği ve yaygınlaştığı gerçeği idi. Amerikalı meşhur düşünür ve siyaset bilimci A. Tocgueville daha 1840'larda yazdığı eserlerinde buna değiniyordu. O, gerçekler ile teorinin hiçbir şekilde uyuşmadığını ifade ederken, Avrupa'daki inançsızlığın temelinde cehalet ve bilgisizliğin yattığını söylüyordu. Oysa aynı dönemde Amerika'da insanların dinin zahiri icaplarını şevkle yerine getirdiklerini açık olarak vurguluyordu. Üstelik Tocgueville'nin gözlemlerinin üzerinden 150 yıl geçmiş olmasına rağmen, Amerikan dindarlığı düşüşe geçmek şöyle dursun, kilise üyeliği üç kattan daha fazla arttı. Diğer dine bağlılık biçimlerinde de istikrarlı bir yükseliş gözlemlenmektedir.[47]

Batı'da kurumsal anlamda Hıristiyanlığın yani Kilise'nin Batı kültürü üzerindeki etkisini kaybetmesiyle, Batı'ya ait olmayan başka birçok dini sistemin batı kültürü üzerine etki ettiği görülmüştür.[48]

Batıda yeni inançların, özellikle Doğu dinlerinden mülhem inançların çok taraftar bulmasında "Batının içinde bulunduğu toplumsal sekülerleşme eğilimi"[49] önemli bir rol oynamaktadır.

Zira dünyevileşme, insanların dini özlemlerini söndürememiş, insanlar farklı inanç grupları ve tarikatlara girmişlerdir. Kiliseyi hükümsüz gören ve akıl dışı açılamaları reddeden modern insanlar, yeni öğretilere inanmaya başlamışlardır.[50]

---

[47] Köse,77.
[48] Hanegraaff, agy
[49] Köse, *Tarikat*,19.
[50] Özkan, 32.

Sekülerizme tepki gösteren, "doğaüstü" inanç ve uygulamaları olan dini akımlar ve muhafazakâr akımların Batı'da yayılması, sekülerleşmenin en yoğun yaşandığı sosyal sınıflarda kendini göstermektedir. Geleneksel dinin edinimleri yirmili yaşlara doğru reddeden gruplar, yirmili yaşlarda yeni akımlara ilgi duymaktadırlar. Bir anlamda insanın kutsalla olan bağı zayıflamıştır. Bu da Batı insanını rahatsız etmektedir. Yeni inançlar da bu rahatsızlığı hafiflettiğine inanıldığı için tercih edilmektedir. [51] Türkiye açısından düşünüldüğünde, kendilerini yeni inanç olarak takdim eden yapılanmaların, sekülerliğin sağladığı yaşama kolayca adapte olmaları, geniş taraftar bulmalarında etkin rol oynamıştır.

Geleneksel dinden tatmin olmayan (çeşitli nedenlerden dolayı) kesimler, kendilerini daha iyi takdim eden yeni inaçlara yönelebilmektedir. Bunların geneli Doğu dinlerinden etkilenmiştir. Veya onların modernleştirilmiş halidir.

Yeni inanç gruplarının ekserisinde kurtuluşa ulaşabilecekleri yöntemleri geleneksel dinlerinkinden farklıdır.[52] Özellikle Doğu'dan mülhem olanlarda ferdi bir tanrı düşüncesi olmaması ve bu dünyanın ebedi kabul edilmesi nedeniyle bu tür gruplar uzun ömür, mutluluk, sağlıklı hayat ve başarı ve hattâ ölümsüzlüğü ön plana çıkarırlar. Onlar, taraftarlarına kısa yoldan kurtuluşa ulaştıracağını iddia ettikleri birtakım reçeteler de sunarlar. Öğretilerini çoğunlukla metafizik bir dille takdim etmekle birlikte, benimsedikleri yöntemleri dinî terminoloji ile ifade etmeyi pek fazla tercih etmezler. Çünkü onlar dünyevîleşmiş hareketlerdir ve maksatları büyük oranda seküler ve hazcı (hedonoist) karakterlidir. Bunlar, bazen de büyük dünya dinlerinin "boyunduruğundan" insanları kurtarmayı "kurtuluş" olarak

[51] Köse,19
[52] Özkan,agy.

tanımlarlar. Ancak müntesiplerini çağdaş köleler hâline getirmelerini kurtuluşa engel görmezler.[53]

Modernizasyon sürecinin bir parçası olarak, özellikle 20. yüzyılın son çeyreğindeki gelişmeler ve Doğu Bloku'nun yıkılmasından sonra, tek kutuplu dünyada zuhur eden kültürel sistem, dünyanın somut bir biçimde tek bir bütün olarak yapılaşması sürecine verilen addır" şeklinde tanımlanmaktadır.[54]

Yirmi birinci yüzyılda öne çıkan küreselleşme yalnızca ekonomik alanda değil pek çok sahada olmuştur. Bilhassa dinî alandaki küreselleşmede ortaya çıkan tarikatlar ve dinî akımlar ferdîliğin dallanıp budaklanmasını arzulamaktadır. Küreselleşmeyle birlikte yeni dinî hareketlerde ve komünal dinî yapılanmaların sayısında bir artış olduğu görülmektedir. Ferdiyetçilik ve modernleşmenin, dinin mahiyetini ve modern dünyadaki yerini değiştirdiği bilinmektedir. Buna karşılık post-modernizmin dini, büyük ölçüde ferde endekslenmiş inançların bir bölümünde makullüğünü yitirmiş olarak, yeni durumuyla topluma geri dönmüştür.[55]

Siyasî çoğulculuğa paralel olarak dinî çoğulculuk da gelişmiştir. Esasen çoğulculuk, demokratik toplulukların bir alâmetidir. Ancak özellikle 1970'li yıllardan itibaren çeşitli büyük dinlerin içerisinden doğan ve kendini yeni bir din gibi takdim eden dinî hareketlerin yaygınlaşmasıyla birlikte bu kavramın kapsamı genişlemiştir.[56]

Kitle iletişim teknolojisindeki gelişmeler, dinlerin kendi bilgi ve mesajlarını bir yandan kendi taraftarlarına yayma bir yandan da bütün insanlığa iletmelerine katkıda bulunmuştur. Farklı nedenlerle kapsama alanlarını dünyanın her yanına

---

[53] Özkan, 33, Özkan,agy.
[54] Özkan,41.
[55] Özkan,43.
[56] Özkan, 43.

yaymak isteyen bazı yeni dini hareketler, küreselleşmenin iletişim ağlarının yoğunlaşması ile kendilerini ifade etme imkânı bulurlar. Küreselleşme, haberleşme ve iletişim teknolojilerinin bir devrimidir; bu sayede dinler uluslar arası boyuta taşınmaktadır. Ayrıca kitle iletişim teknolojisindeki karşı konulmaz gelişmeler, kişinin bireysel ya da kendi akranları ile vakit geçirmesini kolaylaştırıcı etkenler olmuştur. Bu durum yeni sosyo-kültürel bağların ortaya çıkmasına, dolayısıyla bu insanların dinî veya ruhçu birtakım gruplar içinde yer almasına ortam sağlamıştır.[57]

b) Hazcılık, Kayıtsızlık, Aşınmışlık, Ferdiyetcilik

Hedonizm: En genel anlamda hazzı "en yüksek iyi" olarak gören öğretiler bütünüdür. İnsanın bütün yapıp etmelerinde, bütün eylemlerinde başvurabileceği tek ölçünün "acıdan kaçıp hazza ulaşmaya çabalamak" olduğunu öne süren dünya görüşü; hayatın, var olmanın gerçek anlamını "haz"da bulan bakış açısıdır. Batı'da din, yalnızca özel bir mesele değildir. Aynı zamanda o, yaygınlaşarak gelişen hedonizmi isteyip istememektir de. Çünkü haz ve eğlence, yoğun gayretlerle inananları da kuşatmaktadır. Bilhassa gençler bu hazcı grupların ağına düşmekten kurtulamamaktadırlar. Ülkemizde de hazcılık kanalıyla taraftar toplayan, lüks otellerde sınırsız ve bütün ahlâkî kuralları bir tarafa atarak eğlence partileri düzenleyerek ayin yapan gruplar, zaman zaman tv programlarına konu olmaktadır.[58]

İçinde yaşadığımız çağda birçok insan dine karşı lâkayttır. Onlar açısından kimin neye inandığı önemli değildir. Bu, kayıtsızlık "indifferentizm" olarak isimlendirilmektedir. Bu umursamaz kişilikler doldurulabilir boş testiye benzetilmektedir. Bundan dolayı olsa gerek, bu din görünümlü

---

[57] Efe,agy

[58] Özkan, 39,40.

organizasyonlar bu durumdaki insanların boşluğunu doldurmak için çabalamaktadırlar. Bunların özünü emmekte, aynı dinî ve dünyevî sahaların hem fikirlerini hem de hükümlerini propaganda aracı olarak kullanmaktadırlar.[59]

Yazılı olmayan piyasa ekonomisinde, "her şey satılıktır" kuralı geçerlidir. Bu anlayışa göre din de aşınmaya maruzdur. Bazı gruplar birbirleriyle rekabet içerisindedir. İnananlar da müşteri olarak değerlendirilmektedir. Pek çok yeni dinî grup da bu düşüncede olduğu için kendi alacaklılarına gerçek satıcılar olarak talip olmaktadır. Yeni dinî akımların bu yaklaşımı, yani yazılı olmayan piyasa ekonomisinin kuralını çok iyi uygulaması karşısında kiliseler çok geri kalmaktadır.[60] Bu nedenle müntesiplerinin beklentilerine cevap veremeyen dinler taraftarlarını kaybedebilir. Eski dinlerinden memnun olmayan kimseler, yeni din arayışı içinde olabilir. Bu arayışlarda yönelinilen yeni innaç gruplarından en dikkat çekici olanı yukarıda da işaret ettiğimiz gibi kendini piyasa şartlarına göre iyi takdim eden Doğu'ya ait inançlarla Batı okültizmini harmanlayan inanç gruplarıdır.[61]

Bireycilik en genel anlamıyla bireyin önemini ve çıkarını önceleyen fikirleri içerir. Bireyci ve özgürlükçü anlayışların aşırı vurgusu neticesinde maddi başarı, refah, mutluluk, her şeye sahip olma ve tüketme güdüleri ile harekete geçen hazcı, çıkarcı, bencil bir insan tipi ortaya çıkmıştır.[62]

Bilim ve teknolojinin gelişmesi ile modern dünyanın en önemli özelliği olan bireyselcilik, kişiyi toplumdan uzaklaştırarak yalnızlaştırmıştır. Bununla beraber şehirleşme,

---

[59] Özkan, 34.
[60] Özkan,34,35.
[61] Özkan,35.
[62] Kirman, "Modernleşme Süreci ve Din" *IV. Din Şurası, I. Komisyon Tebliğleri*, 2009 Ankara.

modern yaşam tarzı geleneksel dini yaşantının zedelenmesine neden oldu. Ayrıca kent yaşamı insanı yalnızlaştırdı, diğer insanlardan soyutladı. İnsanlar kendilerini çok iyi takdim eden merkezlere gittiklerinde en iyi şekilde karşılanmakta, yalandan da olsa onu tebessümle dinleyen bir ilgili bulunmaktadır.

Diğer taraftan gerçekte bireycilik kişiyi toplumdan soyutlamıştır. Özellikle kent yaşamı, hayatın hızlı akması insanı bireyselleştirmiştir. Kentleşme sonucu artan rasyonelleşme, bireyselleşme ve bireycileşmeye bunun neticesinde de yeni bireyci formlar gerilimli ve sancılı etkileşime yol açar. Kent kültürü bir yandan insanı özgürleştirirken bir yandan da toplumsal bağlardan uzaklaştıkça bir acziyet duygusuna düşülebilir. Kentte çözülen geleneksel dayanışma formlarının yerine yeni dayanışma formları ortaya çıkmazsa kent bir sapma, çatışma, çözülme ortamı haline gelebilir.[63] Kentlileşme sonucunda dini yaşam bağlamında da farklı yapılanmalara yöneliş olabilir. Kişi yalnızlığını gidermek düşüncesiyle yeni inançların merkezlerine giderek yalnızlığı gideriyor, hem sosyal çevre ediniyor, hem de psikolojik olarak rahatlıyor. Yalandan da olsa kişiyi tebessümle dinleyen bir lider veya ilgili bir kimse bulunuyor. Modern şehirlerde kalabalıklar içinde yalnızlık çeken, derdini paylaşacak kimse bulamadığı için bunalıma giren pek çok kişinin, bu akımlara kapılmasına yol açmaktadır. Dahası sıkı rekabet ortamında yaşayan, sürekli birbiriyle yarışan ve bu hengâmede kendini dinleyecek ve gerektiğinde yardımcı olacak bir dost bulamayan her insan büyüsel, dinsel hareketlerin üyesi olabilir. [64]

---

[63] Celalettin Çelik, "Kentleşme ve Dini Hayat", *IV. Din Şurası, I. Komisyon Tebliğleri*, 2009 Ankara.

[64] Ali İhsan Yitik, "Modern Dönemde din Motifli Eğilimler ve Türk Toplumu", *IV. Din Şurası, I. Komisyon Tebliğleri*, 2009 Ankara. Yine bkz.Özkan,36.

c)Mesihcilik, (Mesiyanizm-Millenarıanism-Binyıcılık)

Çeşitli inanç sistemlerinde mevcut olan, gelecekteki 1000 yıllık bir saadet ve mutluluk dönemine inançtır. Genlikle dinlerdeki mehdilik inancıyla ilişkili olan bu tasavvura göre, ahir zamanda geleceği beklenen bu süre bir tarftan inancın, huzur ve sükûnun hâkim olduğu, inançsızlık ve kötülüğün yok olduğu, diğer taraftan ise bolluk ve bereketin çok olacağı bir dönem olacaktır.[65] Hıristiyanlıkta ise 1000 yıllık süre mesihin ikinci gelişi ile başlayacaktır. Mesihi bekleme üzerine temellenmiş inanç ve düşünceler sistemi şeklinde açıklanan mesihcilik, mesihin gelişi ile ilgili birtakım beklentileri içeren inanç ve idealler sistemidir. Buna göre dünyanın sonuna yaklaşılmıştır. Son yıllarda mesihcilik yerine binyılcılık kavramı ikame edilmiştir.[66]

Tarih sahnesinde görülen bütün dinlerde inananların karşılaştıkları zorluklardan kurtaracak üstün bir insanın geleceği ve daha sonra da kıyametin kopacağını esas alan mesihi düşünceler vardır.

Diğer dinlerde olduğu gibi Yahudi ve Hıristiyan geleneğinde de Mesih düşüncesi belirgin bir şekilde yer almaktadır. Özellikle Hz. İsa'nın ikinci defa yeryüzüne gelerek kurtarıcı rolünü yerine getirerek görevini tamamlayacağı düşüncesi Hıristiyan teolojisinde de önemli bir yer işgal etmektedir. Hıristiyanların inancına göre bu süreç Hz. İsa büyük bir ihtişamla bulutlar üzerinde ve melekler ile gökyüzünden gelmesi ve bin yıllık "Tanrı Krallığı"nı kurarak tüm düşmalarını ezinceye kadar hüküm sürmesinden sonra da kıyamet kopması, ölülerin dirilmesi ve herkesin yaptıklarının karşılığını alarak iyilerin cennete, kötülerin cehenneme gitmesiyle son bulacaktır.

---

[65] Gündüz, 67.

[66] Sami BALBAY, *Mesih'in Dönüşü*, Konya 2002, 29

Diğer taraftan Mesih'in ne zaman ortaya çıkacağı konusunda ise bir birlik söz konusu olmamıştır. Bu konuda yapılan tartışmalarda Mesih'in döneceği zamanın Hz.İsa'nın vefatından sonraki kırk gün ila dünyanın son anına kadar olan zaman diliminde olabileceği ileri sürülmüştür.[67]

Hz. İsa'nın ikinci gelişi ile ilgili beklentiler İsa'nın vefatından hemen sonra başlamış; bu beklenti dördüncü yüzyıla kadar devam etmiş, bu yüzyılda teolojik olarak dışlanmış, zamanla bu düşünce zayıflamıştır.[68] Mesih'in ikinci gelişi ile ilgili olarak verilen tarihlerde geliş gerçekleşmeyince Hz.İsa'nın ikinci gelişi, her yıl sadece Paskalya Bayramı'nda beklenilir olmuştur.[69] Hz. İsa'nın ikinci gelişi ile ilgili düşünceler zamanla tarikatların ve mezheplerin ortaya çıkmasına da zemin hazırlamıştır. Özellikle Onsekizinci yüzyılda mesihci kabbalist ve sırri yorumlara ağırlık veren tarikatlar, mezhepler zamanla dinleştirilmiştir. Hıristiyanlık'tan ortaya çıkan Amerika'da doğan Yedinci Gün Adventistleri, Yedinci gün Adventistlerinden esinlenerek ortaya çıkanYehova Şahitleri, Mormonluk ve Moonculuk göze çarpan Mesihci yeni inançlardandır.[70] Hatta Mormonlukta Mesih'in yeryüzündeki saltanatına inanma, iman esasları arasında yer almaktadır.[71]

Hz. İsa'nın gelişi ile ilgili beklentinin sadece Hıristiyanlarla sınırlı olmadığını da belirtmek gerekir. İslam dünyasında Mirza Hüseyin Ali'den, Hint dünyasından Krişna Murti'ye kadar birçok kimse kendisine İsa'nın hulul ettiğine inanmıştır.[72] Bunun gibi hint dünyasında da birçok mehdi görülmüştür. Bunun nedeni de Hinduizm'in mehdi anlayışıdır.[73] Tanrı Vişnu'nun müstakbel

---

[67] Balbay 68.
[68] Ali Rafet Özkan, *Fundamnatalist Hıristiyanlık*, Ankara 2002, 36.
[69] Balbay,79.
[70] Özkan, 64.
[71] Günay TÜMER, Yehova Şahitleri, Ankara 1987, 39.
[72] Tümer, 41; Balbay,92.
[73] Ekrem Sarıkçıoğlu, Dinlerde Mehdi Tasavvurları, Samsun 1997, 18.

avatarasının yeryüzüne geleceği düşüncesi kendisini avatara olduğunu ileri süren kişilerin ortaya çıkmasına ve etraflarında insanları tplamasına neden olmuştur.

Mesihci Yeni Dini hareketlerin çoğunun Amerika Birleşik Devletleri merkezli olduğu görülmektedir. Bunun nedeni Amerka Birleşik devletlerini oluşturan toplumların burada dini inançlarını daha iyi yaşama imkânına sahip olmaları, geleneksel Hıristiyanlığa eleştirilerinde ve geleneksel dinin söylemlerini yeniden yorumlamalarında bir yasakla karşılaşmamalarıdır. Bu durum, yeni dini inançların burada yoğun şekilde ortaya çıkma ve yayılma imkânı vermiştir. Bunlar dünyanın sonunun yaklaştığına inanmaktadırlar. Bu nedenle bu yapılanmalar İsa'nın yeryüzüne tekrar gelişi için ortamın hazırlanmasını hedeflemektedirler. Yine bunlarda Mesih'in önderlik edeceği bir devlet kurma da tutku halindedir. Tabii ki, bu devletin kanunlarının esasını da, Kadim Yasa, Musa'nın Yasası oluşturacaktır.

BÖLÜM I

A)YENİ İNANÇLARIN MENŞEİ VE ÖZELLİKLERİ

a) Yeni İnançların Kökenleri

Yeni inançlar tarafından önemsenen gizli uygulamalar ve inançlar aslında Yeni inançlar tarafından canlandırılan çoğu çok erken pagan kültürlerin bir parçası idi. Yeni inançların önemsediği büyü, ruhculuk, kehanet (basiret), geleceği görebilme, astrolojive diğer büyüsel uygulamalar, Keldanilerin, Mısırlıların, gizemli dinlerin, özellikle Babil kültürününün ürünleriydi.[74]

Diğer tarftan Amerika Birleşik Devletleri'nde ortaya çıkan veya orada gelişme imkânı bulan yeni inançların çoğunun Hıristiyan kökenli olduğu görülecektir. Bunların tamamına yakını da evangelik, bin yılcı yani Mesihçi yapıdadırlar.

Daha çok spritüalist kökenli olan yeni inançlardan bazıları da dünyanın sonunun yaklaştığı için insanlığı altın çağa hazırlama iddiasındadırlar. Bu grupların bazısında bu nedenle gelenekselden kopamama, modern hayatın imkânlarını mümkün olduğu kadar az kullanma gibi özellikler bulunmaktadır. Bunlara Amişler örnek verilebilir. Ahlaki yaşantıyı ön planda tutan ve Mesihçi bir anlayışa sahip olanlara da Mormonlar en iyi örnektir ve bunlarda puritan ahlak anlayışı ağırlık teşkil etmektedir.

Yeni inançların bir kısmı da ruhsal aydınlanmayı, kişisel gelişimi esas alarak dünya barışına katkıyı amaçlamaktadırlar. Bunlarda Uzak Doğu inançları ile Ortadoğu, Kelt ve Mısır dinlerinde görülen ezoterik, büyüsel etkileri görmek mümkündür. Mistik yaşantıyı ve meditasyonu ön planda tutanların çok büyük bir kısmı Hint ve Budizm'i esas almışlardır.

---

[74]Craig Branch, "The New Age Movement"
http://www.watchman.org/profile/nwagmpro.htm

Birçok dini hareket, inanç, pratik ve gelenekleri itibariyle Doğu'ya ait geleneklerden izler taşır, hatta bunlar Doğu gelenklerinin birebir uygulamaları da olabilir. Mesela eğitim ve ruhsallığı ön planda tutan Brahma Kumaris Raja Yoga'yı esas alır ve Karaçi'de kurulmuştur, Bunun gibi kendini sosyo-ruhsal organizasyon olarak takdim eden Ananda Marga da Bihar merkezlidir ve takip ettiği meditasyon ve yoga uygulamaları itibariyle Doğu kökenlidir.[75] Yeni inançların çokca üzerinde durdukları Reenkarnasyon yani yeniden doğum ve karma gibi kavramlarla ilgili anlayışlar, Doğu dinlerin bu konudaki anlayışları ile birebir örtüşmektedir. Bu inançlar Hindu ve diğer Doğu dinlerinden alınmıştır. Ayrıca yeni inançlar, Hindu karmasını da öğretmektedirler.

Yeni inanç olarak takdim edilen oluşumlar, eski dini-occult (büyücü) gelenekleri canlandırma faaliyeti olarak da görülebilir. Gerçekte pagan kültüre ait birçok gelenek ve uygulama, inanç ve pratikler bu oluşumlarda mevcuttur. Bunlar umumiyetle şu şekildedir: Büyü, ruhculuk, kehanet, büyücülük, geleceği görme, ölülerle-ruhlarla irtibat, astroloji.[76]

Dolayısıyla yeni inançlarda heterojenlik (çok parçalılık, bütünlükten yoksunluk da diyebiliriz çev.), senkretiklik (çeşitli öğretilerin suni bir karışımı) ve çok farklı kaynaktan öğretilerden izler vardır. Bunlar: Doğal dinler (paganizm-druidizm, büyücülük, şamanizm, satanizm)- Mısır'ın gizli öğretileri (hermetisizm), Yahudilik (kabbala), Hristiyanlık (gnostisizm) vb- Şifacılık (doğal, enerjetik, psişik)- Doğu

---

[75] Aldridge, 28;

76 "New Age Movment - *New Age* or Old Occult?" *http://www.rapidnet.com/~jbeard/bdm/Cults/newage.htm*

felsefeleri (Hinduizm, Budizm, Taoizm, Şintoizm) ve onlardan türetilenler (teosofizm, antroposofi).[77]

b)Yeni İnançların Genel Özellikleri

Yeni dinî hareketler genellikle benzer özelliklere sahiptirler. Bu gruplar, mutlak hakikati getirdiğine veya modern çağın aydınlatıcısı olduğuna inandıkları bir üstadın etrafında toplanarak, sıkı bir bağla birbirlerine bağlanmak suretiyle güçlü bir cemaat oluşturmaktadırlar. Hareketlerinde; "kutsal üstat", "kurtuluş reçetesi" ve "kurtulmuş aile", "Kıyametin yaklaştığı beklentisi", "ateizm", "senkretizm ve eklektizm" ve "yeni bir dünya dini ve düzeni" gibi pek çok özellik müşterektir.

Bu din görünümlü hareketlerin zirvesinde sınırsız otorite ile donanmış karizmatik bir lider bulunmaktadır. Bu lider, karizmatik yapısıyla insanları etkileme gücüne sahiptir ve güya taraftarlarının kurtuluş reçetesini elinde bulundurmaktadır. Bazı gruplarda bu karizmatik lider, "mehdi" veya "Mesih" kimliğine bürünmüş şahsiyetler olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Dinî grupların yaşayan liderlerinin, yeni bir dünya düzeni ve yeni bir dünya dini kuracağına ve insanlığın bütün problemlerini çözeceğine inanılmaktadır. İnsanüstü güçleri de dâhil olmak üzere sayılmayacak kadar olumlu özellikleri üzerinde taşıdığına inanılan bu lidere sonsuz tazim gösterilmektedir. Kutsal üstadın, içinde yaşanılan çağın "hidayet reçetesi"ni getirecek kişi olduğuna inanılmaktadır. Bu grup mensuplarınca hidayet reçetesi, "yegâne yol" olarak kabul edilmektedir. Onun dışında bir kurtuluş ve hidayet imkânı yoktur.

Bu tür gruplarda genelde "cemaat" kavramı yerine "aile" ifadesi tercih edilir. Çünkü aile çok daha sıcak ve samimi gelmektedir. Ferdîliğin doruğa ulaştığı ve ferdî hayatın daha

[77] *http://www.geocities.com/sanataist/*

ağır bastığı Batı toplumlarında gerçek aile görüntüsüne bürünen grupların çok daha etkili olması muhtemeldir. Zira bunlar, içinde yaşadıkları toplumların eksikliklerini çok iyi etüt ederek yeni sistemler geliştirmektedirler. Taraftarlarına aile ortamı hazırlama çabaları bunlardan biridir. Nitekim Moonculuk, "Birleşik aile" olarak da bilinir ve kendisini öyle takdim eder. Önceleri "Tanrının Çocukları" (Children of God) olarak tanıtan David Beng grubu ise, son zamanlarda kendilerini tanımlamak için "sevgi ailesi" ifadesini tercih etmektedirler. Bu grupların pek çoğunda kıyametin yaklaştığı beklentisi vardır.[78]

Bu akımların tamamına yakını, yoga ve meditasyon uygulamakta, reenkarnasyona (ruh göçü) inanmaktadır. Bilhassa yoga ve meditasyon, bu yeni dinî hareketlerce kendilerini tanıtıcı araç olarak kullanılarak, bu uygulamalar âdeta çağdaşlığın, ilericiliğin gerekleri olarak takdim edilmektedir.[79] Bununla beraber bunların inancına göre ruhlar üstü bir varlık, bir kanal olarak üst varlıklardan bilgileri sunar. Grup üyelerine diğer kültlerin kullandığı (baskı, zihin kontrol) gibi metotlar da kullanılır.[80]

Temel özellikleri epistomolojik olarak geleneksel dinlerin bir yeni yorumu olsa da seküler söylemi ve malzemeleri de kullanmaktadırlar. Mesela parapsikoloji, astroloji, alternatif tıp gibi. Mistik akıldışı, paranormal unsurları içerisinde bulundururlar, irrasyonel ilkeleri sundukları bir söylem geliştirmişlerdir. Bunu yaparken felsefi bir dil kullanmaktadırlar. Bireycilik ön plandadır.

---

[78] Özkan, agy.

[79] Özkan, agy.

[80] GROSS, Werner; "Tarikat ve İbadet Gruplarının Yıkıcı Olma Niteliklerini Değerlendirici Psikolojik Kriterler" (çev. Rana Rey Uluç), Türk Psikoloji Bülteni 4(9), 103–109, *12brinkster.com/zihin kontrol/categories htm.*

Yeni inançlar yeni olsalar da eski ile olan bağlarından tamamen kopamamaktadırlar. Ruhçu geleneklerden ve kadim dinlerden etkiler, izler taşımaktadırlar. Bu nedenle bu tip inançlar için "eski yeni dinler (Old new religions)" tabiri de kullanılmaktadır.[81]

Yeniden yorumlama vardır. Yani bir diğer tabirle eskinin yenisi hükmündedirler. Bunlar senkretik özelliğe sahip olduklarından birçok dinin etkisi, kalıntısı vardır. Hatta din dışı felsefelerin, metaryalizmin de etkisi vardır. Bazılarında teoloji ön plandadır. Bazılarında ise kişisel deneyim ön plandadır.[82] Bunlara göre insan tanrılaşabileceği gibi tanrı da insan formunda bedenleşebilir.[83]

Yeni inançların ortak özelliklerini Douglas R. Groothuis şu şekilde sıralamaktadır:

1) Her şey tekdir: monizm
2) Her şey tanrıdır: panteizm
3) İnsanlık tanrıdır. Hümanizm
4) Bilinçte değişiklikler vardır.
5) Bütün dinler birdir. Ecumenicalism
6) Kozmik evrimsel iyimserlik vardır. Ruhun devamlı yeniden doğuşu söz konusudur: Reenkarnasyon.[84]

Buna şunlar da ilave edilebilir.

7) Şuurda değişiklik özel bilgi iledir: Esotericism
8) Genel içsel birlik deneyimi.
9) Tabiatüstü güçler ve enerji kontrolü: Occultism
10) Yasak (günah) davranış, yoktur: Hedonism
11) Toprak ana, canlıdır: Neo-Witchcraft
12) Büyüsel ayin ve ibadetler: Neo-Shamanism

---

[81] Chryssides,77.
[82] Arslan, agy. 14.
[83] Arslan, agy,17.
[84] Steve KEOHANE, "The Ageold-New Age Movement", *www.ewtn.com/library/newage/age-old.txb*

13) Her şey tabiatla uyumludur: Neo-Paganism
15) İyi kötüyü takip eder: Dualism
16) Kişisel sağlık-içsel sağlık esastır.[85]

Norman Geisler ise yeni inançların on dört esasının olduğuna işaret etmektedir. Bunlar:

1) Kişisel olmayan bir tanrı vardır.
2) Sonsuz, sonu olmayan bir evren vardır.
3) Maddenin yanılsama doğası vardır (şekil değiştirmesi)
4) Hayat sürekli döngü içindedir. Sürekli geliş gidişler söz konusudur.
5) Reenkarnasyon gereklidir.
6) İnsanlık tanrılıkta (yolunda), evrim halindedir.
7) Dünyadakilerin ötesinde olan şeylerde (ruhsal varlıklar, tanrı vb) de evrim vardır.
8) Tanrı-insan, insan-tanrı birliği, söz konusudur.
9) Meditasyon ve diğer bilinç değiştirme teknikleri gereklidir.
10) Occult (büyüsel pratikler, uygulamalar), astroloji ve medyumluk vardır.
11) Veceteryanlık ve bütüncül sağlık önem arz eder.
12) Savaş karşıtı faaliyetler vardır.
13) Tek dünya düzeni hedeflenilmektedir.
14) Bütün dinlerin birliği amaçlanmaktadır.[86]

---

[85] Gary M. Gulan, "New Age Movement: An Introduction", *www.beyondthepulpit.org/articles/doc_download/181-new-age-movement*

[86] "The Age-Old New Age Movement", *http://www.bibleprobe.com/new_age.htm*;Saliba ,15; "The Age-Old New Age Movement", http://www.ewtn.com/library/newage/age-old.txt; G KUMAR, "The New Age Movement, A Paradigm Shift By", *http://ezinearticles.com/?The-New-Age-Movement,-A-Paradigm-Shift&id=29479*

Ayrıca ruhanilik, biyoenerji, chi enerji, çakralar, nirvana, mesihi bilinç, Kızılderili maneviyatı, prajna, bedeni terk, ölümü tecrübe, reenkarnasyon, gizli disiplinler, psikoterapi, piramitler, kristaller, iyileştirme seansları, pozitif düşünce, bütüncül hologram, sinerji, birlik, toplumsal paylaşım, tek dil, tek devlet, tek para, kozmik bilinç, ak büyü, kara büyü, trans, Şamanizm, erhard eğitim semineri, silva yöntemi, yeniden doğum, Ich şifa, transpersonel psikoloji, ateş üzerinde yürüme[87] de yeni inançların özellikleri arasında yer almaktadır.

Diğer taraftan yeni inanç gruplarında eski medeniyetlere, kristal kafatasına Stonehenge ve Keops Piramidi gibi anıtlara antik sitelere, Atlantis, Lemuria, Mu ve diğer kayıp topraklara saygı vardır. Onların gizemli yönlerinin olduğu kabul edilir. [88]

Yeni inanç oluşumlarına göre 1960'ların başında Age of Aquarius Kova Burcu (Altın Çağ) başlamıştır. Bunlar için önem arzeden astroloji, burçlar ve zodyakı anlama, yorumlama, insani amaçlar ve diğer dünyevi işler için kullanılır.

Yeni inançlardan bazılarının gıdalarla ilgili de farklı görüşleri vardır. Bunlar, gıdaların hem ruhsal ve bedensel etkilerinin olduğu düşüncesiyle, gıda tüketimine dikkat etmektedirler. Genellikle yerel olarak yetiştirilen ve mevsimsel, taze organik gıdaları yeme taraftarıdırlar. Bununla birlikte diyetin (oruç), bilincin daha yüksek düzeylere ulaşması konusunda yardımcı olabildiğine inanılmaktadır.[89] Ayrıca gıdaların alımı ile ilgili bazen çok detaylı bilgiler, kurallar da vardır. Gıdaların hem biyolojik bünyeye hem de ruhsal bünyeye etkisinin olduğuna inanıldığı için, sebze ve

---

[87] Harold J. Berry , "The Age-Old New Age Movement" ,http://www.ewtn.com/library/newage/age-old.txt

[88] http://en.wikipedia.org/wiki/New_Age

[89] http://en.wikipedia.org/wiki/New_Age

vejetaryenlik tercih edilmektedir. Özellikle ahimsa prensi gereğince et ve etli yiyecekler tercih edilmemektedir.

Diğer tarafta numeroloji, matematik, geometri, tanrı'nın doğasının izah edilmesinde kullanılır. Matematik ve genlede numeroloji, kıyametin kopacağı tarihi belirlemek için, kuantum mekaniği ve mistisizmi, parapsikoloji ve Gaia[90] hipotezi de manevi ilkeleri doğrulamak için kullanılmaktadır.[91]

---

[90] 1960'lı yıllarda nasa icin çalışan James Lovelock tarafından, Lynn Margulis'in de yardımıyla geliştirilen hipotez. Lovelock 1979'da yazdığı " Gaia: A New Look at Life on Earth" adlı kitapta, bu hipotezden ilk defa bahsederek, dünyanın aslında canlı bir organizma gibi olduğunu iddia etmiştir. dünyadaki yaşamın adı gaia'dır ve buna göre karalar gaia'nın kemikleri, okyanuslar, denizler ve ırmaklar onun dolaşım sistemi, atmosfer onun solunum sistemi, üzerinde yaşayan canlılar da onun sinir sistemidir. Lovelock'a gelen eleştirilerin birinde, canlı olan her organizmanın üreyerek çoğaldığı, dünyadaki yaşam için ise böyle bir durumun olmadığı söylenir. Lovelock buna; dünya dışında, örneğin marsta bir şekilde yaşam oluşturulduğunda, bakterilerin yaşaması sağlandığında, gaia çoğalmış olacaktır, diye cevap vermiştir. Neticede, bu hipotezde Lovelock'ın anlatmak istediği şey, dünyanın bir bölümüne gelecek zararın, aslında dünya üzerindeki tüm yaşamı etkileyeceğidir. http://www.itusozluk.com/goster.php/gaia+teorisi

[91] Bryan R. Wilson, Jamie Cresswell, New Religious Movements:Challenge and Response, 16, http://books.google.com.tr/books?id=iA7yQENNCmQC&printsec

B) YENİ İNANÇLARIN TEOLOJİK KONULARLA İLGİLİ DÜŞÜNCELERİ

a) Tanrı İle İlgili Düşünceleri

Yeni inançların tanrı anlayışları çok farklılık arz etmektedir. Bunlarda soyut bir tanrı düşüncesinden antropomorfist tanrı anlayışına; panteizmden pananteizme[92] kadar birçok tanrı anlayışı, söz konusudur. Fakat asıl olarak yeni inançların tanrı anlayışlarının temelini monizm[93] teşkil eder.

Monizm, Yunanca bir kelime olan monos'tan gelmektedir ve "bir" olarak bilinir. Bu anlayışa göre her şey, o özün parçasıdır. Bu öz, enerji, bilinç, sevgi şeklinde adlandırılabilir.

Onlara göre evrenin sadece bir özü vardır ve tüm canlıların yanı sıra, cansız nesneler, her şey ve herkes bu ilahi özün bir parçası olarak görülmektedir. Bu bağlamda yeni inançlardan monizmi esas alanlara göre hiçbir transandantal otorite yoktur. Yeni inançlar, hiçbir aşkın (transandantal) otoriteyi kabul etmezler. Sadece internal (iç) bir vardır.

Buna göre herşey birdir. Evrende tek şey vardır, her şey o tek şeyin parçasıdır. Her şey bu varlığın değişik formudur.

---

[92] panteizm ve pananteizm. Birincisi evreni tanrı olarak görür ya da tersi. İkincisi ise evreni tanrıda görür. İlkinde kişisel bir tanrıya yer yokken ikincisi evreni tanrının bir parçası olarak görür.ilki hayatın akışına değişime özel bir önem vererek doğayla bütünleşmeyi savunurken ikincisi doğayı tanrının bir eseri olarak kavrar.mistisizm ikisinde de farklı kavrayış ve algılamalar doğurur.

[93] Monizm: Monizm, her şeyin bir tek zorunluluğun, ilkenin, madde veya enerjiden olduğunu iddia eden metafiziksel ve teolojik görüştür Monizm, mutlak olarak iki tür madde (veya zorunluluk, ilke) olduğunu ileri süren dualizmden ve mutlak olarak birçok türde madde (veya zorunluluk, ilke) olduğunu ileri süren pluralizmden ayrılmaktadır. Genellikle monizmin panteizm, panenteizm ve içkin bir Tanrı inanışı ile ilişkili olduğu düşünülür. Ayrıca, saltçılık (absolutizm) ve monad da monizmle yakından ilgilidir.

Her kişi ve her şeyin tanrı ile karışık iç içe olduğuna inanırlar. Bazen İncil'den delil getiriler. Luke 17:21'de. *"Tanrı krallığı içinizde"* sözünden hareketle bunların iddiasına göre, insanın tanrısal bir özü vardır. [94]

Hakikatte monizm Doğu dinlerinin ortak özelliğidir ve yeni inançlar da oradan ödünç almıştır. Burada Hinduistik bir panteizm söz konusudur. Kişisel olmayan enerji, yaşam gücü ya da enerjisi, yüksek öz benlik, Brahma, nirvana, tanrı bilincidir.[95] Bu nedenle Hıristiyan teologlarınca tanrısal bilinç, Evrensel aşk, kendini gerçekleştirme, benlik, Yüksek öz, Brahma, Nirvana, Brahman, Nirvana, etc gibi, bunlar kendine tapma ve putçuluğun birer parçası olarak yorumlanmaktadır.[96]

Dolayısıyla Kişisel tanrı anlayışı yoktur. Bazılarında ise herkes, her şey tanrının bir parçasıdır. Bu düşünce ise doğu dinlerinin ortak özelliğidir. Dolayısıyla yeni inançlardaki tanrı geleneksel dinlerin hediye ettiği tanrı değildir. Yeni inançlarda tanrı kişisel olmayan bir varlığı, akıl, duygu ve bir irade, güç, enerjiyi ifade etmektedir.[97] Bu tanrı kişisel ve transandantal olmayan bir tanrıdır, evrenin yaratıcısı değildir. Dünyanın içinde karışık olan bir enerjidir.

O kosmik birlik, "her şey birdir" düşüncesi ön plandadır. Bu monistik (tekci), panteistik, veya panantesistik bir tanrı anlayışıdır. Tanrı "yaşam prensibidir, tanrı dünyanın ruhu, evrende var olan her şeyin özü, bir düşüncede her şey

---

[94] http://www.testallthings.org/newage.html ; ayrıca bkz, Berry , "The Age-Old New Age Movement" ,*http://www.ewtn.com/library/newage/age-old.txt*

[95] "New Age Movement New Age or Old Occult", http://www.rapidnet.com/~jbeard/bdm/Cults/newage.htm

[96] "Unification Church *(Moonies)* - Christian *or Cult?" Biblical Discernment Ministries* - Revised 11/01http://www.rapidnet.com/~jbeard/bdm/Cults/unificat.htm,

[97] Berry, agy.

tanrıdır. Her düşünce her şey her duygu, his aynı şeydir o da tanrıdır.[98]

Her şey evrensel Tanrı ile bağlı olduğundan yaşamın amacı da aynı enerjiye katılmaktadır. Tüm evren ve tüm yaratıklar bu bir inanç (bilerek veya bilmeyerek) bu hedef doğrultusunda işbirliği yapmaktadır. İnsan da tanrı olma yolunda çaba göstermelidir.[99]

Yeni inançlar tnarı anlayışında daha çok doğu ve Hıristiyanlık öncesi dinlerden parçalar taşımaktadır. Özellikle tarım ve bereket kültlerine çok önem verilir. Gaia miti (Dünyanının kendi kendine canlı olduğu düşüncesi) ve ana yeryüzü Tanrı ve Baba'ya bir alternatif olarak takdim edilmektedir. Kadının üstün olduğu ana erkil dönemlerin izlerini taşır.[100]

Bazı yeni inançlarda kişinin Tanrı'yı önemsemeksizin kendi gücüyle kendisini yükseltmek ve mükemmelleştirebileceği düşüncesi hâkimdir.[101]

Mesih konusundaki düşünceleri vardır ancak bu Nasıralı Mesih İsa değildir. Kişi kendisinin (kadın veya erkek) Mesih olduğunu iddia edebilir. Mesihlik tabiatı Buda ve diğerlerinde de ortaya çıktığına inanırlar. Mesihi gerçeklikler insan

---

98 http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/interelg/documents/rc_pc_interelg_doc_20030203_new-age_en.html ; ayrıca bakınız. Berry, agy.

99 "New Age", *http://en.wikipedia.org/wiki/New_Age*

100 http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/interelg/documents/rc_pc_interelg_doc_20030203_new-age_en.html ; ayrıca bakınız Harold J. Berry , "The Age-Old New Age Movement" ,http://www.ewtn.com/library/newage/age-old.txt.

101 http://www.geocities.com/sanataist/

varlığının ilahi olduğunu Mesihlerin de bu hakikati gerçekleştirmek için insanlara rehberlik ettiğini belirtirler.[102]

b) Günah-Sevap İle İlgili Görüşleri

Yeni inançlara göre aşkın tanrı olmadığından günah ve kurtuluş kavramı yoktur. Fakat mutlak ahlaki zorunluluk vardır. Önemli olan mükemmelliktir. Günah sadece insanın pişmanlığıdır. İnsanın gelişerek tanrı olma potensiyeli olduğuna inanıldığı için günah kavramı yok kabul edildiğinden af da yoktur kurtarıcı da yoktur. Bu düşüncenin devamı olarak da İsa da günahlara kefaret olarak ölmediği kabul edilmektedir. Kurtuluş bağışlama sorun değildir. Çünkü reenkarnasyon var ve ruh evrenin bir pasraçası olduğundan hiç ölmez daima farklı bedenlerde reenkere olur. İyi veya kötü yaşam, karmaya bağlıdır. Dolayısıyla manevi mükemmellik için farklı yollar vardır, bunlar takip edilmelidir.

Dünyanın kurtuluşu insana bağlıdır. Negatif enerjiyi pozitif enerjiye çevirmek için pozitif enerjiyi herekete geçirmek gerekir. Pozitif enerji de kötülüğü temizler.

İnsan özünde kutsal mükemmel varlıktır, sorun insanın bunu bilmemesidir. İnsanın sonunun olması düşüncesi ise bir yanılgıdır. Şeytan ise açıkcası yoktur.[103]

Günah kavramı olmadığından isyan edilecek, karşı gelinecek, sorumlu olunacak bir tanrı yoktur. Dolayısyla mutlak ahlaki zorunluluk da yoktur. Bu bağlamda Hıristiyan teolojisinde önemli bir inanç umdesi olan Asli Suçu da kabul etmezler. Bunu da insanın özünde günah yoktur şeklinde izah

---

102 http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/interelg/documents/rc_pc_interelg_doc_20030203_new-age_en.html

103 Berry,agy.

ederler. Dolayısıyla Mesih'in insanların günahı için ihtiyaç yoktur şeklinde bir anlayışları vardır.

İnsanın tanrı olduğuna inanırlar. İnsanın kendini gerçekleştirebilecek güce ve yeteneğe sahip olduğuna inanmaktadırlar. Yeniçağ ideali aydınlanmanın olduğu yerde, çağda gerçekleşecektir. İnsan özde kutsaldır. Problem insanın bunu bilmemesidir. İnsanın sonlu olduğu bir yanılsamadır. Yeniçağda kurtuluş tecrübi bilgi olan gnosisle insana verilecektir.

Ruhlar yeni vücutları ile doğarlar. İyi veya kötü karma şimdiki hayatı hazırlamıştır. Hayatı dah önceki yaşantı olan karma etkiler. İnsan varlığın daha yüksek planında gelmek için gayret göstermelidir. Mükemmele ulaşmak için farklı yollar vardır. İnsanın kaderi ve dünyanın kurtuluşu insanın elindedir. Ne zaman yeterli sayıda insan pozitif enerji ile dolar ve düşüncelerini barışa çevirirse dünya negatif elementlerden temizlenecektir.

İyi-kötü ile bağlantılı olarak değinilmesi gereken bir diğer konu şeytanla ilgili düşünceleridir. Şeytan konusunda Doğu dinlerini taklit ederler. Çünkü onlar her şeyin tek olduğuna inanırlar. Neticede orada ne iyi ne de kötü vardrr. Onlar bir kişinin moral değerlerinin üstüne çıkabilirler. Ki bazen öldürme tanrıya hizmet için bir yol olarak kabul edilebilir. Gelenekselde Satan olarak bilinen Lusiferin görüntüsü Yeniçağda yoktur. Aksine o ışığın başlangıcı insanlığın kaidesidir. Lusifer planet Venüs'ten 1900 milyon yıl önce gelmiştir.[104] O dünyanın önceki yöneticisidir. Lusifer kurban edilen kuzu, bir ve savurgan oğul olarak algılanmaktadır.

---

[104] "New Age",*http://www.testallthings.org/newage*.html ; ayrıca bkz, Bıry,agy.

c) Reenkarnasyon (Ruh Göçü) İle İlgili Görüşleri

Yeni inançların çoğunluğunda reenkarnasyon konusunda ortaklık vardır.[105] (Reenkarnasyon Tenasüh, Ruh göçü).. Başta Hint dinleri olmak üzere çeşitli dinsel geleneklerde ölümsüz olan ruhun ya sürekli ya da günahlardan temizlene kadar bir bedenden diğer bedene tekrar tekrar doğmasıdır. Dolayısıyla beden öldüğünde ruh, bir başka bedende tekrara doğar böylelikle yaşamını devam ettirir.

Dünyada yaklaşık bir milyar insan reenkarnasyona inanmaktadır. Bu kitlenin bir kısmını Yeni inanç mensupları oluşturmaktadır. Batıda ortaya çıkan Teozofi Cemiyeti[106] ve Scientoloji gibi yeni dinlerde ve Hint kökenli yeni inançlarda tenasüh inancı oldukça yaygındır.

Farklı formlardaki hayat ölümden sonra ruh öğrenmeyi sürdürmek için reenkarnasyon ile yaşamına devam ettirdiğne inanılmaktadır. Bununla beraber ölüm ötesi fikirleri elde etmek için ölüm deneyimlerinin yapılabileceğine inanırlar.[107]

---

[105] Günay,49

[106] Helena Petrovna Blavatskytarafından sistemleştirilen Batı okült tradisyon, Doğu (özellikle Hint) tradisyonları üzerine kurulmuş, ezoterik bilgilerden yararlanan felsefi bir sistemdir. Teozofi kurumu üç ilkesini şöyle açıklar İnsanlığın evrensel birliği için ırk, renk, inanç ve cinsiyet ayrımı yapmamak. Din kuralları, felsefe ve bilim sınırlarının ötesinde çalışabilmek. Doğanın keşfedilmemiş yönlerini ve insanın bilinmeyen yönlerini araştırmak. Reenkarnasyon modern teozofinin ana ilkelerinden biridir ve bir teozof yazara göre, "modern sorunları çözmede üstat-anahtar'dır. Benzer şekilde "Geçmiş reenkarnasyonlar" anlamında kullanılan "geçmiş yaşamlar" ifadesi Scientoloji Kilisesi'nin ilke ve uygulamalarında anahtar rolündedir. "kişisel manevi denetleme"nin amacı, kişinin yüksek bir spiritüel idrak haline ulaşarak "yaşam-sonrası" rahatsızlıklardan kurtulabilmesi ve "yaşam-sonrası hafıza"sını (serbest hafıza) tekrar edinebilmesidir. http://tr.wikipedia.org/wiki/Reenkarnasyon.

[107] http://en.wikipedia.org/wiki/New_Age

B) YENİ İNANÇLARIN OLMAZSA OLMAZLARI

a) Karizmatik Lider Veya Kutsal Üstat

Yeniçağ inançların kendilerine has birtakım özellikleri vardır. Bunların özelliklerinden en önemlisi karizmatik, yanılmaz bir liderin otoritesini kabul etmektir.[108] Genelde tek kişidir, kurucudur, kült yapısının tepesindedir, karar verme onun etrafında gerçekleşir. Bazı kadın kült liderleri de olmasına rağmen genelde erkektir

Moonculuk ve Harekrişna guru veya pegamber gibi kimselere veya onların takipcilerine yani lidere hizmeti ön planda tutarlar. Gruba üye kazandırma, kutsal sayılan mauda (bir put da olabilir, ilah ve benzerien bağlılığın bir belirtisi olarak ibadet de bu gruların özellikleri arasında yer almaktadır.[109]

Ruh reheberleri veya kanallara inanılmaktadır. Bu düşünceye göre bazı ruhlar kendi ruhlarını terk ederek, başka boyuttan vücutlara girerler bu nedenle, onların rehbere kanala ihtiyacı vardır. [110]

Yeni inançlarda seçkinci ve totaliter yapısının olması, liderin sorgulanamaz, karizmatik yönünü kesin olarak kabul edilmesi, finansal kaynakların örgüt liderinin hesabında tutulması, liderin harcamaları sorgulanamaması gibi ortak özellikleri vardır.

Yeni inançlarda mutlak hakikati getirdiğine ve ideal çağın yegâne aydınlatıcısı olduğuna inanılan bir üstadın etrafında toplanırlar. Güçlü bir sosyal yapıya sahiptirler. Yani cemaat şuuru güçlüdür.

Liderler, kendi kendine atanmış ya da seçilmiş olduklarını, bir misyonu yüklendiklerini ve özel bir bilgiye

---

[108] John A. Saliba - ,7; 2003books.google.com.tr/books?isbn=0759103569..
[109] Köse,23
[110] http://en.wikipedia.org/wiki/New_Age

sahip olduklarını iddia ederler. Üstat karizmatik lider tanrı olduğu düşünülen veya tanrıdan aldıklarını aktaran kişi olarak kabul edilmektedir. Tanrı onu seçmiş ve diğer insanlara göndermiştir. Yegâne kural koyucudur. Üyeler, lidere ve kurallara sorgulamadan uymak zorundadırlar. Kültün Finans kaynaklarının yönetimi ona aittir.[111] O, aynı zamanda taraftarlarının yaşamların yön verir. Ne iş yapacaklarına, kiminle evleneceklerine, kaç çocuk sahibi olacaklarına ve ne giyeceklerine ne yiyeceklerine karar verir. [112] Otorite ile ilgili sorular karşısında bu konuda konuşma diye yasaklama getirilir.

Gerçekte Yeni İnançlarda üç ana esas vardır. Bunlar kutsal üstat, kurtuluş reçetesi, kurtulmuş aile. Cemaatle yeni karşılaşanlar önce kurtulmuş aile ile sonra kurtuluş reçetesi ile sonra da kutsal üstatla tanıştırılırlar. Kurtuluştan gaye de "cennet" tasavvuruyla karşılaştırabileceğimiz "ebedi barışın, gerçek hayatın hüküm sürdüğü, cinayet ve çılgınlıkların olmadığı olağanüstü bir dünya kurmadır.

Yeni inançlarda olmazsa olmazı hareketin başında olan sınırsız otorite ile donanmış olduğuna inanılan bir lider bulunur. Bu lider aynı zamanda kurtuluş reçetesinin kaşifi veya üstün bir varlıktan alıcı ve insanlara aktarıcısıdır.

Yeni inançlarda lider genellikle kendini mistik olarak sunar, ruhlarüstü bir varlık, bir kanal olarak takdim eder. Bunlar genellikle geleneksel dinlerde görülen dünyanın sonuna doğru geleceğine ve inananları düştükleri hatalı yoldan kurtaracağına inanılan ve kutsal kitaplarında işaret edilen dünyayı kurtarma iddiasıyla gelen Mehdi ya da Mesih

---

[111] John A. Saliba - Understanding *new religious movements* ,7; 2003books.google.com.tr/books?isbn=0759103569..

[112] Eileen Barker, *An Introduction to New Religious Movements* , http://web.archive.org/web/20060219080908/http://www.chaplaincy.ic.ac.uk/images/nrm_by_eb.pdf

olduğunu ve tanrı katından kendilerine özel ilim verildiğini iddia etmektedirler.[113]

Bazı liderler de şifa verme ve "hidayete ulaştırma" yöntemlerini bulduğunu ilan eder. Bazıları da yaratıcı, bilimsel, insani ve sosyal planlara sahip olduklarını ve bunların insanları "yeni bir şuur seviyesine", başarıya, kişisel veya politik güce ileteceğini iddia eder.

Liderlerin onları belli bir başarıya, şuur seviyesine, cennete, ideale (grubun ideolojik yapısına göre hedef değiştirir) ileteceğine inanırlar. Mesela Ufo kültüründen olan lider, uzaylılar tarafından kendisine görev verildiğine ve insanları alıp uzay araçlarını bekleyebilecekleri yere götürebileceğini iddia eder. Başka bir lider kendinin şifa verme ve hidayete ulaştırma yöntemlerini bulduğunu ilan eder. Farklı bir grup yaratıcı bilimsel, insani ve sosyal paya sahip olduklarını ve bunların insanları yeni bir seviyeye, başarıya, kişisel ve politik güce ileteceğini iddia eder.

Kültlerde olduğu gibi yeni inançlara göre tanrıya kulluk ve kutsal kitap yeniden yorumlanmalıdır. Çünkü bugüne kadar yapılan yorumlar eksiktir. "En iyi yorumu lider yapar" mantığı hâkimdir. Bu arada liderin dinî eğitim alıp almaması o kadar önemli değildir. Tanrı, bilgiyi özel olarak lidere verdiğine inanılmaktadır.

Bunlar ait oldukları geleneksel dinlerine psikolojik, sosyolojik, felsefi ve diğer bilim dallarını işin içine katarak yeni yorumlar getirmişlerdir. Bu kişiler kendi geliştirdikleri kurtuluş reçetesi ile tüm insanlığın (Sosyal, ekonomik, çevre,

---

[113] Sarıkçıoğlu,agy,83. Mesela Sahaja Yogacılsaa göre kurucu Mataji'ye daha önceki peygamberler ve kutsal kitaplar tarafından işaret edildiği; özellikle onun İncil'de Yuhanna'nın Vahyi, 16:7,13; 14:26; 16:13, Yahudi kutsal kitabı olan Zohar III, 1731'de ve Hindu günümüzdeki modern çağda Shri Mataji'nin ve Sahaja Yoga'nın gelişinden haber verdiği iddia edilmektedir, Günay,94.

sağlık, terör vb tüm problemlerine çözüm getirdikleri iddiasındadırlar. Çevreleri de buna inanmaktadırlar. Bunlar Tanrının gönderdiği bir lütuf olarak algılanmaktadır. Ayrıca o ahir zamanın barış dolu hayatın yegâne kılavuzu kabul edilmektedir. Müntesiplerine göre Üstat ölse bile yakında gerçekleşecek olduğuna inandıkları kurtuluşa bile etki etmektedir.[114]

Cemaat liderlerine ilahi lütuf hazretleri, kutsal hazretleri, kutsallığın tanrısal temsilcisi, peygamber veya sultan kurucu, kurtarıcı aziz, mehdi, Mesih, istikbalin efendisi gibi sıfatlarla anarlar. Bazen de Baba, peder tabirini de üstatları için kullanmaktadırlar.[115] Bununla beraber inanca giriş törenleri liderin resimleri önünde yapılır.[116]

Üstatlar bir üst varlıktan sözde tebliğ alırlar. [117] Burada ya tanrı bizzat kendisi enkerne olmuştur veya tanrıya yakın varlıklar enkere olmuşsa avatar da olabnilir. Özellikle tanınmış klerin enkerne olması ruhçu ytapılanmaların özelliğidir. [118] lidrein daha önce yaşadığına inanıldığı gibi başka gezegenlerden de gelmiş olabileceğine de inanılmaktadır. Mesela mataji kendisini bir peygamber budanın reenkweresi oalrk görmektedir.[119] Onların doğumları ve çocukluklarında olağanüstü olaylar meydan agelmiştir iddiasındadırlar.

Liderler tanrıyı veya tanrının vizyonlarını gördüklerini iddia ederek kendilerinin görevlendirildiğini belirtirler böylece

---

[114] Sarıkçıoğlu,agy,83.
[115] Sarıkçığlu,agy, 83.
[116] Hewitt,l 59. Ülkemizde de bazı yoga ekollerine giriş törenleri uygulanmaktadır. Meditasyon yapmaya başlayacak olanlar bir Hindu lider tarafından inisiye edilmektedir.
[117] Günay, 2005,49
[118] Günay, 2005,52.
[119] Günay, 2005,87

meşruiyetlerine en büük desteği bulmayı hedeflerler. Kendilerini yüceltme düşüncesi de olabilir.[120]

Telepati, üçüncü göz, bedensiz varlıklarla irtibat olduğu iddiası yine yeni inançlar içinde yer almaktadır. Lider peygamberle olduğu gibi tarihi şahsiyetlerde üst varlıklarca görevlendirilmiş kişiler olarak algılanmaktadır. Mevlanacılar tarafından kutsalkitap olarak kabul edieln Bilgi Kitabı'nda olduğu gibi liderin sohbet veya konuşmaları fasküller halinde zamanla kutsal kitap hüviyetine kavuşur.

Lider üstün insan olarak kabul edildiği için insanın düşüncelerini de okuyabilme yeteneği vardır. O manevi öğtüler verir.[121]

Bu gruplar gelenkesel dinlere ait kutsal metinblerin yeniden yorumlanması gerketiğine inanmaktadırlar. Yorumlama yeteneğinin de bir üst varlık, tanrı veya üstat, güç tarafından verildiğine inanmaktadırlar. [122]

Yapısal olarak lider otoritesinin hâkim olduğu ve pramit şeklinde organize olan bu yapılanmalarda lider en üstte bulunur. Müritlere lidere soru sorma ve eleştirme müsadesi yoktur.[123] Hayatın problemlerini çözecek tek sistem kendilerinin olduğuna inanmaktadırlar. Üyelerinin seçilmiş özel kişiler olduğunu, diğerlerinin ise eski bir varlık türü olduğunu kabul ederler.

Liderin kararlı, baskıcı ve karizmatik etkisi altındaki mürit, aile, arkadaş, okulu, işi ve yaşantıyı terk edebilir. Kült liderleri sevginin kendini adamanın, bağlılığın odağı olmak ister. Pek çok kültte bunun işareti olarak eşten ayrılırlar.

Bunlarda merkezi figür, guru, usta; merkezdeki lider güçlü, önceden her şeyi gören olağanüstü gücü olarak algılanır. Yöneticilere eleştiri yoktur. O, kutsal kişi, ideal, efsane kişidir.

---

[120] Günay, 2005,68.
[121] Günay, 2005,55
[122] Berry, agy.
[123] http://www.prem-rawat-maharaji.info/index.php?id=39

Grup içi bağlılık, hiyerarşik yapı, seçkinlik iddiası, bilinç kontrolü, günlük yaşama etki etme, kişilik değiştirme vardır.

Fakat bilgi eksikliği sorunlu karakterdeki "ruhsal rehberlerin" (aldatıcı, sahte avatarlar) eleştirisiz kabulüne hatta bilinmeyen kaynaklara (kanal olmaya) yol açabilmektedir. Diğer taraftan Otoritenin reddi kişinin kendi egosunu otorite yerine koymasına yol açabilmektedir de.

Yapısal olarak lider otoritesinin hâkim olduğu bu yapılanmalarda lider en üstte bulunur. Hayatın problemlerini çözecek tek sistem kendilerinin olduğuna inanmaktadırlar. Üyelerinin seçilmiş özel kişiler olduğunu, diğerlerinin ise eski bir varlık türü olduğunu kabul ederler. Diğer taraftan kültler ahlâki olarak çifte standart sahibidirler. Lidere karşı gerçekçi, diğerlerine karşı ise aldatmaca içerisindedirler. Üyeler, lidere ve kurallara sorgulamadan uymak zorundadırlar. Lider, kendi kendine atanmış ve belli bir misyonu yüklenmek için gelmiştir. Liderlerin onları belli bir başarıya, şuur seviyesine, cennete, ideale (grubun ideolojik yapısına göre hedef değiştirir) ileteceğine inanırlar. Mesela Ufo kültüründen olan lider, uzaylılar tarafından kendisine görev verildiğine ve insanları alıp uzay araçlarını bekleyebilecekleri yere götürebileceğini iddia eder. Başka bir lider kendinin şifa verme ve hidayete ulaştırma yöntemlerini bulduğunu ilan eder. Farklı bir grup yaratıcı bilimsel, insani ve sosyal paya sahip olduklarını ve bunların insanları yeni bir seviyeye, başarıya, kişisel ve politik güce ileteceğini iddia eder. Liderin kararlı, baskıcı ve karizmatik etkisi altındaki mürit, aile, arkadaş, okulu, işi ve yaşantıyı terk edebilir. Kült liderleri sevginin kendini adamanın, bağlılığın odağı olmak ister. Pek çok kültte bunun işareti olarak eşten ayrılırlar[124].

Bunlarda merkezi figür, guru, usta; merkezdeki lider güçlü, önceden her şeyi gören olağanüstü gücü olarak algılanır. Yöneticilere eleştiri yoktur. O, kutsal kişi, ideal, efsane kişidir.

[124] http://www.prem-rawat-maharaji.info/index.php?id=39

Grup içi bağlılık, hiyerarşik yapı, seçkinlik iddiası, bilinç kontrolü, günlük yaşama etki etme, kişilik değiştirme vardır. Tüm üyeler üzerinde mutlaka zihin kontrol sistemi uygulanmıştır. Burada teslimiyet çok belirgindir. O, enerji ve güçlerini, zamanlarını grubun açıkça ilan ettiği amaçlar için harcar. Üyeler veya müritler aydınlanmaya giden yolun tam bir teslimiyetten geçtiğini düşünürler. Teslimiyet daha çok meditasyon yapmak, bağışta bulunmaktır. Kültler müride ne yiyeceğini, ne zaman ne kadar uyuyacağını, ne zaman banyo yapacağını, neye inanacağını belirler. Genelde kült mensupları benzer elbiseleri giyerler. Aynı yeme içme kaidelerini takip ederler[125].

Kültlere göre tanrıya kulluk ve kutsal kitap yeniden yorumlanmalıdır. Çünkü bugüne kadar yapılan yorumlar eksiktir. "En iyi yorumu lider yapar" mantığı hâkimdir. Bu arada liderin dinî eğitim alıp almaması o kadar önemli değildir. Tanrı, bilgiyi özel olarak lidere vermiştir.

b)Taraftar Edinme ve Bunları Yapı İçinde Tutma Yolları

Üyeler zamanlarının büyük bir kısmını diğerlerini kendilerine çevirmek için misyon faaliyetinde bulunarak geçirirler. Maddi-manevi ve cinsel sömürü söz konusu olabilir. Bu arada Doğu felsefesinden mülhem veya doğu felsefesine ait olanlarda doğu meditasyonu önemlidir. Tanrı bilinci ve tanrı ile tek olma ile karakterize olurlar. Lider genellikle Doğu kökenli

[125] Werner GROSS, Tarikat ve İbadet Gruplarının Yıkıcı Olma Niteliklerini Değerlendirici Psikolojik Kriterler (çev. Rana Rey Uluç), Türk Psikoloji Bülteni 4(9), 103–109, *12brinkster.com/zihin kontrol/followers.htm, 1212brinkster.com/turkish%20 bulletin.htm.*

felsefeyi veya dini değiştirir. Burada teknikler, meditasyon, mantralar, farklı zihin halleri, trans durumu da önemlidir. [126]

Yeni inançları bazılarında zihin yıkama ve diğer metotrlarla kazandıkları üyeleri maddi ve manevi yöndem kuşatma altına aldıktan sonra özgürlüklerini ellerinden almaktadırlar. Tamamen grubun kontrolunda güdümünde kalmaktadır.[127]

Mürit devşirme yöntemleri içinde internet, dernekler, turizm büroları, sağlık merkezleri, empozyumlar, konferanslar vardır.

Sağlık hizmetleri, yetihane, gençlik merkezleri, hastane, radyo istasyonları, tv kanalları, öğrenci yurtları, meditayon merkezleri, kampları, meslek öğretim atölyeleri, birebir görüşme, filmler,dua ve özel anma günlerine başka inançtan olanları çağırma vardır.diyalog hoş görü ve bu amaçla düzenlenen geziler, yaz kampları, seminerlerin konusu her insanın düşünce yapısına göre değişir, uzun süreli tekrarlar vardır.sempozyumlar da kendini göstermektedirler.umuma ait yerlerde müzikli gösteriler yapma da önemli propaganda faaliyetleri için de yer almaktadır.BM inin insani amaçlı kuruluşlarında görev alarak düşüncelerini yaymak isterler.adam kazanmada en önemli unsur, sevgi merkezli ,lişkidir, insan adeğer verme , muhatap kabul etmedir.

Görüldüğü gibi dini lidere ve fikre kendini adama, aşırı bağlılık söz konusudur. Bu bağlamda Lider oteritesinin aşırı olduğu yeni inançlarda gruba katılan üyelerin mensup oldukları aile, iş ve sosyal ortamdan tamamen koparak hareketin bir askeri bir propagandisti haline gelmeleri de

---

[126] "Kült Ya da Tarikat Nedir?",*www.msxlabs.org/.../211632-kult-ya-da-tehlikeli-tarikat-nedir.html*; Dennis TOURİSH, "Ideological İntransigence, Democratic Centralism And Cultism: A Case Study From The Political Left " *http://www.rickross.com/reference/general/general434.html*

[127] Berry,agy.

mümkün olduğu söylenebilir. Mesela TM, Yehova Şahitliği, satanizm, Mevlanacılar, Moonculuk ve Türkiye'de ruhçu veya meditasyonu öne çıkaran dernek ve vakıflar bu grupta yer almaktadır. Bununla ilgili bu grup içinde yer alıp sonradan dernekten ayrılanların beyanları bu konuyu desteklemektedir. Yine bu tip yapılanmalar bu bağlamda mensup oldukları inanç grubuna finansal destek sağlamak amacı ile grubun kitaplarını ve mum, çiçek gibi şeylari de satma zorunluluğu getirmektedirler.

Bazılarında da komün hayatı benimsenmaktedir. Mesela Brahma Kumaris ve Ananda Marga grubunda bu özellikler görülmektedir.

Bütün yeni inançlar intisap edenlerden inançlarının yayılması için bir nevi misyonerlik yapmalarını istemektedirler. Öyleki bunlardan bazılarında bu husus oldukça sistemlidir. Bu gruplarda maddi destek de yeni katılanlara yüklenmiş bir görevdir.

Yehova şahitlerinde olduğu gibi ev ziyaretleri önemlidir. Burada İncil yorumu yapılır. Yolculuklar da önemli bir mesaj yayma yoludur. İnsanlar adım adım takip edilerek kazanılır. Bu konuda ısrarlı davranılır. Bazen hareketten söz edilmez, felsefi yön gizelnir birlikte yaşama birlikte kalma telkin edilir. Kişi için devam edeceği kurs ve seminerler düzenlenir. Kişi eve veya merkeze çağrılır ve onun sempatisi kazanılır, eğitim belli bir program dahilinde yapılır. Metin dersleri yapılır. Sonra dini anlamda derslere ağırlık verilir. Hareketten ayrılanlara baskı uygulanır, adam kazanmada cinsellik dâhil her şey kullanılır. Bazen dini lider kazandırılmak istenen kişi ile bire bir ilgilenir. Müntesipler liderin önerdiği kimse ile evlenmek zorundadır. İtaat altına girmeyenler, şeytanın emrinde olmakla suçlanırlar.[128] Yeni inançlar taraftar kazanmada sosyal sportif her tür faaliyetten de faydalanmaya

[128] Günay,2005,35

çalışılır. Mooncuların futbol kupası müsabakası düzenlemesi gibi. Ayrıca hareketin merkezine gdenlerle birebir ilgilenilmektedir. Mesela mormonlar eğitim için gelenlerle birebir ilgilenmektedirler. Bazen adam kazanmada cinsellik de kullanılmaktadır. Ayrıca zevkci duyguların da tatmini de adam kazanmada bir araç olarak kullanılmaktadır. Aidiyet duygusu kazandırıldıktan sonra hareketin felsefesi empoze edilir. Müntesibe psikoljik baskı uygulanarak gruptan ayrılmaması sağlanır. [129] Kişi böylece özgürce sorgulama yeteneğinden mahrum kalır, tam teslimiyetle grubun esaslarına uyar.

Misyon çalışmaları birer görev olarak algılanır. Müntesiplerin yaptığı işler sıkı bir takip ile denetlenir. Proplemli kişlerle birebir ilgilenilerekkazanılmaya çalışılır. Misyonda kullanılan dile son derece dikket edilir. Özellikle Müslüman ülkelerde, dikkat çekmeden faaliyelere devam edilir. Hint kökenli yeni inançlarda olduğu gibi dini bir müessese olmadıkları imajı verilir. Seküler bir yöntemle jargonla fikirlerini aktarırlar. Bu dha çok muhtemel tepkilerin önüne geçme hamlesidir.

Bu gruplar fikirlerini daha çok, merkezi organizasyon tarafından yayınlanan kitap, broşür, yine merkezi organizasyon tarafından gerçekleştirilen seminerler, kongreler, konferanslar ve mensuplarınca icra edilen çeşitli misyon çalışmaları ile yayma yoluna gitmektedirler.[130]

Dergi, günlük, ses kasetleri, sempozyum, dini içerikli kurs seminer, toplantı, kapı kapı dolaşma, okul, üniversitye eğlence, piknik de adam kazanma ve grupta tutma amaçlı düzenlenen etkinlikler arasındadır.

Mürit veya müntesipler, enerji ve güçlerini, zamanlarını grubun açıkça ilan ettiği amaçlar için harcar. Üyeler veya müritler aydınlanmaya giden yolun tam bir teslimiyetten

---

[129] Günay, 45

[130] [130] Bıyan ,16,

geçtiğini düşünürler. Teslimiyet daha çok meditasyon yapmak, bağışta bulunmaktır.

Kültler müride ne yiyeceğini, ne zaman ne kadar uyuyacağını, ne zaman banyo yapacağını, neye inanacağını belirler. Genelde kült mensupları benzer elbiseleri giyerler. Aynı yeme içme kaidelerini takip ederler[131]. Üyeler zamanlarının büyük bir kısmını diğerlerini kendilerine çevirmek için misyon faaliyetinde bulunarak geçirirler. Maddi-manevi ve cinsel tavizlerde bulunmak zorunda kalabilirler.

Bununla beraber kültten ayrılmak son derece güçtür. Ayrılanlar çoğunlukla silah tehdidi dâhil çeşitli yaptırımlarla karşılaşır.

Teşkilattan ayrılmayı başaranlar, enfor hastalığına yakalanarak rahatsızlanırlar. Bu hastalığın hayal, vehim, uykusuzluk, unutkanlık, suçluluk duygusu, ölüm korkusu, duygusal patlama, cinsel sorunlar gibi belirtileri vardır.[132]

Üyeleri kontrol altında tutma da davranış kontrolü, düşünce kontrolü, duygu kontrolü ve bilgi kontrolü şeklindeki merhalelerden ibarettir.[133]

Bütün bu bilgilerden sonra müritlerle ilgili şu esbitler yapılabilir:

1- Tehlikeli grup üyesi asla liderini sorgulayamaz, liderin hatalarını görürse, onu gereği gibi takdir edemediğini düşünür.
2- Grupla, liderle, diğer yöneticiler ile ilgili asla olumsuz konuşamaz. 3- Lidere itaat ve kurallara sorgulamadan uymak en belirgin özellikleridir.
4- Kendisinin kişisel olarak bir değeri yoktur. Tek kıymete haiz kişi liderdir, diğerleri değişebilir. Canı, malı ve her şeyi liderin

---

[131] Gross, agy.

[132] Alev ALATLI, "Moon Olayının Düşündürdükleri ve Kültler", *Zaman*, 19 Nisan 2002.

[133] *www.geostices.com/ataizmvedin/dinveyaşam.*

emrindedir. (Buradaki bağlılık gruptan gruba değişir, terörist örgütlerde "canın feda edilmesi" öncelikli olabilir, ancak terörist olmayan tehlikeli başka bir grup ise mal bağışına daha fazla önem verebilir)

5- Liderlerinin "kendi kendine atanmış olduğunu, belli bir misyonu yüklenmek için" geldiğini düşünürler. Liderlerinin kendilerini, belli bir başarıya, şuur seviyesine, cennete, ideale (grubun ideolojik yapısına göre hedef değişir) ileteceğine inanır. Mesela, UFO kültünden olan bir lider, uzaylılar tarafından kendisine görev verildiğini ve insanları alıp uzay araçlarını bekleyebilecekleri yere götüreceğini iddia eder. Başka liderler, kendilerinin eski şifa verme ve "hidayete ulaştırma" yöntemlerini bulduğunu ilan eder, daha farklı bir grup ise, yaratıcı, bilimsel, insani ve sosyal planlara sahip olduklarını ve bunların insanları "yeni bir şuur seviyesine", başarıya, kişisel ve politik güce ileteceğini iddia eder. Mehdi olduğunu iddia eden bir kişi ise, kendisinin gelmiş geçmiş en seçkin insan olduğunu, diğer tüm insanlığın kendisi için yaratılmış olduğunu iddia edebilir.

6-Liderlerinin kararlı, baskıcı ve karizmatik kişiliklerinin etkisi altındadırlar.

7- Birçok örnekte, mürid, ailesini, eski arkadaşlarını, okulunu, işini, gruba girmeden önceki tüm yaşamını terk etmiştir.

8- Kült liderleri saygının kendilerinde toplanmasını sağlarlar. Böylece de müridler, daha önceden saygı duydukları kişiler hakkında saygısızca konuşup gruba bağlılıklarını gösterirler. Rahipler, Rabbiler, din adamları, demokratik liderler ve fedakârlık yapan yardım kuruluşlarının liderleri, insanların saygıyı Tanrıya, soyut prensiplere veya grubun amacına yönlendirmesini söylerler. Ancak kült liderleri, sevginin, kendini adamanın, bağlılığın odağı olmak isterler. Birçok kültte, lidere bağlılığın bir işareti olarak, eşler boşanır, ebeveynler çocuklarından ayrılır.

9- Lideri en üst otorite olarak düşünür ve onun dışında başvurulabilecek bir otorite olmadığına inanır. Mesela bir okul öğretmeni müdürün kendisine adaletsiz davrandığını düşünürse, başka birilerine başvurabilir. Kültte ise tek bir yönetici vardır.

10- Müritler, liderlerinin sundukları fikirler ile ve yaptıkları ile gelenekleri yıktıklarını, yeni şeyler sunduklarını, hayatın problemlerini, dünyanın eksiklerini çözebilecek tek geçerli sistemin ellerinde olduğunu idda ederler.

11-Müritler kendilerinin "seçilmiş" ve "ayrıcalıklı","müminler","Tanrı'nın çocukları","Allah'ın sevgili kulları","altın çağın sancaktarı" vb, gibi görürler.

12- Kendilerine dost olarak ancak grup içindeki kişileri görürler, o da liderin sınıflandırmasına göre belirlenir.

13- Kendilerinin en üst ahlaka sahip kişiler olduğunu düşünürler, ancak "ahlaki olarak çifte standarda sahip" olmaktan dolayı sıkıntıya düşmezler. Üyeler grup içinde açık, dürüst, herşeyini liderine itiraf eden kişiler olmaya teşvik edilirler. Aynı zamanada üyeler, üye olmayanları kandırırlar ve kullanırlar. Bunların tersine olarak kurulu dinler ve ahlaki gruplar, herkese karşı dürüst ve güvenilir olmayı öğütlerler. Kültlerde ise gizli felsefe "hedefe ulaşmak için her şeyin mübah" olduğudur. Bu bakış açısı, kültün, dışardan farklı, sosyal ahlakın dışında kendi ahlak anlayışını oluşturmasına neden olur.

14- Üyeler kendi aralarında başkalarını kandırmayı hoş gösteren klişeler kullanırlar: Mesela bazı gruplar "kutsal aldatma" veya "transandantal hile" gibi kandırmayı kutsal gören kavramlara sahiptir. Neo hristiyan gruplardan bazıları "Babilliler ile konuşmak" ya da "sistemin adamları","Ehli Dünya" gibi kavramlar üretmişlerdir. Ahlaki olarak çifte standardı savunan literatür, kişiye üye olmayanları kandırmanın kabul edilebilir olduğunu gösterir.

15- Tüm üyeler üzerinde, mutlaka zihin kontrol yöntemleri uygulanmıştır.

16- Müritler, grubun görüşü ile aynı görüşe sahiptirler, aşırı uçlu dünya görüşüne sahiptirler.

17- Teslimiyet çok belirgin özellikleridir. Müritler, tüm enerjilerini, zamanlarını ve tüm güçlerini, grubun açıkça ilan ettiği amaçlarına bağışlarlar. "Aydınlanma"ya, "hidayete" giden yolun tam bir teslimiyetten geçtiğini düşünürler. Teslimiyetin şekli gruptan gruba değişir; daha çok meditasyon yapmak, daha çok kült ile ilgili faaliyet yapmak ve bağışta bulunmak gibi... Kültler, üyelerine ne yiyeceklerini, ne giyeceklerini, ne zaman ve nerede çalışacaklarını ve banyo yapacaklarını, uyuyacaklarını bildirdiği gibi neye inanacaklarını, ne düşüneceklerini ve ne söylemeleri gerektiğini de öğretir. Genellikle, kültler, siyah-beyaz, her şey ya da hiçbir şey mantığının gelişmesine yardımcı olurlar.

18- Genelde kıyafet ve konuşma tarzları aynıdır. Yeme içme alışkanlıkları da..[134]

1) **Zihin Kontrolü**

Geleneksel ve çoğunluğun sahip olduğu inançlara aykırı olan Satanizm ve diğer spiritüalist ve uzaycı yapıların veya felsefelerin oluşturduğu yapılanmalar, üyelerini psikolojik baskı ile devşirme ve kendine bağlama, bağlılığı devam ettirmede çeşitli metot ve araçlar da kullanılmaktadır.

Günlük (!) Zihin Kontrol Yöntemleri

Aşağıda, alınan bu bilgiler ve sosyal etkileşimler sırasında

karşılaşabileceğ imiz binlerce zihin kontrol yönteminden birkaç tanesini sıralamaya çalışacağım. Bakalım her birimiz günlük yaşamımızda bunlardan kaç tanesine maruz kalıyoruz?

---

[134] Müritlerin temel özellikleri, *http://www.facebook.com/topic.php?uid=20221649927&topic=7157*

1.Grup baskısı: Ait olunan grubun değerleri dışında değerlerin kabul edilmemesi için yapılan telkinler, sınırlamalar bütünü.

2.Eski değerlere saldırı: Yeni bir takım fikirlerin kabulünü kolaylaştırmak için eski değerlere saldırarak onları gözden düşürmeye çalışmak (Bunun örneklerini sıkça yaşıyoruz).

3. Meta-iletişim: Konuşma veya yazma sırasında sürekli belli bir kelimeler dizgesini yahut belli bir jargonu kullanarak ana içeriğin üstünde mesajlar verme (örneğin, konuşmalarda sürekli olarak "ultra- yeni Türkçe(!)" kelimeler ve anlaşılması zor ifadeler kullanarak verilen "ben sizden değilim/seçkinim" mesajları).

4.Soru yasaklama: Otorite kullanarak, grup/cemaat/ rejim içindeki hâkim düşünceyi tehlikeye sokabilecek soruların önünün kapatılması, soru sormanın ayıplanması, cezalandırılması

5. Lisan suistimali: Lisanın kasıltı ve yaygın bir biçimde kötüye kullanılması ile insanların lisan yeteneklerini, dolayısıyla düşünme ve algı melekelerini sakatlamak (Televizyonları mızdaki yaygın argolaşma ve lisan bozukluğu, bir örnek olarak verilebilir).

6. Celbedilmiş Söz-yitimi (afazi): Tıbbi bir terim olan ve konuşma/anlama melekelerinin yitirilmesi anlamına gelen 'afazi'nin toplumbilimsel türevi (isimlendirme, Sayın Alev Alatlı'ya aittir). Kelimelerin anlamlarında karmaşa yaratarak ve aslı/tanımı olmayan yeni kavramlar ortaya koyarak, insanların iletişim yeteneklerini baltalamak ve kişileri, aynı dili konuşmalarına rağmen, birbirlerinin dilinden anlamaz hale getirmek (Ülkemizin temel sorunlarından bir tanesidir; örnek: Televizyonlardaki bütün tartışma programları).

7. Giyim kodları: Giysilerde belli biçim ve işaretler kullanılarak
mesajlar verilmesi; giysilere, aslında olmayan mesajlar yüklenmesi ve bu sayede insalar arasındaki farklılıkları pekiştirme/vurgulama çabası (örneklerini her gün görebiliriz).
8. Slogan atma/Slogan Düşünce: Topluluğa ait düşünsel kalıpların bireyler arasında bilinçsizce ve sorgusuz olarak kabul edilmesine yönelik, yüksek sesle tekrarlanan sloganların atılması, sloganvari ifadelerin her fırsatta tekrarlanması (ki, bu yöntem, orijinal
düşünce karşısındaki en önemli engellerden bir tanesidir).
9.Parasal bağımlılık: Mali kaynaklar üzerinen bağımlı hale getirme. Bu şekilde bağımlı hale geitirlen birey veya topluluğun yönlendirilmesi büyük ölçüde kolaylaşır.

10.Sosyal yalıtım: Tehlikeli veya riskli dşünce/eylem sahibi birey veya grupların genel topluluktan ayrılması, iletişimlerinin kısıtlanması.

11.Kontrollü korku/paranoya: Toplumu veya bireyi sürekli gergin, korkulu bir halde tutmak üzere senaryolar üretme (A.B.D. yönetiminin kendi halkına karşı uyguladığı en yaygın kontrol yöntemlerinden bir tanesidir).

12.Zihin dumuru / Limbik ateşleme: Beyinde, cinsellik, iştah, zevk gibi duyularla ilişkili bölgelerin (örneğin Limbik sistemin) aşırı olarak uyarılmasını sağlayarak, üst beynin yüksek zihinselişlevlerini dumura uğratmak, bireyleri zevkperest robotlara dönüştürerek, potansiyel düşünce suçlarını ve fikri tehlikeleri bertaraf etmek (Haber bültenlerinde, müzik kanallarında ve bazı özel kanalların genel yayın politikasında gözleyebileceğ imiz cinsel, hatta sapkın içerikli haberler, diziler, filmler ve görüntüler, örnek verilebilir).[135]

---

[135] Sinan CANAN, "Zihin Kontrolü", *http://zihinkontrol.blogcu.com/zihin-kontrolu-dr-sinan-canan/847973*

Kült zihin kontrolü yöntemi kullanarak üyeleri bir arada tutmaktadır. Bunun da silahları arkadaş baskısı, sevgi-aşk gösterisi, eski değerlerin reddi, akıl karıştırıcı söylemler, metafiziksel iletişim, kişinin mahremiyetinin ortadan kalması, zaman kavramının, utanç duygusunun yitimi, katı kurallar, uykusuz bırakılma, ilişkilerin yön değiştirmesi, zikir, günah çıkarma, parasal yükümlülük, suçlanma, emir-komuta zinciri, gıda rejimi, soru sorma yasağı, suçluluk duygularının kamçılanması, korku, giyim kuralları, hipnoz. Geçmiş kişiliğinden kopan fert her türlü telkine açık hale gelmektedir.[136]

Grubun fikirlerinin yayılması amacıyla grup tarafından üretilen bilgi ve propagandanın ileri derecede kullanılması amacıyla gazete, dergi, günlük, ses kasetleri, videolar kullanılmaktadır. Diğer taraftan grup üyeleri grup dışında mutluluk olmadığına, ayrılınca cehenneme gidileceğine, kötü yola düşüleceğine ikna edilir.

Bu tip kültlerde adam toplama daha çok arkadaş, akrabalar vasıtasıyla, yeni kurulan arkadaşlıklarla (ki genellikle karşı cinsten olanlarla) ve kültün çeşitli faaliyetleri ile de adam kazanılmaktadır. Bu faaliyetler konferans, tanıtım semineri, sempozyum, dinî içerikli kurs, eğlence, piknik, dersler, her türlü toplantı, kapı kapı dolaşma, okul, üniversite, sağlık kuruluşu, işyeri, farklı gazeteler, magazinler, dergi ve broşürlerdir.[137]

Grubun doktrini "mutlak doğru" görüşü üzerine kurulmuştur. Buna göre, yüklü dil benimsenerek belli kelime ve cümleler sürekli kullanılır. Deneyim imkânının karmaşıklığı herkesçe bilinen basmakalıp cümleler, temel konuşma metinleridir. Grup hakkında sadece olumlu görüşlerin söylenmesine izin verilir. Lidere, doktrinin

[136] Alatlı, agy.
[137] Biçer, agy,

meşruluğu veya mantığı hakkında eleştirel sorular yöneltilemez.

Bu düşünceler içerisinde olan bir mürit, kendisinin "kurtarılmışlar" arasında, "seçilmiş" olduğu düşüncesine kapılır. Mensubu bulunduğu liderin de dünyayı kurtaracak kişi olduğu anlayışına sahip olur. Böyle bir durumda lider, "tanrı", "kutsal kişi" veya "evrensel sözcü" konumundadır.

Lider, müritlerin duygularını yönlendirir. Herhangi bir sorun çıkarsa, bu lider veya gruptan kaynaklanmayan, kendi-bireysel hatası olduğunu hissetmesi sağlanır.

Lider her zaman haklıdır ve hikmetlidir. Eğer bir tür yanlışlık görür veya hissedilirse, bu üyenin eksikliği veya imtihanınıdır. Bu tür tarikatlarda suçlulukduygusu bütün boyutlarıyla işlenir. Müritlerin gündelik hayatta gerçekleştirdikleri ve hata olarak nitelenemeyecek tutum ve davranışlar bile suç olarak algılanır. Kült yapılarında "korku" sürekli kullanılır. Dış dünya korkusu, düşman, grup tarafından dışlanma, şeytana uyma, yokluğa atılma korkusu gibi.[138] Bireyin kendisini tamamen gruba, dolayısıyla lidere teslim etmesi istenir. Grup, kaderci bir düşünce tarzıyla yönlendirilir. "Tanrı böyle istiyor", "her şeyin olacağı bellidir", "yazılmıştır", "imtihandasınız", "bu da senin sınavın" türü söylemlerle bu anlayışlarını yansıtır Zihin kontrolünde olan bir kimse, grup dışında pozitif ve dolu bir geleceği gözünde canlandıramaz. Grup dışında mutluluk veya tatmin yoktur. Ayrıldığında korkunç şeyler olacağı sürekli vurgulanır. Gruptan ayrılanlar, "çürük elma", "ayıklanan safra", "zayıf", "disiplinsiz", "dünyevi", "ailesi ve eski arkadaşları tarafından beyni yıkanmış" türü suçlamalara maruz kalır.[139]

---

[138] Erdal ŞİMŞEK, Bilgi ve Düşünce Kontrolü, İstihbarat Servislerinde Beyin Yıkama Operasyonları, 2005, 13'den *http://www.yazangenclik.com/2010/08/26/bilgi-ve-dusunce-kontrolu/*

[139] Biçer.agy, 18.

Gruba katılan kimselerden, örgüte parasal destek bulmak veya grup için yeni birilerinin bulunması istenir. Bunun için de kendilerine özgü metotlar kullanırlar. Grup üyeleri maddi açıdan veya ucuz işgücü olarak kullanılmaya çoğunlukla gönüllü olarak kabul ederler. Grup dışarıya karşı kendini kapatır. Grup içi yaşantısı cennet, dış dünya cehennem olarak yorumlanır. Yeminle bağlanma/ahit/biat teorisi geçerlidir.

Bilim çevresinde "Yıkıcı zihin Kontrolü" olarak adlandırılan bu üç veya dört bileşenin bir lidere veya bir tarikata/külte bağımlılığa yol açması halinde var olduğunda geçerlidir. Yukarıdaki her bir madde, aynı anda ve bir yerde gerçekleşmeyebilir. Zihni kontrol altında grup üyeleri kendi hayatlarını sürdürebilirler. Ancak bütün bunlara rağmen kendileri için düşünemeyip bağımsız hareket edemezler. Bu nedenle de vaktinin çoğunu grup içerisinde geçirebilirler. Bu da yapılan "hizmet" anlayışına paralel olarak yürütülür.[140]

Mürit edinme ve müridin devalılığını sağlamada hipnoz ve Zihin kontrolü kullanılır. Bu teknikler, kişilerin nasıl düşüneceğini, hissedeceğini ve davranacağını belirler. Bir lider, istediklerini elde etmek için bu yöntemleri kullanıp kişileri kendine bağımlı, bir anlamda köleler haline getirmesi durumu söz konusu olabilir.

Zihin kontrol yönteminde kişinin gerçek benliği, davranışları, düşünceleri hisleri baskı altına alınır ve yeni bir kişilik inşa edilir. Bununla beraber kültten ayrılmak son derece güçtür. Ayrılanlar çoğunlukla silah tehdidi dâhil çeşitli yaptırımlarla karşılaşır.

Yeni inançlar çeşitli yollarla yeni mensuplar kazanmaktadırlar özellikle zihin kontrolu yöntemini başarı ile kullanmaktadırlar. Zihin kontrolunun silâhları, arkadaş baskısı, sevgi/aşk gösterisi, eski değerlerin reddi, akıl karıştırıcı söylemlerdir. Ayrıca metafiziksel iletişim, kişinin

[140] Biçer,agy,24.

mahremiyetinin ortadan kaldırılması, duygularının yitimi, zaman kavramının yitimi, utanç, katı kurallar, aşağılanma, uykusuz bırakılma, ilişkilerin yön değiştirmesi, zikir, günah çıkartma, parasal yükümlülükler, suçlanma, tecrit, emir/komuta zinciri, gıda rejimi değişikliği, oyunlar, soru sorma yasağı, suçluluk duygularının kamçılanması, korku, giyim kuralları/üniforma ve hipnoz. Geçmiş kişiliğinden 'kopan' kült taliplisi her türlü telkine açık hale geliyor. Dolayısıyla zihn kontrol yeni inançlar tarafından da başarı ile uygulanmaktadır.

Yukarıda sayılanlar, aşikar bir çok yönlendirme mekanizmasının yanı sıra işleyen, biraz daha örtülü yöntemlerden sadece birkaç tanesidir. Bu yöntemlerin hiçbirisi tek
başına bireyi veya toplumu yönlendirmede çok fazla etkili değildir. Fakat bunların birleşik halde, topyekün kullanılması, tahminlerin çok ötesinde kontrol başarısı sağlayabilir. Özellikle ülkemizdeki birçok anormal toplumsal davranışın altında bu tip nedenlerin de rol oynadığına kuşku yok. Bireylerin, kitlesel yönlendirme ve zihin kontrolü konularında bilinçlenmesi, bu mekanizmaları işlevsiz kılabilecek en önemli unsurlardan bir tanesidir. Fakat çok daha önemli olan husus, değerlerine bağlı, müsbete yönlendirilebilme potansiyeli taşıyan insanlar yetiştirmektir. Zira, belli değerleri olan insanlar, menfi yönlendirilmelerden en az etkilenen kişilerdir. Eğer bir toplum, büyük oranda hayvani ihtiyaçlarını karşılamayı birinci öncelik edinmiş fertlerden oluşuyorsa, zihin kontrolörlerinin işi hiç de zor değildir.[141]

[141] Canan, agy.

2) Davranış Kontrolü

Zihin kontrolü ile birlikte davranış kontrolü de kültlerde önemli bir yere sahiptir. Bununla kişinin nerede yaşayacağına, kiminle arkadaş olacağına, ne yiyeceğine ve nerede uyayacağı düzenlenmektedir.

Piramid şekilli bir yapı içerisinde, gruplar, lidere kişilere davranışları karşılığında ödül ve ceza verme yetkisi verir. İtaat ve iyi performans, toplu övgülerle ve hediyelerle ödüllendirir, itaatsizlik ve düşük performans ise eleştiri, aşağılanma, tuvalet temizliği, dayak gibi fiillerle cezalandırılır.

Bireyin fiziksel gerçekliğinin düzenlenmesi Davranış kontrolünün içinde müridin hangi elbiseleri, renkleri, ve saç şekillerini kullandığı, Ne yediği, içtiği, sevdiği yiyecekler, sevmediği yiyecekler, Ne kadar uyuyabildiği, uykunun düzenlenmesi, Finansal bağımlılığı, Boş vakitlere, eğlenmeye ve tatillere az veya hiç zaman harcamaması, Ailesi ile görüşüp görüşememesi izne bağlıdır. Telkin oturumlarına geniş zaman ayırılması, her tür karar için izin isteme gereksinimi, üstlere düşüncelerin, duyguların ve aktivitelerin rapor edilmesi gereksinimi vardır. Burada bireycilik havası kırılır, grupcu düşünce hâkim olur. Kişi itaate ve bağımlılığa ihtiyaç duyar.[142]

3) Bilgi Kontrolü

İnsan zihni bilgi olmadan uygun bir şekilde işlemez. Lider, bilgi akışını ve kişinin bilgiyi işleyişini kontrol ederek, kişinin grup faliyetleri hakkında olumsuz yorum yapmasını engeller. Bilgi kontrolü, kişi gruba girdiği andan itibaren, kişiye bilgi verip ikna ederek başlar. Girdikleri andan itibaren bilgilendirme süreci çok yoğun işlemeye başlar. İnsanlar külte katılmazlar, kült onları seçer.

---

[142] "Kült ya da Tehlikeli Tarikat Nedir" *http://www.msxlabs.org/forum/din-ilahiyat/211632-kult-ya-da-tehlikeli-tarikat-nedir.html*

Tebliğciler, bilgiyi insanlardan gizleme konusunda oldukça başarılıdırlar. Kendileri veya grup ile ilgili hiçbir şeyi açmazlar. İlk karşılaştıklarında insanlara kim olduklarını, neye inandıklarını ve onlardan ne istediklerini de asla söylemezler.[143]

Grup dışındaki bilgi kaynaklarına erişimi en aza indirgeme veya caydırma , grubun kitapları dışındaki kitaplar, makaleler, gazeteler, dergiler, TV, radyo yasaklanabilir ya da sınırlı hale getirilir.[144]

Eleştirel yoruma izin verilmez. Ayrılan eski üyelerle görüşmek kesinlikle yasaktır. Üyeler düşünemeyecek kadar meşgul edilirler. Biz ve onlar görüşü hâkimdir. İçerisine ve dışarıya ait bilgiler vardır.

Ayrılan eski üyelerle görüşmek kesinlikle yasaktır. Biz ve onlar görüşü hâkimdir. İçerisine ve dışarıya ait bilgiler vardır. Farklı hiyerarşik eviyedeki insanlar farklı bilgiler alırlar. Lider kimin neyi bilmesine karar verir. Diğer üyeler ile ilgili casusluk yapmak teşvik edilir. "Şahit" ya da "buddy" sistemi ile çift yapıp gözlemek ve kontrol etmek.Grup tarafından üretilen bilgi ve propagandanın ileri derecede kullanılması, Gazeteler, deeergiler, günlükler, ses kasetleri, video kasetleri

Herkese herşey söylenmez. Farklı hierarşik seviyedeki insanlar farklı bilgiler alırlar. Lider kimin neyi bilmesine karar verir. Diğer üyeler ile ilgili casusuluk yapmak teşvik edilir. "Şahit" ya da "buddy" sistemi ile gözlemek ve kontrol etmek.[145]

---

[143] Biçer,agy.

[144] Şimşek, 13'den *http://www.yazangenclik.com/2010/08/26/bilgi-ve-dusunce-kontrolu/*.

[145] Şimşek, 13'den *http://www.yazangenclik.com/2010/08/26/bilgi-ve-dusunce-kontrolu/*;Tourish,agy

Düzene aykırı düşünceleri, duyguları ve hareketleri yönetime raporlamak görevlendirilen kişilerce yerine getirilir.

Grup tarafından üretilen bilgi Gazeteler, dergiler, günlükler, ses kasetleri, video kasetler ile propagandanın ileri derecesi kullanılır.

Ayrıca grup içinde itirafın ahlaki olmayan bir şekilde kullanılarak, kişinin samimi bir şekilde yaptığı itirafları zaman içerisinde suçlayabilmek için aleyhine kullanılabilmektedir.[146]

4) Düşünce Kontrolü

Düşünce Kontrolü: Zihin kontrolünün uygulandığı gruplarda grubun doktrini "mutlak" doğru olarak ve insanların ihtiyaçlarına cevap olarak görürler. Siyah ve Beyaz düşünürler, ara da griler yoktur. "Yüklü" dil benimsemek. Kelimeler düşünmemizi sağlayan araçlardır. Bu "özel" kelimeler anlamayı genişleteceğine daraltırlar. Deneyimin karmaşıklığını herkesçe bilinen basmakalıp, soğuk laftan ibaret "söylenti kelimelerine" indirgemeye yarar. Sadece grup tarafından kabul edilen "iyi" ve "uygun" düşünceler teşvik edilir. Grup hakkında sadece olumlu şeylerin söylenmesine izin verilir. Lidere, doktrin veya politikanın meşruluğu ve mantığı hakkında eleştirel soru asla sorulmaz. Hiçbir alternatif inanç sistemi meşru ve mantıklı, iyi veya faydalı olarak ele alınamaz

5) Duygu Kontrolü

Yıkıcı zihin kontrolünün ancak bu dört bileşenin genel etkisi, bir lidere veya bir amaca bağımlılığa yol açması halinde var olduğundan söz edilebilir. Listedeki her bir maddenin mevcut olması gerekmez. Zihni kontrol altında grup üyeleri

[146]Kült ya da Tehlikeli Tarikat Nedir http://www.msxlabs.org/forum/din-ilahiyat/211632-kult-ya-da-tehlikeli-tarikat-nedir.html

kendi dairelerinde yaşayabilirler, sabah dokuzdan akşam beş"e kadar bir işte çalışabilirler, evli ve çocuklu olabilirler ve bütün bunlara rağmen kendileri için düşünemeyip bağımsız hareket edemeyebilirler.

Lider, müridin duygularının limitlerini yönetme ve daraltır, eğer herhangi bir problem olursa, asla liderin veya grubun değil de kendi hatasından ötürü olduğunu hissetmesini sağlarlar, suçluluk duygusunu aşırı derecede kullanırlar. Müridlerin hayatlarında karşılaştıkları hata olmayan şeyleri bile suç olarak lanse ederler. Kişi potansiyelini tam olarak kulanmamasından, ailesi, geçmişi, yakınları, düşünceleri, duyguları, hareketleri veya geçmişteki suçları devamlı karşısına yapmış olduğu büyük suçlar olarak çıkarılır. Kült yapılarında korku devamlı kullanılır. Dış dünya korkusu, düşman korkusu, grup tarafından dışlanma korkusu. Tüm bu korkular verilirken suç sayılmayacak konular bile büyük günah gibi toplum önünde itiraf ettirilir.

Fobi telkini çok yoğundur grubu terketmeye veya liderin otoritesini sorgulamaya bile duyulan irrasyonel korkuların programlanması. Zihni kontrol altında bir insan, grup dışında pozitif ve dolu bir geleceği gözünde canlandıramaz. Grup dışında mutluluk veya tatmin yoktur, Ayrılırsanız korkunç şeyler olur: "cehennem"; "şeytanın esiri olunur"; "kötü yola düşülür"; " iyileşmeyen hastalıklar olur;" "kazalar"; "intiharlar", "delilik"; vs.

Ayrılmak için asla geçerli ve mantıklı bir sebep yoktur. [147]

Grubun bakış açısına göre, gruptan ayrılanlar: "zayıf", "disiplinsiz", "münafık" "materyalist", "dünyevî"; "ailesi ve

[147] Şimşek, 13'den *http://www.yazangenclik.com/2010/08/26/bilgi-ve-dusunce-kontrolu/*

eski arkadaşları tarafından beyni yıkanmış", "para ya da seks yoluyla baştan çıkarılmışlar" olarak kabul ve lanse edilirler.[148]

Yeni inanç yapılanmaları beyin yıkama ve ideoloji kontrolünde genellikle şu teknikler kullanılmaktadır:

1) Telkine yatkın haline getirme: Gerek hipnoz, gerekse tekrarlayan ritüeller uygulanır. Hemen hemen tüm tarikatlar ve kültler bu teknikleri kullanır.

2) Mevcut tüm psikolojik dengeyi yıkma. Var olan inanç ve bilinç yapısı sarsılır ve kişi kendi oluşturduğu psikolojik savunma mekanizmalarından mahrum kalarak, yeni bir travmaya ve telkine açık hale gelir.

3) Egoyu zayıflatma.

4) Cinsellik. Pek çok tarikat ve kült cinselliği, libidoyu had safhada kullanarak insandaki haz-ödüllendirme mekanizmalarını harekete geçirir. Bu sırada bazı ilaçların (Ekstazi, MDA vb.) etkilerinden de yararlanılır.

5) Gizemcilik ve üstün güçlere ulaşma iddası. Gizemcilik, parapsikoloji ve mistisizm hemen hemen her tarikatın ve kültün temel parametre olarak kullandığı unsurdur. Bu yeteneklere ulaşma konusunda bazen ilaçlar veya başka psikolojik teknikler de kullanılır (vecd, meditasyon vb.). gizem sevgisi (bireyler ve medya tarafından daha büyük faydalar amaçlanarak sömürülmüştür)

OBE, NDE veya uzaylılar tarafından kaçırılma gibi paranormal fenonemler, Nostradamus'un kehanetleri (bu kehanetlerin örtük karakteri sınırsız spekülasyona yol açmıştır) vb. örnek verilebilir.

6) Eşikaltı algının ve kollektif bilinç dışının, arketipal öğelerin çok sistemli kullanılması. Burada ses, müzik, görüntü, duyma veya görme eşiğinin dışındaki stimülan

[148] "Kült ya da Tehlikeli Tarikat Nedir" *http://www.msxlabs.org/forum/din-ilahiyat/211632-kult-ya-da-tehlikeli-tarikat-nedir.html*

etkiler, fikirler, film görüntüleri, klişeleşmiş yapılar ve moda gibi unsurlar kullanılmaktadır.

7) Kimyasal maddelerle beynin normal akardengesinin (hemostasis) yıkılması ve yepyeni bir yapı kurulması.[149]

[149] *http://www.ufonet.be/PARAPSIKOLOJI/zihinkontrolu.html*(29.04.2010)

C) YENİ İNANÇ GRUPLARININ ÖNEM VERDİĞİ BAZI PRATİKLER

Bazı Yeniçağcıların pratikleri, uygulamaları tekrar doğum, içsel şifa, biofeedback; yoga, büyücülük, ak ve kara büyü, ateş üzerinde yürüme, akupunktur, Şamanlık, tarnspersonel psikoloji[150], trans, tedavi edici dokunma, hipnoterapi, meditasyon, dövüş (savaş) sanatları, Erhard Semineri Eğitimi, Silva zihin kontrolü, Zen, refleksoloji (ilaçsız tedavi ayaklar altına masaj uygulayarak stresi atma), göz önüne getirme, gözünde canlandırma.[151] Bununla beraber ruh çağırma ve kozmik güçten kutsal mesajlar alma da söz konusudur. Ayrıca reenkarnasyonla beraber karma düşüncesi de yeni inanç gruplarında oldukça yaygındır.

Bu pratiklerin insanın kendisini keşfetmesine, geliştirmesine ve daha ileri bilinç kazanmasını sağladığını inanılmaktadır.

a) Yoga

Hint veya daha geniş anlamda Vedik geleneği esas alarak ortaya çıkan yeni inançların müntesiplerinden yerine getirmesini beklediği veya emrettiği uygulamalar vardır. Bu uygulamaların başında yoga gelmektedir. Hindistan kaynaklı antik ruhsal pratikler bütününe verilen isim olan yoga Sanskritçe yuj (bağ-birleşmek/katılmak) kökünden gelmektedir ve genellikle "birlik veya bütünleşme" olarak tercüme edilir. Bu birleşme ve bütünleşme, tanrısal olanla

---

[150] Transpersonel psikoloji, insan zihninin aşkın veya ruhsal yönleri üzerinde araştırmalar yapan psikoloji okulu. Dini dönüşüm, değişik bilinç halleri, trans ve diğer ruhsal etkinlikleri inceleyen transpersonel psikoloji, modern psikoloji teorilerini mistisizmin farklı formları ile bütünleştirme girişimidir. *http://tr.wikipedia.org/wiki/Transpersonel_psikoloji* (23.03.2010); . Hanegraaff, 50, 52.

[151] Paul E JONES, "The Age Movement", *http://www.spiritual lighthouse.net/newage.html*

birleşme ya da vücut, zihin ve ruhun bütünleşmesi olarak da anlaşılabilir. Manevi anlamda ise Yoga" bireysel ruhun Yüce Ruh ile birliğinin yogi tarafından idrak edilmesi süreci"nin adı olan[152] yoga bir satgurunun (manevi üstad, mürşit) rehberliğinde düzenli tefekkür (meditasyon), bağlılıklardan sıyrılma (detachment) ve züht (austerity) uygulama olarak da açıklanmaktadır.[153] Bu bağlamda Yoga, "Tanrı ile birliğe götüren derunileşmiş ibadettir". Nitekim Hinduizm'de de yoga, "mistik birliğe ulaşmak amacıyla sistemleştirilen meditasyon aracı" olarak kabul edilmektedir. [154]

b) Sağlık Uygulamaları

İnsanın zihninde ve fiziksel yapısından şu anda olandan daha fazla potansiyele sahip olduğuna inanılmaktadır. Doğu uygulamalarının Meditasyon, Yoga, Tantra, Çin tıbbı, Ayurveda, dövüş sanatları, Tai Chi Chuan, Falun Gong Çigong,[155] refleksoloji, reiki ve diğer Doğu uygulamaları bir potansiyel fark yaratmak için kullanılmaktadır.[156]

Yeni innaçların bazılarına göre insanlar dokunma yoluyla diğer insanları veya belli bir mesafe uzaklıktakileri tedavi etme yeteneğini geliştirilebilirler. İnsanda terapötik dokunma, şifa gibi potansiyel güçleri olduğuna inanılmaktadır.

Yine onların bazı uygulamaları vardır. Yeniden doğum, içsel sağlık,, yoga, ı ching, yansıma, ak ve kara büyü, ateşte ve

---

[152] James HEWİTT, Meditasyon (çev. Rezan Süer), İstanbul 1997,10.

[153] Günay, "Yoganın Mahiyeti ve Çeşitleri", *SDÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi* sayı 19,2007/2, 54,55.

[154] Hewitt,10

[155] Belirli fiziksel duruşlar ve beden hareketleri ve/veya hayalle birleştirilen nefes tekniklerini kullanarak bedenin enerji dengesini düzenleyen Çin tıbbının ve savaş sanatlarının bir parçası olan Çin kaynaklı biyoenerjetik/enerjetik egzersizlerin genel başlığı. Meral Apak "Çigong "*www.makaleler.com/fizik-makaleleri/cigong.htm(29 Aralık 2010)*

[156] Bryan - Cresswell, 16,

közde yürüme, tedavi edici el sürme, trans kanal olma, parapsikoloji, taichi, Şamanizm, hipnotizma, akapunktur, tm, dövüş sanatları, zen, rahatlama, dinlenme, refleksoloji belirli yerlerde bloke olan enerjinin çözülmesi, bedenin kendini iyileştirmesi), reiki, bedensel duygu, koruyucu sağlık. Tay masajı, pasif yoga,. Çakraların temizlenmesi, beslenmesi fiziksel bakım var. Silva kontrol odaklı düşünme, söz konusudur.[157]

Yeniden doğuş, içsel iyileşme, yoga; I Ching; reflexology; kara ve ak büyü; ateş üzerinde yürüme, tarns-kanal olma; tedavi edici dokunuş, touch; transpersonal psychology; büyücülük; parapsychology; hipnotizma Tai Chi; Shamanism; hipnozla tedavi-terapi; akupunktur; TM; astroloji, dövüş sanatları; Zen; Dinlenme; Erhard Seminar Training Erhard Seminer Eğitimi (est); Silva Method (geleneksel Silva zihin kontrol); görselleştirme'dır.[158] New Age Din önemli bir parçası bazı psiko teknolojilerinin kullanımı. Bunlar aşağıdaki uygulamaları: meditasyon, yoga, Zen, hipnoz, Transpersonal psikoloji ve pozitif düşünce içerir. [159]

c) Savaş Sanatları

Savaş sanatlarının kökeni Upavedalardan biri olan Dhanurveda'dan gelmektedir. Dhanurveda, yüksek teknikli silahların ve savaş makinelerinin kullanılması kadar da silahlı ve silahsız bireysel mücadele tekniklerini de içerir. İ.S. yaklaşık 6.yüzyılda Hindistan'dan Çine giden keşiş Bodhidharma, orijinal Şaolin tapınağını kurdu. Bodhidarmanın getirdiği kişisel mücadele teknikleri ünlü çuan-fa (kung fu) sistemini geliştirmiştir. Çuan-fa'dan Kore,

---

[157] "The New Age Movement"
http://:www.831800.com/+Alice+Bailey,+Alvin+Tofler

[158] Jones,agy.

[159] "the age-old new age movement",
http://www.ewtn.com/library/newage/age-old.txt

Japon ve diğer sistemler doğmuştur. Wu-şu terimi tüm bu sistemlere işaret eder.

Bu sistemler beden ve zihin/nefsi prana kontrolüyle insanüstü maharetleri başarmaya çalışırlar.[160]

d) Müzik

Yeniçağ müziği, 70'lerin sonu ve 80'lerin başında melodik ve enstrumental yönüyle daha çok bireysel ve toplu meditasyon seanslarında oldukca yaygın bir kullanım alanı bulmuştur. Her ne kadar bu müzik türü belirtilen amaç ve şekillerle ortaya çıkmışsa da daha sonraları çok kısa bir zamanda geniş bir alana yayılarak başta elektronik/space müzik, caz, çagdaş klasik muzik, celtic ve dünya müziği olmak üzere pekcok müzik türünü etkilemiştir. Besteciler dinleyici üzerinde olumlu bir etki bırakmayı düşünerek müziklerini yaptılar. Tek amaç güzel duyguların bir şekilde müziğe yansıtılarak dinleyiciye ulastırılmasıydı. Ruhsal yüceliği, maneviyatı işleyerek dinleyiciyi fizik dünyanın ötesine götürüp ruhani, gizli kişilikleriyle yüzyüze getirmek suretiyle kendi benliklerini eritmeyi, BiR'de yok olmayı amaç edinir. Nefs ölümünü ön plana alır ve böylelikle kişiyi manevi bir doygunluğa kavuşturmayı hedef edinir. En çok rağbet edilen tema hala müzisyenlerinin dinleyicileri fizik dünyanın ötesine götürmeyi amaçladıkları, yoğun manevi havanın işlendiği müziklerdi.[161]

Bir dönem çeşitli besteciler ve müzisyenlerin şarkıları yatıştırıcı özellikleri nedeniyle 1970'lerde meditasyon'a yardımcı olarak kullanıldı. Yeniçağ müzikçileri doğa seslerini, insan sesi, harp, ud, flüt,sitar, tambur, tabla gibi geleneksel

---

[160] http://www.geocities.com/sanataist; "New Age vs. Vedic Tradition" http://www.veda.harekrsna.cz/encyclopedia/newage.htm

[161] "New Age Music-Definition", *http://www.wordiq.com/definition/New_age_music*

müzik araçlarını kullandıkları gibi yeni, akustik ya da, elektronik aletleri de kullanmaktadırlar. Kitaro da tercih edilmektedir Yeniçağ müziği klasik müzik, caz ve Doğu, Kızılderili ve Kelt müziğinden ilham alabilir.[162]

Tanınmış New Age müzisyenler elektronik müzik öncüsü Brian Eno, multi-instrumentalist Kitaro; solo piyano sanatçısı George Winston, vokalist Liz Story; harpçı Andreas Vollenweider ve elektrik kemancı Jean-Luc Ponty'dir[163]

Yeniçağ müziginde spiritualite vardır. Meditasyonda ve şifa geleneğinde kullanılır. Müzik türlerinden bazıları da uyuşturur. Yaşam ötesi temaları işlediği için düşündürücü de olabilir. Yeniçağda müzik daha çok meditasyona yardımcı olması için kullanılır.[164]

---

[162] http://www.turkish-media.com/forum/topic/440-new-age-nedir/(22.03.2010)

[163] Bern,agy.

[164] "New Age Music",*http://en.wikipedia.org/wiki/New_Age*

D) YENİ İNANÇ GRUPLARININ KULLANDIĞI SEMBOLLER VE ANLAMLARI

Sembol, duyu organları ile idraki imkânsız herhangi bir şeyi, tabii bir münasebet yoluyla hatıra getiren veya belirten hertürlü müşahhas şeydir. Bir başka ifade ile sembol, kendisinden başka bir realiteye dikkat çeken, bir şeyin yerine geçen veya onu tasvir eden bir nesne, bir fiil veya insanlar tarfından yapılmış herhangi bir işarettir.[165] Semboller insanların anlatmak istedikleri şeyleri en kısa ve en çarpıcı şekilde karşı tarafa aktaran sayı, şekil veya renklerdir. Dilin sınırlılıkları nedeniyle fizik ötesini ifade etmede zorlanan insanoğlu tarih boyunca bu alanla ilgili duygu ve düşüncelerini sembollerle anlatmıştır. Aynı zamanda semboller, zahiri görünüşlerinden daha farklı anlamlara sahip olduğu kabul edilmektedir. Bunların anlamlandırılması veya yorumlanması ise daha çok toplumun sahip olduğu dini ve kültürel birikimine bağlıdır.[166]

Kadim dini geleneklerde olduğu gibi yeni inançlar için de önem arzeden çeşitli semboller bulunmaktadır. Burada dikkati çeken, kullanılan sembollerin daha çok yeni inancın kaynaklandığı din veya inanç sistemlerinin kullandıkları ile benzerlik arzetmesidir.

En sık kullanılan işaretler üçgenler, üçgen veya pramit içinde göz, Pegasus (mitolojide kanatlı at), unicorn (tek boynuzlu mitolojik at), düalizmin işareti olan yin-yang (siyah ve beyaz virgülün bir dairede birleştirilmiş şekli), pentegram (yıldız şekli), doğurganlığın simgesi olan pentegram içerisinde keçi başı, kelebek, sanatkârane yazılmış 666 sayısı[167]

---

[165] Galip ATASAGUN; İlahi Dinlerde Dini Semboller, Konya 2002, 1.

[166] Kenan HAS, Sembolizm ve Haç, Ankara 2005,12.

[167] İncil'de Vahiy bölümünde geçen 666 sayısı Alice Bailey göre, kutsal niteliklere sahiptir ve bu sayı yeni inanç New Age öğretileri için sık sık düzen ve medeniyet ilerlemesini hızlandırmak için kullanılması gerekir.

Hintlilerce iyi şanslar anlamına gelen Hint istavrozu (gamalı haç)[168] da kullanılan semboller arasında yer alır.[169] Ayrıca Tibet çanı, Viking alfabesi harfleri, mumlar, güneş enerjisi renkleri, evrensel akıl (Lüsifer-) ile insanlık arasında bir köprü olarak algılanan gökkuşağı),dır. Bununla beraber bolluk için gizli büyüsel kitaplar, risaleler, talimatlar, gizemli iyileştirici güçleri olduğuna ve şifa verdiğine inanılan kristaller, taşlar, pramitler, iç içe geçmiş daireler, ışık hüzmesi, hilal şeklindeki ay da yeni inançlıların önemsediği nesneler arasındadır.[170]

Yeniçağ grupları kişiliğin kurtulması için birçok okültik teknikleri önerir. Genellikle tın, yoga, kristaller, medyumlar, deneyimli rehber, guru usta, ruhani lider, geçmişe yolculuk, akupunktur.

Birçok yeni inanç mensubu, insan yapısı eserlere, kutsal emanetlere, liderin eşyalarına, kutsal eşyalara önem verir.

---

[168] Berry,agy.

[169] "The Old Age New Age Movements" *http://www.culthelp.info/index.php?option=com_content&task=view&id=819&Itemid=10*

[170] "The Age-Old New Age Movement ", *http://www.ewtn.com/library/newage/age-old.txt; http://web.archive.org/web/20060828125111/religiousmovements.lib.virginia.edu/lectures/tour.html*

E) YENİ İNANÇLARIN KULLANDIĞI KAVRAMLAR

New Age kendine has bir sözlük kullanır.

Age of Aquarius: Kova burcu çağı. Kova burcu çağı için verilen yaklaşık tarihler, MS 2000 – MS 4000'dir. Kova burcunun başlangıç tarihi hakkında birçok farklı görüşler olsa da 2000-2012 yılları arası kabul edilmektedir. Bu düşünceye göre evrende değişimin en yoğun hissedileceği dönem 2012 tarihinde başlayacaktır. Yine Kova burcu çağı Yüksek Ruh'tan hayat "su"yunun (yogadaki Kundalini) insanların üzerine aktığı; insan mikrokozmosuyla ilahi makrokozmosun uyum ve mistik bir birleşme içinde olduğu bir çağ olarak tanımlanmaktadır.

Agent: Bir kişinin bir telepatik mesaj göndermesi.

Akashic Tutanak (Kayıt): Her kişi, her kelime, düşünce ve hareketlerin dış mekan kayıtlarının tutulması. Bunların uzayda yazılı olduğuna inanılır. Bunların kanallar tarafından okunduğuna inanılmaktadır.

Alpha: Fiziksel beden.

Animizm: Cansız varlıların ruh sahip olduğuna inanç.

Yükselmiş Master: insanlığın manevi evrimi için çalışan, manevi açıdan en yüksek bilinç düzeyine ulaşmış kılavuzlar.

Astral Beden: Fiziksel vücuttan ayrı olarak tahayyül edilen ruhsal beden

Astral Uçuş: Ruhun özellikle uyku veya derin meditasyon sırasında meydana gelen seyahat.

Aura (Esir): Canlıların bedenlerinden yayıldığı varsayılan ışınla oluşan ve gitgide yayılan, tesir kuşakları tarzında kendini gösteren elektromanyetik alana verilen addır.

Otomatik Yazma: Yaşayan bir kişinin bilinçli olarak düşünmeden ürettiği yazı; bir rehber ruh tarafından verilmiş kalem veya daktilo yazılı mesaj.

Attuneme (Uyum sağlama): Yeni inançlarda, kişinin tanrı veya tanrı yerine ikame edilen varlık, eneji vb ile bir olmak için gerçekleştirdiği uygulamalar, dua, meditasyon, yoga hipnoz, sesli bir mantra, müzik, kendinden geçiren dans (dini),pozitif düşünme teknikleri. Bunları yapmaktaki amaç Krişna bilincine, Nirvana'ya, Prajna'ya ve Samadhi haline kavuşmaktır.

Avatar: Hint dininde tanrıların insan şekline girmiş formlarına denir.

Bhagavad Gita: Hindu dininin kutsal kitaplarından birisi. (Ulular Şarkısı) Yedi yüz beyitten oluşur. Yoga sistemini konu alan kutsal bir kitap.

Biofeedback: Zihnin beden üzerinde gösterdiği etki. Bu yöntem, hastanın kendi bedenini kontrol altına alarak, üzerinde bazı değişiklikler yapabilmesidir. Yöntem, bireyin bedensel farkındalığını artırmakta ve ruhsal olarak gerginlikten kurtulup rahatlanmasını sağlamaktadır. Kişi, daha önce fark edemediği birçok bedensel tepkisinin farkına varır. Anormal olarak işleyen kalp atışı, kan basıncı, vücut ısısı, uyku düzeni, stres ve kaygı düzeyi, kas gerginliği vb. bedensel mekanizmaları bu yöntemle kontrol edilebilmektedir.

Blood of Christ (İsa'nın Kanı) -Bazı yeni inançlılarca bu, Kozmik Mesih'in "yaşam enerjisi" olarak kabul edilmektedir. Bu kan İsa'nın gerildiği haçtan yeryüzüne çapraz bir şekilde akmıştır. Bundan itibaren Mesih, insanlığın manevi rehberi olarak görülmüştür.

Bodhisattva: Nirvana veya aydınlanma içine girmek için çabalayan ve insanlığa yardım etmek için gönüllü olarak dünyaya geri döndüğüne inanılan kişi. Mesihin de bodhisattva olduğu kabul edilir.

Buddha: Aydınlanmış bir avatar ya da haberci.

Çakra: Vücutta kuyruk sokumundan başlayıp kafatasının üstünde biten sayıları yedi olan enerji noktalarıdır.

Channeling (Kanallık): Medyumluk, ruhani bir varlık paranormal bilgi alma.

Chela: Guru'nun öğrencisi.

Clair audience: Kulaklar kullanılmadan gerçekletirilen zihinsel duyma yeteneği.

Clairvoyance (Basiret): Zihinsel yetenek, gözlerini kullanmadan, normal zaman ve mekan sınırları ötesinde görmek olarak da adlandırılan ikinci bakış, görüş.

Kozmik Bilinç: Kozmik bilince ulaşmak için evrenin Tanrı ve Tanrı'nın evren olarak görülmesi.

Kozmik Hümanizm (Evrensel Hümanizm): İnsanı neredeyse sınırsız potansiyele sahip bir varlık olarak gören humanizmi felsefesi.

Kozmik Mesih: Bazı ezoterik akımlarda Mesih evrensel bir ruh ya da kozmik bir güç olarak kabul edilmektedir. Bu kişiliksiz (vücutsuz) ruh veya kuvvetin birincil görevi, insanlığın manevi yükselişine rehberlik etmektir.

Deja Vu: Fransızca bir terim olup, ruhun tekrar tekrar başka bir vücutta hayatı yeniden yaşaması anlamına gelir.

Ekminezi: Hipnoz veya psikolojik ayrışma içindeki süjede içinde bulunduğu yaşamdaki veya geçmiş yaşamlarındaki izlenimlerin tekrar canlanmasına ve bunu sağlayan yönteme verilen addır.

Ezoterik – Gizemci

ESP: Altıncı his telepati, önceden bilme ve benzeri paranormal yetenekleri kapsayan basiret.

ESP Kartları: Geleceğe ait merakın giderilmesi için kullanılan üzerinde çeşitli resimlerin bulunduğu kartlar.

Gaia: Toprak tanrıçasının Yunanca adı. Aynı zamanda yeryüzündeki tüm canlı maddenin tek bir canlı organizma

olduğuna inanılan ve James Lovelock tarafından formüle edilmiş bir bilimsel hipotezdir. Böyle bir düzende, insanlık yaşayan dünyanın sinir sistemi olarak kabul edilir.

Gnostisizm: Vehbi bilgi. Tanrı, alem, insan ve bunların birbirleriyle olan ilişkilerini kendine has kutsal esoterik (gizli) bilgi doktrini temeline dayalı olarak açıklamayı ilke edinen dini, felsefi gelenek.

God: Evrensel hayat veya evrensel enerji olarak kabul edilir. Yeni inançlarda tanrı, küçük veya büyük bir evrenin kişiliksiz bir kuvvetini ifade eder.

Guru: Öğretmen veya usta.

Bütünsel Sağlık: Bütünsel sağlık bir hastalık tedavisinde (beden, zihin ve ruh) bütün olarak ele alınmaktadır.

İnitiation (İnisiyasyon-Erginleme-Uyunılanıa): Ruhsal anlamda ileri seviyede olan bir kişinin (guru, dini rehber) daha alt seviyede olana manevi yolda ilerlemesi için el vermesi, manevi güçlerini aktarması.

Inner Self: üst benlik

Karma: Karma "ne yaparsan karşılığını görürsün" anlayışına yönelik evrensel bir sistemdir. Hinduizm'e göre bütün varlıklar sürdürdükleri hayatta ortaya koydukları performansla bir sonraki yaşam biçimlerini tayin ederler. Karma, kişinin bir sonraki yaşamını bizzat kendi tutum ve davranışlarının belirlemesine dayalı bir sistemdir. Bütün varlıklar (tanrılar da dahil) Karma'ya dahildir.

Kristaller: Yeni inanç mensuplarından bazıları kristallerin şifa ve enerji verici güçleri olduğuna inanmaktadır. Kristallerin insan vücudunda bulunan enerjiyi olması gereken şekle getirdiğine, dengelediğine inanılmaktadır.

Kundalini: İnsanın omuriliğinin altında bulunan, sakrum kemiğinin içinde uyur vaziyette olan ve teskin edici özelliğe sahip enerji.

Levitation: Fiziksel enerji kullanmadan, nesne veya insanların yerden yükseltilmesi.

Mandala: Hindu ve budist ayinlerinde kullanılan, üzerindeki şekil ve desenlerle kainatı, ilahi alemleri, ruhsal tabakaları ya da tanrıları sembolize eden kült objesi.

Mantra: Meditasyona girmek için sürekli tekrar edile anahtar kelime, kişinin özel kelimesi, transa geçişte etkili olduğuna inanılan kelime, mantra olarak verilen kelime, zihni meşgul eden kelimeler geldiği zaman onları uzaklaştırmak için sıkça tekrar edilir. Daha çok sanskritçe bir kelimedir(çoğunlukla Hindu dinine ait tanrıların veya ilahi varlıkların isimleridir.) veya ses de olabilir. Mantra olarak en fazla kullanılan kelime Om'dur. Kutsal titreşim olarak kabul edilen om, UMM diye okunur. O, sonsuz hayatı, M, huzur verici koruyucu gücü ifade eder. (Muhtemelen Şiva). Mantralar bir heceden ibaret olabileceği gibi birden fazla heceden de oluşabilmektedir. Mantralar çoğunlukla tanrı isimleri gibi, çok önemli kelimelerdir. Mantra her şeyi dışlayarak bilinç alanının içinde tutulur.

Meditasyon: Batı dilinde "derin düşünme" anlamına gelmekte olan bir terim olup, sözlüklerde, "kişinin iç huzuru, sükûnet, değişik şuur halleri elde etmesine ve öz varlığına ulaşmasına olanak veren, zihnini denetleme teknikleri ve deneyimlerine verilen ad" olarak tanımlanır.

Medium: Duyarlı, yani psişik bakımdan hassas yapılı veya özel yeteneklere sahip dünyadaki bedenini terketmiş varlıklarla ruhsal irtibat kurarak, onlardan aldığı tesirleri çeşitli tezahürler halinde dünyaya yansıtan kimse

Metapisişik: İnsanın olağan ruhsal fenomenlerini aşan, henüz yeterince açıklanamayan, insanın birtakım bilinmeyen yetenekleriyle oluşturduğu tüm paranormal olayları konu alan araştırma alanı"

Monizm: Tüm gerçeği birleşik bir bütün olarak gören metafizik bir teori. Evrendeki her şeyin aynı özden meydana geldiğini kabul eder. Her şeyin bir tek zorunluluktan, ilkeden, madde veya enerjiden olduğunu iddia eden görüştür.

Numeroloji: Okültizm'in bir dalı olup, evrenin sayısal bir kurgu içerdiğini, evrendeki hiçbir şeyin rastlantıya dayanmadığını, her şeyin sayısal bir düzen içinde meydana geldiğini varsayar ve sayılarla ilgili çeşitli analitik ve sentetik çalışmalarla, evrendeki ve olaylardaki gizli yasa ve ilkeleri keşfetmeyi amaçlar.

Occultism: Gizli bilimlerle ilgilidir. Gizli bilimler terimi ile anlaşılması gereken bugünkü pozitif ve deneysel bilimlerin dışında kalan, yüzyıllardır varolan ve insanı metafizik yönüyle algılayıp, doğadaki ve insandaki fizik ötesi yönleri kullanan uygulamalardır. Bunların içine astroloji, simya, büyü, fal gibi konular girer.

Om: Yaratıcı Tanrı Brahma'yı simgeleyen bir kelime.

Out-Body Experience (Vücut Dışı Deneyim): Fiziksel bedeni uykuda ya da geçici olarak terk etme.

Panteizm ya da Tümtanrıcılık: Evrenin bütününü Tanrı olarak kabul eden felsefi görüştür. Panteizm'de, panenteizmden (kamusaltanrıcılık) farklı olarak her şey Tanrı'nın bir parçası olarak kabul edilir, Tanrı her şeydir ve her şey Tanrı'dır. Tanrı'nın evrenden ayrı ve bağımsız bir varlığı yoktur. Tanrı-evren-insan ayırımı aklın yanılsamasıdır. Buna göre aşkın bir Tanrı var olmadığı için herhangi bir yaratmadan da söz edilemez.

Paranormal: Normal dışı, normal ötesi anlamına gelmekte olup, telepati, psikokinezi gibi psişik fenomenleri, bilinen yasalarla açıklanamayan olayları ve bu olaylarda sözkonusu olan psişik yetenekleri belirtmek üzere Parapsikoloji'de kullanılan bir terimdir.

Parapsikoloji: duyular-dışı algılama, psikokinezi, "ölümden sonra yaşam" gibi konulara ilişkin olan, paranormal (normal-dışı, normal-ötesi) olduğu düşünülen olayların deneysel yöntem yoluyla çok disiplinli (çok yöntemli) etüdüdür. Parapsikologlar tarafından, telepati, durugörü gibi paranormal yetenekleri, psikokinezi fenomenini ve diğer çeşitli psişik fenomenleri konu alan bir araştırma alanı olarak görülür

Pentagram: Yunancada beş çizgili anlamına gelen *pentagrammon* kelimesinden türemiştir. Beş köşeli yıldız demektir. Genellikle Venüs Gezegeni'yle ve Venüs Tanrıçasıyla ilişkili görülmüştür. Aynı zamanda Süleyman'ın yıldızı olarak da bilinir. Davut'un 6 köşeli yıldızıyla çokça karıştırılabilmektedir. Birçok toplumca şans getirdiğine inanılır. Cadılar tarafından oldukça sık kullanılan ve kutsal kabul edilen bu sembol 5 elementin birleşimini ve uyumunu göstermektedir. Bu Beş Element, Ruh (Akasha-Ether), Ateş, Hava, Su ve Topraktır. Ateş iradeyi, hava zekayı, su duyguları, toprak da madde alemini sembolize eder.

Önsezi: gelecekteki olayları önceden bilme.

Psychic Healer: Kozmik enerjiyi elleri vasıtası ile zihinsel ya da fiziksel hastalığı tedavi eden şifacı kimse.

Reenkarnasyon: Ruhun sürekli olarak bedenlenmesi anlayışı.

Ruhsal Rehber: Ölmüş kişilerle irtibat kurabilen ve onlardan mesaj alabilen aracı insan.

Self-realization (Kendini kanıtlama, gerçekleştirme): Yeni inançlar bunu Tanrı ile bir olmayı gerçekleştirmenin eşanlamlısı olarak kullanırlar.

Şaman: Ruhlarla irtibata geçerek hastalıkları tedavi ettiğine, gelecekten haber verdiğine büyü yapma yeteneği olduğuna inanılan erkek veya kadın büyücü, din adamı, kam.

Tarot Kartlar: Gelecekle ilgili tahminlerde bulunma amacıyla kullanılan yetmiş sekiz karttan oluşan kart grubu.

Telekinesis: Ruhsal enerji veya yetenekle fiziksel nesneleribir yerden bir yere nakletme, taşıma.

Telepati: Zihinler arasında iletişimi sağlayan altıncı duyu.

Tetragram: Dört harfli YHWH kelimesini ihtiva eden dört köşeli yıldızlı bir büyü şeması.

Teozofi: Bilgi, bilgelik sözcüğü birleştirilerek türetilmiştir. Günümüzde teozofi denildiğinde, öncelikle, kaynağını esas olarak Hint mistisizminin insan ile evren ve Tanrı arasındaki ilişkileri açıklayan felsefesi denebilecek Hint teozofisinden almış olmakla birlikte, Batı teozofisi akla gelir. Batı teozofisi bir yandan okült tradisyon, diğer yandan Doğu tradisyonları üzerine kurulmuş, ezoterik bilgilerden yararlanan felsefi bir sistemdir. Genelde mistizm ve meditasyon temellerinde kurulmuş, hakikatin böyle elde edilebileceğine inanan felsefelere verilen isimdir. Üç ilkesini şöyle açıklar: 1) İnsanlığın evrensel birliği için ırk, renk, inanç ve cinsiyet ayrımı yapmamak. 2) Din kuralları, felsefe ve bilim sınırlarının ötesinde çalışabilmek. 3) Doğanın keşfedilmemiş yönlerini ve insanın bilinmeyen yönlerini araştırmak.

Üçüncü Göz: Alında hayali bir göz, psişik görme merkezi olduğuna inanılır.
Dönüşüm – Yeniçağcılar hem kişisel hem de gezegensel dönüşümü hedeflerler. Gezegensel gönüşüm ile daha çok küresel bir kardeşlik hedeflenmektedir.

UFO: tanımlanamayan uçan cisim, uçan daire.

Veda - en eski Hindu kutsal kitabı

Görselleştirme: (Katatimi): Bilinçaltını inceleme, bir tedavi ve tanı yöntemi. Uzmanlar bu yöntemi, aktif bir düşleme tekniği olarak tanımlıyor. Bu tedavi, yaklaşık sekiz seans sürüyor, her seansta hastaya düş kurması istenen bir

tema veriliyor. Bir seans genellikle bir buçuk saat sürüyor. Hastaya gördüğü düş yorumlatılıyor, bilinçaltı ortaya çıkarılıyor.

Yoga: Bir yüce varlık veya evrensel ruhu ile birleşmiş olma anlamına gelir.
Yogi: Yoga yapan

Zodiac: Gezegenimize yakın takımyıldızlarının bölümlenmesini gösteren hayali bir çizgidir. Burçlar kuşağı olarak da adlandırılabilir. Her takımyıldızı veya işaretin bu dünya üzerindeki hayatın çeşitli yönlerini etkileyebildiğine inanılmaktadır.[171]

Görüldüğü gibi Yeni inançların kullandığı kavramlar eski inançlara dayanmaktadır[172]

---

[171] "A Brief Dictionary of New Age Terminology" Edited by Pastor David L. Brown, Ph.D. *http://logosresourcepages.org/Occult/na-dict.htm.*
A Brief Dictionaryof New Age Terminoşogy, http://www.rapidnet.com/-jbeard/bdm/Cults/nemage.htm; Ron RHODES, New Age Movement USA 1994,- "Unification Church *(Moonies)* - Christian *or Cult?" Biblical Discernment Ministries* - Revised 11/01, *http://www.rapidnet.com/~jbeard/bdm/Cults/unificat.htm,*

[172] "NewAge" *http://www.ewtn.com/library/newage/age-old.txt*

F)YENİ İNANÇLARIN TOPLUMA ETKİLERİ

Yeni inançlar potansiyelini az veya çok tüketmiş Batı felsefeleri ve dinlerine bir alternatiftir. Karma, reenkarnasyon vb. gibi eksik kavramlarla toplumu tanıştırmış ve önemli varoluşsal sorulara (kişisel kimlik, doğa ve yaşamın ve acının anlamı, bu evrende ve ötedeki yaşam vb. gibi) yanıt aramasına vesile oluş; çevreye ilgiyi arttırmış ve sadece algıların memnuniyeti amaç olsa dahi çevrenin korunması çabasına yol açmıştır. Vejeteryanizm, doğal şifa, paranormal fenomenlere ilgiyi artırmıştır. Fakat bununla beraber yeni inançlar çoğu kez felsefi kavramlar ve kişidışılıkçılığa (impersonalism) dair hatalı veya yanlış anlayışlar meydana getirmiştir. Her yolla (kıyamet kehanetleri için astrolojinin yanlış kullanılması gibi) kazanç elde etmek eğilimi, tüm alternatif yollara ve öğretilere kötü nam yaratmıştır. Düşman uzaylıları içeren sinema filmlerindeki çoğu kez şiddet ve katastrofik sahneler korkuyu ortaya çıkarmaktadır. Bu tip negatif titreşimler ise bilinci kirletir.[173] Orson Welles (1938 yılında radyodaki Dünyalar Savaşı), ilk uzaylı sinema filmi When the Earth Stood Still, Star Trek, Star Wars, Steven Spielberg, doksanların sonundaki Deep Impact, Armageddon gibi kıyamet filmleri de bu çerçevede değerlendirilebilir. Bununla beraber insan gücü kültü, şiddet ve teknolojiyi kullanan (purusa-abhimana) aksiyon filmleri (Stallone, Schwarzenegger), Bruce Lee'nin altmışlı yılların sonunda öncü olduğu Doğu savaş sanatlarını içeren aksiyon filmleri Doğu felsefelerine ilginin hızla yükselişe geçmesine sebep olmuştur.

(İskoçyalı) Highlander filmi (Ch.Lambert) ölümsüzlük fenomeni ile (film birkaç yüzyıllık süreyi kapsar) ölümcül dövüşlerin birleşimi üzerine kuruldu. Daha sonra en az iki TV dizisi bu filmi takip etti. Ghost (hayalet), Poltergeist (Kötü

[173] "New Age vs. Vedic tradition", *http://www.veda.harekrsna.cz/encyclopedia/newage*.htm

Ruh), Hallowen (Cadılar Bayramı) gibi filmler, hayaletler, büyük ve kötü ruhları ve onlarla nasıl yüzleşileceğini içeren filmlerdir. "Hayalet" filmi ise açıkça Vedik kaynaklardan muhtemelen de Prabhupada'nın kitaplarından (Yamadutas), esinlenmişti. Bunun gibi Fluke filmi bir insanın bir köpekte reenkarnasyonu hakkındaydı.

Matrix film serisi, maya konusunu kullandığı kadar bir yığın diğer dinlerdeki konuları da kullanmaktadır. Matriks fikri öncelikle, William Gibson'un bilim kurgu klasiği Neuromancer'de görüldü. İlk seri filmlerin sonunda, bir Mayavadi/New Age fikri sunulur. Neo Matrix, yanılgısından (illusion) kurtulduğunda, kendini herşeye kadir ve istediği herşeyi yapabilen kimse olarak bulur. Bu Scientology'deki "Titan" benzeri bir şeydir. O, diğer bir deyişle purusa-abhimana (isvaro'ham) yani sahte egonun bir belirtisidir.

Satanizm, heavy-metalle bir karışımdır. Metinlerde ve duruşlarda satanistik sembolizm bulunmaktadır. Seksenlerde, bir İtalyan metal grubunun üyesi, satanik ayinlerden dolayı aklını kaybeşmişti.

Yeniçağ inançlarından olan Cennetin Kapısı (Heaven's Gate) gibi grupların(sects) fanatik üyeleri, toplu şekilde intihar etmişlerdir. Bu mezhep, dünyanın yok olmasına yakın bir zamanda Halley kuyruklu yıldızından kozmik bir gemi içinde gelerek grup mensuplarını kurtaracak uzaylılar hakkında yazılmış, asılsız bir hikayeden etkilenmişti. Bu etkileşim Orson Welles'in 1938'lerdeki "Dünyalar Savaşı" adlı radyo oyununun etkisiyle karşılaştırılabilir. Bu radyo oyununun yayınlanmasından sonra tüm New York ve çevre bölgeler düşman uzaylıların istilasının paniğine kapıldılar. Sözde bu yabancılar kitleyi zihin kontrolü deneyinde kullanacaklardı.

Diğer taraftan bazı temaslar, meditasyon ve saf yaşam şeklinin de propagandasını yapıyordu.[174]

Belirtilen bu tip etkiler Yeni inançlarının topluma etkisinin sadece bir yönünü göstermektedir. Diğer taraftan yukarıda yer yer değinildiği gibi müntesiplerini köleleştirme, ailelerinden uzaklaştırma gibi etkinsin olduğu görülmektedir.

[174] "New Age vs. Vedic tradition" *http://www.geocities.com/sanataist/; http://www.veda.harekrsna.cz/encyclopedia/newage.htm*

BÖLÜM II

TÜRKİYE'DE FAALİYETTE BULUNAN YENİ İNANÇLAR

a) Ananda Marga

Hint kökenli, sanskritçe sürur, sonsuz saadet yolu anlamında isme sahip olan bu yapılanma, The Ptah of Bliss adıyla 1955'de Hindistan Bihar'da kuruldu.[175] Yoga ve Meditasyonla insanlığı ahlâken yücelterek mutluluğa ulaştıracağını iddia etti. Hindistan, Amerika ve Avrupa'da taraftarı bulunmaktadır.[176]

Kurucusu Tantra Yoga felsefesine yeni bir yorum getiren dilbilimci Shri Prabhat Rajan Sarkar (Ananda Murti 21 Mayıs 1921 - 21 Ekim 1990)'dır.

İddiaya göre Ananda Marga organizasyonu, detaylı meditasyon öğretileriyle kişileri saflaştırarak zihinsel gelişmelerini ve aynı zamanda sevgi üzerine temellenen yeni bir sosyal düzenin kurulmasını sağlamak için toplumsal reform yapmaya çalışan, kast sistemine karşı çıkan ve diğer geleneklere militanca yaklaşan uluslararası bir organizasyondur.[177]

Hakikatte Ananda Marga teşkilatı spiritüel pratikleri, kişisel gelişim için kullanmaktadır. Sosyo-politik propaganda yolu ile eski Hint meditasyon ve yoga tekniklerini öğreten bir teşkilat görünümündedir.

Oluşumdaki kadın öğreticilere didi, erkek öğreticilere dada denilmektedir. Bunlar görevlerini sürdürdükleri sürece

---

[175] Özkan,191.

[176] Sarıkçıoğlu, 187.

[177] Arvind SHARMA, "New Hindu Religious Movements in İndia", *New Religious Movement and Rapid Social Change*, Ed: James A. Beckford, USA 1986, 222.

evlenmezler, insanlara hizmeti ve bencil arzulardan vazgeçişi temsil eden turuncu renkli üniforma giyerler.

Batı Bengal'in kırsal kesiminde geliştirilen Ananda Nagar şehrinde oluşuma ait üniversite, ekonomi ve yerleşim birimleri vardır.[178] Sarkar birçok ülkeyi ve 1979 yılında İstanbul'u ziyaret etti.[179]

Ananda Marga felsefesini özetleyen Ananda Sutram isimli eser Ananda Murti tarafından yazıldı. Bu esere göre mutluluk hissi zihinseldir, canlıların en temel içgüdüsü mutluluk arayışıdır. Bu da ananda denilen sonsuz mutluluktur. Düşünceye göre Ananda ve Brahma birdir ve aynıdır. Birey o sonsuz mutluluğa (Brahma) ulaştığında tüm arzular biter. Tanrı'ya (Mutlak Varlık'a) bağlılık ve aşk demek, meditasyon, tefekkür, keşf ile ona yakınlaşmaya çalışmak demektir.[180]

Teşkilatın gelişmesi için Ananda Marga Universal Relief Team (Amurt) isimli ekoloji, kültür, eğitim, sosyal ve ekonomi üzerine çalışan sivil yardım teşkilatı kurulmuştur. Birçok ülkede sosyal ve ruhçu faaliyet merkezleri bulunmaktadır. Okullar, sağlık kuruluşları, çocuk yuvaları, yoga meditasyon merkezleri çalıştırırlar.

Ananda Marga'nın Birleşmiş Milletler'in resmi rakamlarına göre 180 ülkede 5 milyon çalışanı ile dünyanın en büyük misyoner örgütü olduğu ileri sürülmektedir.[181]

Kişisel meditasyon ve diğer yoga çeşitleri ile kişisel gelişimi sağlamayı hedeflediklerini iddia ederler. Yine bu bağlamda Ananda Marga (Tantrik Yoga) Yogası denen bio-

---

[178] "Prabhat Ranjan Sarkar", *http://tr.wikipedia.org/wiki/Prabhat_Ranjan_Sarkar*

[179] Suresh EMRE , "Prabhat Ranjan Sarkar", *http://knol.google.com/k/prabhat-ranjan-sarkar-t%C3%BCrk%C3%A7e#*

[180] "Ananda Sutram", *http://tr.wikipedia.org/wiki/Ananda_Sutram*

[181] James BOLEVAR D, *Meditasyon* (çev. Şebnem Gürpınar), İstanbul 1993, 245.

psikolojik bir yoga türü de geliştirmişlerdir. Sosyal servis, meditasyon, ruhçuluk, ruhsal eğitim, kişilik gelişimi konularında faaliyette bulunmaktadırlar.[182]

Ananda Marga'nın fikir babası olan P.R. Sarkar'ın öğretilerinin ilham verdiği Avadhutika Anandamitra Acarya'nın kaleme aldığı "Meditasyon ve Kozmik Bilinç" isimli kitapta yoga pratikleri ile salgı bezlerinin düzenli olarak çalıştırılması sayesinde yüksek bilince ulaşılaşarak insanın geçmişi, şimdiki hali ve geleceği görebileceği iddia edilir.[183] Bunun için de yogiler bedenin hücrelerinin saflığının vejetaryen beslenme ile korunması gerektiğini vurgularlar.[184]

Ayrıca Ananda Marga'nın vücut bakımı ile ilgili ilginç uygulamaları vardır. Bu uygulamaları Ananda Marga mensupları yerine getirmek zorundadır. Bu kurallar: İdrardan sonra soğuk su ile temizlik. Bu hem mesanenin boşalmasını sağlar, hem de aşırı cinsel uyarının önüne geçilmiş olur. Mümkünse erkekler sünnet olmalıdır. Sünnet olmazlarsa temizliğe özen göstermelidir. Kasık ve koltuk altı traş edilmemelidir. Çünkü bunlar vücut ısısını dengelemektedir. Cinsel uyarılmanın önüne geçmek için iç çamaşırı giymelidir. Meditasyon, uyuma, yemek öncesi vücudun belli yerlerinin yıkandığı yarım banyo yapmak. Günde bir defa vücut ısısını geçmeyecek sıcaklıkta su ile banyo yapmak. Banyodan sonra güneş ışığında veya beyaz lambanın ışığında kurunmak, düzenli beslenmek, aç iken yemek, bol su içmek, diğerleri ile birlikte yemek, yeni ayın ilk gününde oruç tutmak, aydınlanma için çaba göstermek, bunun için acarya tarafından öğretilen meditasyonu günde iki kez yapmak, temizliğe dikkat etmek, iç dürtüleri baskı altında tutmak için günde iki kez

---

[182] www.anandamarga.org/sarkar.htm.

[183] Avadhutika ANANDAMİTRA, *Meditasyon ve Kozmik Bilinç* (çev. Zafer Bozkaya) Ankara 1989, 44.

[184] Acarya, 59.

acaryanın[185] huzurunda sabah akşam asanaları[186] yerine getirmek. Kirtan[187] yapmak, sabah gün doğmadan kalkıp gurusunu düşünmelidir. Ettiği yemini hatırlamak, guruya tam tabi olmak, verilen görevleri yerine getirmek, Baba'nın kitaplarını okumak, kuralları öğrenmek ve yerine getirmek.[188]

Kirtan adı verilen dans hergün yapılmalıdır. Tandava erkekler tarafından, Kaoshikii kadınlar tarafından günde iki defa yerine getirilmelidir.[189]

Bunlara göre zihnin korunması için fiziksel beden kontrol altına alınmalıdır. Bunun için de başkalarına uyum, acı vermeme (Ahimsa), doğru söz söyleme (Satya), hırsızlık yapmama, sade yaşantı, yüceye teslimiyet (Brahmacarya), temizlik, hoşnut olma hali, hizmet, ruhsal öğrenim, meditasyon[190], mantra ve mantra üzerinde yoğun bir çaba gerekir.[191]

Oluşuma ait internet sitelerinde Ananda Marga'nın çıkardığı kitaplar ve sözlük, meditasyonla ilgili bilgiler ve yapılacak sabah ayinleri gibi pratikler, mantralar, bunların ingilizce karşılıkları ve çeşitli örnekler bulunmaktadır. Yine bu sitelerinde kurtuluş için sekiz yol, samadhiye ulaşmak için sekiz yol, Krişna'ya ibadet için geldim, Yaratılış Çemberi, Brahma

---

[185] Acarya: Manevi rehber, öğretmen, yüce öğretmen, guru, usta.

[186] Yoga yaparken uygulanan fiziksel duruşlar, hareketler. Bunların her birinin çakraları temizlediği beslediğine inanılmaktadır. Bedenin duruş ve şekilleri.

[187] Kirtan: Ayin.

[188] Ananda Marga, social and spiritual practices, edited:Tarak, Calcutta. 1990, 3-8; http://en.allexperts.com/q/Hindus-946/Affliation-1.htm http://religiousmovements.lib.virginia.edu/nrms/anan.html

[189] http://web.archive.org/web/20060829153907/religiousmovements.lib.virginia.edu/nrms/anan.html

[190] Avadhutika Anandamitra ACARYA,; *Meditasyon ve Kozmik Bilinç* (çev. Zafer Bozkaya), Ankara 1989,61.

[191] Acarya, 73.

Çakra, Tantrik Teori, Düşünce için yiyecek gibi konular da işlenmektedir.

Türkiye'deki yapılanması "Ananda Marga Yoga Derneği" ve çeşitli yoga eğitim merkezlerinde Ananda Marga Yogası'nı öğretmektedirler. Bununla birlikte Ananda Marga'ya bağlı olan Amurt, İsviçre Kızılhaç Deprem Projesi kapsamında Yalova'da AMURT Psikolojik Danışma Merkezi'ni çalıştırmıştır.[192]

Kendi resmi internet sitelerinde özellikle Amurt'un Türkiye'deki faaliyetleri hakkında bilgi vardır. Türkiye'deki bir üniversitenin psikoloji bölümü ile deprem bölgesinde gerçekleştirilen çocukları koruma ve psiko-sosyal destek için düzenlenen kurslarla ilgili haber ve resimler mevcuttur.[193] AMURT'un Türkiye'de bir Üniversite ile gerçekleştirdiği "Marmara Depremi Sonrası Psikososyal Destek Projesi"nde ilgili üniversiteden öğtryim üyeleri de görev yapmıştır.[194] Ayrıca Ananda Marga'nın fikirlerini takip eden Yaşama Sanatı Derneği de faaliyet göstermektedir. The Art of Living adlı teşkilat da Ananda Marga'ya bağlı olarak çalışan bir sivil toplum örgütü olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Türkiye'de de faaliyette olan dernek, çeşitli şehirlerde meditasyon ve yoga kursları düzenlemektedir.[195]

b) Bahailik

Bahaîlik, on yedinci yüzyılda ortaya çıkan, İran'da Mehdi inancının uzantısı olarak doğan, kendini yeni bir din olarak takdim eden inançtır. On dokuzuncu yüz yılda Mirza

---

[192] *tuvpa.com./special/kara/ananda.html.*

[193] *www.amurt.net; amonya.net /modüles.php;* www. boun. edu. tr/ research/ psikoloji ve araştırma 04.

[194] *http://klinikpsi.bilgi.edu.tr/ogrencilerimiz01.asp*

[195] *www.ailem.com/templates/news/detail.asp?id=10451&arshive=1.*

Muhammed Ali tarafından kurulan Bahaîliğin[196] insanlar arasında etnik grup, kavim, kabile ve millet ayırımı yapmadığı için evrensel bir din hüviyeti taşıdığı iddia edilmektedir. Tek tanrı inancı ve tek insan ırkı Bahaî dininin amacıdır.[197] Bu amaca ulaşmak için de bütün insanların kullanacağı ortak bir dilin öğretilmesi gereğine inanmışlardır.[198]

Bahaîler kendi kutsal kitaplarını en son kutsal kitap, Bahâullah'ı son peygamber ve Bahaîliği de kutsal kitapların tümü tarafından vaad edilen, evrensel Tanrı dini olarak görmektedirler.[199] Bu bağlamda kurucu Bab ve onun halefi olan Bahâullah'ın geleceğini bütün peygamberlerin maksadı ve vaat ettikleri kişi olduğunu kabul etmektedirler.[200]

Bab Seyyid Ali Muhammed'in 23 Mayıs 1844'te Şiraz"da kendisini "Kaim", "Mehdi" ilan ettiğinden ve farklı fikirlerinden dolayı, 1850'de Tebriz şehrinde kurşuna dizildi. Naşı daha sonra defin için Hayfa'ya taşındı.

Onun ölümünden sonra Babi'lere Mirza Hüseyin Ali (Bahaullah) liderlik etti. Bahaullah, Bağdat'ta 1863 yılında Bab'ın gelişini müjdelediği kişinin yani Mehdi'nin kendisi olduğunu ilan etti ve Mesihliğini kabul etmeleri için hem Müslümanlara hem de diğer din mensuplarına temsilciler gönderdi. Nitekim O, kendisinin Hinduların da beklediği Mesih olduğunu iletmesi için Hindistan'a Cemal Efendi'yi gönderdi. Cemal Efendi de orada Bahaullah'ın Hindistan'ın da ruhani babası olduğunu açıkladı. Yine Bahaullah'ın Vişnucu

---

[196] Ethem Ruhi FIĞLALI, *Çağımızda İtikadi İslam mezhepleri Tarihi*, İstanbul 1990, 212.

[197] Gloria FAIZI, *Bahaî Dini Hakkında Açıklamalar* (çev. Suna Bozkır), İstanbul 1994, 67.

[198] "Prensipler", *http://www.bahaitr.org/index.php?option=com_content&view=article&id=15&Itemid=15*

[199] *Akdes Kitabı* (Bahaî Literatüründeki Yeri), ty., yy., 3

[200] *Bahâullah'ın Sesi* (çev. Mecdi İnan), İstanbul 1987, 6.

geleneğin onuncu avatarası olduğunu bildirdi. Daha sonra Cemal Efendi budistlerin bulunduğu Burma'ya giderek bir budisti Bahai yaptı.[201]

Bahaullah'ın kendini Mesih ilan etmesi ve yeni prensipleri açıklamasından sonra Bahaullah ve beraberindekiler İran Kaçar yönetiminin baskısıyla, Osmanlı Devleti ile yapılan görüşmeler sonunda Bağdat'a sürgün edildi. Oradan Edirne'ye sonra da Akka'ya sürgüne gönderildi ve orada 1892 yılında öldü.

Bahai inancının temel inançlarını ve şeri hükümlerini içeren ve Bahailerce kutsal olarak kabul edilen Kitab-ı Akdes (En Kutsal Kitap), Tevrat, İncil ve Kur'an'daki bazı bölümlerin açıklamasını içerir. Kutsal olarak kabul edilen diğer kitaplar kelami konuları içeren ve kesin bilgi anlamına gelen İkan Kitabı, Saklı Sözler(Kelimat-ı Meknune)'dir.

Bahailikte dua, namaz ve oruç gibi ibadetler vardır. Namaz, bireysel yapılan bir tapınmadır ve toplu namaz yoktur. Üç vakit namazları vardır. Bahailerin kıblesi, Akka'da Bahaullah'ın kabrinin olduğu yerdir.

Bahailikte üç türlü namaz vardır:

1) Büyük Namaz: Günde bir defa yapılır.

2) Orta Namaz: Günde üç defa sabah, öğle, akşam tek başına yapılır.

3) Küçük Namaz: Günde bir defa akşam yapılır.[202]

Namaz için belli bir mekan şartı yoktur. Evde veya uygun bir mekanda yerine getirilebilir.

İbadete başlamadan önce eller ve yüz dualar eşliğinde yıkanır, sonra ayakta kıbleye (Akka'ya) yönelerek dua okur, sonra oturur, ellerini dizinin üzerine kor, dua eder, sonra ayağa

---

[201] Moshe SHARON, *Studies in Modern Religions and Babi Bahai Faiths*, Leiden Brill Academic 2004, 157.

[202] Bahá'u'lláh, *Prayers and Meditations*, Ebook 16984 2005, 256,58,63.

kalkar, ellerini kaldırır, bu esnada avuç içlerini yüzüne doğru çevirir ve dua eder, sonra oturur ve dua eder.[203]

Bahailik inancına mensup olan kişinin ibadet esnasında yapacağı dualar Bab ve Bahaullah tarafından belirlenmiştir.

Bahailerce kutsal kabul edilen günler: 21 Mart Yeni Yıl, Nevruz, Oruç Bayramı. 21 Nisan Bahaullah'ın emrini açıkladığı gün, yani Rızvan Günü. 29 Nisan Rızvan Bayramı'nın 9. günü. 2 Mayıs Bab'ın emrini açıkladığı gün, 29 Mayıs Bahaullah'ın vefatı (1892)9 Temmuz Bab'ın öldürüldüğü gün(1850), 20 Ekim Bab'ın doğum günü, 12 Kasım ise Bahaullah'ın doğum günüdür.

Bahailerce 2-21 Mart tarihleri arasında (Bahai takvimine göre 19. ay) bir Bahai ayı süresince yani 19 gün oruç tutulur. Güneşin doğuşundan batışına kadar olan sürede hiç bir şey yenilip içilmez. 19 günlük oruç süresince Tanrı'ya karşı sevgi, emirlerini tutmadaki sadakat sembolik olarak gösterilir.

Bahailikte hac merkezi, İsrail'in kuzey sahilindeki Eski Akka'nın yakınında ve diğeri Hayfa'da Kermil Dağı üzerinde olan iki mekandır. Bunlar Bahai ve Bab ve Bahaullah'ın mezarlarıdır.[204]

Bahailikte aile önemli bir kurumdur. Evlilikten önce iffetli olmak ve evlendikten sonra eşine mutlak sadık kalmak şarttır. Tek kişi ile evlilik kabul edilmiştir. Boşanma yasak değildir ancak kınanmıştır.

21 Mart-21 Nisan-29 Nisan-2Mayıs-23 Mayıs-29 Mayıs-9 Temmuz-20 Ekim-12 Kasım Bahailerin yıl içinde çalışmamaları gereken dokuz kutsal gündür. Bahailere göre bu kutsal günlerin gözetilmesi, kutsallıklarının gereği yerine getirilmelidir.

---

[203] Bahá'u'lláh, The Báb and 'Abdu'l-Bahá , *Bahá'í Prayers: A Selection of Prayers Revealed by Bahá'u'lláh, the Báb, and 'Abdu'l-Bahá,* 2006 [Ebook 19240, 257.

[204] "What is Pligramge", *https://bahai.bwc.org//pilgrimage/Intro/visit_1.asp*

Bahai inancında, Tanrı'nın insanoğluna hediyesi olarak kabul edilen akıl ve ruh sağlıklığının korunması için, alkollü içki ve afyon ve benzeri uyuşturucu maddelerinin kullanımı tamamen yasaklanmıştır.[205]

Kendi düşüncelerine göre tüm insanlar birdir, her türlü dini, ırki ve diğer tür taassuplar insanlığı felakete sürüklediği için unutulması gerekir, insan haklarının korunması, dokunulmaması ve eşit olması adaletin gereğidir, genel barışın kurulması gerekir, insanlık alemi ilerleyebilmek için tanrısal güce muhtaçtır.[206]

Bahailer İsrail'in Hayfa şehrindeki Kermil Dağı üzerinde bulunan ve Bahaî toplumunun tek yasama organı olan Umumi Adalet Evi denilen merkez tarafından yönetilmektedirler.[207] Bu kurum, Akdes Kitabında açıkça belirtilmeyen hususlar üzerinde hüküm verme yetkisine sahip olup; Bahailerce demokratik olarak seçilmektedir.[208]

Diğer taraftan tapınaklarına bahai tapınakları ya da bahai mabedleri veya meşriku'l ezkâr denilmektedir. Bahai mabetleri aynı zamanda çevrelerinde okul, yetimler yurdu,

---

[205] "Yaşam", *http://www.bahaitr.org/index.php?option=com_content&view=article&id=17&Itemid=17*

[206] "Yaşam", *http://www.bahaitr.org/index.php?option=com_content&view=article&id=15&Itemid=15*

[207] "Yaşam", *http://www.bahaitr.org/index.php?option=com_content&view=article&id=16&Itemid=16*

[208] ŞEVKİ EFENDİ, *Bahaî Dininin I. Yüzyılı* (çev. Suna Bozkır) *1995*, 343; Abid TAREHZADEH, *Tanrı'nın Eminleri* (çev. Süreyya Güler), İstanbul 1988, 61.

hastane v.b yapıların da bulunduğu birer kurum halinde çalıştırılmaktadır.[209]

Türkiye Bahaî Topluluğu da Türkiye'deki örgütlenmenin adıdır. Bahaullah'ın yaşadığı İstanbul ve Özellikle Edirne, Hicret Yurdu olarak değerlendirilmektedir.[210]

Bahaîlerin yapılanması şu şekildedir: Yirmi bir yaşını doldurmuş dokuz kişi bir araya gelerek, ruhani mahfili kurarlar. Bunlar da her ülkede bulunan Milli Ruhani Mahfillere bağlı olarak çalışırlar. Türkiye'deki Milli Ruhani Mahfil İstanbul'dadır. Sosyal ve kültürel faaliyetlerde bulunmaktadırlar.[211]

Bütün Bahailer inançlarını yaymak zorundadır. Yayma çalışmalarında bulunmayanlar da yerlerine vekil tayin etmeli, maddi katkıda bulunmalıdırlar.[212]

Müzik, tiyatro, resim ve sinema , medya ve turizm amaçlı geziler, müzik konserleri ve yardım kuruluşları da Bahailerce inançlarını yayma aracı olarak kullanılmaktadır.[213] Ayrıca dünyanın çeşitli yerlerinde okullar, meslek edindirme enstitüleri çalıştırmaktadırlar. Buralarda hem eğtim verilmekte hem de Bahai inancı öğretilmektedir.[214] Konferanslar, basın çalışma sınıfları, ocak başı toplantıları düzenlenmesi, Emrin prensiplerine yakın idealler taşıyan derneklerin, kurumların ve kulüplerin faaliyetlerine katılma, Bahaîlikle ilgili yazılı eserleri dağıtma,

---

[209] "Yaşam", *http://www.bahaitr.org/index.php?option=com_content&view=article&id=16&Itemid=16*

[210] Mustafa ÖZ, "Türkiye'de Bahaîlik ve Bahaî Faaliyetleri", *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri İlmi Toplantı*, 321.

[211] Şevki Efendi, 350; Taherzadeh, 35; Huşmand FATHEAZAM, Yeni *Bahçe* (çev. Mehmet Niyazi), Adana 1985, 111.

[212] Fatheazam, 127–129.

[213] John BOYKİN, "Bahaîlik", Ronald ENROTH, *Yeni Dinler ve Tarikatlar* (çev. Levent Kınran), İstanbul 1998, 23.

[214] Neyir ÖZSÜCA, *Bahaî Dini*, yy., 1989, 36,55.

çeşitli sergiler, tebliğci yetiştirme kursları düzenleme, devlet adamları, bilginler, yayıncılar, hayırseverler ve kamudaki diğer liderlerle temasa geçme[215] de Bahailiğin yayılması için kullanılan araçlardandır. Bu bağlamda bahaî.org, bahaî.net. "tahireweb gibi siteler" Bahaîliğin prensiplerini yaymaya çalışmaktadır. Türkiye'de elli kadar ilde Bahaî Mahfili bulunmaktadır. Üye sayısı 600 civarında olan Sivas ilk sıradadır. Ayrıca Sivas'a bağlı 80 köyde de Bahaî bulunmaktadır.[216]

Türkiye'de de sosyal ve kültürel faaliyetlere ağırlık vermektedirler. İnternet sitelerinde belirtildiği gibi sivil toplum örgütü kimliği ile değişik bölgelerde kadınların çocukların ve gençlerin gelişimi ile ilgili kuruluşlarda faaliyetlerini sürdürmektedirler[217]

c) Brahma Kumaris

(Daughters of Brahma) anlamındadır. Hindu tanrılarından yaratma tanrısı olan Brahma'yı esas almıştır. Dini, tasavvufi Raja Yoga'yı esas alan[218], kast sitemine ve sınıfsal ayırıma karşı çıkan Hint kökenli yeni dini yapılanmadır.

Hareketin resmi adı BKWSU (Brahma Kumaris World Spritual University)'dur. Resmi internet sitesi, brahmakumaris.com ve bkwsu.org'tur. Hayır ve sosyal yardım programları çalışmalarını sürdüren küresel organizasyondur.

---

[215] Şevki Efendi, 400.

[216] Ahmet GÖKBEL, "Türkiye'de Bahaîlik ve Bahaîlik Faaliyetleri" isimli bildiriye müzakere, *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri İlmi Toplantı*, 330, 331.

[217] Öz, "Türkiye'de Bahaîlik ve Bahaî Faaliyetleri", *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri İlmi Toplantı*, 322.

[218] Lawrence A. BABB, *Redemptive Encounters: The Modern Style in the Hindu Tradition*, USA, 1991, 119.

Ayrıca Brahma Kumaris hapishanelerde de bir dizi gönüllü çalışmalar yapmaktadır.[219]

Merkezi Hindista'nın Rajasthan kenti olan ve Lekhraj Kripalani[220] (Hyderabad -1884–1969)'nin kurduğu hareketin temelinde Hindu dini öğretileri olmasına rağmen, sonradan Kripalani tarafından bağımsız bir din olarak ilan edilmiştir. Tanrının yönlendirmesiyle kurulduğuna ve ilahi rehberlikle korunduğuna inanılmaktadır. [221] Nitekim kurucu Tanrı Vişnu ve Şiva'nın vizyonunu gördüğünü, Şiva'nın kendi vücuduna girdiğini iddia etmiştir. Kurucu Kripalani taraftarlarınca Brahma Baba olarak isimlendirilir. Om Baba, Dada Lekhraj da denmektedir. İddiaya göre tanrı Şiva ona, insanlığın babası anlamına gelen Prajapita Brahma ismini verdi. Onun sayesinde tanrı tüm insanlığa yeniden doğuş ile ilgili ilahi bilgi öğretir. Bugün bile organizasyonun tanrı Şiva tarafından yönlendirdiğine, dolayısıyla Şiva'nın avatarası olduğuna ve tanrı Şiva'nın sözlerini söylediğine inanılmaktadır.

Lekhraj Kripalani'nin amacı ideal bir dünya için dünyanın imhası ve neticede mükemmel cennet kurulmasıdır. Ona göre dünya kavşak çağını yaşamaktadır. Bunun sona ermesi ile birlikte altın çağ başlayacaktır. Altın çağda insanlık "Kalpa Vriksha Ağacı" olarak, ya da "İnsanlık Ağacı" olarak bilinen teoriye göre. kurucu Lekhraj Kripalani ve Brahma Kumaris takipçileri insanlığın kökleri olacaktır. Zaten Lekhraj da kendisinin Tanrı Narayan olarak geleceğini de iddia etmiştir.[222]

---

[219] "Brahma Kumaris", *http://web.archive.org/web/20021012192150/;* Reender KRANENBORG , "Brahma Kumaris: A New Religion", *http://www.cesnur.org/testi/bryn/br_kranenborg.htm*
"Brahma Kumaris", *http://www.brahmakumaris.org/history/index.html#39Onwards*

[220] Babb, 98

[221] Kranenborg, agy.

[222] Babb, 100.

Hindu dininin Vişnucu Vallabhacharya tarikatına mensup olan Kripalani kendisini Hinduizmle ilişkilendirmez.. Projelerini de bir din olarak değil; bir manevi eğitim aracı olarak takdim etmesine rağmen 1932 yılında vaazlara başladığında Hindu kutsal metinleri olan Upanişatları ve Gita'yı doğrudan esas amıştır. 1936 yılında hareketini bugünkü Pakistan sınırları içinde olan Karaçi'de kurdu. Bu komite, Om Mandali olarak bilinen (veya Om Mandli), Brahma Kumaris'in çekirdeği oldu. Bekârlığı ve manastır hayatını esas alan teşkilata kadınlar ilgi gösterdi. Bunun üzerine Baba zamparalıkla suçlandı. Hipnotizma ve sanat yoluyla kendi toplumunu kontrol etmekle suçlandı. 1950'de Hindistan'ın parçalanmasından sonra Hindistan sınırları içinde yer alan Mont Ebu'ya taşındı. [223]Abu Mont'un seçilmesinin nedeni ilk tanrı Brahma'nın ilk tanrıça Saraswati'yi, 5.000 yıl önce burada yaratmasıdır. Om Mandali'nin tüm üyeleri de Lekhraj Kripalani ve genç kadın takipçisi Radhi Pokardas Rajwani'nin bu tanrıların reenkarnasyonu olduğuna inanırlar. Bu nedenle Mount Abu, manevi merkez olarak kabul edilmiştir.

Brahma Kumaris grubu da liderlerinin Krişna gibi reenkere olduğuna inanmaktadırlar. Prajapita Brahma 18 Ocak 1969'da fiziksel varlığından vazgeçti yani öldü. Üstün saflığa kavuştuğu için öldükten sonra tekrar vücut bulmadığına inanıldı. Onun öldüğü gün onun manevi yükseliş günü olarak kutlanmaktadır.

Bahma Kumaris 1936'dan itibaren 1969 yılına kadar Lekhraj Kriplani tarafından yönetilen hareket, 1969'dan 2007 yılına kadar Dadi Prakash Mani tarafından yönetildi. Onun 2007 yılında onun ölümünden sonra, Janki Kripalani kuruluşun başına geçti. Ancak hareketin liderleri örgüte yön vermek için Prajapita ile irtibata geçerler. O da gerekli olan

[223] Babb, 105

yardımı yapar.[224] Anlayışa göre bu husus Dada Lehkraj'ın Tanrı olduğuna açık bir referanstır.

Brahma Kumaris'e göre Hindu tanrı sistemindeki Şiva en güçlü tanrıdır ve Şiva tek başına bu üçlü tanrıyı temsil eder. Dolayısıyla Şiva'nın yaratıcı, koruyucu ve yok edici sıfatları vardır. Tanrı yaratıcı sıfatı gereği insanlar sefahate düştüğü zamanlarda dünyaya gelir ve insanlığı ikaz ederek tekrar olması gereken yere yükseltir. Bu da aracılar vasıtası ile gerçekleşir. İşte Dada Lekhraj da bu aracılardan birisidir.

Lekhraj'a göre hayatın dört ana prensibi vardır: Bilgi, pratik (uygulama), hizmet ve meditasyondur. Diğer Hint kökenli hareketlerde olduğu gibi Kumaris de meditasyona büyük önem vermektedir.[225] Çünkü meditasyonla tanrının koruyucu sıfatı tanrının insanoğluna verdiği enerji ile ortaya çıkacağına bunun da meditasyon tekniği olan Raja Yoga ile elde edilebileceğine inanılmaktadır. İnanca göre bununla kişi Şiva'dan edindiği ilhamla içindeki potansiyeli geliştirebilir ve dengeli bir kişilik elde edebilir.[226] Nitekim Kumaris'in esas aldığı Patanjali'nin ortaya çıkardığı Raja Yoga'ya Astanga Yoga da denir. Muhteşem yol anlamındadır. Devamlı surette çalışma ve her şeyden kopmuş duruma geleme ile başarıya ulaşılacağı üzerinde durur.[227]

Pek çok yoga öğretisinin kaynağı Şiva olduğu gibi Raja Yoga'nın da kaynağı, Şiva'dır. Raja Yoga'nın Patanjali'nin kitabında anlatıldığı gibi sekiz basamak vardır ve amaç samadhi haline yani üstün bilince erişmektir. [228]

---

[224] http://web.archive.org/web/20021012192150/; *http://www.brahmakumaris.org/history/index.html#39Onwards*

[225] Kranenborg,agy.

[226] Ali Köse, *Milenyum Tarikatları*,İstanbul 2006,218.

[227] Yakar,160

[228] Nasuh GÜNAY, "Yoganın Mahiyeti ve Çeşitleri", *Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, sayı 19, 2007/2, Isparta 2007,75.

Meditasyon Dada Lekhraj resminin önünde ve yarı karanlık bir odada genellikle bir kadın öğretmenle karşı karşıya oturularak yapılır. Öğretmenin başının arkasında yanan kırmızı bir ampul bulunur. Bu cihaz Yüksek Tanrı (Şiva)'yı temsil eder. İlahiler usulca arka planda çalar, öğrenci ve öğretmen alına http://translate.googleusercontent.com/translate_c?hl=tr&sl=en&u=http://wapedia.mobi/en/Forehead&prev=/search%3Fq%3DLekhraj%2BKripalani%2Bbrahma%2Bkumaris%26hl%3Dtr%26sa%3DX&rurl=translate.google.com.tr&usg=ALkJrhiBgnbC-afizY9QxtxiVMK9pzOEOgbakar. Bu on beş ya da yirmi dakika devam edebilir. Şiva'nın bilincine varmakla meditasyon tamamlanır.

Üyelerin zihinlerini arındırmak ve tanrının doğasına ulaşmak, manevi açıdan ilerlemek için Raja Yoga yapmaları teşvik edilir.

Raja Yoga, fiziksel duruşları, nefes tekniklerini ve meditasyonu içeren bir sistemdir. (Hatha Yoga olarak adlandırılan fiziksel duruşlar ve nefes tekniklerinin uygulandığı okul Raja Yoganın bir alt koludur). Raja Yoga meditasyonunun diğer meditasyon yöntemlerinden farkı, bir mantraya değil, benliğe odaklanması, özümüze ait kimliğimizi aydınlatarak kendimizi anlayışımızı artırmasıdır. Temel amacı, uygulayıcıya düşünce ve duyguları kontrol edebilme yeteneğini kazandırmaktır.

Patanjali'nin kaynak eseri Yoga Sutra'da Raja Yoga'nın 8 bölümü olduğundan bahsedilmiştir.

- Yama'lar: İnsanın kendisine hâkim olması ile ilgili ilkelerdir.
- Niyama'lar: Gözlemleme yapmak için gerekli ilkelerdir.
- Asana'lar: Fiziksel Duruşlardır.

• Pranayama: Nefes teknikleri ile evrensel enerji Prana'nın içe çekilişi ve Kundali'nin uyandırılmasıdır. Meditasyon aşamaları:

• Pratyahara: Dikkatin dış dünyadan iç dünyaya yöneltilmesidir.

• Dharana: Konsantrasyondur.

• Dhyana: Konsantrasyon halinde, kişinin kendisini zorlamadan kalabilmesi durumudur.

• Samadhi: Yoga'nın nihai hedefi olan Evrensel Bilinç ile birleşmedir. Yoga yolundaki bir öğrenci, Samadhi'ye ulaşabilmek için, Yoga'nın tüm bu bölümlerini bir arada uygulamalıdır.[229] Meditasyonda kurucunun resmi mandala olarak kullanılır.

Brahma Kumaris'e göre savaşlar doğal felaketleri getirmektedir. Bunlarla baş etmek için de şu prensipleri içeren yaşam tarzı sunulmaktadır. Bunlar:

Bekârlık esastır; evlilik içindeki cinsel ilişki dâhil yasaktır. Böylece iffeti takip ettiklerine inanmaktadırlar.

Sattvic vejetaryenlik, sıkı lacto - vejetaryen diyeti esas alırlar. Doğal, saf, taze yiyecekleri tercih ederler. Ekşi, tuzlu, işlenmiş şekerli yiyecekleri, gazlı, çok yağlı, puro, sigarayı tercih etmezler. Yine buna göre yumurta, soğan, sarımsak, çay, kahve, aşırı baharatlı yiyecekler, balık, tavuk, domuz, inek eti yenmez. Lacto – vejetaryenlik prensibine göre de sadece taze süt, tereyağı, bitkisel çaylar ve balı tercih ederler. Onlar hem ahimsa(zarar vermeme) prensibidir, hem de insanın kendisini gerçekleştirmesi için doğal yiyecekleri tercih etmektedirler. Bunların sadece kendileri veya diğer üyeler tarafından pişirilmeleri gerekir. Bu nedenle Brahma Kumaris mensubu tarafından veya kendilerince hazırlanmayan yiyeceği yemezler. Hatta Onlar seyahatlerde yemek pişirmek için kendi araç ve gereçlerini taşımak zorundadır. Katkı maddesi

[229] "RajaYoga", *http://www.yogamerkezi.com/yogaokul/raja/rajayoga.htm*

olan yiyeceklerin tembellik ve uyuşukluğa sebep olduğuna inanmaktadırlar.

Üç saatten önce yiyeceklerin yenmesi, çürük, tatsız ve kirli yiyeceklerin yenmesi de yasaktır. Bunu kutsal kitap Bhagavad Gita'da (17:8-10) bulunduğu için bir emir olarak algılarlar. Örgüte göre Yemek yemeden önce krişna'yı düşünmek veya mantra okumak gerekir.

Oluşumun müntesipleri alkol, tütün ve izinsiz ilaçlardan (uyuşturucu) kaçınmak, Amrit Vela adı verilen ilk meditasyonu sabah 4.00'den 4.45'e kadar düzenli olarak yapmak, 06:30 de yapılan ve murli denilen düzenli sabah sınıfa dahil olmak, ders esnasında erkekler ve kadınlar ayrı ayrı yerlerde oturmak, saflığın sembolü olan beyaz elbise giymek, Brahma Kumaris olmayanlarla iyi arkadaşlık, dünyevi zevklerden uzak yaşam sürdürmek gibi kurallara uymak zorundadırlar.

Brahma Kumaris'in önemli inançları şunlardır:

İnsan ruhu sonsuzdur ve fiziksel bir beden içinde yaşar, beden ruhun bir giysisidir. İnsan ölünce ruhu, bir başka bedene geçecektir. İnsanlık şu anda ahir zamanı yaşamaktadır. Dünya bir zaman sonra yok edilecektir. Altın Çağ'da Hindistan geleceğin mekanı olacaktır ve cennet burada olacaktır. Hintçe diğer tüm kıtaların özgün dili haline gelecektir.

Tanrı fikri: Tanrı (Shiva) insan ruhları gibi sonsuz bir ruh olarak kabul edilir. O, maddenin yaratıcısı değildir. Bununla beraber monist bir tanrı anlayışı vardır.

Brahma Kumaris'in kutsal kitapları yoktur. Ancak Murli denilen Lekh Raj'ın ilhamla aldığı mesajları içeren kitap[230], kutsal kitap olarak kabul edilmektedir. Murli'nin Şiva'nın sözleri olduğuna inanılmaktadır. Öğretim ve araştırma için kullanılmaktadır. Gerçek ve doğru bilgiyi sağladığına inanılır.

[230] Babb, 106.

Murli, Lekhraj tarafından dikkatle okunmuştur. Müntesipler de okumaktadır. Murlideki sözler, Lekhraj'ın, Dadi Gulzar üzerinden aldığı mesajlardan oluşmaktadır. Sabah 06:00 da yapılan Murli toplantılarında katılımcıların bu metinle uzun bir süre meşgul oldukları görülür.[231] Bu mesajlar BKWSU üyeleri tarafından Tanrı'nın sözü olarak kabul edilmektedir.

Brahma Kumaris'te de diğer Hindu kökenli inançlar gibi karmave reenkarnasyon anlayışı vardır. Brahma Kumaris ruhların sürekli doğduğunu ama sadece insan olarak doğduğunu kabul etmektedir. Brahma Kumaris karma doktrinini de önemsemektedir. Ona göre bu bir kanundur. Zihinleri arındırmak ve Karmik etkileri yakmak için meditasyonu önermektedir.

Karma tamamlandıktan sonra ulaşılan manevi dünya; "Brahma" öğesi ile dolu, parlak kırmızı altın renkli ışık şeklinde tasavvur edilen manevi bir dünyadır. Burası tüm ruhların asıl ikametgâhıdır ve yüksek ruhudur. Shantidham, Mukthidham, Brahmlokh, Paramdham veya Nirvana gibi diğer adlarla da bilinmektedir. Ruhların başlangıçta Tanrı ile var olduğuna inanılan bir Ruh Dünyası bulunmaktadır. Sonsuz ışıklı bir barış ve sessizlik içinde olan bu yerde, ruhlar deneyim ötesinde dinlenme halindedir.[232]

Brahma Kumaris'in fikirleri dünyanın çeşitli ülkelerinde Brahma Kumaris Meditasyon ve Kişisel Gelişim Dernekleri aracılığı ile yayılmaktadır. Bununla birlikte Birleşmiş Milletlerin organizasyonlarında görev alarak çalışmalarını sürdürmektedir. Türkiye'de de Brahma Kumaris Raja Yoga Meditasyon Derneği çatısı altında Brahma Kumaris'in fikirleri yayılmaktadır. İstanbul, İzmir ve Ankara'da dernek merkezleri vardır. Bu derneklerin çalışmalarında yoga, meditasyon çalışmaları önemli yer işgal etmektedir. Çeşitli konularda yerli

[231] Kranenborg, agy.
[232] *Kranenborg,agy.*

ve yabancı kişilerce seminerler verilmektedir. Ayrıca BKWSU'un merkezinden bazı kişiler de gelerek seminerler vermektedir. Avrupa sorumlusu da sık sık dernek faaliyetlerine katılmaktadır. Derneğin internet sitesinde başta meditasyon olmak üzere çeşitli konularda makaleler yayınlanmaktadır. Yine burada dernek faaliyetleri ile ilgili bilgiler de verilemktedir. Ayrıca Online meditasyon da yaptırılmaktadır.

Ayrıca BKUWS'nun ileri gelenleri Türkiyeyi ziyaret ettiklerinde gazetelere roportajlar vermektedirler. Bu röpotajlarda hareketin felsefi alt yapısını anlatmaktadırlar.[233] Ayrıca Brahma Kumaris'in ileri gelenlerinin kitapları da Türkçeye çevrilerek yayınlanmaktadır.[234]

Birleşmiş Milletlerin 1995 yılında 50. yıl dönümünde geliştirlen Yaşayan Değerler Eğitim Proğramı Brahma Kumaris'in hazırladığı uluslar arası bir projeden geliştirildi. Türkiyede de bazı eğitim kurumlarınca da uygulanan bu proje "Daha İyi Bir Dünya için Değerlerimizi Paylaşalım" isimli bu proje olup, 12 evrensel değere odaklanmıştı.

d) Hare Krishna (Krişna)

Hare Krishna (Krişna) ekolü de Tanrı Krişna'yı ön planda tutan, Swami Prabhupada (1896–1977) tarafından 1966 yılında Newyork'ta tesis edilmiş[235]; bugün Uluslarası Krişna Bilinci Derneği'nin (ISKCON) yaygın adıdır. Hare Krişna olarak

---

233 Sabanur KIRAÇ "Dadi Janki ile Röportaj" AKŞAM Gazetesi - 10/09/2006 -; Figen YANIK "Dadi Janki ile röpotaj", Sabah Gazatesi 27 Ağustos 2005,

234 Mesela, Dadi JANKI,

http://www.bidolukitap.com/kitap/42001/insani_degerler.htm İnsani Değerler(çev.Bülent Özsoy), 2005 Okyanus Yayıncılık; Janki, Aklın İncileri (çev.Zeynep Mutlu Cengiz), Beyaz Balina Yayınları; Jayanti Kripalani, Teoriden Uygulamaya| Meditasyon,(çev.Zeynep Bengü),2007 İstanbul; Jayanti, Düşünce Sanatı, İstanbul 2009.

235 Ali İhsan YİĞİT, *Hint Dinleri,* İzmir 2005, 166;Özkan, 90.

tanınmasının nedeni ise mensuplarının Hare Krişna mantrasını sıkça mabetlerinde ve sokaklarda yüksek sesle söylemeleridir.[236] Batı Avrupa ve Amerika'da mabetlerinin sayısı her geçen gün artan Hint kökenli yeni dinî oluşumlar içinde yer alır.[237] Prabhupada "ayaklarında efendilerin oturduğu kişi" demektir.

Kurucu Prabhupada Kalküta, Hindistan'da doğdu. Gaudiya Math (Vedik enstitü) kurucusu olan gurusu Bhaktsidanta Saswati onu Batı'ya Tanrı Krishna inancını yaymakla görevlendirdi. Bağavata'yı öğretmek için ABD'ye gitti, 1966 yılında Krişna Şuurlanma Derneğini kurdu. 1968 yılında Vedik toplum oluşturmak için çiftlikler tesis etti. 1972 yılında Dallas, Teksas'ta kurduğu Gurukul okulları ile vedik sistemi ilk ve orta eğitimini Batı'ya taşıdı. Kitaplar yayınladı, kitapları çeşitli dillere çevrildi. 1972 yılında Bakti Vedanta Yayınevini kurdu.[238] Hint din ve felsefe alanındaki kitapların, dünya çapındaki en büyük yayımcısı olmuştur.[239]

Bugün Hare krişnacılar Prabhupada'yı Krişna bilincinin en yüksek seviyesine ulaşmış ruhani bir önder olarak kabul eder ve onun eserlerine büyük saygı gösterirler. Çünkü onlara göre o, Krişnanın temsilcisi ve onun sevgisinin yegâne taşıyıcısıdır.[240] Dinî liderler de Krişna'nın ya kendisidir veya Brahma veya Norada ve Yasudeva'nın efsanevi suretleri sayılır

Srila Prabhupada işadamlarına Krishna için iş, sanatçılara Krişna için resim ve heykel yapmasını, bilim adamlarına Krişna için beyin gücünü kullanmayı öğretti. Annelere Krişna -bilinçli çocuklar yetiştirmeyi, aktörlere Krişna 'nın işlerini betimleyen oyunlar oynamalarını ve

---

[236] E. Burke ROCHFORD, Jr. *Hare Krişna Traansformed*, Newyork 2007, 3;
[237] Aldridge, *24;* Sarıkçıoğlu, *Başlangıçtan Günümüze Dinler Tarihi*, Isparta 2000, 168.
[238] *members.fortunatecity.com/rakkakrisna/ogretihtm.*
[239] *harekrishnaturkiye.blogspot.com/.../srila-prabhupadanin-yaam-biyografisi*
[240] Yitik, 174.

herhangi birine ve herkese Hare Krişna'yı zikredip, Krişna'ya sunulan yiyecek olan "prasada" yemelerini öğretti. Günümüzün çılgın propagandasıyla beyinleri yıkanan müritlerini, insan toplumunun en akıllıları, huzurlu, kendini kontrol edebilen brahmanalara dönüştürdüğünü iddia etti.[241]

Bu akım asıl kök olarak 1486'da doğan Bengalli bir Brahmin olan Sri[242] Krişna Kaytanya Mahaprabu'ya dayanır. Mahaprabu Krişna'nın şarkılarını söyledi, dansı ve şarkıyı tapınma biçimi olarak seçti. Bu da kişisel şekilciliğe, ona Krişna'nın beden almış biçimi olarak tapılmasına yol açtı.[243] Bu mezhebin M.Ö. 5. ya da 6. yüzyılda ortaya çıktığı sanılmaktadır.

Hint Krişna mezhebinin düşünce yapısının temelini Vişnu'nun Avatarası olan Krişna'nın yüceltilmesi oluşturur. Hare Krişna'nın kökleri Hindu Vaişna mezhebine dayanmaktadır. Vişnu'ya ve onun avataraları olan Krişna ve Rama[244]'ya tapmaktadırlar.[245] Üyeler asketik bir yaşam sürerler, vejeteryan beslenme ve Hindu tanrısı Krişna'ya kulluk etmekle mükelleftirler.[246]

Kutsal Kitapları, Bhagavad Gita (M.Ö. 300), kurucu tarafından kaleme alınan Srimad Bhagavatam, Ramayana, Mahabharatta, Veda'lar ve 108 Upanishad'tır.

---

[241] "Tanrılığa Dönüş Magazini" Sayı 12. No. 8 1977, *harekrishnaturkiye.blogspot.com/2008_07_01_archive.html*

[242] Sri: Kutsanmış veya kutsayan. Günümüzde sık sık genel bir hitap biçimi olarak kullanılmaktadır. Ancak hakiki anlamıyla, bir ermiş kişi için kullanılan sıfat. *Shatya Sai Baba Mucizeler İnsanı (Mucizeler İnsanı)*, İstanbul 1984, 89.

[243] Enroth, 83.

[244] Rama: Hinduizm'de bir kahraman tanrı, Vişnu'nun avatarası veya enkarnasyonu. Gündüz, *Sözlük*, 317; William WHALE,*U:S: Catholic*,Aprr.93,Vol 58, issue 4,p.24.

[245] Aldridge, 24.

[246] Rochford, 3.

Krişnacılarda avatar yani Tanrı'nın dünyaya bedenlenerek gelmesi inancı vardır, o da Vişnu'nun avatarı olan Krişna'dır. Krişna ezeli, her şeyi bilen, her yerde hazır ve nazır, tüm mahlûkata hayat veren olarak kabul edilmektedir. Yine onun tüm kâinatın gücünü elinde tutan olduğuna ve insanın tanrıdan bir parça[247] olduğuna inanılmaktadır.

Bundan başka bir de üstün melekler veya tanrı'nın hizmetçileri olan varlıklar vardır. Bunlar yarı tanrı varlıklardır. İman birinci plandadır. En önemli amaç Tanrı'ya ibadet etmektir. Bu da Bhakti Yoga ile mümkündür.[248]

Mokşa hali yani kurtuluş, Krişna'nın saf bilinciyle kaplanmış olarak onun spiritüel mekânındaki sonsuz mutluluktur. Önemli olan Tanrı ile bir olmak/aynı olmaktır. Doğum-ölüm zincirinden kurtulan onun mekânında yaşamaya gidecektir. Bunun yollarından birisi de Krişna'nın isimlerini düşünmektir.[249] Zaten devamlı Krişna'yı hatırlamak, onu yücelten şarkılar söylemek, onun için dans etmek ve prasada almak Krişna adanmışlarının en önemli özelliği olarak görülmektedir. Bu nedenle müntesiplerin en fazla üzerinde durdukları ve icra ettikleri maha mantrayı söylemektir. [250] Bu

---

247 http://harekrishnaturkiye.blogspot.com/search/label/A.C.%20Bhaktivedanta%20Swami%20Prabhupada

248 Bhakti: Tanrıya inanma, tanrıya adanma, İbadet, dini bağımlılık, hizmet olarak kendini tanrıya vakfetme. Gerçek bağlılıkta nefsaniyetin zerresi olmaz, hiçbir ödül beklemez, sadece saf diğergamlık bulunur. *Mucizeler İnsanı*, 8; Hinduizm'in bir yolu olan Bhakti yolu başlıca iki tanrı çevresinde döner. Bunlar Vişnu ve Şiva'dır. Bhakti hareketi dinsel törenlere ve kast sistemine sırt çevirdiği için brahmanlarca fazla tutulmamış fakat sonradan buna katılmışlardır.

249 Ram DASS, *Aydınlanmaya Giden Yol, Meditasyon Kitabı/Bilgelik Kitabı* (çev Zafer Bozkaya) İstanbul 1998, 248.

250 Rochford, 10.

mantra, Hare Krişna ilahisi denilen[251] "Hare Krişna , hare Krişna Krişna Krişna , hare hare hare Rama, hare Rama, Rama, RamaRama hare hare" sözlerinden oluşmaktadır.[252] Bu sözler davullar veya değişik müzik aletleri ile birlikte de söylenmektedir. Mürit bu cümleleri günde en az on altı kez tekrarlamak zorundadır. Bunun için de 108 taşlı bir tespih kullanır.[253] Guru bu konuda şunları söyler: "Herbiriniz Hare Krişna mantrasının sizi her koşulda koruyacağına tamamen ikna olmuş olmalısınız ve buna göre kabahatte bulunmadan her zaman zikretmelisiniz".[254]

Bir mantra ya da ilahinin yumuşak ve sessizce zikredilmesine japa ve aynı mantranın yüksek sesle zikredilmesine de kirtan denir. Örneğin, maha mantranın sessizce sadece kişinin kendi duyabileceği kadar mırıldanılması japadır. Aynı mantrayı diğer herkes tarafından duyulacak şekilde yüksek sesle zikretmeye kirtan denir. Mantranın sessiz veya yüksek sesle söylenmesiyle özgürlüğün ve cennetsel mutluluğa giden yolların açılacağına inanılmaktadır.[255]

Krişnacılara göre kurtuluşa Krişna tarafından kendini arayan insana ilham edilen vidya (ilim ve aydınlanma) ile ulaşılır. Kişi bunu sevgi ve teslimiyetle elde eder. Burada bir rehbere, bir guruya ihtiyaç vardır. O, kurtuluş yolunu sağlamlaştırır. Gurular Krişna'nın görünen lütufları, Tanrı'nın kutsallarıdır. Krişna onların ağzından konuşur. Guru, bir tanedir

---

[251] Bryant, Edwin Ekstrand, Maria; *Hare Krishna Movement : The Postcharismatic Fate of a Religious Transplan,* Columbia 2004,2.

[252] Özkan,98.

[253] Enroth, 86.

[254] "Srila Prabhupada'dan Damodar'a Mektup"-10 Ocak 1971 Hare Krişna Maha Mantrası / Hare Krishna Maha Mantra *http://harekrishnaturkiye.blogspot.com/search/label/Hare*

[255] "Srila Prabhupada, Adanmışlık Nektarı'ndan alıntılanmıştır" *http://harekrishnaturkiye.blogspot.com/search/label/Hare*

ve o, gurular zincirinden gelir.[256] Manevi öğretmenin Tanrının temsilcisi olması gibi kral da, baba da tanrının temsilcisidir[257]

Krişnacılığın ana merkezi Los Angels şehrindedir. Amerika'da ve Avrupa ülkelerinde birçok mabetleri vardır.[258] Prabhupada'nın tesis ettiği Uluslararası Hare Krişna mezhebinin Batı'daki organizasyonun adı ISKCON (İnternational Society For Krişna Consciousness)'dır. [259] Onun amacının şunlar olduğu belirtilmektedir: Topluma spritüel bilgiyi yaymak, bütün insanlara ruhsal hayatın tekniklerini öğretmek, Hind kutsal metinlerinde bulunan Krişna düşüncesini yaymak, cemiyet üyelerini birbirine ve Krişna'ya yaklaştırmak, Krişna'nın kişiliğini tanımak, Krişna için kutsal mekânlar tesis etmek, bu amaçla yayınlar yapmak.[260] Uluslararası ISKCON çeşitli Sosyal hizmetler ile sesini duyurmaktadır. Bu teşkilat Marmara depreminden sonra ülkemize gelerek insanî yardım bağlamında çalışmalar yapmıştır.

Hare Krişna müntesipleri haram seks ve uyuşturucu, kumar ve et-yemek şeklinde özetlenen yasaklara uymak zorundadırlar.[261] Bununla birlikte vejeteryan bir hayat sürerler.

Hare Krişna hareketinin Hindu köklerinin olmadığı imajı verilerek yayılmaya çalışılmaktadır. Özellikle kast sistemini

---

[256] Srila Prabhupada'nın "Science of Self Realisation" (Benlik İdraki Bilimi) *kitabından alıntılanmıştır.*
http://harekrishnaturkiye.blogspot.com/search/label/A.C.%20Bhaktivedanta%20Swami%20Prabhupada

[257] "A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada" *http://harekrishnaturkiye.blogspot.com/search/label/A.C.%20Bhaktivedanta%20Swami%20Prabhupada*

[258] Sarıkçıoğlu, 2002, 182–183;

Graham DWYER, Richard J. Cole, *The Hare Krishna Movement: Forty Years Of Chant And Change,* USA 2007, 32.

[260] *www.iskcon.com/about/history.htm.* Yiğit, *Hint,* 169.

[261] *http://harekrishnaturkiye.blogspot.com/search/label/Kri%C5%9Fna%20Bilinci%20-%20Krishna%20Conciousness.*

kabul etmediklerini vurgulamaktadırlar. Fakat bunun da diğer Hindu gelenekler gibi tarihi Hint kökenlerinin olduğu görülmektedir.[262] Zira yukarıda işaret edildiği gibi mantralar da bile Hindu tanrılarının ismi zikredilmektedir. Bunlar da kişiliksiz tekçi Hinduizm'in gizemli uygulamalarını hatırlatmaktadır.[263] Ayrıca meditasyonda guruların resimleri de mandala olarak kullanılmaktadır.[264] Hare Krişna , Divine Light, TM, Sai Baba gibi daha çok hindu ideallerinin propagandasıyla ilgilenir ve Hint düşüncesinin evrensel olmasını vurgular.[265] Hare Krişna akımı Hinduizm açısından en muhafazakâr olan harekettir. Bununla beraber o, Hinduizm'in misyonerli din haline gelmesine katkıda bulunmuştur.[266]

Krişna akımında düzenli tapınak törenleri vardır. Tanrıların putlarına yiyecek, tütsüler, çiçek, eldiven ya da alevler sunulur. Tören sırasında tanrılar simgesel olarak yıkanır, giydirilir, geceleyin yatırılır. Bununla beraber tulasi çalısına (Hint fesleğen bitkisi) tapınma da vardır. Tanrısal kökenli olduğuna inanılan bu bitki bir sunağın üzerine konur. Müritler bu çiçeğin önünde eğilerek başlarını yere değdirirler. Çalıya çiçek ve tütsüler sunduktan sonra çevresinde dans eder ve ilahiler söylerler.[267] Toplu ayinlerde müzik aletleri ve alkış ve Krişnayı öven Hint müziği kullanılmaktadır. İbadetlerde mantralar ve Guru'nun yorumuyla Bhagavat Gita okumaları önemli bir yer teşkil eder. İbadetlerin merkezini yukarıda işaret edildiği gibi Hare Krişna Mantrası oluşturur. Bunun Krişna'ya adanmışlıkla beraber meditasyondaki bilincin daha yoğun ileri düzeylere ulaşmasını temin ettiğine inanılmaktadır. Yine bunlar ineği kutsal bir varlık

---

[262] Sharma, 232, 234.
[263] Enroth, 87.
[264] Robert E. ORNSTEİN, *Yeni Bir Psikoloji* (Çev.Erol Göka-Feray Işık), İstanbul 1992, 127.
[265] Sharma, 222.
[266] Sharma, 234.
[267] Enroth, 88.

olarak görürler. Onun uğradığı her yere bereket getiren mistik bir gücü olduğuna inanırlar. Bu nedenle günahtan arınmak için onun ayak izlerine bile taparlar. Ayrıca ayinlerinde yıkanmış inek bulundururlar, Krişna'nın isimlerini mantra olarak kullanırlar.[268]

Krişnacı erkekler başlarını traş eder, beyaz veya sarı elbise giyerler, kadınlar da parlak sari denilen giysileri giyerler.[269] Aile hayatının dinin yaşanmasına engel olacağını kabul etmemektedirler.[270]

Krişnacılar et yemezler, yumurta ve balık da yemezler, alkol ve uyuşturucu[271](Kafein dahil) kullanmazlar, kumar yasaktır, evlilikte bile üreme hariç cinsel ilişki yasaktır.[272] Çay ve kahveyi Krişnacı birisi yapmadı ise içmezler. Krişnayı 10–12 yaşlarında bir çocuk temsil eder.[273] Diğer taraftan tanrıların putlarına sundukları yiyeceklerle ilgili olarak da Bhagavad-Gita'daki "Her kim bana büyük bir adanmışlık aşkıyla meyveler, sebzeler, tahıllar, süt sunarsa, Ben yerim" ifadesine dayandırak, Krişna'ya sunduklarının Krişna tarafından yenileceğine inanmaktadırlar.[274] Takipcilerinin de Krişna'nın bir resmine bir kandil, bir mum ve bir tütsü sunabileceklerini

---

[268] Sevinç ASLANOVA, *Krişnacılık ve Azerbeycan'daki Faaliyetleri*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2000, 38. *http://www.religionfacts.com/a-z-religion-index/hare-krishna-iskcon.htm*

[269] *http://www.religionfacts.com/a-z-religion-index/hare-krishna-iskcon.htm*

[270] Yiğit, *Hint*, 168.

[271] Özkan,98.

[272] *http://www.religionfacts.com/a-z-religion-index/hare-krishna-iskcon.htm*

[273] Aslanova, 44.

[274] *http://harekrishnaturkiye.blogspot.com/search/label/Kri%C5%9Fna%20Bilinci%20-%20Krishna%20Conciousness*

ve bunun da ruhsal olarak ilerlemeye katkıda bulunduğunu iddia etmektedirler.[275]

Hare Krişna, Türkiye'deki amaçlarının şunlar olduğunu belirtmekte: Özgün Vedik kültürüne dair ne varsa, yogadan meditasyona, benlik idraki biliminden bhakti yoga ve Krişna bilincine, Hindistan'ın renkli festavillerinden sağlıklı yaşam ve vejeteryan beslenmeye kadar geniş bir yelpazede spirituel yolculuğumuzda Bhagavad Gita ve Srimad Bhagavatam gibi daha birçok Vedik yazınlara dayanarak ve Vedik yazınları bize sunan A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada'nın rehberliginde bhakti yoganın içten ve nektarlı deneyimlerini samimiyetle paylaşıyoruz..."[276] Ayrıca vejeteryan yiyeceklerin satıldığı kafe de Krişnacılığın felsefesini rehber edindiğini belirtmektedir.[277]Ayrıca ISKON'a mensup gurular da zaman zaman Türkiye'ye gelerek Krişna bilincini yaymaya çalışmaktadırlar.[278]

Türkiye'de Krişnacılığın merkezi İstanbul'dadır. Hint Kültür Merkezi (derneği) olarak faaliyet göstermektedir. Derneğin kurucusu, annesi Hintli, babası Müslüman bir kişi Nara Balaram'dır. Hint kültürü ile birlikte Krişnacılığın tanıtımını yapmaktadırlar. Her yıl Hindistan'a spritüel gezi düzenlemektedirler. Dernek aynı zamanda tapınak görevini

---

[275] "Krişna Bilinci", *http://harekrishnaturkiye.blogspot.com/search/label/Kri%C5%9Fna%20Bilinci%20-%20Krishna%20Conciousness*

[276] *http://harekrishnaturkiye.blogspot.com/search?q=&submit.x=12&submit.y=17*

[277] *http://www.ucuncugoz.org/etkinlikler/59/govinda_istanbul_acilis_kokteyli__8_ocak_2011__17_00*

[278] *http://www.ucuncugoz.org/etkinlikler, 06 Şubat 2011 Pazar*

yerine getirmektedir.[279] Krişna düşüncesini yaymak için facebook ve internet siteleri mevcuttur.[280] Krişna ile ilgili kitap tercümeleri bulunmaktadır.

İnternet sitelerinde Türkiye'deki temsilcisi olarak Bhaktin Aslı ismi verilmektedir.[281] Ayrıca çeşitli internet sitelerinde Swami Prabhupada'nın 23 Kasım 2001 yılında Siwananda Aşramı(tekke, dergâh)'nda samadhiye kavuştuğu (ruhunun dünyayı terk ettiği) belirtilmektedir.[282]

Krişnacılık akımı Türk Dünyası'nda da kendisine yer edinmeye çalışmaktadır. Nitekim Türkmenistan'da Kırgızistan'da, Azerbaycan'da da Krişnacılar çalışmalarını devam ettirmektedirler.[283] Broşür, el ilanları dağıtarak, dergiler, kitaplar yayınlayarak, müzik konserleri, seminer, konferans düzenleyerek, yardım kurumu adı altında faaliyetlerini sürdürmektedirler. Maddi sıkıntı içinde olanlara yardımdan faydalanma isteği, entelektüel merak, vejetaryenlik Krişnacılığa ilginin nedenleri arasındadır.[284]

e) Dünya Kardeşlik Birliği

Türkiye'de son dönemde ortaya çıkan spritüalist akımlardan biri "Dünya Kardeşlik Birliği Derneği" ve Dünya Kardeşlik Mevlana Yüce Vakfı" çatısı altında toplanan medyada

---

[279] Hilal DOĞAN, "Hare Krişna Hareketi ve Türkiye'deki Faaliyetleri", *e-Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi,* ISSN: 1308-9633, Ocak 2011, 7.

[280] *http://smileofkrishna.com/tr/; harekrishnaturkey.wordpress.com,yogamerkezi.com.*

[281] *www.iskcon.net/gopalkrsna.*

[282] *www.yogamerkezi.com.* Söz konusu internet sitesinde de Vivekenanda Yoga Üniversitesinin İstanbul'da 2005 Mart ayında gerçekleştireceği programı ilan edilmektedir.

[283] Mustafa ERDEM, "Misyonerlik ve Kırgızistan'da Misyoner Faaliyetleri", *Dinî Araştırmalar,* Ankara 1999, I/3, 41; Aslanova 29

[284] Aslanova, 54-64.

"Mevlanacılar" olarak bilinen gruptur. Kurucusu Vedia Bülent Çorak'tır.

Birliğin amblemi üçgen içerisinde bulunan teşkilatlanmadaki on sekiz bütünlüğü ifade on sekiz yapraklı ayçiçeğidir. Ayrıca Pramit de amblemleri arasında yer alır. Anlayışa göre pramitin her bir yüzü farklı dinlere tekabül etmekte aynı zamanda bütün dinleri birleştirme gibi bir özelliği bulunmaktadır.[285]

Yine bu grubun dikkati çeken bir özelliği reenkarnasyona, dolayısıyla karma anlayışına önem vermesidir. İbadet, günah, sevap, ceza mükâfat, cennet, cehennem gibi geleneksel dinlerin üzerinde durduğu hususlara, farklı anlamlar yüklemesi veya düşünce sisteminde bunlara yer vermemesi de bu grubun özellikleri arasında yer almaktadır.

Grubun esas fikri alt yapısını oluşturan Bilgi Kitabı'nın diğer kutsal kitapların yazdırıldığı arş katından, evrensel güçler tarafından yazdırıldığı ve on iki yılda tamamlandığı iddia edilmektedir.[286] Dolayısıyla bu kitabın, noktasından virgülüne, kullanılan kelimelerden cümlelere kadar tüm düzenlemelerin âlemlerin rabbi Allah tarafından tanzim ve tertip edildiğine ve yüksek vasıflı Vedia Bülen Çorak'a indirildiğine inanılmaktadır.[287] İddiaya göre Bilgi Kitabı, 2014 yılına kadar geçerli olan Kur'an'ın devamıdır. Mahiyeti henüz bilinemeyen ışık-faton-siklon teknolojisi ile yazdırılmıştır. Son kitap olarak dünyaya hediye edilmiştir. Bununla beraber Bilgi Kitabı'nda onun yirmi sekizinci yüz yılın sonuna kadar geçerli olduğu ve ihtiyaç duyulan bütün bilgileri kapsadığı kaydı da bulunmaktadır.[288]

---

[285] Nasuh GÜNAY, "Dünya Kardeşlik Grubu", *SDÜ ilahiyat Fakültesi Dergisi*, Yıl 2003, sayı 11, 5.
[286] Vedia Bülent ÇORAK, *Bilgi Kitabı*, Giriş.
[287] Günay, agm,8.
[288] Çorak, 39,165, 371,372, 420.

İnsanların uzaydan gelen kişilerce yaratıldığının kabul edilmesi, Bilgi Kitabı'nın yazdırılmasında uzaylı kişilerin devreye girmesi, Bülent Çorak'ın uzaylılarla birebir görüştüğü iddiaları da dikkat çeken hususlardandır.

Kitapta kanserin nedeni ve tedavisinin nasıl olacağı, madensel tuzların ve içmelerin kanseri tedavi edebileceği şeklinde ilginç konulara da değinilmektedir. Diğer taraftan Kur'an, besmele, cin, ruh gibi kavramlara farklı anlamlar vererek, onların birer sembol olduğu, cennet, cehennem, cin, peri, şeytanın gerçekte olmadığı, bunların şartlanmış bilinçlerin birer yansıması olduğu kabul edilmektedir.[289] Bununla beraber Allah anlayışları da farklılık arzetmektedir. Bu çerçevede ifadelerde dikkati çeken trinty kelimesidir. Buna göre trinty üçlü birlik, birin üçe yansımasıdır. Bunlardan birincisi çekirdek (noktadan çıkan ilk damla) olup, bugün insanların Allah olarak tanıdığıdır. Birinci çekirdeği oluşturan Allah yaratandır, bütünü bütünde tutan güçtür. İkinci çekirdekten çıkan Kadir-i Mutlak, Üçüncü'den çıkan ise ulu Güç'tür.[290]

Kitabın giriş bölümünde işaret edildiği gibi yeni inançlarda kadim Mısır medeniyetine önem verilmesi özelliği, Mevlanacı grupta da vardır. Buna göre tanrı Amon şu anda telekine sistemine bağlı tek tanrıdır. Bütün evrenin Altın Işığı, yüce Ra yani Amon insanlıkla irtibatlıdır. Son temsilci Amon'dur.[291]

Diğer yeni inançlarda olduğu gibi Mevlanacılar'da da reenkarnasyon inancı vardır. Zaten kurucu Vedia Bülent Çorak kendisinin Mevlana Celalettin Rumi'nin reenkeresi olduğunu iddia etmektedir. Grubun reenkarnasyon anlayışına göre tenasühten amaç, insan ruhunun tekamülünü gerçekleştirerek tekamülde bir halka olan cesetten kurtularak yaratıcılar sınıfına geçebilmektir. Evrim aşamasını gerçekleştirememiş yani ruhsal

[289] Çorak, 161.
[290] Çorak, 824; Günay, agm,15.
[291] Çorak, 152.

plan enerjisine ulaşamamış varlıklar, bazı gezegenlerde değişik şekillerde bedenlenirler.[292] Tanrı bilinci insan olduktan sonra bir daha hayvan olmaz.[293] Dolayısyla hayvan olarak görülen varlıklar(kedi, köpek gibi), insan olma yolunda olan varlıklar olarak kabul edilmektedir. Tekamül neticesinde üst alemlere geçen ruh enerji, kendi isteği ile yeryüzündeki insanlara rehberlik etmek için uzay gemisi ile gelir ve insanlar arasında dolaşır. Daha sonra tekrar yukarılara yükselişi gerçekleştirir. Bunlar görünmeyen güçlü ışıklar halindedirler.[294]

Grubun düşüncesine göre yaşanılan dönemde artık şekilsel ibadete ihtiyaç yoktur. İnsanlık için yapılacak hizmet ve çalışmalar gerçek ibadet sayılmaktadır. Bununla beraber Bilgi Kitabı'nın okunması, Kitaptan oluşturulmuş fasiküllerin dağıtılması da ibadet olarak algılanmaktadır.[295] Bu bağlamda sosyal paylaşım olarak görülen kurban kesme işinin, daha değişik yollarla, gerçekleşebileceği kabul edilmektedir.[296]

Mevlanacılar da diğer uzaycı spiritüalist yapılanmalar gibi uzaylı üstatlardan mesajlar, haberler aldıklarını iddia etmektedirler.[297]

Mevlanacılar barış, çevre sorunları ile ilgili uluslararası sempozyumlar düzenleyerek bilim, sanat ve siyaset adamlarına çeşitli ödüller vermektedir.

Öğretilerinin yayılması bir görev olarak telakki edilmekte; bütün üyelerinden şöyle veya böyle propaganda çalışmasında bulunmaları istenmektedir.[298] Anlayışa göre insanın karmasını tamamlayıp reenkarnasyon döngüsünden kurtulabilmesinin şartlarından birisi de misyon faaliyetlerinde bulunmaktır.

---

[292] Çorak, 127.
[293] Çorak, 129, Günay, agm,20.
[294] Çorak,223.
[295] Çorak, 824.
[296] Çorak, 181
[297] Farah YURDÖZÜ, *Ufolar Geliyor*, İstanbul 1993, 227–229.
[298] Çorak,, 81.

Bu düşünceye göre, üye de daha önce belirlediği haftanın her hangi bir gününde Bilgi Kitabı'nın fasiküllerini dağıtma, grup oluşturma, Bilgi Kitabı hakkında bilgi verme gibi çalışmalar bulunur.[299] Bu zorunlulukla oto kontrol yapılmaktadır. Ayrıca tarftarlara gönderilen fasiküllerin bildikleri dillerde tercümesinin yapılarak dağıtılması istenir.[300] Yine fasikül basımı da misyonda önemli bir yere sahiptir. Üyelerin teşkilatın işlerinin yürümesi için her ay belli oranda maddi destekte bulunması gerekir.[301]

İstanbul merkez olmak üzere Antalya; İzmir gibi onbir şehir ve yirmi ilçede yapılanmanın dernek şeklinde çalışmaları devam etmektedir. [302]

Çalışma metotları birebir ilişki kurma, rastladıkları kimselere kitap fasiküllerini verme veya evlerin posta kutularına bu fasikülleri bırakma şeklindedir.

Bununla beraber teknolojik gelişmeleri de kullanarak misyon çalışmalarına devam etmektedirler. Bu amaçla www.dkb-mevlana.org.tr/, http://www.bilgikitabi.net/, bilgikitabi.tripod.com gibi siteler üzerinden propaganda yapmaktadırlar. Bunun yanında derneğin çalışmalarını ve Bilgi Kitabının safsatalarla dolu olduğunu iddia eden yazılar da internet ortamında yayınlanmaktadır.[303]

f) Moonculuk

Moonculuk 1920 Kore doğumlu, Sun Myung Moon tarafından 1954 yılında Kore'de kuruldu. Moonculuğun esas

---

[299] Çorak, 812.
[300] Çorak, 38.
[301] Çorak, 819.
[302] *http://www.dkb-mevlana.org.tr/Tekzip.pdf*
[303] Sakine AK, *Günümüz Türkiyesinde Mevlanacılar*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim dalı, Yüksek Lisans İzmir 2008,29.

ismi The Unification Church(Birleştirme Kilisesi); resmi ünvanı: Holy Spirit Association for the Unification of World Christianity "The Unification Church"dir.[304] Mesih anlayışı üzerine temellenen Moonculuk yayılma faaliyetlerini çok yoğun bir şekilde yapan yeni dinî akımlar arasında yer alır.[305] Bununla beraber Mooncululuk antikomünist ABD'nin komünizme karşı stratejisine uygun bir yapı arzetmektedir.[306] Çünkü onlara göre Komünizm Şeytan'ın dünyadaki dinidir; dünyayı Şeytan'ın hâkimiyetinden kurtarmak gerekir.

Hıristiyan bir ailede yetişen Moon[307] için 1936'nın Paskalya Bayramı bir dağda derin dua ve vecd halinde iken ilk kutsal vizyonunu yaşar Hz.İsa kendisine gözükür ve ona, kendisinin çarmıha gerildiği için tamamlayamadığıinsanlımın kurtuluşu görevini tamamlaması görevine seçildiğini bildirir[308], daha sonra da vizyonlar yaşar ve başta Hz.İsa olmak üzere Hz.İbrahim, Hz.Musa, Buddha ve diğer din liderler, hatta Tanrı ile görüştüğünü iddia eder. [309]

Moon bu vizyonların neticesinde 1952 yılında İlahi Prensipler adını verdiği bir öğreti ortaya koymuştur. Daha sonra bu kitap halinde yayınlanmıştır. Bugün de taraftarlarınca kutsal olarak kabul edilmektedir.[310] Bu kitap bütün dinleri birleştirmek üzere Hıristiyan kutsal kitabının yeni yorumunu

---

[304] "Unification Church *(Moonies)* - Christian *or Cult?" Biblical Discernment Ministries - Revised 11/01http://www.rapidnet.com/~jbeard/bdm/Cults/unificat.htm;* Özkan,102.

[305] Ninnian SMART; *World's Religions,* Great Britain 1998, 453.

[306] Necmi NAZ, *Moon, Dünya Mesihliğine mi Soyunuyor?*, İstanbul 2002, 16.

[307] *Sung Myung Moon'un Öğretisinin Esasları*, Kore 1993,2.

[308] Sung Myung Moon'un Öğretisinin Esasları ;, Mustafa BIYIK, *Küresel Bir Din projesi Olarak Moonculuk: Tek Din, Tek Millet Oluşturma Projesi,* İstanbul 2002, (Küresel), 21.

[309] Bıyık, (Küresel), 22.

[310] *Divine Principle*, USA 1977; Köse, 133.

sunar. Müntesipler kitabın Moon'a Tanrı tarfından esinlendiğine ve esinleniş amacının da tanrının yer yüzü idealinin gerçekleştirilmesini sağlamak olduğuna inanmaktadırlar.[311] Yine moonies diye bilinen taraftarları onun Tanrının Krallığını yeryüzünde kuracak yegane kişi olduğuna da inanırlar.[312]

Teoloji dersi almamış olmasına[313] rağmen kendisini Mesih ilan eden Sun Myung Moon Hıristiyanlıkla Doğu geleneğinin temalarını birleştirme gibi birçok farklılıktan dolayı taraftar topladı.[314]

Mooncular Moon ve karısını insanlığın, evrenin gerçek ana-babası olarak tanıtmaktadırlar.[315]

Moon çiftinin amacı, İsa'nın yarım bıraktığı Asli Suç'u ortadan kaldırma işini tamamlamaktır.[316] Asli Suç'u işleyen Hz. Havva ve Hz. Âdem karı koca[317] İsa'nın ise bekâr olması nedeniyle Asli Suçu kaldıramamıştır. Bu Asli Suç'u kaldıracak kişinin mutlaka evli olması gerekir. Bunu da gerçekleştirebilecek olan da ancak Moon ve karısıdır. [318] Mooncuların inanışına göre Tanrının bu dileği İsa'dan sonra 2000 yıl sonra gerçekleşeceğine işaretler vardır. Dolayısıyla Moon'un gerçek Mesih olduğu kabul edilmektedir.[319] Yine o aynı zamanda Mesihliği de başaramadı. Çünkü Mesihlik ile gerçek ebeveynlik eşdeğerdir. İsa da Mesihlik misyonunu yani tanrının mutlak sevgi egemenliğini

---

[311] Young Onn KIM, *Unification Theology- Christian Thought*, Newyork 1976, 240

[312] Eileen BARKER, *New Religous Movements: A Practical İntroduction*, London, 1989, 214.

[313] Bıyık, (Küresel),24

[314] Smart, 453.

[315] Chung Hovan KWAK; *Sun Myung Moon'un Öğretisinin Esasları*, Kore 1993 239; Enroth, 135.

[316] *Out Line of The Prenciple*, Newyork 1984 67; Kwak, 73.

[317] *Divine Perenciple*, USA 1977, 78-79

[318] Kwak,240;Özkan,112.

[319] Kim, 319.

gerçeğe dönüştüremedi.[320] Bu nedenle Moon, yapılanma içinde merkezi bir konuma sahiptir. Hatta kutsama kabında (şarabında) bile Moon'un kanından damlalar vardır.[321]

Moon akımı hedefini, "göksel krallığı yeryüzünde tesis etme" olarak açıklar ve tüm yeryüzünü arzu edilen Kenan olarak görüp kurmayı amaçlar.[322] Bu idiasını desteklemek için önceki peygamberler gibi Hz. Muhammed'in de gerçek ebeveynlere (Mesih) zemin hazırlamak için gönderildiğini ileri sürmektedirler.[323]

Onlara göre insanın görevi, Asli Suç'tan dolayı günahtan arınmaktır. Devletin görevi, Hıristiyan teolojisine uygun bir yaşam sağlamaktır. Bununla birlikte İsrail devleti gibi bir devlet kurmak zorunludur. Bu devlet, Eski ve Yeni Ahit'in ilkelerine bağlı olmalıdır. Eninde sonunda zaten tüm inanç sistemleri İsa'nın etrafında toplanacaktır.[324]

Moonculuğun dikkat çeken bir yönü de misyon çalışmalarına çok önem vermesidir. Nitekim Moon bu amaçla, ilk etapta Japonya ABD'ye propandistlerini göndermiş; kendisi de 1970'in başında ABD'ye gitmiştir.[325] 1994 yılına gelindiğinde moonculuğun yayılmak için çalışmalarda bulunduğu ülke sayısı 160'ın üzerine çıkmıştır.

Mooncular fikirlerini sohbet ve telkin kurs, seminerler, metin dersleri, ilahi okuma, vaaz ve konuşma, gerektiğinde cinsellik, içki ve hipnoz ile yaymaya çalışırlar; ayrılanlara baskı uygularlar.[326] Her üye dışarıdan en az bir üyeyi teşkilata

---

[320] Kwak, 193.

[321] Bıyık, *Küresel,* 149.

[322] Mustafa BIYIK, *Sun Myug Moon ve Birlik Mezhebi*, Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun 1998, 180.

[323] Kwak, 208.

[324] Bıyık, 6.

[325] Barker, 215.

[326] Bıyık, *Küresel,* 47; 180–181

bağlamak zorundadır.[327] Üyeler yirmili yaşlarda teşkilata katılırlar. Üyelerin büyük bir çoğunluğu orta sınıftandır. Bunlar misyonerliğin bir parçası olan gözcülük ve teşkilatlanma işlerinde birkaç yıllarını geçirirler.[328]

Evlilik öncesi cinsel ilişki yasak olduğu gibi bazı durumlarda Moon tarafından evlilik sonrası da yasaklanmaktadır. Ayrıca Moon'un önerdiği kişi ile evlenme zorunluluğu bulunmaktadır.[329] Teşkilatta lidere mutlak itaat vardır. İtaat altına girmeyenler şeytanın etkisinde kalmakla suçlanılır.[330] Moon grubu son dönmelerde basın ve ticaret gibi çeşitli iş kollarını faaliyet alanı içine katmışlardır.[331]

Moonculuğun Türkiye'de yayılmasında 1983 Türkiye'ye gelen, kendini hem Müslüman, hem de mooncu olarak tanıtan, ABD'li M. Yahya Thomson'un rolü olmuştur.[332] O, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ni bitirmiştir.[333] Thomson'dan sonra Türkiye sorumluluğuna bir Türk getirilmiştir.

Türkiye'den siyasetçi, bilim adamı ve iş adamlarından oluşan bir gruba 40 günlük bir programla seminer vermişlerdir. Ayrıca Bayan Moon 1993 yılında İstanbul'a gelmiştir.[334]

Büyük otellerde Uluslararası Dünya Barış Federasyonu sıfatıyla eğitim, aile kurumunun güçlendirilmesi, gençliğin eğitilmesi adı altında çeşitli sosyal konularla ilgili sempozyum ve paneller düzenlemektedirler. Günümüzde faaliyetlerini İstanbul'da

---

[327] Bıyık; *Küresel,* 136.
[328] Barker, 215.
[329] Barker, 215.
[330] *www.trancenet.org/moonism/uclist.htm.*
[331] Barker, 215.
[332] Bıyık, *Küresel*,151.
[333] Bıyık, *Küresel,* 152.
[334] Bıyık, *Küresel,* 155.

yürütmektedirler.[335] Mooncular Eylül 1991'de İstanbul'da Dünya dinleri konseyini organize ettiler.[336]

Diğer taraftan internet kanalıyla da propaganda çalışmalarını devam ettirmektedirler.[337] Nitekim internet adreslerinde Moonculuk hakkında detaylı bilgi yanında bir de kutsama formu bulunmaktadır.

g) Mormonlar

Amerika Birleşik Devletleri merkezli Mesihci yeni dinî hareketlerdendir. Misyon faaliyetleri açısından en göze çarpan yapılanmadır. Mormonlar olarak bilinen bu hareket 6 nisan 1830'da kurulmuştur. Resmi ismi "The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints" (Son Gün Azizleri) veya "Mormon Church"dır.[338] Kilise 1805 yılında Vermont eyaletinde Sharon yerleşim biriminde[339] doğan ve başlangıçta Metodist Kilisesine meyleden ve Mormon peygamber olarak bilinen Joseph Simith tarafından kurulmuştur.[340] İddiaya göre tanrı Smith'e İsa'nın tamamlayamadığı görevi tamamlaması vazifesini vermiştir.[341]

Doğumu ve yaşamında olağanüstülükler görülen [342] Smith, 1820 yılında İsa'nın ve Baba'nın kendisine görüldüğünü iddia etmiştir.[343] Daha sonra da Tanrının görevlendirdiği Moroni isminde bir göksel varlığın kensini ziyaret ederek kendisinin çok büyük bir kişi olacağını

---

[335] *www.geosticities.com/ateizmvedin/dinve-yaşam.*
[336] *www.trancenet.org/moonism/uclist.htm.*
[337] *www.cpwr.org/what, amlink.com.au/secure/viasiberia.*
338 *http://en.wikipedia.org/wiki/Mormonism.*
[339] Richard ABANES, *Inside Today's Mormonism* USA 2007, 24;
[340] Chryssides,18.
[341] Chryssides,18.
[342] *http://mrm.org/praise-to-the-man*
[343] Mehmet KATAR, *Mesih İsa'nın Son Gün Azizleri Kilisesi*, Ankara 2008, 23.

bildirdiğini belirtmiş[344] ve 1830 yılında da kendisine Vaftizci Yahya'nın göründüğünü iddia etmiştir.[345]

İddiaya göre kutsal levhaların yazarı ve saklayıcısı olan melek ona gelerek kutsal kayıtların bulunduğu Cumorah tepesinde gömülü bulunan iki levhadan haberdar etmiş; bu eski Mısır dilinde olan kutsal metinlerin çevrilmesi için Smith'e yetki vermiştir.[346] Görüşmede Smith tabletleri ve bu tabletleri tercümede kullanacağı Urim ve Tumim (bakı taşı)'i almıştır.[347] Tercümelerin kayda alınmasında Smith'e karısı ve yakın çevresi yardım etmiştir.[348] Bu kitap daha sonra Book of Mormon başlığında çevrildi ve 1830 yılında yayınlanmıştır.[349]

Mormonların çoğunluğu Amerika Birleşik Devletleri'nin Utah eyaletinde ikamet etmektedirler. Basit çiftçi toplulukları şeklinde yaşamlarını sürdürürler. İddialarına göre Amerika Birleşik Devletleri'nin Batı kesimi onlar için hazırlanmıştır. Hikayeye göre Hıristiyanlıktan yüzlerce sene önce Kudüs bölgesinde Zedekiah denilen yerde yaşayan ve Lehi isminde birisinin önderlik ettiği kavim Amerika kıtasına gelmiş Lehi'nin Nephi ve Leman isimli iki oğlundan çoğalmışlar Nephiteler (Neftiler) Meksika ve daha sonra şimdiki Newyork'a yerleşmişlerdir. Savaşlar sonucunda nüfusları azalan Nephiteler Cumorah tepesi civarına yerleşmişlerdir. Leh'in soyundan peygamberler gelmiştir. Onların sonuncusu da Moroni'dir.[350]

---

[344] James E. TALMAGE, *The Story of Mormonism*, Utah 1914, Chapter I; Katar,26.

[345] Thomas F. O'DEU, *The Mormons*, USA 1957, 1, 2;

[346] Joseph SMITH, *History of the Church,* Volume,1:34,35), Talmage,agy; Bill McKEEVER and Eric Johnson , "A Seer Stone and a Hat - "Translating" the Book of Mormon", http://mrm.org/translation; Smith, *History of the Church* Volume, 4:537.

[347] Katar, 34.

[348] Katar,36.

[349] Talmage,agy

[350] Talmage, agy; Katar,16.

Mormon kitabında anlatıldığına göre İsa Mesih dirildikten hemen sonra Amerika kıtasında bu Nefililerin arasında bulunmuş ve onlara hizmet etmiştir. Nihayet Mormon yazdıklarını tamamladıktan sonra bu kayıtları oğlu Moroni'ye teslim etmiş o da; kendisinden birkaç kelime ekleyip levhaları Kumora tepesine saklamıştır. 21 Eylül 1823 tarihinde ise aynı Moroni bu defa yücelmiş ve dirilmiş bir kişi olarak peygamber Joseph Smith'e görünmüş ve ona bu eski kayıtlar hakkında bilgi vererek, bu levhaların İngilizceye çevrilmesinin Tanrının isteği olduğunu bildirmiştir[351]

Topluluğun işleri dört temele dayanır. Bunlar Kutsal Kitap, Mormon Kitabı, Öğreti ve Anlaşmalar ve Paha Biçilmez İnci'dir.[352]

Smith'in The Book of Mormon (1830)[353] isimli kitabın Tanrı tarafından yazdırıldığı iddia edilmektedir. Bu kitabın, Hıristiyan kutsal kitabında da müjdelendiğine inanılmaktadır.[354]

Kitabı içeriği Amerikanın keşfinden yüzyıllar önce Ortadoğudan Amerika kıtasına gelen ve iktidar savaşları ile yok olan halkların hikayesinden oluşmaktadır.[355] Joseph Smith, İsa ve onun havarileri tarafından kurulmuş olan

---

[351] Smith; Book Of Mormon, Another Testamnets Of Jesus Christ; "İntroduction", *http://lds.org/scriptures/bofm?lang=eng*; Ramazan IŞIK "Mormonluk Ve Mormon Kilisesi Üzerine Bir Araştırma", Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, cilt X/1, s. 165-190, Haziran 2006,170;, Jack B WORTHY. The Mormon cult : a former missionary reveals the secrets of Mormon mind control / Jack B. Worthy (pseud.) - Tucson, Ariz. : See Sharp Press, 2008,8.

[352] Smith *Book of Mormon*, http://www.gutenberg.org/files/17/17-h/17-h.htm; Enroth, 107–109.

[353] Smith Book of Mormon Another Testamnets of jesus Christ; http://lds.org/scriptures/bofm?lang=eng

[354] Talmage,agy.

[355] Katar, 41.

kilisenin doğru yoldan sapması sonucu, kendisinin Tanrı tarafından seçildiğini, kitap verildiğini ve kiliseyi yenileme görevinin kendisine tevdi edildiğini öne sürmüştür.[356] Dönemin hemen hemen gündemde olan her konusuna temas eden Mormon kitabının bazı yerlerinin Kitabı Mukaddesten alıntılandığı bunun yanı sıra Westminister confission of Faith'ten hatta ünlü İngiliz yazar Shakespear'dan bile bir pasajın alıntılandığı iddia edilmektedir.[357]

Mormonların diğer Hıristiyan Kiliselerinden farklı bir yönü Amerika kıtasında Kudüs'ün kurulması gerektiği ve Mesih'in de bu kıtada ortaya çıkacağı yönündeki iddialarıdır.[358] Yine onlara göre İsrailoğulları Tanrı'nın seçilmiş milletidir. Ahir zamanda İbrahim Peygamber'in soyundan olan İshak'ın neslinden seçilmiş bir millet gelecektir.[359]

Mormonlar Hıristiyanlıktaki gibi üçlü tanrı sistemine yani teslise (Baba, Oğul ve Ruhulkudüs) inanırlar, Asli Suçu kabul etmezler. Günahkârlığın kişinin kendi fiillerinden kaynaklandığını kabul ederler. Bu yönüyle diğer Hıristiyan mezheplerinden ayrılırlar ve eleştirilirler.

Eleştiri konularından bir diğeri de teşkilatın yapılanma şeklidir. Çünkü uygulanan giriş törenleri ve azizlerin giysileri masonların uygulamalarına benzemektedir.[360] Ayrıca ileri gelen kişilerin de masonlarla irtibatlı olduğu iddia edilmektedir. Buna göre Joseph'in kardeşi Hyram masondu. Kurucu Joseph Simith de 1842 yılında masonlar cemiyetine girmiştir.[361] Yine Mormonluğu kabul etmeyen Hıristiyan gruplarca Smith,

---

[356] O'Deu, 174.

[357] Katar,44.

[358] *www.geocities.com/mormonturk2002/-8; http:scriptures.Ids.org/biblephotos/8.*

[359] *www.sevde.de/misyoner/mormonlar.html.*

[360] Tonner, 534.

[361] Jerald and Sandra TONNER, *The Channing World of Mormonism*, USA 1980, 204; http://mrm.org/masonic-influence

"İkinci Muhammed" olarak nitelendirmektedir. İddiaya göre Hz.Muhammed, Kuran veya kılıç ile barışı yaymıştır. Mormonlar da Smith veya kılıçla (zorlama ile) barışı getirmektedirler.[362]

Mormonların eleştirildiği konulardan birisi de mormon öğretisini benimseyip ölen kimselerin, Tanrı durumuna yükselmeleridir. Nitekim onlar, Tanrının eti ve kemiği olan insan şeklinde bir varlık olduğuna inanmaktadırlar. Bu düşünceye göre Tanrı insandan gelişmedir. İnsanlar da Tanrı şeklinde gelişebilir.[363] Bununla beraber mormonlar, Tanrı'nın başka gezegende insan şeklinde olduğuna, Mormonlar da kendi gezegenlerinin (dünyanın) tanrıları olabileceklerine inanırlar. Tanrı'nın evli, Tanrıça eşiyle birlikte ilişkiye girerek, ruhsal bebekler yarattığına, önceki ruhsal yaşamda İsa, Şeytan ve bizlerin ruhsal kardeş olduğuna, Tanrı'nın İsa'nın bedenini yaratmak için Meryem ile ilişki içine girdiğine de inanmaktadırlar.[364] Yine onlara göre kadınlar ve erkekler Tanrı'nın oğulları ve kızlarıdır. İsa peygamber ilk ruh olduğundan Tanrı'nın en büyük oğludur.[365]

Mormonların doktrinine göre Smith'i kabul etmeyen kurtuluşa eremeyecektir. Ayrıca tanrının krallığına da dâhil olamayacaktır.[366] Daha da ötesi eğer kurtuluş Smith tarafından yeniden yapılandırılmasaydı, kurtuluş diye birşeyin söz

---

[362] Bill MCKEEVER, "Joseph Smith - The Second Muhammad?", *http://mrm.org/second-muhammad*

[363] www.sevde.de/misyoner/mormonlar.html.

[364] www.isamesih.org.

[365] www.sevde.de/misyoner/mormonlar.html.

[366] Fielding SMITH, "Doctrines of Salvation", vol. 1, p.190, http://mrm.org/praise-to-the-man

konusu olamayacağına inanılmaktadır.[367] Bu bağlamda o, hakikatin yeniden yapılandırıcısı olarak algılanmaktadır.[368]

Mormonlarca aile, tanrı tarafından tesis edilmiş bir kurum olarak kabul edilmektedir. Hatta tanrı evlenmeyi ve çocuk sahibi olmayı emreder. Bu anlamda bu, fiziksel âlemdeki ruhların, yeryüzündeki öğrenme ve sınav dönemini geçirebilmeleri, aile kurumuna bağlıdır. Mormonlara göre, bu dünyada evlenmeden ölüp, giden kişiler Tanrının krallığının en yüksek mertebesine ulaşamazlar. Evlilik ise ancak bir Mormon tapınağında ve papazın yetkisi altında gerçekleştirildiği sürece sonsuza kadar devam edebilir. Bazı mormonlarca çok evlilik kabul edilmektedir.[369]

Zekat konusuna çok önem veren Mormonlarda çocuklar da dâhil, her birey gelirlerinin % 10'nunu kiliseye vermek zorundadır. Buna öşür denir. Öşrün toplanması tanrının emridir.[370]

Bundan başka çocuk düşürmek, sigara ve uyuşturucu kullanmak, alkol, çay, kahve, kola ve benzeri şeyleri içmek kesinlikle yasaktır. Bu nedenle Mormonlar komünyom ayinini ekmek ve su ile gerçekleştirirler. Bunun nedeni de Mormonların uymak zorunda oldukları insan bedeninin zararlı şeylerle kirletilmemesi prensibidir.[371]

Mormonlar Amerika Birleşik Devletleri'nin Utah eyaletine yerleşilen ilk günlerden itibaren, misyonerlik faaliyetleri başlamış, Avustralya, Hindistan, Pasifik Okyanusu'na ve Kuzey Avrupa'ya din görevlisi

---

[367] Bruce McCONKIE, *Mormon Doctrine*, p. 396, 670; *http://nrm.org/praise-to-the-man*

[368] "Joseph Smith: Restorer of Truth, *Ensign*, December 2003, 17. *lds.org/ensign/2003/.../joseph-smith-restorer-of-truth*

[369] *http://www.incil.com/doc/mormonlar.html*

[370] O'Deu, 205;

[371] Işık, agm, 181,

göndermişlerdir.[372] 2010 Aralık ayı itibariyle altı milyonu Amerika Birleşik Devletlerinde olmak üzere dünyadaki sayılarının on dört milyon olduğunu iddia etmektedirler.[373]

Günümüzde Mormonların sahip olduğu banka, hastane ve fabrikaların yanı sıra, değişik gazete, dergi, televizyon ve radyo istasyonlarının da varlığından bahsedilmektedir.[374]

Mormon anlayışına göre vahiy hala devam ettiği için, kilisedeki her kişi özel vahiy alabileceğine inanılmaktadır. Ancak topluluğu ilgilendiren konulardaki vahyi ,sadece kehanet eden, peygamberlik ve elçilik eden kişi olarak kabul edilen başkan alır ve bunu açıklar.

Başkan iki danışmanıyla birlikte Birinci Başkanlığı oluşturur. Onların altında Onikiler (Elçiler) Kurulu vardır. Bu kurulun altında ek üyelerle birlikte Yetmişlerin Meclisi (yetmiş başkan) bulunmaktadır. Bu meclisin altında da dünya çapında başka meclisler vardır. Birinci Başkanlık (genellikle üç üyeden oluşur). Bu kurul bütün etkinliklerden sorumludur. Bir de kutsama, lanetleme, bağlama ve çözme yetkilerine sahip bir Yönetici Patrik vardır. Diğer patrikler ise yerel hizmetler verirler. [375]

Topluluk bölge başkanları tarafından yönetilen çeşitli bölgelere ayrılmıştır. Bu bölgeler de mıntıkalara (yerel topluluklara) ya da dallara ayrılırlar. Mıntıkalar piskoposlar tarafından yönetilir. Başkanlar ve piskoposlar ücret almadan topluluğun önderleri olarak hizmet ederler (Ulusal önderlik dışında ücretli hizmet yoktur). Bir de Mormon inancını yayma görevleri vardır. Topluluk üyeleri sadık ve nitelikli kişilerse,

---

[372] *www.geocities.com/mormonturk2002/-8; http:scriptures.lds.org/biblephotos/8.*

[373] *http://classic.lds.org/topic/mormon/*

[374] Işık, agm,184.

[375] Donald S. TİNGLE, "Son Zaman Azizleri", *http://www.incil.com/doc/mormonlar.html*

hizmet ve yetki merdivenlerini geçerek yükselirler. Bu basamaklar Harun'un Kahinliğinde kişi (1) görevli, (2) öğretmen, (3) kahin olur. Sonra da Melkisedek Kahinliğine atanır; (4) ihtiyar, (5) yetmişlerden biri, (6) baş kahin, (7) patrik ve (8) elçi olur.[376]

Mormon düşüncesinin yayılması görevi bütün müntesipleri kapsar.[377] Misyon tamamen bir gönül işidir, yasal yaptırım yoktur. Ancak misyon görevine gitmeyenler, Mormon Kilisesi'nde fazla ileriye gidemezler.[378] Misyon süresi 18 ay ila 2 yıl arasında değişmektedir. Kilise nereye gönderirse giderler ve tam gün misyon faaliyetinde bulunurlar. Amaç tanışılan her bir kimseyi mormon yapabilmektir.[379] Misyonun gerektirdiği her türlü faaliyette (mühendislik, inşaat, ziraat dâhil) bulunurlar. Bu çerçevede sosyal ve sportif faaliyetlere de katılırlar. Kapı kapı dolaşarak dinlerini anlatırlar,[380] kapı kapı dolaşarak büroşür, kitap, cd dağıtırlar.[381] Misyonerlik faaliyetinin yasak olduğu ülkelerde ise daha çok sosyal yardım teşkilatlarında, sivil toplum örgütlerinde yer almaktadırlar.

Bu çerçevede tv, radyodan da propanda çaılşmalarını sürdürmektedirler. İnternet üzerinden yayınlan an Ensing isimli aylık magazin ile hem üyeler arası ilişkiler düzenlenmekte hem de misyon faaliyetleri yürütmektedirler.[382]

Son günlerde internetin misyon çalışmalarında önemini kavradıkları için ona bir yer vermektedirler. Özellikle kutsal kitabın yayılması ve paylaşımında onun devreye sokulması

---

[376] Tingle, agy.

[377] İlhan YILDIZ, "Ortadoğu ve Türkiye'de Mormonların Misyonerlik Çalışmaları", *Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, Yıl:2003, Sayı:12, 215.

[378] Yıldız, agm, 118.

[379] *www.mormonun.org.*

[380] Yıldız, agm, 218–220.

[381] *www.lds.org.*

[382] *www.mormontimes.com/article/16053/Writing-for-the-Ensign*

istenmektedir. Özellikle çeocuklarının ve aile eğitimine onun katkısının olabileceği üzerinde durulmaktadır ve bunu da "çocuklarına duayı öğret" şeklindeki kutsal metne dayandırmaktadırlar.[383]

Türkiye'de Mormonların faaliyetleri vardır. 1884 yılında İstanbul'da başlayan çalışmalar kesintilere rağmen günümüze kadar devam etti.[384] Türkiye'deki yapılanmaları "Son Gün Azizleri Kilisesi" şeklindedir ve İstanbul'da çalışmalarını sürdürmektedir.

1998 yılı kilise rakamlarına göre Türkiye'deki taraftar sayısının 850 civarında olduğu belirtilmektedir. Türkçe Mormon Kitabı yayınlanmıştır. Ayrıca Kürtçe Mormon Kitabı üzerinde de çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca, mormonum.org. isimli sitede misyon amaçlı faaliyette bulunmaktadırlar. Bu sitede mormonları tanıtan bilgiler verilmekte, Mormon Kitabı'nın Türkçesinin istenildiğinde gönderileceği belirtilmekte; ayrıca Türkiye'deki mormonlarla tanışmak isteyenler için gerekli adres ve telefon numaraları verilmektedir.

Bugün de Türkiye'deki Mormonlarla, ABD'deki Salt Lake City arasındaki ilişkiler güçlendirilmektedir. Zira Birgham Young Üniversitesi, Türkiye'den yabancı dil öğrenmek için ABD'ye gelmek isteyen gençlere, birtakım mali imkânlar sunmaktadırlar. Ayrıca Lake City'e mormon misyoneri olmak için gelen genç Türklere rastlanmaktadır. Bunlar manevi bir arayış sonucu mormon olduklarını belirtmektedirler.[385]

---

[383] Elizabeth STITT , "Positive Uses of the Internet", *Ensign,* 2010 June, 12-15; *http://lds.org/ensign/2010/06/positive-uses-of-the-internet?*

[384] Fuat AYDIN; "Mormonlar, İsa Mesih'in Son Gün Azizleri Kilisesi", *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri Tartışmalı İlmi Toplantı* (ed. Ömer Faruk Harman), İstanbul 2005, 263, 264.

[385] Hakan YAVUZ, " Mormon Türkler", *Zaman,* 01.09.2002.

h) Reikicilik

Her ne kadar ülkemizde Budizm'in misyonerlikle ilgili faaliyetlerinden şu anda söz etmek mümkün değilse de Budizm'e ait fikirleri ihtiva eden kitaplar yayınlanmaktadır. Ayrıca İstanbul'da bazı yoga merkezlerinde Türk Budistler, Budizm'in temel felsefesini öğretmektedirler.[386]

Bununla beraber Budist rahibi olduğunu belirten kimseler de İstanbul ve İzmir gibi büyük şehirlerde farklı isimler adı altında kurmuş oldukları ticaret hanelerinde faaliyetlerini sürdürmektedirler. Bunlardan kendisini buda rahibi olarak tanıtan birisi işlettikleri merkezlerde dinî propaganda yapmadıklarını söylemektedirler. Yaptıklarının fal, tarot öğretimi ile meşgul olduklarını iddia etmektedirler. Fakat bununla beraber onların Budist felsefesini de öğretmekte oldukları görülmektedir.[387]

Türkiye'de Budizm'in faaliyetleri yukarıda da işaret edildiği gibi fazla değildir. Fakat Budizm'den mülhem bazı akımların çalışmaları ile Budist felsefe yayılmaktadır. Daha çok entelektüel çevrelerde ve gelir durumu yüksek kişiler arasında kendisine yer bulan Reiki hareketi de Budist menşeli bir harekettir.

Batıya yayılmaya başladığında "Evrensel Yaşam Enerjisi" olarak tercüme edilmiştir. Ancak ezoterik olarak "yüce kaynağın bilincini taşıyan, ruhsal amaçla çalışan yaşam gücü enerjisi" açıklaması anlamını daha iyi ortaya koyar.

Alternatif tedavi edici bir metot olan reiki uygulayan kişinin kendisine veya başkasına ellerini kullanarak şifa vermesi, hastalığı tedavi etme tekniğidir. Dolayısıyla reiki ile ilgili yayınlarda reikinin "Mikao Usui (1865-1926) tarafından

---

[386] Günay,116.

[387] Yitik, "Hint Kökenli dinlerin Misyonerlik Faaliyetleri", *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri Tartışmalı İlmi Toplantı,* 333.

oluşturulmuş evrensel yaşam enerjisi, şifa ve ruhsal gelişme enerjisi sistemine verilen ad" şeklinde tarifi yapılmaktadır.[388]

Aslında Usui Japonya'da Kyoto üniversitesinde bir yönetici, Hıristiyan rahip idi. Budist metinlerinde Buda'nın şifa dağıttığına ilişkin bazı sembollere ve tariflere rastlar. İddiasına göre inzivaya çekildiği bir manastırda yirmibirinci günün gecesi meditasyonu bitirdiğinde gökyüzünden kendisine bir ışık gelmiş; buradan hareketle reiki adı verilen sistemi geliştirir.[389]

Reiki ortaya çıktığı dönemde bir sağlık, şifa kaynağı olarak görülse de özellikle günümüzde dini bir yönelim olarak da tartışılan bir Uzakdoğu aktivitesi haline gelmiştir[390].

Anlayışa göre reiki kimyasal ve fiziksel enerjiden farklı olarak, dünyanın dışındaki yüce katlardan gelen ve taç çakrasından vücuda giren enerji olup herkesin bedenlerine akar ve sonunda ellerden çıkar.[391]

Reikicilere göre insan vücudunda seyyal bedene, astral bedene ait çakra[392] ismi verilen, yedi adet girdap şeklinde, belirli

---

[388] *www.reikiturkey*; Joyce J. MORRİS, William R. Morris, *Reiki: hands that heal* - - USA, 1999,9.

[389] *www.energyturkey.org/content/view/4/2/.*

[390] Dilek YÜCEL, *Reiki'nin Oluşumu, Gelişimi ve Türkiye'deki Yansımaları*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve din Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2007, s.9

[391] Yitik, *agy*, 335.

[392] Çakra, Chakra, (Şakra): Çark, eterik bedende yer alan ve omurilik beyin hattı üzerinde sıralanarak fizik bedendeki endokrin bezleri ve ilgili sinir ağına tekebül eden enerji odak noktaları veya merkezleridir. Genellikle yedi tane olduğu kabul edilmektedir. Bunlar: 1- Sharara (beyin merkezi), 2- Ajna (alın merkezi), 3-Vishuddha (boğaz merkezi), 4- Anahata (Kalp merkezi), 5-Manipura (güneş sinir ağı merkezi), 6- Swadhisthana (dalak bölgesi merkezi),7-Muladhara (kuyruk sokumu merkezi). Her bir çakra belirli bir gezegenin etkisi altındadır, kozmozla insan bedeni arasındaki irtibatları sağlayan enerjilerin girip çıktığı noktalardır. *Mucizeler İnsanı*,82. Taç Çakra doğunun tanrısallığı veya kutlu kişileri tasvir edilirken çıkıntılı gösterilir. Buda'nın bu çakrası Baş üstünde iki kutlu 960 taçyapraklı küçük kubbe ile onun üzerinde yer alan 12 yapraklı küçük kubbe şeklinde tasvir

bir gezegenin etkisi altında olan enerji merkezi vardır. Bunlar şuur merkezi prana gücünün aktarıldığı, makro evrenden mikro evrene, kozmozla insan bedeni arasındaki irtibatları sağlayan enerjilerin girip çıktığı noktalardır. İnsandan kosmoza geçiş yerleri çakralar olduğu kabul edilir.

Çakralar tarafından emilen yaşam enerjisi tüm vücuda dağılır ve bu enerji bedenin yaşamını devam ettirmesini sağlar. Çakralar düzgün çalışmazsa, beden sağlığını korumada zorlanır. Bunların sağlıklı çalışabilmesi için çakra terapi eğitimi verilmelidir.[393] İşte reiki de bu enerji merkezlerini temizleyen, tedavi eden bir sistem olarak kabul edilmektedir. Amaç hastalığa neden olan kapalı enerji kanallarının açılmasıdır. Ancak sistemi kullanabilen kimselerin evrensel enerjiye açılmış (inisiye edilmiş) kişiler olması gerekir.[394]

Reiki'de önemli olan yüce katlardan gelen enerjiye kanal olabilmektir. Bu yeteneği elde etmek de ancak bir reiki masterinden kurs alma veya el alma yoluyla mümkündür. Bu eğitimde üç aşama vardır:

Birincisi reiki adayının üst âlemdeki enerjiye ellerden aktarabilme imkânına kavuşması için master tarafından inisiye[395] edilmesidir. Bu aşamayı geçen birinsinin hayvanlara, bitkilere, yiyecek maddelerine enerji aktarabilir, şifa verebilecek konuma gelebileceği iddia edilmektedir.

---

edilir. L.C. LEADBEATER, *İnsandaki Güç Merkezleri Şakralar* (çev. Yavuz Keskin), İstanbul 1988, 20.

393 *reikiturk. org.*

394 *www.energyturkey.org/content/view/4/2/.*

395 İnisiyasyon: Ezoterik bir öğreti alanında müridin bir sonraki aşamaya geçmesi, inisiye olmasıdır. Osmanlıcası tedris, irşat, Türkçe öğretme, doğru yolu gösterme. Çeşitli sırların öğretilmesinde izlenen yol. Bu sırları öğrenmek için ilk şart arzu, ruhun ve bedenin temizliği, duygusal asalet, hoşgörü ve pozitif enerji, zekilik, ruhsal olgunluktur.*sozluk.sourtimes.org/show.asp-inisiyasyon.*

İkincisi gizli tutulan üç kutsal sembol[396] ile reiki gönderilebilme yeteneğini kazanmadır. Öyleki bu aşamayı geçen öğrencinin uzak mesafedeki varlıklara şifa gönderebileceği gibi, geçmiş ve gelecekteki olaylara da şifa gönderebileceği iddia edilmektedir.

Üçüncüsü reiki masteri olma aşamasıdır. Bu kursu geçen öğrenci reikiyi başkalarına öğretme yeteneği ve salahiyetine kavuşur. Daha ileriki reiki eğitimlerinde astral bedenin kapı, duvar gibi fiziki engellerden rahat geçebilecek, geçmişe ve geleceğe ait akaşa kayıtlarına[397] ulaşabilme, başka mekânlarda dolaşabilme yeteneği kazandırıldığı ileri sürülmektedir. Reiki'nin, ussui, kundalini, karma, golden triangle, imana reiki, violet flame, sacred flags, ama, deus shamanic çeşitleri vardır.[398]

Yurt dışında akademik kurumlarda çalışanlar vardır. Hatta yurt dışında metafizik okulları, alternatif tıp okulları, kolej ve enstitüleri bulunmaktadır.[399]

---

[396] Birinci sembol Cho Ku rei, kuvvetlendirici semboldür. Evrenin (tanrının) bütün gücünü ortaya koymak, yöneltmek ve çalışmayı hızlandırmak için kullanılır. koruma amaçlı olup, çizilmesi veya resmedilmesi somut olarak yapılabileceği gibi, zihinden de çizilebilir. Sembol bir defa çizilip mantrası okunur. El, avuç, parmakla imgelenerek saat yönünde çizilmelidir. İkinci sembol, Se Hei Ki'dir. Bu duygusal temizleme, arındırma sembolüdür. Fiziksel olamayan enerji bedeni esas alır. Tanrı ve insan bir araya gelir. Sembol çizilip mantrası okunur. Sembol imgelenerek çizilir. "Tanrı'nın iradesi olsun" gibi benzeri ifadeler kullanılarak konu evrene teslim edilir. Önce arınma sonra güçlendirme için kullanılır. Üçüncü sembol; Hon sha Zeo sho Nen'dir. "İçimdeki Budha, içimdeki Budha'ya uzanıyor" zaman ve mekân sınırlarını ortadan kaldırır. Bu sembol kullanarak istenilen yerde ve zamanda reiki yapılabilir. Bununla uzaktaki birine, geçmişte olmuş olan veya gelecekte olma olasılığı olan şeye, eskilerde yaşamış veya ileride yaşayacak birine reiki verilebilir.*dharma.com.tr/reiki/semboller/cokurey.html.*

[397] Akaşik Kayıt: Geçmişte yaşanan tüm kişisel ve evrensel olayların, tecrübelerin, yaşantıların, bilgilerin kayıtlarının tümü.

[398] Günay, 119. Ayrıca bkz.Yücel, 65-66.

[399] *www.reikiturk.com.*

Reikicilere göre bir iki saatlik reiki masterinden alınan kursla, evrensel enerjiyi aktarabilme yeteneğine sahip kanal olunabilir. Kendine, diğer insanlara,.

Reiki'nin soğuk algınlığından yanıklara, yaralara ve ağrılara kadar pek çok hastalığa iyi geldiği ileri sürülmektedir. Bunlara ilaveten sınavlarda başarılı olma, para kazanma dâhil birçok alanda reikinin yüzde yüz etkisinin olduğu ileri sürülmektedir. Önemli olanın sorunun büyüklüğü küçüklüğü değil, şifayı talep etme, kabul etme ve düzenli uygulamadır.[400]

Dahası reiki uygulamaları ile, odalarda daha önce kalanların bıraktığı negatif enerjilerin temizlenebileceğine, çalışmayan aletlerin reiki ile çalışır hale getirilebileceğine, açılmayan kilitlerin açılabileceğine inanılmaktadır. Bununla birlikte, yiyeceklerin bereketinin artırılabileceğine, ev dışında yenilen yemeğe birkaç dakika Reiki uygulamakla muhtemel yağ değişikliğinin yapılabileceği, ya da yiyecekteki katkı maddeleri gibi sorunların giderilebileceğine ve yemekteki toksinleri yok etmeye yardımcı olabileceğine inanılmaktadır. Hatta kişinin günlük hayatın içinde reiki sembolleri kullanarak, dış enerjilerin negatif etkilerine karşı korunulabileceği de iddia edilmektedir.[401]

Reikinin fiziksel, zihinsel, duygusal sorunların çözümünde kullanılabilen bir metot olduğu, onun bir din olmadığı ve hiç bir inanca bağlı tutulamayacağı, reikinin her dinden insanın başvuracağı bir şifa tekniği olduğu ileri sürülmektedir.[402] Hatta Türkiye'de bazı reiki ustaları, reiki öğrenen kişinin kendi itikadına daha fazla yaklaşacağını, İsa'nın ölüleri dirilttiği nurun bu nur olduğu ve Rahman

---

[400] *www. reikimaster-mindu.com/reiki1.html.*

[401] *http://www.reiki.gen.tr/archives/59/reikinin-diger-kullanim-alanlari*

[402] Morris, 1.

(Allah)'ın şifa kaynağı olduğunu söyleyen İslamın reiki ile çelişkisinin bulunmadığını iddia etmektedirler.[403]

Bununla beraber Reiki ile ilgili yayınlarda da Rekiciler kendilerini dinî bir grup olarak görmemektedirler. Ancak sessiz ve loş ışıklı seans salonları, ibadet biçimleri, duayı andıran sözler, masterlerin, müntesiplerine vaat ettikleri ruhsal ve bedensel huzur göz önünde tutulursa, Reiki Budizm'in Batı'da oluşmuş yeni bir versiyonu olarak tanımlanabilir. Çünkü Reikinin kurucusu Mikaomi Usui, Mahayana Budizmi'nin Çin ve Japonya'da gelişen Tendai ekolüne mensup bir aileden gelmektedir. O, manastırda yetişti. Budist felsefesi ve ruhsal eğitim aldı. 1900'de yakalanmış olduğu hastalığı kendi geliştirdiği yöntemle yendi. Budist metinler üzerinde çalışarak eski metinlerden şifa tekniklerini keşfetti ve geliştirdi, insanlara şifa konusunda yardımcı oldu. Usui'nin arayışlarının temeli Yeni Ahit'te zikredilen İsa'nın şifa ile ilgili mucizelerini Budist geleneklere göre çözme gayreti idi. Usi'inin niyeti de Buda ve Hz. İsa gibi efsanevi şifacıların kendi enerjilerini eksiltmeden nasıl iyileştirdiklerini öğrenmektir. Dolayısıyla Hıristiyanlık ve Budizm'i harmanlayan bir öğreti olarak kabul edilebilir. Zaten reikinin vücuttaki enerji merkezlerini kabul etmesi, bunları harekete geçirmek için yoga basamakları olarak bilinen egzersizlerin önerilmesi, reikide Hint kökenli Budist mirasının tesiri olduğu görülebilir.[404] Ayrıca karma anlayışının reiki de bulunması da onun Hindu kökenli bir hareket olduğunu göstermektedir.

Yine Reiki'nin bir din olarak ele alınmasının ana nedenlerinden biri, reiki'ye atfedilen kutsallıktır. Çünkü reiki'nin ortaya çıkışı ile ilgili hikâyeler, olağanüstü

---

[403] İsmail BÜLBÜL, "Reiki ve Din", *http://www.reikiokulu.com/wps/*,
[404] Yitik, agy, 336, 337.

tecrübeler, alışılagelmiş tedavi metotlarından farklı yollarla kişileri tedavi ettiğine dair örnekler vardır.[405]

Diğer taarftan Hinduizm'in insanda ve tüm maddelerde olağanüstü bir gücün olduğu anlayışı, reikinin "evrendeki her şeyde var olması" anlayışı ile örtüşmektedir.

Görüldüğü gibi reikinin birçok dinle olan ilişkisi ve bazen bu dinlerin öğretilerine ters düşen uygulamaları vardır. Ancak onun en çok benzerlik gösterdiği öğreti Budizm'dir. Zira Budizm gibi reikinin de kurucusu vardır. Kurucu Usui de gerçeği aramak üzere Buda gibi oruç tutmuş, inzivaya çekilmiş, meditasyon yapmış ve neticede hakikate ulaşmıştır. Bununla beraber reiki ve Budizm'de Tanrı ile ilgili düşünce olmamakla beraber evrenin meydana gelişi hakkında bir düşünce de yoktur. Tanrı fikri olmadığı gibi, ölümden sonra ahiret anlayışı fikri de gelişmemiştir. Dolayısıyla reikide Budizm gibi maddi dünyayı hedef alan bir yapı görülmektedir.[406]

Hinduizm ve Budizm'den mülhem hareketlerin hepsinin ülkemizde mevcut geleneksel dinlerin tasvip etmediği reankarnasyon, karma, ahimsa gibi Hint düşüncesinin olmazlarından olan düşünceleri ön planda tuttukları da bir gerçektir.

Türkiye'de reiki daha çok kurslar, basın ilanları ve internet üzerinden yapılan tanıtıcı sayfalarla ve çeşitli şehirlerde düzenlenen kurslarla yayılmaya çalışılmaktadır. İzmir, İstanbul, Ankara, Antalya, Adana gibi şehirlerde "reiki masteri" denilen reiki eğitimcileri paralı kurslar düzenlemektedirler.

İstanbul'un birçok semtinde özellikle zengin muhitlerde fittness center, healt cluplarda reiki ile alternetif tedavi yapılmaktadır. Diğer taraftan internetteki yayınlarla birlikte

---

[405] Abdullah Rıza ERGÜVEN, *Dinlerin Kökeni ve İslam'da Reform*, İstanbul 1996,11.

[406] Yücel, 83.

yayınlanmış kitaplar da bulunmaktadır.[407] Ayrıca Türkiye'nin değişik yerlerinde reiki felsefesini esas alan çalışmalar yapan kamplar da vardır. Onlardan birisi de Isparta Sütçüler ilçesinde bulunan "Reiki Huzur Vadisi- Yeniden Doğuş ve Kşisel Gelişm Merkezi" isimli kamp yeridir. İstanbulda Merkezi Bilgi Alan Vakfı'na bağlı olarak çalışmalarını devam ettirmektedir. Buradaki faaliyetler ücret karşılığındadır.[408] Bununla reiki düşüncesinin yayılması için internet de oldukça yoğun bir şekilde kullanılmaktadır.[409]

Doğuya ait dinler Türkiye'de sağlıklı yaşam, spor, yoga, farkındalık gibi kavram ve uygulamalarla dikkat çekmektedir.

ı) Ramakrishna Ekolü

XVIII. yüzyıldan sonra Batı'nın tesiri ile Hindistan'da eski öğretilere dayanan yeni akımlar ortaya çıktı ve bunlar çeşitli vesilelerle Batı'da yayılma fırsatı buldu. Özellikle Hindistan'ın 1947 yılında özgürlük kazanmasından sonra yeni bir ivme kazandı. Bu zamandan itibaren Brahma Samaj, Arya Somaj, Ramakrishna Mission Mahasabha, Ananda Marg, Rashtriya Swayamasevak Sang, Hare Krishna Movement, Divine Light Mission, Transcendental Meditation, Sai Baba, Rajneesh Movement gibi yeni Hint kökenli dinler Batı'da yayılma imkânları buldu.[410] Bu akımlardan en dikkat çekenlerden birisi de Ramakrishna'dır.

---

[407] Esin ATEŞ-Rüya ATEŞ; *Geleceğimiz Ellerimizin Arasında Reiki ile Türkiye'de Büyük Dönüşüm*, İstanbul 2002.

[408] *www.mbavakfi.org/reikihuzurvadisi.html*

[409] *www.reikisevgiyolu.com; www.reikiturk.comreikimerkezi.blogcu.com; www.yogaevim.com; www.istanbulreiki.com*

[410] Arvind SHARMA, "New Hindu Religious Movements in İndia", *New Religious Movement and Rapid Social Change*, Ed: James A. Beckford, USA 1986, 221.

Felsefi açıdan Şiri Ramakrişna, Şankara'nın Advaita (ikiliğin reddi) fikrinin takipçisiydi. Ana Tanrıça Şakti'ye tapınmakta ve İslâm ve Hıristiyanlık da dâhil bütün dinlerin iyi telakki ettiği unsurları kendi fikri içerisinde harmanlamayı ve mistik dini yaşantıyı zihni doktrinlerin üzerine yerleştirmeyi hedefledi.[411]

Ramakhrisna Paramahamsa (1834–1886), 1836'da Ortodoks fakir bir Brahman ailesinde doğdu. Bir tapınakta Şiva'nın karısı, ölüm ve cezalandırma Tanrıçası olan Kali'nin rahibi olarak görev aldı.[412] Rama vizyonunu gördü. Haruman (maymun) gibi, ağaç üzerinde yaşamaya başladı. Krişna'nın âşık olduğu Radha (kadın) gibi giyindi. Krişna vizyonunu gördü. Vedentaya dâhil oldu.[413] Tanrı ve İsa üzerine meditasyonu artırdı, Hinduizm'i takip ettiğinden bunların birleştirilebileceğini iddia etti.[414] Tanrı'nın birliği etrafında bütün dinleri birleştirmek ve Hindu ayinlerinin devam etmesi gibi iki temel amacı vardı.[415]

Özellikle 1863–1902 yılları arasında yaşamış olan Swami Vivekananda, müntesibi olduğu Hinduizm'in farklı bir yorumunu Hindistan'ın dışına Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'ne taşımıştır.[416]

Onun en önemli takipcilerinden birisi Vivekenanda'dır. Dünya Dinleri Parlamentosuna katılmak için Chicago'ya gitti. Orada Hinduizm'in en eski; ama bütün insanlığın yegâne dini olabileceğini vaaz etti. Böylece o, temelinde karma ve yoga ile beraber Hindu ortodoks inançları olan[417] monist Vedanta öğretisi

---

[411] P.T. RAJU "Hindistan Dinleri", *Asya Dinleri*, İstanbul 2002, 203.
[412] Kenneth JONES, *İndia, The New Cambiridge History of İndia*, . Cambiridge 1989, 41.
[413] *yogamerkezi.com.*
[414] Smart, 410.
[415] Jones, 42.
[416] Yiğit, *Hint*, 38.
[417] Jones, 189.

Advaita'yı dünyaya yaymak için uğraştı ve Hinduizm'in misyonerlik düşüncesinin ortaya çıkmasını sağladı.[418]

Advita-Vedenta (non-dualizm: evrende ruh ve madde ikiliğini kabul etmeyen bilge ve bilgelik yolu) ise aslında dış dünya diye bir şeyin olmadığını her şeyin rüyadan ibaret olduğunu ve tek gerçeğin tanrı Brahma olduğunu kabul eder. Upanişadları kendi felsefesine temel olarak alır. Upanişad aynı zamanda Vedanta olarak da bilinir. Bu, kişiyi cehalet bağlarından kurtaran ve en yüksek amaç olan özgürlüğe ulaştıran tanrı bilgisi sayılır.[419]

Vivekenanda 1895 yılında New York'ta ve birçok merkezde Vedanta teşkilatını kurdu.[420] 1897 yılına kadar Amerika ve İngiltere'de seyahatler yaptı. İlginç kişiliği ve vaazlarıyla birçok taraftar kazandı.[421]

1897'de Hindistan'a geri dönerek buradaki misyonunu başlattı. Sosyal reformu öğretecek, eğitim ve sosyal hizmet çalışmalarında bulunacak, evrensel Hinduizm'i yayacak bir sosyal grup oluşturdu.[422] Bugün de Ramakrishna ekolüne mensup keşişler, rahip ve rahibeler, sağlık merkezlerinde tıp doktoru, okullarda öğretmen olarak, açlıkla mücadele, tıbbî yardım gibi çeşitli kuruluşlarda görev yapmaktadırlar.[423] Bu husus dikkate alındığında Ramakrishna ekolünün çalışmalarını keşişlik, basın-yayın, tabii afetlerden kurtarma, tıbbî yardım, açlıkla mücadele ve eğitim alanlarında yoğunlaştırdığı anlaşılmaktadır.[424] Onun fikirleri daha çok bire bir derslerle ve

---

[418] Yiğit, Hint,154.

[419] *yogamerkezi.com.sohbetler/20040111.htmlxwz*

[420] Smart, 410.

[421] Jones, 43; KM SEN *Hinduism*, Britain 1967, 110.

[422] Smart, 410.

[423] Jones, 208.

[424] Jones, 189; David MİLLER, "Modernitiy in Monasticism"; *Journal of Asian and African Studies*, Feb. 99, Vol 34, Issue I,11, p.16.

basın yoluyla yayılmaktadır.[425] Ramakhrisna ve Vedanta teşkilatlarının yoğun çabasıyla Hindu düşüncesinin evrenselleştirilmesi tüm hızıyla devam etmektedir[426].

Vivekenanda'nın fikirlerinin yayılması için kurulan Swami Vivekananda Yoga Üniversitesi, Hint hükümetince, lisans, lisansüstü ve doktora dereceleri veren bir Yoga Üniversitesi olarak tanınmıştır. Bu kuruluşun Japonya, Almanya, Avusturalya, Singapur, İngiltere ve ABD dahil çeşitli ülkelerde faaliyet merkezleri ve şubeleri vardır.[427] Bununla beraber Vivekenanda'nın ideolojisini gerçekleştirmek için Vedanta dernekleri, Türkiye dahil, çeşitli ülkelerde çalışmalarda bulunmaktadırlar.

Türkiye'de de birçok meditasyon ve yoga derneğinin, sağlık ve alternatif tıp merkezinin onun fikirlerini temel aldığı görülmektedir. Bunlardan birisi İstanbul yoga merkezidir. İnterent sayfalarında verilen bilgiye göre merkez, Vivekananda Yoga Üniversitesi Türkiye koordinasyon merkezi oldu ve Yoga Bharati Sivil Toplum Örgütü Türkiye gönüllüsüdür.[428] Bu çerçevede merkez tarafından yoga eğitmenlik sertifika kursları da düzenlemektedir.

Merkezin çalışmaları arasında seminerler, kurslar bulunmaktadır. Bu çerçevede merkezi Hindistan'ın Bangalore) Yoga Araştırma Vakfı–VKYOGAS (Vivekananda Yoga Üniversitesi)'ın uluslarası koordünatörü olan N.V. Raghuram, sık sık bu merkezin düzenlediği etkinliklere katılmakta, seminerler vermektedir.[429] Bunun yanı sıra merkezde Hint

---

[425] Jones, 187.
[426] Yitik, agy, 137.
[427] *http://www.yogamerkezi.com/raghuram.htm*
[428] *http://www.yogamerkezi.com/*
[429] *http://www.yogamerkezi.com/raghuram.htm*

bayramları ile ilgili kutlama programları da icra edilmektedir.[430]

Yoga merkezinin interenet sitesinde üniversitenin felsefesi yoga merkezinin internet sitesinde görülmektedir. Ayrıca merkezin, N.V. Raghuram tarafından kurulan Yoga Bharati isimli sivil toplum örgütünün Türkiye gönüllüsü olduğu bilgisi de söz konusu internet sitesinde yer almaktadır.[431]

Yoga merkezi, Swami Vivekananda Yoga Üniversitesi'nde Yoga eğitmenlik kursuna katılacak bir kişiye burs verileceğini de duyurmaktadır.[432] Ayrıca yoga merkezinin internet sitesinde yoga yapanların ve eğitmenlerin sık sık okuması gereken kitapların Türkçe tercümeleri de verilmektedir.

Söz konusu merkez dahil yoga merkezleri Hinduizmle alakalarının olmadığını belirtirler. Ancak internet adreslerinde, Swami Vivekenanda'nın doğum günü kutlaması ile ilgili mesaj bulunmaktadır.[433] Aynı zamanda güneşi selamlama(ki Hindu dininde de önemlidir), vejeteran yiyecekler ve yapımları, yoga duruşları gibi yoga ile ilgili pek çok konu hakkında bilgiler de bulunmaktadır. Bununla birlikte yoga çalışmalarında kullanılan mantralarda OM kelimesinin kullanılması önerilmektedir. Ayrıca Advaita felsefesinin öğretildiği kitapların tercümesi yapılmaktadır. Batı dillerinden yaptıkları tercüme eserlerle de karma, samsara, avatara gibi Hint dinine ait kavram ve anlayışları aktarılmaktadır.[434]

---

[430] *http://yoga-merkezi.blogspot.com/2010/11/5-kasım-2010-divali-sklar-festivali.html*

[431] *http://www.yogamerkezi.com/IYM/IYM_bilgi.htm.*

[432] *http://www.yogamerkezi.com/IYM/karmayoga.htm#Yoga_Eğitmenliği_Sertifika_Programı_Bursu:__*

[433] *yogamerkezi.com.sohbetler/20040111.html.*

[434] Yitik, agy, 333.

j) Sahaja Yoga

Sahaja Yoga, Hintli Shrii Mataji Nirmal Devi tarafından kurulmuş bir gruptur. Ana Tanrıça veya Adi Shakti'nin inkarnasyonu kabul edilen[435] Nirmala Devi, 12 Mart 1923 yıllında Hindistan'da doğdu. Hıristiyan olmuş Hintli bir aileye mensuptur. Gandi'nin aşramında (tekke, zaviye) ruhsal eğitimden geçmiştir.

O, kendisinin geliştirdiği, kundalinin[436] uyandırılması ve bıngıldak kemiğinin üzerinde bir esinti duyulması şeklinde gerçekleşen Sahaja Yoga yöntemi ile yedinci (taç) merkezinin açılmasıyla tanrıyla (tanrılarla) bağlantıya geçtiğini, bunu deneyimlediğini iddia etmiştir. Ayrıca Shri Mataji kendisinin, Gotama Budda, İsa, Meryem, Muhammed, Ali, Fatıma, Guru Nanak, Mahivara, Krişna ve Rama'nın reankeresi olduğunu iddiasında bulunmuştur.[437] Onun ortaya koyduğu Sahaja Yoga, "insanların tüm vücutlarında, özellikle avuç içlerinde ve başlarının üzerinde bıngıldak kemiği bölgesinde serin bir esinti olarak akan bu ruhani gücü hissetme şeklinde neticelenen" bir yoga türüdür. Yani benin, öz (Evren-Brahma) ile birliğini hedeflemektedir.[438] İddiaya göre bu meditasyonda kişinin kundalisinin evrenin gücüyle birleşmesi, yedinci çakrada gerçekleşir. Bu da başın üstünde serin bir esinti şeklinde hissedilebilir. Yoga'nın yapılışı esnasında "ayakkabılar çıkarılır. Eller, avuç içleri yukarıya bakacak şekilde dizlere konur. Shiri Mataji'nin resmine bakılır. "Anne lütfen bana aydınlanmamı ver

---

435 Yitik, *agy,* 337.

436 Kundalini: Kundalini, omuriliğin en alt kısmında olan sakrumda uyur konumda bulunan enerjidir. Amaç bu uyuyan enerjiyi uyandırmaktır Sahaja Yoga bunu uyandırarak taç çakraya kadar yükselmesini sağlar ve böylece meditasyonu gerçekleşir.

437 Yitik, agy, 337; "Facts About Shaja Yoga" *http://www.sahajacult.com/*

438 David V. BAVRETT, *Sects, Cults and Alternative Religions*, Londra 2001, 297.

denilir". Üç kere tekrar edilir. Başın üstünde serinlik duyulur.[439] Bunun ise enerji merkezlerinin yani çakraların temizlenmesi neticesinde olduğuna inanılır.

Sahaja Yoga'ya ait hastaneler, sığınma evleri bulunmaktadır. Buralarda Sahaja Yoga öğretilmektedir.

Shri Mataji, kendisni desteklemek için Kur'an'dan bazı ayetleri (Yasin 36/65, Bakara 2/87, Câsiye 45/52) delil olarak getirmektedir. Yine İslam Tarihindeki birtakım olayların da kendisine işaret ettiğini ileri sürmektedir.[440] Bununla beraber Yine bu bağlamda İncil(Yuhanna'nın Vahyi, 16:7,13; 14:26; 16:13)'in, Yahudi kutsal kitabı olan Zohar (III, 1731)'ın ve Hindu yazılarının Shri Mataji'nin ve Sahaja Yoga'nın gelişinden haber verdiği iddia edilmektedir.

O, konferanslarında Hz. Muhammed'i Adi Guru diye çağırdıklarını, namazın amacının kundalinin uyandırılmasından başka bir şey olmadığını söyledi. Kendisiyle yapılan bir televizyon programında kendisinin bir peygamber olduğunu belirtmiştir.

Taraftarlarınca Tanrı Krişna'nın avatarası olduğuna inanılan ve kendisini "Adi Shakh" olarak tanımlayan ve bütün her şeyin Primal Annesi, kutsal ana sıfatını alan Mataji'nin kocası ve iki kızı da Sahaja Yoga taraftarı değildir.[441] Diğer benzeri kültlerde olduğu gibi burada da tek kült lideri olan Mataji'ye bağlılık esastır.

Yoga işlemlerinin veya genel anlamda Hindu rahiplerinin gerçekleştirdikleri toplantılarda, toplantının yapıldığı yer Doğu'nun egzotik havasını yansıtan biçimde düzenlenmekte; tütsü, dikkat çekici renkli kumaşlar, çiçekler kullanılmaktadır. Bu toplantılarda dikkati çeken bir diğer husus, transa geçme veya

---

[439] *sahajayoga.turkeyf25.com.aydınlanma.htınl.*
[440] *www.sahajayogaturkey.com.*
[441] Bavrett, 298.

aydınlanmayı çabuklaştırmak için müzik yogası da kullanılmasıdır.[442]

Günümüzde daha çok sosyal çalışmalarda faaliyette bulunmaktadırlar. Hindistan'da Klasik müzik okulu ve fakirler için bir sığınma evleri vardır.[443] Yine uluslararası hizmet, kadının korunması ve eğitimi, Bosna'ya yiyecek yardımı, şiddete karşı savaş ve nükleer deneylere karşı mücadele gibi sosyal hizmet faaliyetlerinde bulunmaktadırlar.[444]

Shrii Mataji, Türkiye'ye 1992 1999, 2000, 2002 konferanslar için gelmiştir. Medya ona çok yer vermiş; mucizelerinden bahsetmiştir. Özellikle onun şifacılığı üzerinde durulmuştur. Seminerlerine katılanların amacı, onun taşıdığına inanılan gücü ve şifayı almadır.[445]

Shiri Mataji'nin ülkemizi ziyaret etmesi, insanlara meditasyon yaptırması, konferanslar vermesi, videoları, kasetleri ve internet sayfaları sayesinde de genişlemektedir.

O, Türkiye'de de diğer ülkelerde olduğu gibi dernekler vasıtasıyla çalışmalarını sürdürmektedir. Derneğe ait internet sitelerinde[446] merkezlerin adres ve ilgili kişilerin isim ve telefon numaraları verilerek kolayca ulaşma imkânları sağlanmaktadır.[447] Sayfada Bayramlar hakkında ve zamanları hakkında bilgiler vardır. Onlardan en dikkat çekeni Hint shri Krishna Puja'sıdır.

Kıdemli olan müritler haftalık olarak yapılan ve puja adı verilen ayinlere katılmak zorundadır. Bu ayinlerde topluca dinî

---

[442] Raju, "Hindistan Dinleri", *Asya Dinleri* (çev. Abdullah Davudoğlu), İstanbul 2002,191.

[443] Bavrett, 297.

[444] Dass, 246.

[445] *Aktüel Dergisi*, 30.04.1998; Ali Rıza BAYZAN, "Hıristiyanlık Propagandasına Meditasyon İmajı", *bayzan.net/article.view?id*=217, Yitik, agy, 338.

[446] *http://www.sahajayogaturkey.f2s.com/*

[447] *www. sahajayogaturkey. f25.com./matajihtml.*

şarkılar, dualar okunur, mantralar söylenir. Mataji'nin resmine bakarak meditasyon gerçekleşir. Toplu yapılan meditasyonunun insanda daha tesirli olduğuna inanmaktadır. Türkiye'de de bağlıları her Pazar gerçekleştirilen Puja ayinine katılmak zorundadır. Teşkilattan ayrılanlar yeni hayata uymada zorlanırlar.[448]

Sahaja Yogacılar dinî gelenekle, özbenle veya tanrıyla bağlantı tanımı kapsamında kendilerini ayrı bir din olarak görürler. Sahaja Yoga organize bir din değildir. Ancak o, subtil(ruhî) olanın, tanrısal gerçeğin doğrudan algılanması ile bütün dinlerin özünü birleştirdiği iddiasındadır.[449] Ayrıca Sahaja Yoga'da da ikinci doğuma inanış da vardır.[450]

k) Sai Babacılık

Sai Babacılık, 1926 yılında şu anda yaşadığı Puttaparthi'de[451] mucizevi şekilde doğan Sathya Sai Baba'nın kurduğu bir harekettir.

Kurucu kşatriya kastındandır. Ağzından çeşitli yiyecek ve meyveler çıkartarak arkadaşlarını onunla doyurması sebebiyle halk tarafından ona tanrının oğlu gözüyle bakılmıştır. Daha sonraki yıllarda kendisi Sai Baba Shirdi'nin enkarnasyonu ve Şiva'nın enkarnasyonu olduğunu iddia etmiştir.[452]

O, dünyadaki görevinin insanlara doğru yolu göstermek olduğunu, 2022'de öleceğini, sekiz yıl sonra prema (sevgi) adıyla yeniden dünyaya geleceğini ileri sürmüştür.

Doğum günü olan 24 Kasım 1926, aynı zamanda Krişna'nın fizik âleme inişi olarak kabul edilmektedir.[453]

---

[448] Yitik, agy, 340.
[449] *sahajayogaturkey.f25com.*
[450] Bavrett, 297.

Dolayısıyla onun, insan soyundan olmadığına, bir avatar[454], hatta yaratan olduğuna inanılmaktadır.[455]

Taraftarlarınca onun her yerde hazır ve nazır olduğu, tüm kâinatı avucunda tuttuğuna, her bir sözünün mantra, hatta Upanişad olduğu kabul edilmektedir.[456]

İddiaya göre Baba, sayısız bedenleri ile her yerde görevlerini yerine getirmektedir. İnsanlarla oturan sadece onlardan birisidir.[457] Onun ilahiliği ifşa etmekle Atma gerçeğini doğrulamaya, aydınlatmaya, hayvansal olandan kurtarıp ilahiliğe yücelebilmesi için, insanları eğitmeye geldiği ileri sürülmektedir.[458] O, insanların kendisinin kudretini, Avatar olarak görevlendirildiğini kavrayamadıklarını; oysa kendisinin çözemediği hiçbir karmaşık meselenin olmadığını ileri sürmektedir. Yine o, insanlara verdiği yüzük, tılsım, tespih gibi şeylerin aradaki bağı güçlendirdiğini, bunları alan kimselerin başına bir dert geldiğinde, o nesnenin bir anda kendisine geldiğini ve kendisinden derman sağlayıcı nitelikleri alarak hemen geri döndüğünü iddia etmektedir.[459]

Bununla beraber o, Şiva'nın Lingasının[460] anlamı üzerine meditasyon yapılmasını istemektedir.[461] Diğer taraftan Sai Baba

---

[451] Babb, 162,

[452] Sharma, 228, 229.

[453] *Mucizeler İnsanı*, 9.

[454] *Mucizeler İnsanı*, 43.

[455] J.S.HİSLOP, *Bhagavan Sri Sathya Sai Baba ile Sohbetler*, İstanbul 1991, 86.

[456] *Mucizeler İnsanı*, 77.

[457] *Mucizeler İnsanı*, 4.

[458] *Sathya Sai Baba Söylüyor* (der. N.Kasruri), İstanbul 1999, 103.

[459] *Sathya Sai Baba Söylüyor*, 41

[460] Şiva'nın birliğin temsilcisi ve kutsal amblemi ve yaratıcı prensibi sembolü olan her şeyin içine karışıp harmanlanandığı her şeyin onun içinden zuhur ettiğine inanılan erkeke cinsel organı . Shatya Sai Babanın ağzından çıkardığı lingamlar 6,5 cm uzunluğunda altından, gümüşten ve kuvartz kristalindendi. *Sai Baba Mucizeler İnsanı, 84;* Hinduizm'de tapınaklar

OM kelimesini 21 defa söylemeyi istemektedir[462] Yine o, Rama mantrasının anlamını "Ra Vişnu'ya vakfedilmiş mantranın hayat sesi (Om Nama Na Rayama) olup, Ma da Şiva'ya vakfedilmiş mantranın hayat sesidir. Om Na Ma Sivaya bu iki ses tek yani RAMA oldu" şeklinde açıklamaktadır.[463]

Sai Baba, şifa uygulamaları ile de bilinir.[464] İddiasına göre kendisinde Hz. İsa'nın ruhu vardır;[465] bazı insanlara cerrahi müdahalede bulunarak şifa verdiği iddia edilmektedir. Mesela karnı şiş olan bir hastayı cerrahi aletleri elinde yoktan var ederek ameliyat ettiğine ve ameliyat ettiği yeri eli ile yapıştırarak üzerine vihbutu ağacının külünden serper serpmez, yaranın iyileştiği söylenir. Dilsizleri konuşturduğuna inanılır.[466] Bu bağlamda onun tıkanan bacak damarını, sadece fotoğrafa bakmakla iyileştirdiğine da inanılmaktadır.[467] Diğer taraftan Swami, bir salikinin hastalığını kendi üzerine alınca hastalanır.[468]

O, müritleri ile beraberken, binlerce km uzaktaki yere bir anda gidebildiğini, birden çok yerde aynı anda bulunabildiğini iddia etmektedir.[469] Kâğıt üzerinde bulunan sözlerinin bile okunduğunda güçlü bir etki yapacağına inanılmaktadır.[470] Müritleri evlerinde masada bulunan Swami'nin resmine bakınca onun direktiflerini almaktadırlar.[471]

---

belirli bir tanrıya adanmaktadır. Bu tanrının tasviri, belirli bir nitelikle bulunurdu. Linga da Shaivete'de bir niteliktir. Linga aryan olmaya bir kaynaktan gelen cinsel organın bir sembolüdür.

461 *Sathya Sai Baba Söylüyor*, 52

462 Hislop, 33.

463 *Sathya Sai Baba Söylüyor*, 52.

464 Dass, 249.

465 *http://www.bilinmeyen.com/node/318(02.06.10)*

466 *Mucizeler İnsanı*, 41, 42.

467 *Sai Baba*, İstanbul 1983, 7.

468 Hislop, 27.

469 *Sai Baba*, , 43.

470 *Sathya Sai Baba Söylüyor*, önsöz.

471 Hislop, 94.

Tedavide kullandığı ve şifalı kabul edilen vibhutu ağacının külünü bazen insanlara yedirir.[472] Külün, Şiva'ya sunulan en değerli nesne olduğunu belirtir.[473]

Ona göre spiritüel yola girmek isteyen, et yememelidir. Çünkü etin de spiritüel değeri vardır. Tanrı her yarattığı şeyin içindedir. Hayvanı öldürürken ıstırap verilmektedir. Tanrı içinde olan şeye de ıstırab vermek uygun düşmez. Hayvanlar da insanların yemesi için yaratılmamıştır. Onlar da tekâmül için gelmiştir.[474]

Sai Baba teşkilatının ana merkezi Hindistan'ın Puttaparthi şehri olmak üzere, bir çok ülkede organizasyonları vardır. Bununla beraber eve Dal isminde gönüllülerden teşekkül eden sağlık, fakirlik ve açlıkla ilgilenen bir yardım teşkilatı da vardır.[475] Dünya genelinde 65 milyon üyesi olduğu iddia edilen Sai Babacılığın sekiz uydu üzerinden radyo ve TV yayını yaptığı, bunun yanında dergi ve kitaplarla fikirlerini yaydıkları bilinmektedir. Ayrıca Amerika, İngiltere ve Hindistan'da Puttaparthi şehrinde Sri Sathya Sai University isimli üniversiteleri vardır. Orta organ nakil hastanesine sahip olan ve çeşitli ülkelerde binlerce öğreti merkezleri bulunan tarikatın, yayın grupları sayesinde felsefelerini kolayca yaydığı öne sürülmektedir.[476]

Türkiye'de on bin civarında taraftarı olduğu iddiasında olan bu teşkilata ait Sathya Sai Baba Derneği, 1992'de İstanbul'da kuruldu, Fikirtepe'de çalışmalarını sürdürmektedir. Aşevi açarak yoksullara yemek dağıttıklarını iddia etmektedirler. İstanbul'da Cadde Bostan Kültür Merkezi'nde toplantı yapmaktadırlar. Bu tür toplantılara bacan denilmekte ve ilahi

---

[472] *Sai Baba*, 13.
[473] *Sathya Sai Baba Söylüyor*, 45.
[474] Hislop, 28.
[475] *Mucizeler İnsanı*, 28.
[476] *arsiv.sabah.com.tr/2006/05/04/gny/gny110-20060504-200.html*

söyleme tarzında gerçekleşmektedir. Toplantılarına genellikle yüksek gelir ve meslek grubundan kişiler katılmaktadır. "İlk kural erdemli olmak ve alçak sesle konuşmaktır." Bununla beraber yoksullara yardım etmenin prensipleri olduğunu iddia ederler. Tarikat olmadıklarını belirterek ilahi söylediklerini, sadece bunun dinsel olduğunu belirtirler.[477] Söz konusu derneğin Sai Baba'nın fikirlerini içeren kitaplar yayınladığı görülmektedir.[478]

Türkiye'deki yoga merkezlerince Hindistan'a yapılacak dinî turizm amaçlı gezide uğranması tavsiye edilen yerlerden birisinin de Sai Baba'nın aşramı (tekkesi) olması dikkat çekmektedir.

l) Sayantoloji Kilisesi

Scientoloji, Amerikalı bilim kurgu yazarı L. Ron Hubbard tarafından geliştirilen bir inanç ve buna bağlı uygulamaların bulunduğu dini bir akımdır.

Sayantoloji "bilmenin yolunu bilmek veya bilgeliği etüt etmek" anlamına gelmektedir.[479]

Kurucusu İngiliz asıllı bir Amerikan ailesinin çocuğu olan Lafayette Ron Hubbard'tır. 13 Mart 1911 de Amerika Birleşik Devletleri'nde doğmuştur. Çocukluk yılları dedesinin yanında geçmiş, çocukluğunda düzenli okula devam etmemiş bir müddet liseye devam etmiş sonra babasının görevi

---

[477] *tuvpa.com/special/kara/saibaba htm.*

[478] Phyllıs Krystal, *Sai Baba / En Yüce Deneyim*, Sathya Sai Baba Derneği İstanbul Merkezi Yayını / 1995; *Sadhana İçsel Yol* - Bhagavan Sri Sathya Sai Baba'nın İlahi Konuşmalarından Alıntılar, Sathya Sai Baba Derneği İst. Şb. Yayını: İstanbul1995; Samuel h. Sandweiss, m. D,. *Sai Baba Kutsal İnsan... Ve Psikiyatr* Sathya Sai Baba Derneği Yayınları İstanbul 1995 gibi.

[479] L.Ron HUBBARD, *Bundan Öncede Yaşadınız mı?* (Çev.Belkıs çorakçı) İstanbul 1982,8.

nedeniyle eğitimine devam etmemiştir.[480] Babasının görevi nedeniyle Uzak Doğuya gitmiş; bu arada özellikle doğu felsefesi, Budizm ve Yoga ile ilgilenmiştir.[481]

Diğer dini liderlerle ilgili olarak anlatılan olağanüstülükler de Hubbard için de anlatılmakta; onun kendi kendine okuna yazma öğrendiği iddia edilmektedir. Yine onun felsefe doktora derecesi aldığı iddia edilir. Ancak yapılan araştırmalarda, Hubbard'ın böyle bir dereceye sahip olduğuna dair her hangi bir kayda rastlanmadığı açıklanmıştır.[482] Hubbard'ın Dianetics The Original Thesis (1951), Scientology The Fundamentals of Thought (1956), Introduction to Scientology Ethics (1968), The Church of Scientology (1959), Have You Lived Before This Life? (1960) gibi bir çok eseri vardır.

Hubbard II. Dünya Savaşı'ndan önce ve sonra hipnozla ilgilenerek uygulamasını öğrenmiştir. 1948'de "The Original Thesis" adındaki ilk kitabını yayınlamıştır. 1949'da yazdığı bir yazıda "Eğer bir adam milyon dolar kazanmak istiyorsa bunun en iyi yolunun, onun kendi dinini kurmasıdır," diyerek, din ve zenginlik ilişkisini dile getirmiştir. 1950'lerde ilk meşhur ve önemli kitabı "The Modern Science of Mental Health" i yayınlamıştır.[483] Bu kitap, dianetics'e[484] yönelik popüler bir ilgi başlattı. Sıradan insanlar için pahalı ve uzun süren psikoterapilere bir alternatif oldu.[485] 1951'de "Science of

---

[480] Ekrem SARIKÇIOĞLU, *Lafayatte Ron HUBBARD ve Sayentoloji Kilisesi*, Erzurum 1983, 11.

[481] E. Sarıkçıoğlu, 14;

[482] Melike Sarıkçıoğlu, s.90

[483] M. Sarıkçıoğlu, s.90

[484]

[485] David G. BROMLEY *and* Mitchell L. Bracey, "The Church of Scientology: A Quasi-Religion,", *Sects, Cults, And Spiritual Communities: A Sociological Analysis* –Ed.VW. W. Zellner and Marc Petrowsky, 1998 London,141; David G. BROMLEY *and* Mitchell L. Bracey; "*Bir Sözde*

Survival" basılmış ve Hubbard Kaliforniya'da "Dianetik Araştırma Merkezini" kurmuştur. Hubbard'ın ortaya koyduğu görüşler, insanların ilgisini çekmiş ve bu insanlar bir araya gelerek 1954 yılında Hubbard'ın önderliğinde Sayentoloji Kilisesi adı altında yeni mezhep kurulmasına vesile olmuşlardır. Uzun yıllar vatansız olarak cemaatın aldığı gemide hayatını sürdürdü ve 1966'ya kadar geçen sürede Sayentoloji dininin bütün kurallarını oluşturdu. Hukuki engeller aşılarak 1967'de Sayentoloji Kilisesi kuruldu.

Mezhebin kurucusu L. Ron Hubbard, kendini Hint kutsal kitaplarından olan Vedalardan beri devam eden dini geleneğin bir temsilcisi olarak görür; kendisinin, Budizm'in beklenen mehdisi Maitreya olduğunu iddia eder.[486] Hatta o, "Ben Maytreya mıyım?" isimli bir de şiir yazmıştır.[487]

Sayentoloji'nin felsefesi de onlar gibi Hint Sankya felsefesine dayanır. Bu düşünceye göre Ezeli Varlık olarak ruh ve madde kabul edilir. Yaratıcı Tanrı tasavvurunun burada yeri yoktur. Hubbard herhangi bir yaratıcı tanrı kabul etmez. Budizm'de olduğu gibi Tanrı'ya karşı umursamaz kalmayı ve konuşmamayı tercih eder. Dolayısıyla agnostiktir. Sayentoloji'ye göre tanrı ismi verilen varlıklar "Ulu Varlık" makamına ulaşan ruhlardır. Ulu Varlık makamı (dinamiği), Tanrı dinamiği, Sayentoloji mezhebine bağlı olan herkese açıktır. Bu makama ulaşan kişi, artık kainat içinde istediği şekilde hareket edebilir. Bunun yanında taoizm, eski yunan sır dinleri, Hıristiyanlık, Manihaizm, spritualizm gibi çeşitli din ve akımların etkisi de vardır. [488]

Din: Scientology Kilisesi" (Çev.Zeynep Sezal) KSÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi, 7 (2006) 177-200.

[486] E. Sarıkçıoğlu, 5.

[487] Ramazan Işık, "Sayentoloji Kilisesi'nin Tarihçesi ve Öğretileri", *Dini Araştırmalar Dergisi,* 2007, 28. sayı ,45.

[488] Melike Sarıkçıoğlu ,90

Sayentoloji kilisesi kısaca şunları savunma iddiasındadır:
-Bütün insanlar eşit haklara, kendi dinlerini seçme ve uygulama haklarına sahiptirler.
-İnsanların yaşam hakları ellerinden alınamaz.
-İnsanların özgürce düşünme, konuşma, yazma hakları ellerinden alınamaz.
-İnsanoğlu temelde iyidir.
-İnsanoğlu baki (ölümsüz) kalmanın yollarını arar.
-Tanrı'nın insanlara koyduğu yasaklayıcı kanunları insanoğlunun zekasını zayıflatıp, ruhu köleleştirip yok etmektedir. Dolayısıyla insanların sonsuz mutluluğunu engellemektedir.

-Sayentoloji, felsefi esasları ve Dianetik yöntemiyle ruhu kurtuluşa, bedeni de sağlığına kavuşturulabilir.

Sayentoloji kilise hizmetlerinde herhangi bir dua, Tanrı'ya karşı bir hürmet zorunluluğu yoktur. Cehennemden de söz edilmez. Ancak Yoga ve Budizm'de olduğu gibi, Tanrı'ya dua edilmesinde, saygı gösterilmesinde de bir sakınca görülmez. Çünkü hidayet yolu, Tanrı'ya iman ve ibadet değil, psiko-teknik uygulamalarla olduğu kabul edilmektedir.[489]

Sayentoloji ezeli ve ebedi Tanrı'yı değil, onun yerine madde ve ruhları kabul eder. Ebedi mutluluğun yolu, ezelde sonsuz güç ve mutluluk sahibi ruhların (Thetanlara) aydınlatılarak maddi vücudu terk etmelerini sağlamak, onları bilgisizliğe ve bilinçsizliğe iten unsurlardan temizleyerek, bilinçlendirerek yeni bedenlere sahip olma eğilimlerinden kurtarmaktır.[490]

Çünkü ona göre Thetalar bazı yanlış düşüncelere kapılarak, bilgisizlikle kendilerini bedenlere bırakmışlardır.

---

[489] M. Sarıkçıoğlu,17.
[490] M.Sarıkçıoğlu, s.90

Bunun sonucunda zihinsel hayal resimleri, acıları içeren tecrübeler, bilinçsizlik halleri ortaya çıkmıştır. İşte Sayentoloji'nin amacı, thetanları yani bedene bağlı ruhları orijinal hallerine, bedenden kurtulmuş üstün durumlarına geri döndürmektir. Ayrıca Theta (Ruh), canlının bir parçası olarak doğmaz; canlı doğduktan sonra ona nüfuz ettiğine ve sahiplendiği vücudu ölünceye kadar terk etmediğine hatta ceset çürüyünceye kadar o vücutta beklediğine, daha sonra başka bir beden aramaya başladığına inanılmaktadır.[491]

Bugün Sayentoloji, dini bir görünüme sahip olduğu kadar terapik bir görünüme de sahiptir. Sayentoloji, müşterilerine hizmetler sunarak, hizmete dayalı ücret prensibi ile işleyen, dışarıdan bakıldığında üyeler cemaat üyesinden çok tüketicileri andıran bir oluşumdur. Sayentoloji, popüler kendi kendine yardım terapisi olan, dianetics'den geliştirilmiş din ve terapi karışımıdır.[492]

Bu felsefeyi kabul ilk adım olarak görülmekle birlikte, kişiyi hedefe götürecek vasıta Ron Hubbard'ın ortaya koyduğu, dianetik adını verdiği hidayet yöntemidir.

Dianetik, Budist hidayet sistemindeki dört kutsal yolun, Yoga'daki psiko-teknik uygulamaların ve diğer dinlerdeki ibadet ve güzel davranışların yerini almaktadır.

Sayentoloji'deki inanışa göre, insanlar şu anda yaşadıkları yaşamdan önce de birçok yaşama sahip olmuşlardır. Bu yaşamlarda başlarından geçen negatif olaylar, onlarda engram ismi verilen arızaları meydana getirmiştir. Engramlar zihinsel hayal resimleri olarak tanımlanır. Sayentoloji'de Reaktif Akıl olarak isimlendirilen

---

[491] M. Sarıkçıoğlu, s.90

[492], Bromley - Bracey, *agm;* David G. BROMLEY *and* Mitchell L. Bracey; *"Bir Sözde Din: Scientology Kilisesi" (Çev.Zeynep Sezal) KSÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi, 7 (2006)* 177-200.

[492] E. Sarıkçıoğlu, 5□□□

yerde engramlar yer almaktadır. Engramların oluştuğu zaman ise, şuur hali diyebileceğimiz Analitik Aklın devre dışı kaldığı anlardır. Analitik aklın devre dışı kalmasının nedeni ise, Analitik Aklın kendini koruma çabasıdır. Engramlar insanlarda çeşitli fiziksel ve ruhsal hastalıklar olarak ortaya [493] çıkmaktadır. İşte Sayentoloji'nin amacı da, dianetik diye isimlendirdikleri yöntem vasıtasıyla, insanları daha önceki yaşamlarına geri döndürerek bu yaşamlarında engramları oluşturan olayları hatırlatarak ve engramları ortadan kaldırıp, insanları fiziksel ve ruhsal hastalıklardan kurtarıp kurtuluşa ermelerini sağlamaktır. Bu yönü ile de psikanalatik terapi yöntemlerine benzemektedir.

Sayentolojistler sadece fiziksel ve ruhsal kusurlardan kurtulmayı vaat etmezler. Bunun yanı sıra, dianetik yöntemin uygulanmasıyla insanların gittikçe zeka seviyelerinin ve kabiliyetlerinin artacağını da iddia ederler. Özellikle bu vaat, geleceğe büyük ümit ve hayallerle bakan genç insanlara çok çekici gelmektedir.

Dianetik diye adlandırılan yöntem, her ne kadar orijinal olduğu iddia edilse de, psikanalize benzer hipnoz karışımı bir yöntem görünümündedir. Yöntemi uygularken E-Meter adını verdikleri, insana çok az elektrik akımı gönderen ve kişinin çeşitli tepkilerini ortaya koyan bir aleti de kullanarak, çalışmalarına bilimsellik görüntüsü vermeye çalışır.

Sayentoloji'de temel ayin "auditing"dir. Auditoler, kelime-çağrışım tekniği ile verilen anahtar sözcüklere kişilerin tepkilerini gözlemleyerek, travmatik olaylara ait anıları(engram) tespit ederler[494].

---

[493] M.Sarıkçıoğlu, s.90

[494] Bromley - Bracey, agm; David G. BROMLEY *and* Mitchell L. Bracey; *"Bir Sözde Din: Scientology Kilisesi" (Çev.Zeynep Sezal) KSÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi, 7 (2006)* 177-200.

[494] E. Sarıkçıoğlu, 5.□□

Dianetik'i uygulayan kimseler ise, auditor diye isimlendirilen, bu mezhebe mensup, kendilerinin engramlardan temizlemiş olduklarını söyleyen din adamlarıdır. Mezhebe katılan fakat henüz engramlardan temizlenmemiş olan cemaat mensuplarına preclear (arınma adayı) denir.

Engramlardan tamamen temizlenen kişinin, artık bütün fiziksel ve zihinsel hastalıklardan kurtulmuş ve arınmış olduğuna, bir daha hiç hasta olmayacağına inanılmaktadır. Bununla beraber o, mevcut bedeni öldükten sonra yeni bir beden aramayacak, saf ruh olarak yaşamaya devam edecek kişidir. Ancak engramlardan temizlenme o kadar kolay değildir. Çünkü, insanlar geçmişte çok sayıda yaşam sürmüşlerdir. Bunların ortaya çıkarılması ve temizlenmesi yıllar almaktadır. Seanslar ise, paralı uygulamalardır ve her seans bir öncekinden çok daha pahalıdır.

Sayentoloji'nin iyi ve kötü değerlendirmesi, "yarar ve zarar" ilkesine göredir. Bu nedenle, Sayentoloji'ye göre alemde mutlak iyi, ya da mutlak kötü yoktur. İnsanı mutlu eden iyi, acı veren ise kötüdür. Hubbard'a göre, insanların davranışlarını etkileyen şeytan ve melek diye bir şey de yoktur. İnsanların inandıkları cin veya şeytan, insanın zihninin içinde sakladığı bir arıza (engram) dır

Sayentolojistler çok iyi örgütlenmiş ve çok hızlı bir gelişme göstermişlerdir. Dünyanın dört bir yanında merkezleri ve şubeleri bulunmaktadır. Kendilerine ait okulları, matbaaları ve çok sayıda kilise binaları mevcuttur. Ayrıca internette siteleri vardır.[495] Eğitim birimi, üyelerin almak zorunda olduğu bir dizi kurs ve alıştırmaları sunar. En alt seviyede, başlangıç eğitimi vermek üzere birkaç yüz "misyon birimi" ve "kilise" bulunur. Şube seklinde örgütlenen bu birimler, gelirlerinin belirli yüzdesini merkez teşkilata verirler. Bu

[495] Melike,91.

kurumlar, belli standartları sağladıkları takdirde, Sayentoloji Kilisesi adına hizmet satabilirler. Yerel kiliseler ve misyon birimlerinin sağladığı eğitimden daha fazlası ise Los Angeles'daki Sayentoloji yönetim merkezi ve "ana kilise"de verilir.[496]

İkibin dört yılında sayılarının sekiz milyon[497] civarında olduğunu iddia eden Sayentoloji Kilisesi, çesitli yollarla üye toplar. Üyelerin çoğunluğu, sosyal hizmetler sunan yan kuruluşlar aracılığı ile bu dine katılmaktadır. Örneğin, bir üye, uyuşturucu terapi programı sayesinde katılmıştır: Aile ve dostlar potansiyel üye kaynaklarıdır. Uygulama yapan Sayentoloji hareketine mensup olanların yarısından fazlası, kilise ile tanışmalarının bir arkadaş ya da aile vasıtası ile olduğunu belirtirler. Aile kaynaklı bu girişlerin yarısı ebeveynler tarafından gerçekleştirilmiştir. Mevcut üyelerin üçte-ikisinden fazlası 20 ile 40 yaş arasındadır. Tüm mevcut üyelerin yaklaşık olarak %56'sı 21ile 30 yasları arasında Kilise'ye girmistir. Sayentoloji, genç üyelere sahiptir. Dolayısıyla üyeler, Sayentoloji'yi yasamlarında uyguladıklarını ve karşılığında güven, denetim, yönetme ve amaç gaye duygusu aldıklarını belirtmektedirler.[498]

Hizmetler için ödeme yapanlar, sıradan üye olarak adlandırılırlar. Sayentoloji egitimi, özellikle üst seviyelerde oldukça pahalı olabilmektedir. Kursların liste fiyatı saat basına 1000 dolara kadar çıkabilmektedir. Ancak daha alt seviyelerde

---

[496] Bromley - Bracey, agm; *s.177-200;* Mitchell L. Bracey, Jr. David G. Bromley " Bir Sözde Din Scientology Kilisesi" *(*Çev. Zeynep Sezal) KSÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi7 (2006).□□□

[497] Elaine Jarvik, *http://www.deseretnews.com/article/595091823/Scientology-Church-now-claims-more-than-8-million-members.html?pg=4*

[498] Bromley - Bracey, *agm; s.177-200;* Mitchell L. Bracey, Jr. David G. Bromley " Bir Sözde Din Scientology Kilisesi" *(Çev. Zeynep Sezal)* KSÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi7 (2006).□□□

üyeler birbirlerine ücretsiz uygulamalar yapabilir. Üyeliğin ikinci bir çeşidi, yönetim kademesine girip Kilise için çalışmaktır. Beş yıl ya da daha az bir süreliğine antlaşma imzalarlar ve düşük bir fiyata hizmet ve eğitim satın alırlar. Üçüncü üyelik kategorisi, Sea Org olarak bilinir. Misyon birimi ve kilisenin üst düzey birimlerinde çalışanların ücretini Sea Org öder. Geleneksel kiliselerin içinde bulunduğu dini düzenlemeye benzer.

Sayentoloji son dönemde bilgisayar teknolojisini devreye sokarak interneti Yehova Şahitleri gibi çok iyi bir şekilde propaganda amaçlı olarak kullanmaktadır.[499] Bu amaçla kilise Religious Technology Center isimli merkezi kurmuştur.

Resmi internet sitesinde kurucu Hubbard'ın hacimli eserleri, Dianetics'in önemli bölümleri, Sayentoloji ve Dianetics'i açıklayan eserler bulunmaktadır. Scientology Handbook isimli eser de internet sitesinde mevcuttur. Ayrıca söz konusu internet sitesinde Sayantoloji kilisesinin felsefesini açıklayan görüntülü video kayıtlarına, sesli kayıtlara ulaşılabilmektedir. Bununla birlikte Sayentoloji Kilisesinin dini pratikleri, kilise ayinleri (isim koyma, evlendirme, cenaze merasimi gibi) ile ilgili bilgiler ve kilise müziği kayıtları da sitede mevcuttur. Sayentoloji le ilgili eserlerin, on beş farklı dilde tercümeleri de vardır. Sayentolojiye ilgi duyanların kendilerine en yakın sayentoloji kilsesi mensubunun telefon, interenet adresi, hatta kilise adresinin de bulunduğu görülmektedir.[500]

---

[499] George D CHRYSSİDES "New Relıgıons And The Internet" *http://web.uni-marburg.de/religionswissenschaft/journal/diskus/chryssides_3.html*

[500] *http://www.scientology.org/*

Sitede Sayentoloji kilisesinin gönüllü yardım kuruluşu olan Dini Tolerans Merkezi ile ilgili bilgiler de vardır. Dikkati çeken bir başka husus, misyonla ilgili internet siteleridir. Burada misyon çalışmalarından örneklerle birlikte nasıl misyoner olunacağına dair bilgiler ve çeşitli ülkelerdeki sayentoloji misyonerlerinin ve merkezlerinin adresleri de vardır. [501]

Sayentoloji'nin Türkiye ile ilgili misyon çalışmaları 2005 yılında Almanya merkezli olarak başlamıştır. Bu çalışmayı başlatan, iş adamı Z.Y'dir. Gazetelere verdiği mülakatta kendisinin ilk çağlara kadar gittiğini, o günden kalma baş ağrısını hatırlayarak bu baş ağrısından kurtulduğunu ileri sürmüştür.[502] Z.Y. bugün de Sayentolojinin Türkiyedeki faaliyetlerini sürdüren Z.Y. hedeflerinin tüm Türkiye'ye yayılmak olduğunu Dianetik ve Sayentoloji'den ne gibi faydalar gördülerse, Türk milletinin de bu faydalara ulaşmasını istediklerini belirtmektedir. O, Sayentoloji'nin hiçbir tarikat ile veya bunların uygulamalarıyla, ya da başka bir dinle hiç bir şekilde alakasının olmadığı gibi, herhangi bir dinden ayrılmış toplum da olmadığını ve Dianetik ve Sayentoloji'yi öğrenen bir insanın kendi dinine de daha sadakatli şekilde bağlanacağını iddia etmektedir.[503]

Z.Y. ile beraber U.D. de kişisel internet sitesinde Türklere yönelik olarak sayentolojiyi tanıtıcı faaliyetlerini sürdürmektedir. U.D.'nin kişisel internet sitesinde sayentoloji

---

[501] *http://www.smi.org/openmission/missionary/index.htm*

[502] *http://arsiv.sabah.com.tr/2007/07/02/haber,839457985A3E493782B58011 3D204B2A.html*

[503] *http://www.webmastersitesi.com/felsefe/dianetik-ve-scientology-yeni-ve-cok-iyi-haberler.21890 02-01-2008,*

ile ilgili İngilizce kitapların ve Sayantoloji ile ilgili internet sitelerinin adresleri ve bağlantıları vardır.[504]

Sayentolojinin Türkiye'deki ilk faaliyeti, 1999 yılındaki büyük deprem sonrasında oldu. Oluşumun Türkiye sorumlularından U. D.'nin davetiyle Sayentoloji'nin Volunteer Ministers adlı yardım kuruluşundan dört kişi, deprem bölgesine giderek, 500 civarında Türk'ün kayıtlarını almıştır. U.D. Sayentoloji teknikleriyle depremzedelere yardım ve kayıt çalışmalarıyla ilgili şunları söylemektedir: "1999'da Türkiye'de deprem oldu. Sayentoloji'den bana ulaştılar, ne yapalım diye? O dönemde Sayentolojistler Türkiye'ye geldi. Bazı uygulamalar yaptılar. Bize de gösterdiler. Yardımlarda bulundular. 500 insanın kayıtları alındı o dönem. Assist dediğimiz yardım teknolojisi uygulanmıştır. Ayrıca U.D., oluşumun şu an Türkiye'de 30 civarında aktif üyesinin bulunduğunu ve eğitim süreçlerinin devam ettiğini söylemektedir.[505]

m) Transandantal Meditasyon

Türkiye'de çalışmalarda bulunan Hindu kökenli inanç gruplarından en faal olanı, Transandantal Meditasyon (TM) grubudur.

TM'nin kurucusu, Hintli Mahesh Prasad Varma veya J.N. Srivastava (1925-2008)'dır[506]. Maharishi Mahesh Yogi, Guru[507]

---

[504] *http://scientologist.myhomepage.org/umutduman/*

[505] *http://arsiv.sabah.com.tr/2007/07/01/haber,177DE27EA9F74113B69AF0E82E8C343B.html*

[506] George D. CHRYSSİDES, *Exploring New Religions*, UK, 2001, 292.

[507] Guru: Hinduizm'de öğretmen,hoca, rehber, talebelerine yol gösteren, onları irşat eden, ahlaki ve kutsal metinleri öğreterek ibadetleri yöneten dini mürşit. (Gündüz, 147. Guru kelimesindeki Gu hecesi harfi Gunatathithaya'yı yani üç Guna'yı veya Thamas, Rajas ve hatta Sathwa

Dev Swami Brahmananda Saraswati (1868–1953)'ye bağlandı.[508] O, Hint kutsal kitaplarından öğrendiği meditasyon metodunu öğretti.[509] Gurunun ölümünden sonra Maharishi de TM olarak bilinen meditasyon tekniğini öğretmeye başladı.[510]

Aslında Guru Dev, Shankaracharya'nın temsilcisi idi. Hint dininin en büyük otoritelerinden olan Shankara'ya dayanan felsefesinin dolayısıyla TM'nin ardında da Advaita Öğretisi[511] bulunur.[512]

Mahesh Yogi, 1955'te Ruhsal Yenilenme Hareketi[513] olan Uluslarası Meditasyon Topluluğunu kurdu.

Maharishi Mahesh 1959 yılında aktif misyon faaliyetini hızlandırmış, dünyanın çeşitli yerlerine misyon seyahatlerine çıktı. Kendi ülkesi Hindistan'da fazla ilgi görmemesine rağmen, ABD ve Avrupa'da çok taraftar bulmuş; İngiltere'de iken müzik grubu Beatles'in ünlü yıldızı Harrison onun fikirleriyle tanışmış, onun müridi olmuş[514], fikirleri Beteals grubu tarfından kopya edilmiştir.[515] Yine Amerikalı sanatçı Mia Farrov'un onun

---

türündeki üç niteliği aşmış olanı belirler ve Ru harfi de roopa varjitha olanı yani mabudun formsuz veçhesini kavramış olanı belirler. *Mucizeler İnsanı*, 83.

[508] Chrysides, 293.

[509] James HEWİTT, *Meditasyon*, (çev. Rezan Süer) İstanbul 2000, 156.

[510] J.Gordon MELTON, *Encyclopedic Handbook of Cults in America*, USA 1986, 187; Chryssides,293

[511] Advaita: Hint düşüncesinde Brahma'nın tek ve mutlak hakikat olduğu inancı. Buna göre bireysel olarak objelerin hissedilmesi sadece bir illizyon sonucudur. Gündüz, *Sözlük*, 17; Advaita Öğretisi, Varlığın birliğini savunan, ruh ve madde ikiliğini kabul etmeyen panteist görüştür. *www.xxanadu.org.*

[512] Chryssides,293.

[513] Chryssides,293

[514] Chryssides, 294.

[515] Aldridge, Alan E. (2000). *Religion in the Contemporary World: A Sociological IntroductionUK 2007, 25;*

müritlerinden olması ve dönemin çiçek çocukları kültürünün etkisiyle, TM Batı'da yayılmıştır.[516]

Mahesh Yogi, müntesiplerine sayılarının artması ve her sabah meditasyon yapmaları ile kainata barış getireceklerini iddia etmiştir.

Hakikatte Mahes'in esas inancı, Neo-Vedenta felsefesi ile Batı felsefesi karışımıdır. Onun düşüncesi, (monist) tekçi filozof Sankara'nın felsefi kökenlerine dayanır. Sankara ise panteist bir düşünceye sahiptir. Bununla beraber TM'nin düşünce yapısında ateistlik, spiritulistik yön de vardır. TM'nin esasını oluşturan Vedanta ise yaratıcı tanrı ve Jesus gibi kişisel bir kurtarıcıyı reddeder.[517] Bununla beraber Maharishi kendini peygamber ve Buda'nın reankeresi olarak tanıtır.

Transandantal Meditasyon da bir meditasyon tekniğidir. Zaten Mahesh Yogi diğer meditasyon türlerinin çok zahmetli olduğunu ileri sürdü. Bunun yerine rahatça oturma ve mantrayı söylemenin yeterli olacağını savundu.[518]

TMcilere göre Transandantal Meditasyon, Mantram Yoga'sı denilen tekniğin farklı bir biçimidir. Onun, ruhu düşünme sürecinin başlangıcına götüren ve burada bilince dönüştüren bir teknik olduğuna inanılmaktadır. Günde iki defa gözleri kapatarak oturur vaziyette icra edilen yaklaşık yarım saat süren meditasyondur. Amacının yaratıcı zekâyı geliştirmek, beden ve zihnin sınırsız potansiyelini harekete geçirerek hayatta daha mutlu, daha sağlıklı, daha başarılı olabilmek ve bunun tadına varabilmek olduğu belirtilmektedir.[519] TM'ciler Siddhi-

---

[516] Orstein, 117;

[517] John KENNEDY, "Christianity Today, 01/08/2001,vol 45, issue 1,p74.

[518] Jacop NEEDLEMAN, *The New Religions With a New İntroduction*, New York 1984, 130, 131.

[519] Robert ROTH, *TM Transandantal Meditasyon Tekniği* (çev. Deniz YILMAZ), İstanbul 1997, 11,16'dan Yitik,agy, *339*; Harold H. BLOOMFİELD-Michael Peter CAİN- Dennis T.JAFFE, *Transandantal Meditasyon* (çev. Nahit Oralbi), İstanbul 1979, 24; Robert E. ORNSTEİN,

Program denen teknikle, uçmak, görünmez olmak, duvarların içinden geçmek gibi olağan üstü yeteneklere ulaşılabileceğini ileri sürerler.[520]

Bilimsel araştırmacılar, TM uygulaması esnasında metabolizmanın bir nebze yavaşladığı ve kan basıncının biraz düştüğünün gözlendiğini öne sürdüler. TM'nin ilaç tüketimini azalttığı iddia edildi. Buradan hareketle onun bilimsel yönünün olduğu vurgulanır, zekâyı artırdığı ve yaşlanma sürecini yavaşlattığı söylenir.[521] Fakat bazı araştırmacıla,r TM'yle özdeşleştirilen rahatlatmanın ve stres azaltmanın kapalı gözlerle sessizce oturmak gibi başka dinlenme biçimleriyle de sağlanabileceği görüşündedirler. Zaten kişinin rahatlama beklentisi ve gevşemesi de insanın kendisinde bu etkiyi yaratmaktadır.

Yeni Bir Psikoloji (Çev. Erol Göka-Feray Işık), İstanbul 1990,118. Aslında meditasyon disiplinlerini uygulayanların yaşantılarına ilişkin raporlar, yoğunlaştırıcı meditasyon alıştırmalarının birincil sonucu bilincin açılanması "otomasyondan uzaklaşma" olduğunu göstermektedir. Konu ile ilgili olarak yapılan deneyde denekler birçok oturumda yarım sat süreyle mavi bir vazoya baktıkları deneysel meditasyon sırasında vazonun daha parlak ve daha aydınlık göründüğünü belirtmişlerdir. Diğer taraftan meditasyon uygulaması doğrusal, sözel aktiviteye geçici olarak son verme ve bir süre için tüm girdi işlemlerini kapatmaya yarayan bir girişim olarak görülebilir. Girdi seçme sistemlerinin "durdurulmasının" bir sonucu aynı duyu girdisi daha sonra sunulduğunda, onu yeniden farklı olarak görmemizdir. Normal çevremizi terk edip bir tatile çıktığımızda çoğunlukla yakın çevremize karşı kendimizi "daha farkında olarak geri dönmüş buluruz. Uzaklaşıp yeni uyarım sunma gibi bilinç üzerine aynı etkiyi yapar. Yoğunlaştırıcı meditasyon sürecini konumumuzu bir terk ederek; bir dönem için dış dünyayla ilgilendiğimiz rutin biçimimizi durdurarak bilincimizi otomatiklikten uzaklaştırıp daha sonra onu yeni, taze ve farklı biçimde bulduğumuz tatil yapmaya benzer bir süreç olarak görebiliriz. Ornstein, 138, 139.

[520] MAHARİSHİ Mahesh Yogi, *Varlık Bilimi ve Yaşama Sanatı* (çev. Sungur Pamir, Serhan Akkuş), İstanbul 1999, xxiii, xli.

[521] Chryssides, 297, 298, 300.

Yine bazı araştırmalarda farklı mediatör gruplarını karşılaştırarak TM'nin zekâyı ve notları artırdığı yönündeki iddialarının asılsız olduğu, TM eğitiminin herhangi bir farklılık yaratmadığı görüşündedirler. Ayrıca TM'nin olumsuz etkilerinin de olduğu ortaya çıkmıştır. Nitekim TM uygulayıcısı bazı mediatörlerin kaygı ve karışıklık yaşayarak bunalıma girdikleri ortaya konmuştur. Yine TM eğitimine katıldıktan sonra intihar girişiminde bulunan katılımcıların varlığı da tespit edilmiştir.[522]

Bu tekniği yayanlar da onun din, felsefe olmadığını; değerler sistemi, inanç, tapınma, moral eğitim ve terminoloji içermediğini iddia ederler. Bütün dinleri desteklediğini vurgulayarak onun sadece bir teknik olduğunu da belirtirler.[523] Gerçekte ise strese son vermek, yaratıcı zekâyı artırmak gibi özelliklerinin olduğu ileri sürülse de TM çağdaş gereksinimler kılıfına gizlenmiş, metafizik öğreti sunarlar.

Hakikatte Maharishi, Hinduizm'in manevi temellerini tüm dünyaya yaymayı hedeflemektedir. Zira TM'nin uyguladığı meditasyon yöntemlerinin temelinde Hinduizm'in kökenlerini bulabiliriz.[524] Zaten yukarıda da işaret edildiği gibi, Hinduizm menşeli karma ve reenkernasyon anlayışları TM'de de vardır.[525]

Tm'cilerin tanrı anlayışı ise geleneksel dinlerinkinden farklıdır. Buna göre kişisel olan tanrı her şeye gücü yeten, doğanın en üstün varlığıdır. O, cinsiyetsiz değildir, erkek veya dişi karekterinde olabilir. Erkek veya dişi özelliğindeki tanrının bir şekli, belirli nitelikleri, kulağı, gözü, burnu da vardır. Bu şekilde kişisel tanrı da, tüm yaratılışla birlikte, yartılış, evrim ve

---

[522] Enroth, 123.

[523] Yitik, agy, 339; Cain-Jaffe, 8.

[524] Johannes *F.*BOECKEL, *Pratik Meditasyon Tekniği* (çev. Ercan Tuzcular), İstanbul 1996, 24.

[525] William WHALE,U:S: *Catholic*, Aprr.93,Vol 58, issue 4,p.24 www.ebscohot.com.

çözülme döngüsünü ebediyen sürdürür.[526] Bu nedenle TM tanrıyı, "Ben O'yum, Sen O'sun, Bütün her şey O" şeklinde tefekkür edilmesini ister.[527] Dolayısıyla TM'nin tanrı anlayışının monist tanrı anlayışı olduğu söylenebilir.

TM'cilerin üzerinde durduğu "çevrenizi yaratırsınız" düşüncesi de Doğu kökenli bir tanrı anlayışıdır. Buna göre Tanrı var olan her şeydir. Her şey tanrının parçasıdır. Tanrının parçası olmayan her şey yanılsamadır veya mayadır.[528] Buna bağlı olarak TM'cilerin de içinde bulunduğu Vahdetçi Vedacılar, daha ileri giderek Yüce Brahman'a ulaşırlar.[529]

Diğer taraftan Maharishi, Bhagavad-Gita[530] üzerindeki yorumunda "Etkinliğin gerçeğini ve sessizliğin gerçeğini (TM aracılığı ile) kavramamış bir kişi, insan olarak nitelendirilmeyi hak etmemiştir" ifadesi ile de Maharishi meditasyon yapanlarla yapmayanları insan ve insan olmayanlar olarak ayırmaktadır.[531] Yine o, kendisine bağlanan kişilerin herkesin üstünde olacağını da iddia etmektedir.[532] Buradan hareketle TM'de Maharishi'nin şahsına yapılan tapınma uygulamaları nedeniyle diğer Hindu guruları TM'yi çok yüzeysel bulmaktadır. Yine nihayetinde onun Hinduizm'in propagandasını yaptığı iddia edilmektedir. [533]

Ayrıca Yogi, diğer Hint kökenli yeni innaçlarda olduğu gibi Bhagavad-Gita'nın üzerinde çok durarak, onun insana açıklanmış en yüce ilahi bilgelik olduğunu belirtir. Bu bilgelik, onun tarafından Upanişadların özü olarak takdim edilmektedir.

---

[526] Maharishi 297.
[527] Maharishi 307.
[528] Enroth, 77.
[529] Choisy, 93.
[530] Bhagavad-Gita: Ulular şarkısı. Hinduizm'in kutsal literatürü içerisinde 700 beyitlik bir metin; Yoga sistemini konu alan bir kutsal kitap. Gündüz, *Sözlük*, 66.
[531] Enroth, 125.
[532] Enroth, 81.
[533] Boeckel, 34.

Upanişadlar da Vedaların ebedi bilgeliğinin anlatıldığı şekilde ruhu bütünleyen kutsal tebliğlerdir. Ayrıca o, Bhagavad-Gita için, "Efendi Krişna ile Arjuna arasındaki muhteşem diyalogdur" der.[534]

TM'ciler Bhagavat-Gita ile birlikte Maharish'inin yazmış olduğu Varlık Bilimi ve Yaşama Sanatı" isimli kitap da kutsal kitap olarak kabul edilmektedir. Bu kitap Türkçeye de çevrilmiştir.[535]

Asıl itibariyle TM, Hinduizm içinde mistik birliğe ulaşmak amacıyla sistemleştirilen yoga meditasyonudur. Bunun temelini de M.Ö. 300–200 yılları arasında yazılmış, klasik yoga kitabı olan Patanjali'nin Yoga Sutraları oluşturur.[536] Yine Yogi, meditasyonun felsefesini Tanrıyı idrak etmenin çeşitli yollarını içeren uygulamalı bir felsefe olarak tanımlanmaktadır.[537] O, meditasyonla kişinin tanrısını görebileceğini ileri sürmektedir (Samadhi hali).[538]

Diğer taraftan bütün Hint geleneğine ait düşüncelerde görüldüğü gibi TM'de de reenkarnasyon anlayışı bulunmaktadır. Bu düşünceye göre insan nesilden nesile yeniden doğar. Her nesildeki insan yeni özlemlere ve yaşam doygunluğunun yeni standartlarına sahip yeni bir insan olarak vücut bulur.[539]

TM'de hedeflerden birisi iyi olmakla mümkün olan Karma'yı tamamlamadır.[540] Bunu da sağlayacak olan TM'dir.

---

[534] Maharishi, 353; Asıl itibariyle Hint menşeli bütün tarikatların hepsi Hindu kutsal kitaplarına özellikle Bhagavad-Gita'ya çok önem verirler.

[535] Maharishi MAHESH YOGİ, *Varlık Bilimi ve Yaşama Sanatı* (çev. Sungur Pamir, Serhan Akkuş), İstanbul 1999

[536] Bolevard, 14–15.

[537] Maharishi 354.

[538] Swami Sivananda SARASVATİ, *Meditasyon* (çev. Yavuz Keskin), İstanbul 1990, 230.

[539] Maharishi, 325.

[540] Maharishi, 133.

Hatta onun insanın tanrı seviyesine kadar gelişmesini mümkün kılan araç olduğuna inanılmaktadır.[541]

Yogi'nin felsefesinin esasını oluşturan Vedik düşünceye göre, birleşik alanın doğrudan deneyimlenmesi, yüksek bilinç durumlarına ulaşmayı sağlar. Buna aydınlanma denir.[542]

TM her ne kadar dinî bir müessese olmadığını iddia etse de TM'de insanlar vejeteryan olmakta, cinsel perhiz uygulamakta ve Hindu tanrılarının ismini mantra olarak kullanılmaktadır. Üyeler birer psikolojik esir durumundadır. [543]

TM'de de mantra olarak karşımıza çıkan en önemli kelime OM'dur. Bu asıl itibariyle Hint menşeli bir kelime olmakla beraber, şu anlamlara gelmektedir: Brahman bizi korusun, bize doğru yolu göstersin, bize kuvvet ve anlayış versin, sevgi ve ahenk daima bizimle olsun, Om, huzur, huzur, huzur.[544] Yine o, Hint kökenli dinlerin dualarında ibadetlerinde, ayinlerinde sıklıkla kullanılan ilahi kuvvetle dolu ve aynı zamanda kutsal olduğuna inanılan bir sözdür.[545]

TM'nin çalışmalarında dinsel doğasının gizlenerek, seküler bir hava verilmesindeki temel neden TM'ye ilgiyi ve katılımı artırmaktır.

TM'ye girmek isteyen kişi ilahilerini bitirdikten sonra diz çöker, meditasyon sırasında kullanacağı, büyük bir kısmı Hindu tanrılarının isimleri olan mantrası verilir. İlerlemiş teknikler, Sanskritçe sözcüklerle adları çağrılan Hindu tanrılarına tapınmaya kadar gider.[546]

---

[541] Maharishi, 271.

[542] Arvind SHARMA- Christopher CLARK, *Çağdaş Ayurveda*, (çev. Erk Özkaya), İstanbul 1999,19; Yitik, 340.

[543] *www.geocities.com./ateizmvediv/dinveyaşam/cemaatlerinanalizi-zihinkontrolu.*

[544] *Tanrının Soluğu Upanişadlar*, (derleyen: Mehmet Ali IŞIN), İstanbul 1976, 17.

[545] Korhan KAYA, *Hinduizm*, Ankara 2001, 57.

[546] Enroth, 124.

Neticede TM'nin "Antik Veda Bilimi ile gelişmiş Batı kişisel gelişim yöntemlerinin başarılı bir harmanlaması"[547] olduğu söylenebilir.

Maharishi, fikirlerini temel alan ve öğreten Maharishi Veda Üniversitesi, Maharishi Açık Üniversitesi, Maharishi Ayur Veda Üniversitesi gibi üniversiteler açtı. Diğer taraftan Kanal Maharishi-Veda Vizyon isimli tv kanalını faaliyete geçirdi. Ayrıca ABD'de Maharishi Veda Kentini kurdu. Çeşitli yerlere gruplar gönderdi ve bu grupların kendi başlarına trasandantal meditasyon ve transandantal meditasyon sidhi programını uygulamaları sayesinde şiddet olaylarının durduğunu, böylece suçların azaldığını iddia etti.[548]

Mahesh 1976 yılında Maharishi Aydınlanma Çağı Dünya Hükümetini kurdu. 2000 yılında Dünya Barışı Küresel Ülkesinin İlk hükümdarı olan Raja Nader Ram atandı. 2001 yılında Ram'ın hükümetinde görev alan 40 bakan törenle göreve başladı.[549]

Batıda Yeniçağ hareketleri veya yeni dini hareket olarak tanımlanan TM, Türkiye'ye Batı'dan gelmiştir.[550] Bugün de TM'in merkezi Hollanda'dır. Kurucu da burada ölmüştür. [551]

TM'nin Türkiye serüveninin başlangıcı 1960'lı yıllara dayanmaktadır. Nitekim Mahrishi Mahesh Yogi, ülkemize 1966 yılında iki kez ve 1968 yılında bir kez gelmiştir. Her gelişinde konferans vererek 200 kişiye TM'yi öğretmiştir. 1966 yılında öğretim ve uygulamasını düzenli olarak yürütmek üzere " Ruhi Gelişme Derneği" adı altında faaliyete başlayan dernek 1974 yılında "Transandantal Meditasyon Derneği" adını aldı. Daha

---

[547] Yitik, 339.

[548] *www.maharishi.org.*

[549] *www. maharishi.org.*; Ayrıca, Maharishi, xxiii, xxiv.

[550] Hacer ÇOBAN, *Transandantal Meditasyon*, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi 2005, 29.

[551] Alexandra HUDSON; "Beatles' Indian Guru Maharishi Yogi Dies" *http://www.webcitation.org/5sMgtyEz3 ; http://www.nytimes.com/2008/02/06/world/asia/06maharishi-1.html?_r=2*

sonra "Ruhsal güçlendirme Derneği" ve Ankara'da "Yaratıcı Zeka Bilim ve Kültür Derneği" kurulmuştur.[552] Bugünde "Maharishi Birleşik Alan Teknolojisi Derneği", "Maharishi Ayurveda Doğa Arınma Merkezi" ismiyle çeşitli şehirlerde teşkilatlanmıştır.[553] Trandantal Meditasyon Merkezi Maharishi Birleşik Alan Derneği 2003 yılından itibaren şirketleşti. Şirket Veda biliminin Türkiye'deki tek yetkilisi olarak takdim edilmektedir.[554] Türkiye TM İstanbul'da faaliyetlerini sürdürmekle beraber, Ankara, İzmir, Denizli gibi şehirlerde de çalışmalarına devam etmektedir.

Bu gruba bağlı kimseler son günlerde Türkiye'nin çeşitli şehirlerinde de seminerler vermektedir. Fakat bu toplantılarda meselenin din boyutuna değinilmeden yoga ve zihin-beden tazeliği üzerinde durulmakta; yoga tekniği ile ilgili uygulama gösterileri yapılmaktadır.[555] Yine TM kuruluşları tarafından TM yönetiminin tanıtım, öğretim ve uygulaması için konferans, kurs ve seminer düzenlenir. Kurslara katılım para ile olup; 2005'deki katılım ücretleri sekiz yüz elli milyon Türk lirası civarında idi.

TM öğrenmenin yedi adımı vardır. Bunlar tanıtma konuşması, hazırlık konuşması, kişisel görüşme, kişisel TM öğretimi, birinci kontrol semineri, ikinci kontrol semineri, üçüncü kontrol seminerinden ibarettir.[556] Kursa katılanlara kimseye söylememeleri gereken mantraları söylenir. Söylenen mantrayı tekrar ederek günde iki defa hiçbir şey düşünmeden meditasyon yapmanın yeterli olduğu öğretilir. Derneğe üyelik ve aidat yatırma telkin edilir.[557]

---

[552] Bloomfield-Cain-Jaffe, 327.

[553] *www.geocities.com./ateizm vedin/din ve yaşam/cemaatlerin analizi-zihinkontrolu*

[554] *www.maharishimahesh.org.tr.*

[555] *Aksiyon*, 15 Şubat 1997.

[556] Robert ROTH, *Maharishi Mahesh Yogi'nin TM'si* (çev. Mehmet Çatak), İstanbul 1997, 3; *http://www.maharishi.org.tr/teknik/*

[557] *www.yer6.4t.com/dergi/beyin-yıkama-3hh-28; Chryssides, 295, 296.*

Ayinler Guru Dev'in resmi önünde yapılır. Resme çiçek ve meyve sunulur. Orada bulunanlar, manevi büyülü güce, Brahma'ya ulaşmaları için yönlendirilirler. Kötü karmanın bertaraf edilmesi, iyi karmanın elde edilebilmesi için insanlar, iyi davranışlara yönlendirilirler.[558]

Ayrıca Maharishi'nin öğretilerini yaymak isteyenler, Hindistan'daki aşrama (tekkeye) gidip, orada Hint asıllı öğretmen tarafından kursa tabi tutulurlar.[559]

Diğer taraftan basılı yayın yoluyla da ülkemizde TM'ciler faaliyetlerine devam etmektedirler. Nitekim Mahesh Yogi'nin yazmış olduğu Bhagavad Gita, Türkçe'ye çevrilmiştir. Bu kitapta da Yogi, Bhagavad-Gita'yı tanrının şarkısı olarak vasıflandırır; Reenkarnasyon, tekrar doğumlardan bahseder.[560] Yine Krişna, efendi olarak isimlendirilir.[561]

İnternet vasıtası ile de çalışmalarına devam etmektedirler. yenilmezturkiye.org isimli sitede Türkiye'de de Maharishi Üniversitesinin de içinde bulunduğu Vedik Şehri kurma amacında oldukları belirtilmektedir. Buna da Yenilmez Türkiye Brahmastan Projesi adını vermektedirler.[562] Söz konusu sitede diğer sitelerde de olduğu gibi TM ile ilgili birçok bilgi bulunmaktadır. Yine sitede diğer TM sitelerinin de erişim adresleri vardır.

n) Yehova Şahitleri

Yehova Şahitleri kendilerini bir din olarak lanse etmezler, bilakis hakikat olarak kabul ederler. [563] İnançlarını yayma

---

[558] Sarıkçıoğlu, 181.

[559] Needleman, 142.

[560] Mahesh Yogi, *Bhagavad-Gita,* (çev. Serhan Akkuş-Cihan Bakkalcıoğlu), İstanbul 2003, 31.

[561] Mahesh Yogi *Bhagavad-Gita*, 36.

[562] *yenilmezturkiye.org(17.02.2011)*

[563] Aldridge, Alan E. (2000). *Religion in the Contemporary World: A Sociological IntroductionUK 2007, 28.*

konusunda büyük çaba içinde olan ve bu konuda çok dikkat çeken dinî akımlardan birisi Yehova Şahitliği'dir.

Presbetitian mezhebine mensup olan ama bir ruhban sıfatı ve ilkokulu geçen bir eğitimi olmayan[564] Charles Tazel Russel (1852–1916) tarafından XIX. yüzyılda Amerika birleşik Devletleri'nde kurulan, Mesih'in ikinci gelişi ile ilgili mesihî anlayış üzerine temellenen Yehova Şahitliği, İsa'nın ikinci gelişinin gerçekleştiği felsefesini savunmaktadır.[565]

Russel mukaddes kitap tetkikleri yapmak üzere bir grup kurmuş, kendisine 1872 yılında pastör rütbesini vermiştir. 1879 yılında Siyon'un Tarassut Kulesi ve Mesih'in Huzurunda Münadisi" başlıklı dergiyi çıkarmaya başladı. 1881 yılında "Siyon'un Tarassut Kulesi Cemiyeti"ni Pittsburgh'da kurdu. Cemiyet, 1908 yılında Brooklyn'e taşındı. Russel fikirlerini yaymak için konferanslar verdi, yayınlar yaptı 1916 yılında öldü. Teşkilatın başına hukukçu Rutherford geçti ve onun zamanında Yeni Dünya Cemiyeti faaliyete geçti.1931 yılında Yehova'nın Şahitleri ismini aldı. [566]

Yehova Şahitlerinin kendilerine has inançları bulunmaktadır. En önemli özelliklerinden birisi İsa'nın tanrılığını ve üçlemeyi kabul etmemeleridir.[567] Onların anlayışına göre tanrı birdir, ismi Yehova'dır, Yehova Şahitliği Kilisesi Tanrı'nın Peygamberidir. İsa, 1914 yılında dünyaya görünür olarak gelmiştir. Sadece kendi üyeleri cennete(yeryüzündeki) gidecektir. İyi işler günahların bağışlanması için zorunludur.[568]

---

[564] Günay TÜMER, *Yehova Şahitleri*, İstanbul 1987,23.
[565] Chryssides,94.
[566] Tümer, 24,25.
[567] Walker R. MARTİN- Norman H. KLANN, *Jehovah of The Watch Tower*, USA 1979, 43.
[568] *www.isamesih.org*; Chryssides,94.

Yehova Şahitleri kendi dinlerinin çıkış nedeni olarak dinlerin yetersizliğini gösterirler ve Hıristiyanlardan farklı olduklarını ima ederler.[569]

Yehova Şahitleri'nin yönlendirilmesi genel olarak yönetim kurulunca gerçekleştirilmektedir. Kurul her yıl dünyanın çeşitli yerlerine fikir alış verişi için adamlar gönderir. Bürolarda 3–7 kişiden oluşan temsil heyetleri vardır. Bu heyetler sorumluluk altında bulundurduğu ülkelerde yapılan işleri gözetir. Bazı bürolarda basım evleri vardır. Her büronun hizmet ettiği ülke bölgelere bölünür. Bölgeler de çevrelere ayrılır. Bir çevrede 20 kadar cemaat bulunur. Bölge nazırı çevreleri dönüşümlü olarak ziyaret eder.

Her çevrede özel ibadet ve çevre ibadeti olmak üzere yılda iki kez büyük ibadet yapılır. Ayrıca bir de çevre nazırı vardır. O da çevresindeki her cemaati genelde yılda iki kez ziyaret eder. O cemaate tahsis edilen sahadaki şahitlerin teşkilatlanmasına ve vaaz etme işini yürütmelerine yardımcı olur. Yerel cemaatin ibadet salonu o toplumda iyi haberin (İncil'in) yayıldığı merkezdir. Her cemaatin baktığı alan küçük sahalara bölünmüştür.

Her şahit, bu sahalardan birindeki tüm evleri ziyaret edip, ev halkıyla konuşma fırsatı bulur. Eğer ev halkı konuştuğu konulara ilgi gösterirse daha sonra tekrar gelmek için randevu alır. Tekrar geldiğinde, ev halkına İncil'in yorumunu yapar. Bazı cemaatlerin az sayıda şahidi olmasına rağmen, bazılarında üye sayısı iki yüzü bulmaktadır. Ancak hepsinde her kişinin önemli görevleri vardır. Üyeler, merkez büro, cemaatte tanrının gökteki krallığı hakkında konuşarak tarla faaliyeti denen işe katılır. Toplam şahit sayısı on dört milyon kadar olduğu iddia edilmektedir. İhtiyarlara, bürodaki gönüllü çalışanlara, şahitlik için bütün vaktini ayıran öncülere, New York'taki Petterson

---

[569] Tufan ERBARIŞTIRAN, *Yehova'nın Şahitleri-Kim Bunlar*, İstanbul 1989, 6.

Eğitim Merkezi'nde özel eğitim verilir. Metot, yumuşak kalpli olmadır. Tarla faaliyetinde bulunanlar Haberi ulaştırılacak kimseleri, arar bulurlar.

Diğer taraftan teknolojinin imkânlarını da kullanmaktadırlar. Bu bağlamda internet üzerinden de misyon çalışmalarına devam etmektedirler.[570]

Yerel salonlardaki haftalık ibadetlerde güncel konuyu ihtiva eden umumi konuşma, Gözcü Kulesi dergisinin yardımı ile yapılır sonra Kutsal Kitap'tan bir bölüm incelenir. Diğer ibadet ise; Şahitlerin haberi duyurmak için beceri kazanmaları amacıyla yapılan bir eğitim programıdır. Günlük yaşantıdaki yolculuk yapma, yemek, sahilde yürüyüş gibi her fırsat iyi haber için değerlendirilir. Bununla beraber söylediklerini kendi yaşantılarıyla desteklerler. Masraflar gönüllü bağışlarla karşılanır. Yıllık ibadete katılanlar vaftiz edilir.[571]

Yehova Şahitliği'ne göre kan alma-verme ve organ nakli yasaktır. Kan hayatın sembolü, Oğul'un kurbanlığını temsil ettiğinden ona saygı gösterilmesi gerekir. Dolayısıyla kan naklinin yapılması Yehova'nın kanununu çiğneme, ebedi hayat ödülünü yitirme olarak algılanmaktadır.[572] İçerisinde kan yapıcı maddeler bulundurduğundan aşı ve serumları vücuda almak da yasaktır. Bu nedenle kan nakli istemediklerine dair bir kâğıdı yanlarında taşımaktadırlar. Yine Yehova Şahitlerince organ nakli de kannibalizm olarak algılandığından yasaktır.[573]

Teşkilatın misyon faaliyetlerinde çalışanlarına tarla hizmetçileri veya öncüler ismi verilir. Bunlar "Konuşma Kabiliyetini Geliştirme" isimli kitaptaki prensipleri uygulayarak

---

[570] Söz konusu internet siteleri www.watchtower.org.; ychot.com.

[571] *www.watchtower.org/languages/tk/library/article07.htm.*

[572] *Hakiki Sulh ve Güvenlik*, Almanya 1979, 159; *isamesih.org*; Semih Turgay ÜNAL-Anibal AKDEMİR, *Türkiye'de Laiklik İlkesi ve Yehovanın Şahitleri*, İstanbul 1983, 106.

[573] *www.isamesih.org*; Ünal-Akdemir, 106.

toplantılarda veya tarla hizmetinde ev ev dolaşarak, konuşma, vaaz etme yoluyla misyon faaliyetinde bulunmaktadırlar.[574] Neşriyatçıların görevi haftada belli saat vaaz etmektir. Ayrıca Tanrı'nın krallığını daima ilan eden öncüler grubu vardır.[575]

Yehova şahitlerinin dünyada bu denli tanınmasının en önemli nedeni, onların inançlarını yayma konusunda gösterdikleri olağanüstü çaba ve gayretleridir. Çünkü Kitab-ı Mukaddes'i tebliğ etme, yani misyonerlik, Yahova şahitleri için en büyük ibadettir. Ayrıca tebliğde hitap ettikleri insanların dilini iyi kullanmaları ve çoğunlukla mütevazı davranmaları, onların etkinliğini artıran faktörler arasında yer alır.[576]

Öğretilerin başkalarına anlatılması gerekir. Bu nedenle 1) İsa'nın takipçilerinin tümü, başkalarına vaaz etmelidir. Bu Tanrı'nın emridir. 2) Öğrenilenler çevredekilerle paylaşılmalıdır. Bunlar, aile, dost, okul, iş arkadaşı olabilir. Bunu yaparken sabırlı olmak gerekir. İyi davranışlar kişileri mesaja çekebilir. 3) Zamanla Yehova'nın şahitleri yerel cemaatiyle birlikte vaaz etmek için yeterli duruma gelebilirler. Bu ilerlemede önemli bir adımdır. Şahitler başkasının Yehova'nın bir hizmetçisi olmasına yardımcı olabilir. Tanrıya kendini vakfedenler, vaftiz edilmelidir. Bu nedenle vücutlar suya bir an için batırılmalıdır. 4) Cemaate sıkıca bağlılık esastır.[577]

Vaaz tekniği en önemli misyon aracıdır. Nitekim vaaz etmeyenin Yehova Şahidi olamayacağı belirtilir. Ayrıca kurtuluş için teşkilata bağlanma şarttır. Askeri teşkilatlanma gibi teşkilat yapısı vardır.[578] Bugün 230'dan fazla ülkede, vaaz eden birçok şahit vardır. Merkez New York'tadır.

---

[574] Tümer, 198

[575] Tümer, 198

[576] Ali İhsan YİTİK, "Yehova Şahitliğinin Ortaya Çıkışı", *Dinler Tarihi Araştırmaları* III, 284.

[577] *www.watchtower.org.*; Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania'nın internet sitesinde 15. Bölüm.

[578] Erbarıştıran, 14

Yehova Şahitlerine ait bürolarda Mukaddes Kitaba dayalı yayınları basma ve dağıtma işi gönüllüler tarafından yapılmaktadır.

1880-1895'te İngiltere'den sonra en fazla bulundukları ülkeler arasında yer alan Türkiye'de faaliyetleri, cumhuriyet öncesi başlamıştır.

1901 yılında Charles Tazel Russell, İstanbul'u da ziyaret etmiş; beklediği ilgiyi göremediğinden Türkiye'yi misyon açısından verimsiz olarak vasıflandırarak terk etmiştir. Yaklaşık 30 yıl sonra 1931 yılında Yunanlı Emmanuel Pasavantis ve karısı Yunanistan'daki çiftliklerini satarak, öncülük (kolpotörlük) işini yapmak üzere 500 kitapla birlikte Türkiye'ye gelmiştir. Pera(İstiklal)'ya yerleşen çift, İstanbul'da ilk önce Rum vatandaşlardan başlayarak Yehova Şahitliği faaliyetinde bulunmuştur.[579] Bunlar Türkçe ve Yunancayı çok iyi bildiğinden çok faal şahit olarak, 1971'e kadar çalışmıştır. Bu nedenle şahitliğin Türkiye'de teşkilatlanmada onun payı oldukça büyükür. O, Şahitliğin yayılması için hapis yatmıştır. II. Dünya Savaşı esnasında Yehova Şahitlilerinin faaliyetleri azalmış; 1946–50 yılları arasında tekrar artış göstermiş; misyon amaçlı neşriyat ve ziyaretler yoğunluk kazanmıştır.[580] 1933 yılında ise İsa Mesih'in ölümünün anılması gecesinde 22 kişiye ulaşmışlardır. Pasavatis çifti daha çok Paskalya ve Doğum gibi ayinleri kullanmıştır. Yehova Şahitliği'nin resmen din olarak tanınması için müracaatta bulunulmuş; Atatürk tarafından bu hareketin faaliyette bulunmasına müsaade edilmemiştir. Türkiye'deki Yehova şahitlerinin sayısı 1947 yılında 6 kişiye düşmüştür.[581] 1950 yılında 60 kişi olan Yehova Şahitleri 1975 yılında İstanbul'da Mukaddes Kitap Okuma Kursları Derneği'ni

[579] Ünal-Akdemir, 118; Erbarıştıran, 28.
[580] Ünal-Akdemir, 118.
[581] Ünal-Akdemir, 118; Erbarıştıran, 28.

ve ilk mabedi kurmuşlardır. 1980 yılına gelindiğinde de temsil heyeti bürosu açılmıştır.[582]

Yehova Şahitleri yayın faaliyetlerine ve bunun dağıtımına büyük önem vermektedirler. Türkiye'de daha önce dağıtmış oldukları yayınlar, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki merkezlerinde basılırken, daha sonraki yıllarda Türkiye'de basılmaya başlanmıştır. Bu bağlamda onlar "Uyan" isimli aylık dergi ile daha önceki ismi Tarassut Kulesi olan, Gözcü Kulesi isimli 15 günlük dergiyi yayınlamaktadırlar. Ayrıca Yehova Şahitliği ile ilgili kitapları basan yayınevleri de vardır.[583]

2002 yılında Türkiye'deki Yehova Şahidinin sayısı 1600 civarında idi. Günümüzde sadece Avrupa'da 50 bin Alevî kökenli Türk vatandaşının Yehova Şahidi olduğu ileri sürülmektedir. Bunu ileri süren de Lazarist Hıristiyan mezhebinin papazı olan kişidir.[584]

Yehova Şahitleri Türkiye'de de inançlarını ve Kitabı Mukaddes'in sözünü insanların ayaklarına giderek anlatırlar. Haftanın belli bir günü ibadet için bir araya gelirler. İbadetleri kitap okuma şeklindedir. İstanbul, Ankara, Eskişehir, Mersin'de ibadet salonları, Trabzon, Bursa, Antakya ve Antalya'da cemaatleri vardır.[585] Parasal kaynakları daha çok teberrulardır.[586]

Türkiye'de Yehova Şahitliğinin gelişmesinde Mete Süer'in rolü büyüktür. Nitekim yayınlamış olduğu birçok kitap ile akımın tanıtılmasını ve yayılmasını sağlamıştır. Hayata Sevk Eden Hakikat, Hakiki Sulh ve Güvenlik, Gelmekte Olan Dünya Hükümeti, Tanrı Yalan Söylemez, Mutlu Bir Aile Hayatı, Tanrı Her Şeyi Yeniden Yaratacak gibi.

---

[582] Erbarıştıran, 28.
[583] *www.isamesih.org.*
[584] *Haber7.com.*06.12.2004 tarihli sayfası.
[585] Erbarıştıran, 13.
[586] Ünal-Akdemir, 97.

Mete Süer, "Tanrı Her Şeyi Yeniden Yapacak" isimli kitapta Kitab-ı Mukaddes'in üzerinde durur, onun yüceliğini, gerçekliğini kanıtlamaya çalışır.[587]

[587] Mete SÜER, *Tanrı Herşeyi Yeni Yapacak*, İstanbul 1989.

SONUÇ

İnsanoğlu yeryüzünde var olduğundan beri, bir dine inanmıştır. Bu durum geçmişte olduğu gibi günümüzde de geçerliliğini devam ettirmektedir.

İkinci Dünya savaşından sonra özellikle Batı toplumlarında ve Amerika Birleşik Devletlerinde Vietnam sonrasında meydana gelen sosyo ekonomik, ve sosyo psikolojik değişiklikler ve çalkantılar, insanların inanç yapısında da değişikliklere sebep olmuştur. Bununla beraber gelişen felsefi hareketler, pozitivizm, metaryelizm, insanların mensup oldukları geleneksel dinlerden uzaklaşmasına ve dini ihtiyaçlarını karşılamak için yeni arayışlar içine girmesine neden olmuştur.

Bu yeni inançlara ilginin batıdaki nedenleri arasında savaşın getirdiği yılgınlık, doğunun Vietnam gibi bir ülke karşısında yenilmesi, bunun nedeninin de sahip oldukları inanç olduğu yönündeki kanı, insanları Doğu kökenli inançlara yönlendirmiştir.

Modernizmin getirdiği bireyselleşme, rasyonalizm, sekülerizm sonucunda geleneksel dinin yaşam dışına çıkarılması, insanlarda manevi alanda boşluk meydana getirdi. Ayrıca modern yaşam, geleneksel aile yaşantısını yok ettiğinden, geleneksel de olsa aile içinde alınan dini inanç ve uygulamalar yeni yetişen gençlere aktarılamadı.

Seküler humanizm de insanı sadece gelişmiş bir hayvan gibi görmüştür. Yeniçağ buna bir tepki olarak görülebir. Post modern'in eski geleneksele değer vermesi ile dinlere inançlara yöneliş hızlanmış, gelenksel dinler bu hıza ayak uyduramayınca yeni inançlara yönelim fazlalaşmış, Daha çok mistizm ağırlıklı bir anlayış gelişmiştir. Bu konuda daha çok Doğu dinlerinin etkisi oldu. Gençlik de liderlerin etkisiyle Doğu dinlerine yöneldi. Ayrıca Batıda ahlaki erazyon, ilaçların hayal kırıklığı üretmesi, aids, metaryalist düşünce de

manevi yönü doyuramadığından manevi yönü tatmin ettiği iddia edilen Doğu dinlerine, yeni inançlara ilgi arttı. Bununla beraber modern yaşamın oluşturduğu sıkıntılar onlarda çeşitli ruhsal hastalıkların oluşmasına neden oldu. Bunun neticesinde kişiler, ruhsal anlamdaki rahatsızlıklarını gidermede Hırisitiyanlığın yetersizliği sebebiyle farklı arayışlar içine girdi. Bu esnada meditasyon, yoga gibi Batı için oldukça yeni olan kavramlarla sunulan Uzak-Doğu düşünce sistemi, Batı insanının ilgisini çekti.

Özellikle İngiliz Beatles grubundaki Harrison gibi pop kültürünün öncülerinden olan bazı kimselerin ve müzik gruplarının, Hindu mistisizmine ilgi duyması ve şarkılarında bunlara yer vermesi, peşinden birçok kişinin bu düşünceye meyletmesine vesile oldu. Buna ek olarak hippi gençliğinin geleneksel olana aykırı olma, karşı çıkma, protesto etme fikri ile Hindu düşünce birleşince, Batı gençliğinin Uzak-Doğu dinlerine ilgi duyma süreci hızlandı. Ayrıca HolyWood film sektörü de Doğu dinlerini ve mistiklerinin yaşamlarını konu alan filmler yaparak Uzak-Doğu felsefesinin Batı'da tanınması ve yayılmasına katkıda bulundu. Benzer şekilde ABD'de müzik dünyasından meşhur bir Amerikalının bir Hindu aşramına katılması, beraberinde birçok kişinin de bu aşrama katılmasına sebep oldu. Bu ilgiye parelel olarak da yoga, meditasyon, sağlık ve eski sistemlerle ilgili yayınların sayısı fazlalaştı. Ellili yıllarda başlayan gelişme neticesinde Buda, Zen, Tantra, Mahes Yogi, Hare Krishna öğretisi Batı'da hızla yayıldı.

Diğer taraftan Türkiye'de son iki yüzyıldan beri süregelen pozitivist anlayışın dine ve dindarlığa karşı tavrı, geri kalmışlığın nedenini dine bağlaması, insanların dine ve dini değerlere olan ilgisinin azalmasına ve bu alanda boşluğun meydana gelmesine sebep oldu. Bu süreçte meydana getirilen edebiyat ve sanat eserlerinde, yazılı ve görsel medyada dinin ve dindarın aşağılayıcı şekilde karikatürize edilerek takdim

edilmesi, dindar imajının zedelenmesine ve insanların İslam'dan soğumasına katkıda bulundu. Bununla beraber bazı kesimlerce Müslümanların "mürteci" sıfatıyla damgalanması, onların da bu damgayı yememek, elde ettiği kazanımların elinden alınmasının önüne geçmek için dini yaşamdan uzaklaşmasına ve dinle olan irtibatının zamanla koparmasına neden oldu. Ayrıca demokrasinin askıya alındığı darbe gibi sıradışı gelişmeler sonrası dindarların horlanması da Türk Milleti ile İslam geleneği arasındaki bağların koparılmasında haddinden fazla rol oynadı. İnançlı insanların gelişmeler karşısında sessiz kalması ve din eğitimine sınırlandırma getirilmesi de inanç boşluğunun artmasına sebep oldu.

Uzun yılları kapsayan bir süreçte oluşan manevi boşluk, İslam dışı dinler veya dinimsi oluşumların yayılmasına zemin hazırladı. Bu çerçevede Doğu felsefesi meditasyon, reenkarnasyon, yoga, aydınlanma gibi kavramları kullanarak dernek, alternatif tıp ve spor salonu statüsünde faaliyetlerini sürdürdü. Medya kanallarının bu tarz yapılanmalara ilginç yenilikler olarak fazlaca yer ayırması da bunların geniş kitlelere ulaşması imkânını verdi. Neticede İslam dışında ne kadar izm, yön, oluşum varsa, seküler bir hayat yaşamaya itilen Türk insanını etkisi altına aldı. Özellikle Hindu düşünce, tercüme faaliyetleriyle, internetgibi diğer iletişim araçlarıyla ve Hint dinine mensup guruların çalışmaları ile Türkiye'de de kendisine yer buldu. Düne kadar sayıları bir elin parmaklarının sayısını geçmeyecek kadar az olan bu tür yapılanmaların, günümüzde mensuplarının sayısı yüz binlerle ifade edilir olmuştur. Nitekim gün geçmiyor ki televizyon kanallarında ve yazılı basında yoga ve meditasyonu konu alan bir habere veya Hint kökenli guruların ülkemizi ziyaretini işleyen bir programa rastlanmasın. Bununla beraber yüzlerce internet sitesi de Hindu düşüncenin yayılmasına katkıda bulunmaktadır.

Başlangıçta kendilerini kurtarıcı olarak takdim eden ve kendilerini gelenksel dinlerin dışında olduğunu iddia eden veya gelenksel dinlere yeni yorumlar getiren bazı kişilerin oluşturdukları küçük anlayışlar, tarikatlar zamanla gelişerek din, inanç yapısı haline dönüşmüştür. Bu birlikler zaten arayış içinde olanların ilgisini çekmiş; belli süre sonra taraftarları milyonları bulmuştur.

Küresel boyutta organizasyonlar haline gelen bu yeni inançlar, dünyada olduğu gibi Türkiye'de de taraftar bulmuştur. Medyanın desteği, uydudan yayıncılık, interent gibi iletişim araçlarının çoğalması, bilginin çok hızlı ulaşılabilir hale gelmesi de bu yapılanmaların taraftarlarını artırmasına katkıda bulunmuştur.

BİBLİYOGRAFYA

ABANES, ; **Inside Today's Mormonism,** USA 2007; *books.google.com.tr/books?isbn=0736919686..*

A Brief Dictionary of New Age Terminology, Edited by Pastor David L. Brown, Ph.D. *http://logosresourcepages.org/Occult/na-dict.htm.*

"A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada" *http://harekrishnaturkiye.blogspot.com/search/label/A.C.%20Bhaktivedanta%20Swami%20Prabhupada.*

ACARYA, Avadhutika Anandamitra; **Meditasyon ve Kozmik Bilinç** (çev. Zafer Bozkaya), Ankara 1989.

AK ,Sakine; **Günümüz Türkiyesinde Mevlanacılar**, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilimdalı, Yüksek Lisans İzmir 2008.

AKDES KİTABI (BAHAÎ LİTERATÜRÜNDEKİ Yeri), ty. yy

AKTÜEL DERGİSİ, 30.04.1998

ALATLI, Alev; "Moon Olayının Düşündürdükleri ve Kültler", *Zaman*, 19 Nisan 2002.

ALBAYRAK Kadir; **Dinlerin Rengi Renklerin Dili**, Ankara 2010.

ALDRIDGE, Alan E.; **Religion in the Contemporary World: A Sociological Introduction,** UK 2007*, 28;* ISBN 0745620833.; *http://books.google.com.tr/books?id=T5BDiwVOV94C*

ANANDA MARGA, Social And Spiritual Practices, edited:Tarak, Calcutta 1990, *http://en.allexperts.com/q/Hindus-946/Affliation-1.htm.*

ANANDAMİTRA, Avadhutika; **Meditasyon ve Kozmik Bilinç** (çev. Zafer Bozkaya) Ankara 1989.

ARSLAN, Mustafa; "Değişim Sürecinde Yeni Dindarlık Formları:"Yeniçağ" İnanışları Örneği", *Değerler Eğitimi Dergisi*, C. IV, Sayı 11.

ARWECK Elizabeth **Researching New Religious Movements: Responses and Redefinitions,** London *2005.*
http://books.google.com.tr/books?id=b7Yxva_VHm0C&pg=PR4&l

ASLANOVA, Sevinç; **Krişnacılık ve Azerbeycan'daki Faaliyetleri**, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2000.

ATASAGUN, Galip; **İlahi Dinlerde Dini Semboller**, Konya 2002.

ATEŞ, Esin –ATEŞ Rüya; **Geleceğimiz Ellerimizin Arasında Reiki ile Türkiye'de Büyük Dönüşüm**, İstanbul 2002.

AYDIN, Fuat; "Mormonlar, İsa Mesih'in Son Gün Azizleri Kilisesi", *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri Tartışmalı İlmi Toplantı* (ed. Ömer Faruk Harman), İstanbul 2005.

BABB, Lawrence A.; **Redemptive Encounters:The Modern Style in the Hindu Tradition**, USA 1991, *http://books.google.co.uk/books?id=B8bMjUt6AqIC&pg=PA162&dq=%22Sathya+Sai+Baba*

BAHÁ'U'LLÁH; *Prayers and Meditations*, 2005, *http://www.gutenberg.org/files/16984/16984-pdf.pdf.*

BAHÁ'U'LLÁH, The Báb and 'Abdu'l-Bahá; **Bahá'í Prayers: A Selection of Prayers Revealed by Bahá'u'lláh, the Báb, and 'Abdu' l-Balıá,** 2006 [Ebook 19240, *http://www.gutenberg.org/files/16984/16984-pdf.pdf*

BAHÂULLAH'IN SESİ (Çev. Mecdi İnan); İstanbul 1987.

BALBAY, Sami; **Mesih'in Dönüşü**, Konya 2002.

BARKER, Eileen; **New Religous Movements: A Practical İntroduction**, London 1989.
----------An **Introduction to New Religious Movements** *http://web.archive.org/web/20060219080908; http://www.chaplaincy.ic.ac.uk/images/nrm_by_eb.pdf*
BAVRETT, David V.; **Sects, Cults and Alternative Religions**, London 2001.
BAYZAN Ali Rıza; "Hıristiyanlık Propagandasına Meditasyon İmajı", *bayzan.net/ article.view?id=217.*
---------- "Mormonlar ve Türkiye Operasyonu", *2023 Dergisi,* Temmuz 2005, *http://www.milligazete.com.tr/etiket/mormon*
BEATER, Lead; **Şakralar** (çev. Yavuz Tekin), İstanbul 1988.
BECKFORD, James; **A., Cult Controversies New Religious Movements**, Great Britain 1985, *books.google.com.*
BERRY, Harold J.; "The Age-Old New Age Movement" *,http://www.ewtn.com/library/newage/age-old.txt*
BIYIK, Mustafa; **Küresel Bir Din projesi Olarak Moonculuk: Tek Din, Tek Millet Oluşturma Projesi**, İstanbul 2002.
_____; **Sun Myug Moon ve Birlik Mezhebi**, , Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Samsun 1998.
BİÇER, Ramazan; "Kutsal Kitaplar Üstü Apokrif Kutsal: "Bilgi Kitabı" 1.Bölüm
Kelam Araştırmaları 5 : 2 (2007), http://www.kelam.org/dergi/sayi052/KADER05202.pdf
BLOOMFİELD, Harold H. -Michael Peter CAİN- Dennis T.JAFFE; **Transandantal Meditasyon** (çev. Nahit Oralbi), İstanbul 1979.
BOECKEL, Johannes F.; **Pratik Meditasyon Tekniği** (çev.Ercan Tuzcular), İstanbul 1996.

BOLEVARD, Sir James; **Meditasyon** (çev. Şebnem Gürpınar), İstanbul 1993.

BOOK OF MORMON,
http://www.gutenberg.org/files/17/17-h/17-h.htm.

BOYKİN, John; "Bahaîlik", **Tarikatlar ve Yeni Dinler**, İstanbul 1998.

BRANCH, Craig; "The New Age Movement"
http://www.watchman.org/profile/nwagmpro.htm

BROMLEY, David G. *and* Mitchell L. Bracey; "The Church of Scientology: A Quasi-Religion,", **Sects, Cults, And Spiritual Communities: A Sociological Analysis** –Ed.VW. W. Zellner and Marc Petrowsky, London 1998.
books.google.com.tr/books?isbn=0275963357, 177-200

BROMLEY David G. and Mitchell L. Bracey; "The Church of Scientology: A Quasi-Religion, Bir Sözde Din Scientology Kilsesi" (Çev. Zeynep Sezal) Kahraman Maraş Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 7(2006).

BRYAN R. Wilson, Jamie Cresswell; **New Religious Movements:Challenge and Response**, UK 1999, *http://books.google.com.tr/books?id=iA7yQENNCmQC&printsec*

BRYANT, Edwin Ekstrand, Maria; **Hare Krishna Movement : The Postcharismatic Fate of a Religious Transplant ,** Columbia University Press ,Date Published: 08/2004.

BÜLBÜL, İsmail; "Reiki ve Din",
http://www.reikiokulu.com/wps/,

CANAN, Sinan; "Zihin Kontrolü",
http://zihinkontrol.blogcu.com/zihin-kontrolu-dr-sinan-canan/847973.

CHRYSSİDES, George D; "New Relıgıons And The Internet" *http://web.uni-marburg.de/religionswissenschaft/journal/diskus/chryssides_3.html*

CHRYSSİDES, George D.; **Exploring New Religions**, UK 2001.

----------, **Exploring New Religions**, *books.google.com.tr/books?isbn=0826459595*

ÇELİK, Celalettin;"Kentleşme ve Dini Hayat", *IV. Din Şurası, I. Komisyon Tebliğleri*, Ankara 2009.

ÇOBAN, Hacer; **Transandantal Meditasyon**, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2005.

CONKIE, Mc Bruce; "Mormon Doctrine"; *http://mrm.org/praise-to-the-man.*

ÇORAK, Vedia Bülent; **Bilgi Kitabı**, İstanbul 1996.

DASS, Ram; **Aydınlanmaya Giden Yol, Meditasyon Kitabı/Bilgelik Kitabı** (çev. Zafer Bozkaya), İstanbul 1998.

DİVİNE PRİNCİPLE, USA 1977.

DWYER Graham, Richard J. Cole; **The *Hare Krishna* Movement: Forty Years Of Chant And Change;** *http://books.google.com.tr/books?id=l4cE-32nzXLx8C&printsec=frontcover&dq=hare+krishna+nedir*

DOĞAN, Hilal; "Hare Krişna Hareketi ve Türkiye'deki Faaliyetleri", **e-*Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi* - *ISSN: 1308-9633*,** Ocak 2011, *www.e-sarkiyat.com*

EFE, Adem; "Küreselleşme Yeni Dini Hareketler Ve İnternet", *http://idc.sdu.edu.tr/tammetinler/dinkultur/dinkultur28.pdf*

EMRE, Suresh; "Prabhat Ranjan Sarkar" *,http://knol.google.com/k/prabhat-ranjan-sarkar-t%C3%BCrk%C3%A7e#*

ENROTH, Ronald; **Yeni Dinler ve Tarikatlar** (çev. Levent Kıran), İstanbul 1998.

ERBARIŞTIRAN, Tufan; **Yehova'nın Şahitleri-Kim Bunlar**, İstanbul 1989.

ERDEM, Mustafa; "Misyonerlik ve Kırgızistan'da Misyoner Faaliyetleri", *Dinî Araştırmalar,* Ocak-Nisan 1999, I/3.

ERGÜVEN, Abdullah Rıza; **Dinlerin Kökeni ve İslam'da Reform**, İstanbul 1996

FAIZI, Gloria; **Bahaî Dini Hakkında Açıklamalar** (çev. Suna Bozkır), İstanbul 1994.

FATHEAZAM, Huşmand; **Yeni Bahçe** (çev. Mehmet Niyazi), Adana 1985.

FIĞLALI, Ethem Ruhi; **Çağımızda İtikadi İslâm Mezhepleri Tarihi**, İstanbul 1990.

FIELDING, Smith; "Doctrines of Salvation", , *http://mrm.org/praise-to-the-man vol. 1, p.190*

GÖKBEL, Ahmet; "Türkiye'de Bahaîlik ve Bahaîlik Faaliyetleri" isimli bildiriye müzakere, *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri Tartışmalı İlmi Toplantı* (ed. Ömer Faruk Harınan), İstanbul 2005.

GROSS, Werner; "Tarikat ve İbadet Gruplarının Yıkıcı Olma Niteliklerini Değerlendirici Psikolojik Kriterler" (çev. Rana Rey Uluç), *Türk Psikoloji Bülteni* 4(9), 103–109, *12brinkster.com/ zihinkontrol/ followers.htm,1212brinkster.com/turkish%20 bulletin.htm.*

GULAN, Gary M; "New Age Movement: An Introduction", *www.beyondthepulpit.org/articles/doc_download/181 -new-age-movement*

GÜNAY, Nasuh; "Dünya Kardeşlik Grubu", *SDÜ ilahiyat Fakültesi Dergisi* Yıl 2003, sayı 11.

----------Günümüz Türkiyesinde Misyonerlik Faaliyetleri, Isparta 2006.

----------;"Yoganın Mahiyeti ve Çeşitleri", *Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,* sayı 19, 2007/2, Isparta 2007.

GÜNDÜZ, Şinasi; **Din ve İnanç Sözlüğü**, Ankara 1998.

HAKİKİ SULH VE GÜVENLİK, *Almanya 1979.*

HANEGRAAFF, Wouter J.; **New Age Religion And Western Culture: Esotericism İn The Mirror Of Secular Thought**, Hollanda 1996. *books.google.com.tr/books?isbn=9004106960*

HANEGRAAFF J., Wouter; "Spectral Evidence Of New Age Religion:On The Substance Of Ghosts And The Use Of Concepts", *http://www.asanas.org.uk/files/jasanas001.pdf,38*

HAS, Kenan; **Sembolizm ve Haç**, Ankara 2005.

HEWİTT, James; **Meditasyon** (çev. Rezan Süer), İstanbul 2000.

HİSLOP, J.S.; **Bhagavan Sri Sathya Sai Baba ile Sohbetler,** İstanbul1991.

HUBBARD, L.Ron; **Bundan Öncede Yaşadınız mı** (Çev.Belkıs Çorakçı) İstanbul 1982.

HUDSON, Alexandra; "Beatles' Indian Guru Maharishi Yogi Dies" *http://www.webcitation.org/5sMgtyEz3*

IŞIK, Ramazan; "Mormonluk Ve Mormon Kilisesi Üzerine Bir Araştırma", **Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,** Cilt X/1

---------, "Sayentoloji Kilisesi'nin Tarihçesi ve Öğretileri", *Dini Araştırmalar Dergisi*, 2007.

INTROVİGNE, Massimo; "The Future of Religion and the Future of New Religions", *http://www.cesnur.org/2001/mi_june03.htm*

JAFFE, Dennis T; **Transandantal Meditasyon** (çev. Nahit Oralbi), İstanbul 1979.

JANKİ, Dadi; http://www.bidolukitap.com/kitap/42001/insani_degerler.htm **İnsani Değerler** (çev.Bülent Özsoy), 2005 Okyanus Yayıncılık;

----------; Aklın İncileri (çev.Zeynep Mutlu Cengiz), Beyaz Balina Yayınları;

JONES, Kenneth; **İndia, The New Cambiridge History of İndia**, Cambiridge 1989.

JONES, Paul E "The Age Movement", *http://www.spirituallighthouse.net/newage.html*

KALKAN Mehmet, "Batıda Yeni Dini Hareketler", *http://kadimilim.wordpress.com/2006/11/16/batida-yeni-dini-hareketler*

KATAR ,Mehmet; **Mesih İsa'nın Son Gün Azizleri Kilisesi**, Ankara 2008.

KAYA ,Korhan; **Hinduizm**, Ankara 2001.

KEEVER Bill Mc and Eric Johnson ; "A Seer Stone and a Hat - "Translating" the Book of Mormon", *http://mrm.org/translation*

KENNEDY, John; "Christianity Today, *01/08/2001,vol 45, issue 1,p74, www. ebscohost. com.*

KEOHANE Steve; "The Age old-New Age Movement", *www.ewtn.com/library/newage/age-old.txb*

KIRAÇ, Sabanur ; "Dadi Janki ile Röportaj" *Akşam Gazetesi* - 10/09/2006

KM, Sen; **Hinduism**, Britain 1967.

KIM, Young Onn; **Unification Theology- Clıristian Thought, Newyork 1976.**

KİRMAN, M. Ali; "Yeni Dinî Hareketleri Tanımlama Problemi Ve Tipolojik Yaklaşımlar" *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi III (2003), Sayı: 4.*

http://www.mumsema.com/dinler-tarihi/35029-yeni-dini-hareketleri-tanimlama-problemi.html

---------- "Modernleşme Süreci ve Din" *IV. Din Şurası, I. Komisyon Tebliğleri*, 2009 Ankara.

KÖSE Ali, **Milenyum Tarikatları**, İstanbul 2006.

----------**Sekülerizm Sorgulanıyor**, İstanbul 2002.

KRANENBORG, Reender; "Brahma Kumaris A New Religion??" *www.cesnur.org/testi/bryn/br_kranenborg.htm*

KRİPALANİ, Jayanti; **Teoriden Uygulamaya| Meditasyon,**(çev.Zeynep Bengü), İstanbul 2007.

----------**Düşünce Sanatı,** İstanbul 2009.

KRİŞNA BİLİNCİ, *http://harekrishnaturkiye.blogspot.com/search/label/Kri%C5%9Fna%20Bilinci%20-%20Krishna%20Conciousness*

KUMAR, G.; "The New Age Movement, A Paradigm Shift By", *http://ezinearticles.com/?The-New-Age-Movement,-A-Paradigm-Shift&id=29479*

"Kült ya da Tehlikeli Tarikat Nedir" *http://www.msxlabs.org/forum/din-ilahiyat/211632-kult-ya-da-tehlikeli-tarikat-nedir.html*

KWAK, Chung Hovan; **Sun Myung Moon'un Öğretisinin Esasları**, Kore 1993.

L.C. LEADBEATER; **İnsandaki Güç Merkezleri Şakralar** (çev. Yavuz Keskin).

MAHARİSHİ, Mahesh Yogi; **Varlık Bilimi ve Yaşama Sanatı** (çev. Sungur Pamir, Serhan Akkuş), İstanbul 1999.

----------**Bhagavad-Gita**, (çev. Serhan Akkuş-Cihan Bakkalcıoğlu), İstanbul 2003.

MARTİN, R Walker. - Norman H. KLANN; **Jehovalı of Tlıe Watcli Tower**, USA 1979.
MCCONKIE, Bruce; "Mormon Doctrine", *http://mrm.org/praise-to-the-man*
MCKEEVER, Bill ; "Joseph Smith - The Second Muhammad?", *http://mrm.org/second-muhammad*
MC KEEVER, Bill and Eric Johnson ; "History of the Church" , *www.lds.org*
---------- "Don't Let the Badge Intimidate You", *www.lds.org.*
MELTON, J.Gordon; **Encyclopedic Handbook of Cults in America,** USA 1986.
MİLLER, David; "Modernitiy in Monasticism", *Journal of Asian and African Studies*, Feb. 99, Vol 34, Issue I. *www.ebscohost.com.*
MORRİS Joyce J. , William R. Morris; **Reiki: Hands That Heal,** USA 1999, *books.google.com.tr/books?isbn=1578631181...*
NAZ, Necmi; **Moon, Dünya Mesihliğine mi Soyunuyor?**, İstanbul 2002.
NEEDLEMAN, Jacop; **The New Religions With a New İntroduction**, New York 1984.
"New Age Movement", *http://www.religioustolerance.org/newage.htm*
O'DEU, Thomas F.; **The Mormons**, USA 1957.
"New Age Movment - New Age or Old Occult?" *http://www.rapidnet.com/~jbeard/bdm/Cults/newage.htm*
ORNSTEİN, Robert E.; **Yeni Bir Psikoloji** (çev. Erol Göka-Feray Işık), İstanbul 1992.
Out Line of Tlıe Prenciple, Newyork 1984.
ÖZ, Mustafa; "Türkiye'de Bahaîlik ve Bahaî Faaliyetleri", *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri Tartışmalı İlmi Toplantı (ed. Ömer Faruk Harman), İstanbul 2005.*

ÖZKAN, Ali Rafet ; **Kıyamet Tarikatları,** İstanbul 2006.
----------**"Yeni** Din Görünümlü Hareketlerin Ortaya Çıkış Sebepleri", *Yeni Ümit Sayı : 87 Ocak-Şubat-Mart 2010 , http://www.yeniumit.com.t/php?konu_id=1315;*
----------**Fundamantalist Hıristiyanlık**, Ankara 2002.
ÖZSÜCA, Neyir; **Bahaî Dini**, yy 1989.

RAJU, P.T.; **"Hindistan Dinleri", Asya Dinleri,** (çev. Abdullah Davudoğlu), İstanbul 2002.
RHODES, Ron; **New Age Movement** 1994,- *books.google.com.tr/books?isbn=0310704316*
ROCHFORD ; **Hare Krishna Transformed** ,2007, *http://books.google.com.tr/books?id=HiD5Enrerv0C &printsec=frontcover&dq=hare+krishna+nedir*
RHODES, Ron; **New Age Movement**, 1994,- *books.google.com.tr/books?isbn=0310704316*
"Unification Church *(Moonies)* - Christian *or Cult?" Biblical Discernment Ministries* - Revised 11/01http://www.rapidnet.com/~jbeard/bdm/Cults /unificat.htm,
ROTH, Robert; **Maharishi Mahesh Yogi'nin TM'si** (çev. Mehmet Çatak), İstanbul 1997.
_____; **TM Transandantal Meditasyon Tekniği,**(çev. Deniz YILMAZ), İstanbul 1997.
SALİBA, John A.; **Understanding New Religious Movements** , USA 2003. *books.google.com.tr/books?isbn=0759103569...; http://www.ewtn.com/library/newage/age-old.txt*
SARASVATİ, Swami Sivananda; **Meditasyon** (çev. Yavuz Keskin), İstanbul 1990.
SARIKÇIOĞLU, Ekrem; *Başlangıçtan* **Günümüze Dinler Tarihi**, Isparta 2000.

——————————;**Başlangıçtan Günümüze Dinler Tarihi,** Isparta 2002.
——————————; **Dinlerde Mehdi Tasavvurları,** Samsun 1997.
----------"Yeni Akımlar", *Dinler Tarihi Araştırmaları II* Sempozyumu, Ankara 2000.
----------; **Lafayatte Ron HUBBARD ve Sayentoloji Kilisesi,** Erzurum 1983.
SARIKÇIOĞLU, Melike; **Sayentoloji Kilisesi'nin İnanç Ve Kurtuluş Yolu,** Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi Isparta 2002.
Sai Baba; İstanbul 1983.
Sai Baba Mucizeler İnsanı (Mucizeler İnsanı), İstanbul 1984.
Sai Baba Söylüyor; (der. N.Kasruri), İstanbul 1999.
Sects, Cults, And Spiritual Communities: A Sociological Analysis (Ed.VW W. Zellner and Marc Petrowsky) ; *books.google.com.tr/books?isbn=0275963357*
SEN, Kim; **Hinduism,** Britain 1967.
SHARMA, Arvind; "New Hindu Religious Movementin İndia", **New Religious Movement and Rapid Social Change,** Ed: James A. Beckford, USA 1986.
SHARMA, Hari - Christopher CLARK; **Çağdaş Ayurveda,** (çev. Erk Özkaya), İstanbul 1999.
SHARON, Moshe; **Studies in Modrn Religions and Babi Bahai Faiths,** Leiden Brill *Academic 2004, 157erişim http://site.ebrary.com/lib/suleyman/docDetail.action?docID=10175359*
Sirius Misyonu; İstanbul 1979.
SMART, Ninnian; **World's Religions,** Great Britain 1998.

Joseph SMITH, "History of the Church, Volume,1:34,35)", *http://lds.org/scriptures/pgp/js-h/1?lang=eng*

" **Joseph Smith**: Restorer of Truth", *Ensign*, Dec 2003.

SMITH, Fielding; "Doctrines of Salvation", *vol. 1, p.190, http://mrm.org/praise-to-the-man*

Sung Myung Moon'un Öğretisinin Esasları, Kore 1993.

Srila Prabhupada'nın "Science of Self Realisation" (Benlik İdraki Bilimi); *http://harekrishnaturkiye.blogspot.com/search/label/A.C.%20Bhaktivedanta%20Swami%20Prabhupada*

"Srila Prabhupada'dan Damodar'a Mektup",10 Ocak 1971, Hare Krişna Maha Mantrası / Hare Krishna Maha Mantra" *http://harekrishnaturkiye.blogspot.com/search/label/Hare%20Kri%C5%9Fna%20Maha%20Mantras%C4%B1%20%2F%20Hare%20Krishna%20Maha%20Mantra*

STITT, Elizabeth; "Positive Uses of the Internet", *Ensign*, 2010 » June

SÜER, Mete; **Tanrı Herşeyi Yeni Yapacak,** İstanbul 1989.

ŞAHİN, Bülent; "Sun Myun Moon", 30 marc 2002 *www.network4.co/forum/thread?forumid/163534.*

ŞENER, Nedim; "Öfkeni Yoga ile Yen*", www. milliyet.com.tr/1998/11/02/haber/hab00.html.*

ŞEVKİ EFENDİ; **Bahaî Dininin I. Yüzyılı** (çev. Suna Bozkır), İstanbul 1995.

TALMAGE James E.; **The Story of Mormonism,** Utah 1914, Chapter I,; *http://www.gutenberg.org/cache/epub/5630/pg5630.html.*

Tanrının Soluğu Upanişadlar; (derleyen Mehmet Ali IŞIN), İstanbul 1976.

TAREHZADEH, Abid; **Tanrı'nın Eminleri** (çev. Süreyya Güler) İstanbul 1988.

"The Age-Old New Age Movement" *http://www.ewtn.com/library/newage/age-old.txt),*

"The New Age Movement" *http://209.85.135.132/search?q=cache:ksLjqroYbPUJ:www.831800.com/+Alice+Bailey,+Alvin+Tofler&cd=3&hl=tr&ct=clnk&gl=tr; http://www.bibleprobe.com/new_age.htm;*

the age-old new age movement *http://www.ewtn.com/library/newage/age-old.txt*

"The Old Age New Age Movements" *http://www.culthelp.info/index.php?option=com_content&task=view&id=819&Itemid=10.*

"The age-old new age movement" *http://www.ewtn.com/library/newage/age-old.txt.*

"New Age Movement New Age or Old Occult" *http://www.rapidnet.com/~jbeard/bdm/Cults/newage.htm.*

"the age-old new age movement" *http://www.ewtn.com/library/newage/age-old.txt .*

TONNER, Jerald and Sandra; **The Channing World of Mormonism**, USA 1980.

TİNGLE,Donald S.; "Son Zaman Azizleri", *http://www.incil.com/doc/mormonlar.html*

TONNER, Jerald and Sandra; **The Channing World of Mormonism**, USA 1980, 204; *http://mrm.org/masonic-influence.*

TOURİSH, Dennis; "Ideological İntransigence, Democratic Centralism And Cultism: A Case Study From The Political Left " ***http://www.rickross.com/reference/general/general434.html.***

Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri Tartışmalı İlmi Toplantı (ed. Ömer Faruk Harman), İstanbul 2005.

TÜMER, Günay; **Yehova Şahitleri**, İstanbul 1987.

"*Unification Church* (Moonies) - *Christian* or Cult?" *Biblical Discernment Ministries - Revised 11/01*http://www.rapidnet.com/~jbeard/bdm/Cults/unificat.htm,

ÜNAL, Semih Turgay - AKDEMİR Anibal; **Türkiye'de Laiklik İlkesi ve Yehovanın Şahitleri**, İstanbul 1983.

WİLSON Bryan R., Jamie Cresswel; **New Religious Movements:Challenge and Response**, *http://books.google.com.tr/books?id=iA7yQENNCmQC&printsec.*

WORTHY, Jack B.; **The Mormon Cult : A Former Missionary Reveals The Secrets Of Mormon Mind Control** / Jack B. Worthy (pseud.) -Tucson, Ariz. : Sharp Press, 2008.

http://site.ebrary.com/lib/suleyman/docDetail.action?docID=10326973

YANIK, Figen; "Dadi Janki ile röpotaj", *Sabah Gazatesi,* 27 Ağustos 2005.

YAVUZ, Hakan; " Mormon Türkler", *Zaman*, 01.09.2002.

YILDIZ, İlhan; "Ortadoğu ve Türkiye'de Mormonların Misyonerlik Çalışmaları", *Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi,* Yıl:2003, sayı:12.

YILMAZ, Nail; *Aksiyon*, 15 Ocak 2005.

YİTİK, Ali İhsan ; **Hint Dinleri**, İzmir 2005.

-------- "Hint Kökenli Dinlerin Misyonerlik Faaliyetleri", *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri Tartışmalı İlmi Toplantı (ed. Ömer Faruk Harman), İstanbul 2005.*

_____; "Yehova Şahitliğinin Ortaya Çıkışı", *Dinler Tarihi Araştırmaları* III, Ankara 2002.

---------- **"Modern Dönemde** Din Motifli Eğilimler ve Türk Toplumu", *IV. Din Şurası, I. Komisyon Tebliğleri, 2009 Ankara.*

YÜCEL Dilek, *Reiki'nin Oluşumu, Gelişimi ve Türkiye'deki Yansımaları*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve din Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2007.